

Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Ο.Ν.Ε. – ΕΥΡΩ
ΟΙ ΕΠΠΤΩΣΕΙΣ ΤΟΥΣ ΣΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ



ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ:
Κ. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ:
ΠΑΣΧΑΛΙΔΗ ΑΝΤΩΝΙΑ

ΠΑΤΡΑ 2003

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ	3483
----------------------	------

ΣΥΝΘΗΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΑΡΘΡΟ 1

Με την παρούσα Συνθήκη, τα ΥΨΗΛΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ιδρύουν μεταξύ τους μια ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ, εφεξής καλούμενη 'ΕΝΩΣΗ'.

Η παρούσα Συνθήκη διανοίγει νέα φάση στη διαδικασία μιας διαρκώς στενότερης ένωσης των λαών της Ευρώπης, στην οποία οι αποφάσεις λαμβάνονται όσο το δυνατόν πιο ανοιχτά και όσο το δυνατόν εγγύτερα στους πολίτες.

Η Ένωση βασίζεται στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες, συμπληρούμενες με τις πολιτικές και τις μορφές συνεργασίας που θεσπίζονται με την παρούσα Συνθήκη. Έχει αποστολή να οργανώσει συνεκτικά κι αλληλέγγυα τις σχέσεις μεταξύ των κρατών μελών και των λαών τους.

ΑΡΘΡΟ 2

Η ΕΝΩΣΗ ΘΕΤΕΙ ΩΣ ΣΤΟΧΟΥΣ:

1. να προωθήσει την οικονομική και κοινωνική πρόοδο και ένα υψηλό επίπεδο απασχόλησης και να πετύχει ισοδύναμη και αειφόρο ανάπτυξη, ιδίως με τη δημιουργία ενός χώρου χωρίς εσωτερικά σύνορα, με την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής και με την ίδρυση μιας οικονομικής και νομισματικής ένωσης, η οποία θα περιλάβει, εν καιρώ, ένα ενιαίο νόμισμα σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας συνθήκης,

2. να επιβεβαιώσει την ταυτότητά της στη διεθνή σκηνή, ιδίως με την εφαρμογή μιας κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένης της προοδευτικής διαμόρφωσης μιας κοινής αμυντικής πολιτικής, η οποία θα μπορούσε να οδηγήσει σε κοινή άμυνα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17,

3. να ενισχύσει την προστασία των δικαιωμάτων και των συμφερόντων των υπηκόων των κρατών μελών της με τη θέσπιση ιθαγένειας της Ένωσης,

4. να διατηρήσει και να αναπτύξει την Ένωση ως χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, μέσα στον οποίο εξασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων σε συνδυασμό με κατάλληλα μέτρα όσον αφορά τους ελέγχους στα εξωτερικά σύνορα, το άσυλο, τη μετανάστευση και την πρόληψη και καταστολή της εγκληματικότητας,

5. να διατηρήσει ακέραιο το κοινοτικό κεκτημένο και να το αναπτύξει με την προοπτική να μελετηθεί κατά πόσο οι πολιτικές και οι μορφές συνεργασίας που καθιερώνονται από την παρούσα Συνθήκη θα πρέπει να αναθεωρηθούν, προκειμένου να εξασφαλισθεί η αποτελεσματικότητα των μηχανισμών και των οργάνων της Κοινότητας.

Οι στόχοι της Ένωσης επιτυγχάνονται σύμφωνα με την παρούσα Συνθήκη, υπό τους όρους και το χρονοδιάγραμμα που προβλέπονται σε αυτήν, ενώ συγχρόνως

τηρείται η αρχή της επικουρικότητας, όπως καθορίζεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

ΕΝΟΤΗΤΑ (Α)

ΣΥΝΤΟΜΟ ΟΔΟΠΟΡΙΚΟ ΣΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

1. ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΝΘΗΚΗ 'Ε.Κ.Α.Χ' ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Μετά τον Β' παγκόσμιο πόλεμο, τα ευρωπαϊκά κράτη κλήθηκαν από τον Γάλλο υπουργό εξωτερικών Robert Schuman να ξεκινήσουν το πιο τολμηρό εγχείρημα της Ευρωπαϊκής ιστορίας: να δημιουργήσουν την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ανθρακα και Χάλυβα (Ε.Κ.Α.Χ). Ήταν το πρώτο βήμα για την ενοποίηση της ηπείρου. Στις 18 Απριλίου 1951 έξι Ευρωπαϊκά, ιδρυτικά κράτη υπέγραψαν στο Παρίσι τη συνθήκη Ε.Κ.Α.Χ.

Στις 25 Μαρτίου 1957 το Βέλγιο, η Ιταλία, η Γαλλία, το Λουξεμβούργο, η Ο.Δ. της Γερμανίας και η Ολλανδία ιδρύουν με τις συνθήκες της Ρώμης την Ε.Ο.Κ και την ΕΥΡΑΤΟΜ (Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας) που προστίθενται στην ήδη υπάρχουσα από το 1951 Ε.Κ.Α.Χ.

Από τις τρεις Ευρωπαϊκές Κοινότητες η Ε.Ο.Κ αποτελεί τη βάση της Ευρωπαϊκής ενοποίησης, μια και οι δραστηριότητες και τα επιτεύγματά της ξεπερνούν το πεδίο της οικονομικής ενοποίησης. Ο όρος 'Ευρωπαϊκή Κοινότητα' καθιερώνεται στις αρχές της δεκαετίας του '70. Ο όρος περιλαμβάνει το σύνολο της κοινής οικονομικής και πολιτικής δράσης και ξεπερνά το πλαίσιο των μέχρι τότε συνθηκών. Στόχος της Κοινότητας ήταν να δημιουργήσει ένα θεσμικό πλαίσιο, με το οποίο θα διασφαλιζόνταν η ειρήνη, η πρόοδος και η ευημερία για τους λαούς της Ευρώπης. Επιπλέον δημιούργησε τις βάσεις για μια κοινή Ευρωπαϊκή ταυτότητα, χωρίς να περιορίζει την πολιτιστική ποικιλομορφία των λαών της.

Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα αποτελεί το πιο τολμηρό και καινοτόμο εγχείρημα στην ιστορία της Ευρώπης. Κι αυτό γιατί ενώ δεν ήταν κράτος, μπορούσε να ασκεί κυριαρχικά δικαιώματα μέσα από τις δραστηριότητες των οργάνων της. Τα κράτη μέλη δεσμευόνταν από τους 'νόμους' και τις αποφάσεις αυτών των οργάνων. Το ίδιο δεσμευτικοί ήταν οι 'νόμοι' και οι αποφάσεις για τις επιχειρήσεις και τους πολίτες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Η δημιουργία της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ξεκίνησε με την απελευθέρωση του εμπορίου μεταξύ των κρατών μελών, δημιούργησε κοινές πολιτικές και προχώρησε με την Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη (1 Ιουλίου 1987) στη δημιουργία μιας ενιαίας αγοράς χωρίς σύνορα, στην οποία πρόσωπα, αγαθά, υπηρεσίες και κεφάλαιο διακινούνται ελεύθερα. Μετά από τρεις διευρύνσεις φτάσαμε στην 'Ευρώπη των 12'.

Από την 1^η Νοεμβρίου 1993 και μετά τη συνθήκη του Μάαστριχτ (1992) η Ευρωπαϊκή Κοινότητα 'παραχωρεί' τη θέση της στην Ευρωπαϊκή Ένωση της οποίας ο κορμός αποτελείται από τους θεσμούς και τις πολιτικές της Κοινότητας.

Με την προσχώρηση της Αυστρίας, Σουηδίας και Φιλανδίας, η 'Ένωση των 15' έχει 373 εκ. πολίτες (περίπου), 201 αναγνωρισμένες περιφέρειες, 3.337.000 τετρ. χλμ έκταση, είναι η πρώτη εμπορική δύναμη στον κόσμο, παράγει 6 τρις Ε.Σ.Υ.

ακαθάριστο κοινοτικό προϊόν (περίπου) και διατηρεί διπλωματικές σχέσεις με 150 χώρες του κόσμου.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έπρεπε να εμβαθύνει στην ενοποιητική διαδικασία. Αυτό σημαίνει ότι έπρεπε να ολοκληρωθεί η Οικονομική και Νομισματική Ένωση (Ο.Ν.Ε) ,να εισαχθεί το ενιαίο νόμισμα ,να δημιουργηθεί μια κοινή Ευρωπαϊκή εξωτερική πολιτική και να πραγματοποιηθεί πολύ στενή συνεργασία στους τομείς των εσωτερικών υποθέσεων.Επιπλέον ,μετά την κατάρρευση του Ανατολικού Συνασπισμού βρέθηκε μπροστά στην ιστορική ευθύνη να συμφιλιώσει όλη την Ευρωπαϊκή ήπειρο ,κάτι που προϋπέθετε τη θεσμική αναμόρφωσή της.

Στις 17 Ιουνίου 1997 τα 15 κράτη μέλη υπογράφουν νέα συνθήκη (Αμστερνταμ) με την οποία αναθεωρούν τη συνθήκη του Μάαστριχτ.Οι συνταγματικές ρυθμίσεις της νέας συνθήκης διασφαλίζουν με δημοκρατικότερο και αποτελεσματικότερο τρόπο τα δικαιώματα του πολίτη.

Λίγο πριν τον 21^ο αιώνα ,η Ε.Ε διαμορφώνει τη μελλοντική της μορφή και πορεία.Καλείται να αντιμετωπίσει ουσιαστικά προβλήματα ,όπως αυτά της ανεργίας και του κοινωνικού αποκλεισμού.Είναι θέμα χρόνου η καθιέρωση του 'ευρώ' ως ενιαίο νόμισμα ,ενώ προσαρμόζει το θεσμικό της πλαίσιο και τις πολιτικές της ,ώστε να γίνει δυνατή η ένταξη και των υπολοίπων χωρών στους κόλπους της.

Όλα αυτά πραγματοποιούνται σε ένα περιβάλλον παγκοσμιοποίησης οικονομίας και πολιτικής ,ενός τριπολικού κόσμου (Αμερική ,Ευρώπη ,Ασία) ,όπου η Ευρώπη πρέπει να υπερασπίσει τη θέση της αυξάνοντας την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας της και δημιουργώντας τις δομές για την ασφάλειά της.

2.Η ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Υπέρ της ευρωπαϊκής ενοποίησης συνηγορούν:

Α)ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ ΛΟΓΟΙ:Ή Ένωση φέρνει ειρήνη.Το θεσμικό πλαίσιο της κοινότητας απέκλεισε τα τελευταία 40 χρόνια τις εχθροπραξίες μεταξύ των μελών της και υπήρξε παράγοντας ειρήνης και σταθερότητας στην ήπειρο μας.Με την πραγματοποίηση της Ε.Ε. και με τις Ειδικές Συμφωνίες Σύνδεσης με τις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης (Χ.Κ.Α.Ε.) ,η παγίωση της ειρήνης στον ευρωπαϊκό χώρο επεκτείνεται περισσότερο.Επιπλέον ,αυξάνεται ο σταθεροποιητικός ρόλος της Κοινότητας στη νέα παγκόσμια τάξη πραγμάτων που βρίσκεται υπό διαμόρφωση.Αλλωστε ,η Ευρώπη πρέπει να υπερασπίζει τα συμφέροντά της και να έχει την ικανότητα να αντιστέκεται στην επιβολή ξένων δυνάμεων.Η Ευρώπη δεν πρέπει να παίζει το ρόλο του εξαρτώμενου 'μικροακρωτηρίου' της Ευρασίας.

Β)ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΛΟΓΟΙ: Καμιά επιχείρηση δεν μπορεί να είναι ανταγωνιστική και να προσφέρει προϊόντα σε χαμηλές τιμές ,εάν δεν έχει τη μεγάλη αγορά που θα επιτρέπει οικονομικές δραστηριότητες μεγάλης κλίμακας.

Ο κατακερματισμός της αγοράς που γίνεται μέσα από τη διατήρηση των συνόρων ,των δασμών και των διοικητικών φραγμών στοιχίζει δις Ε.Σ.Δ. σε παραγωγούς και καταναλωτές.Αλλωστε η παγκοσμιοποίηση της οικονομίας και το ανταγωνιστικό πλαίσιο που επιβάλλει ,δεν αφήνουν περιθώρια για άλλες επιλογές.Μεμονωμένα τα ευρωπαϊκά κράτη δεν μπορούν να ανταγωνιστούν δυνάμεις όπως η Ιαπωνία ,οι Η.Π.Α. κ.τ.λ. Με την συνένωση των δυνάμεων στους τομείς της έρευνας ,της τεχνολογίας και της βιομηχανίας μπορούν να αντιμετωπιστούν οι οικονομικοί κολοσσοί (Αμερική ,χώρες της λεκάνης του Ειρηνικού) όπου διαμορφώνονται νέοι οικονομικοί συνασπισμοί (α.Ζώνη ελεύθερου εμπορίου της

Β.Αμερικής 'NAFTA' ,β.Οργανισμός οικονομικής συνεργασίας των χωρών της Ασίας και του Ειρηνικού 'APEC').

Γ)ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΣΘΕΝΕΣΤΕΡΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ: Συστατικό στοιχείο της Ένωσης αποτελεί η κοινοτική αλληλεγγύη.Εκφραση αυτής στο οικονομικό πεδίο ,αποτελεί ο στόχος της Οικονομικής και Κοινωνικής Συνοχής.Αυτό συνεπάγεται τη μεταφορά πόρων προς τις ασθενέστερες οικονομικά περιοχές.

Το χάσμα της ανάπτυξης ανάμεσα στις Ευρωπαϊκές περιφέρειες μπορεί να εξαλειφθεί με κοινές πολιτικές που θα χρηματοδοτούνται κατά κύριο λόγο από τις πλουσιότερες περιφέρειες.

Δ)ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΙ ΛΟΓΟΙ: Δεν υπάρχει στις μέρες μας ,σε παγκόσμια κλίμακα μια αποτελεσματική εθνική πολιτική προστασίας του περιβάλλοντος.Κατά συνέπεια ,δεν υπάρχει νόημα στην εφαρμογή ενός προγράμματος από την Ολλανδία για την προστασία του Ρήνου ,όταν οι Γερμανοί ή οι Γάλλοι χρησιμοποιούν τον ποταμό ως αποθετήρα των βιομηχανικών τους αποβλήτων.

Ε)ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ –ΑΣΦΑΛΕΙΑ: Τα μέλη κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης με μια κοινή εξωτερική πολιτική έχουν μεγαλύτερο κύρος ,όχι μόνο όσον αφορά στην υπεράσπιση των ευρωπαϊκών συμφερόντων στον κόσμο ,αλλά και στην επίλυση συγκρούσεων στον πλανήτη.Το ΝΑΤΟ παραμένει η βάση της ευρωπαϊκής ασφάλειας ,αλλά η Ένωση πρέπει να αναλάβει την ευθύνη και να συμβάλλει στην ασφάλειά της ,για να είναι σε θέση να αποτρέψει το ενδεχόμενο υιοθέτησης του ρόλου του εκβιαζόμενου.

ΣΤ)ΟΙ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΕΝΟΣ ΕΥΡΥΤΕΡΟΥ ΧΩΡΟΥ: Σήμερα ,μέσα στο χώρο της Ε.Ε. πραγματοποιείται ένα πείραμα αλληλογνωριμίας και αλληλοκατανόησης 373 εκ. πολιτών με 15 ξεχωριστές πολιτισμικές ταυτότητες.Έτσι ,η ζωή των Ευρωπαίων γίνεται πιο ζωντανή ,πιο ενδιαφέρουσα ,περισσότερο πλούσια σε επιλογές.

Ευρωπαϊκή ενοποίηση:οι τρεις βασικές αρχές

Για τα κράτη της Δυτικής Ευρώπης ,μετά το τέλος του Β' παγκοσμίου πολέμου ,ήταν ξεκάθαρο πως μόνο μέσα σε ένα πλαίσιο στενής συνεργασίας και κοινής δράσης θα μπορούσε να οικοδομηθεί η Ευρώπη της ειρήνης και της ευημερίας.Από την αρχή ,όμως ,υπήρξαν τρεις βασικές κατευθύνσεις για τη διαμόρφωση του ευρωπαϊκού μέλλοντος:

*Οι οπαδοί της Ομοσπονδίας ('φεντεραλιστές').*Στόχος τους αλλά και συγκεκριμένο πολιτικό πρόγραμμα για την Ευρώπη ήταν η άμεση δημιουργία μιας Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας ('Ηνωμένες Πολιτείες της Ευρώπης') ,με όλες τις αρμοδιότητες που χαρακτηρίζουν το κεντρικό, ομοσπονδιακό κράτος.Η δημιουργία της προϋποθέτει την παραχώρηση στα όργανα της ομοσπονδίας όλων των απαραίτητων κυριαρχικών δικαιωμάτων από τα συμμετέχοντα κράτη.

*Οι οπαδοί της Συνομοσπονδίας.*Στόχος τους ήταν η δημιουργία μιας Ένωσης ανεξαρτήτων κρατών ,με ελάχιστους περιορισμούς των κυριαρχικών τους δικαιωμάτων και όπου η κοινή δράση θα περιοριζόταν στο επίπεδο της διακρατικής συνεργασίας.Αυτή η 'βρετανική' προσέγγιση της Ευρωπαϊκής συνεργασίας προέβλεπε στον οικονομικό τομέα τη δημιουργία μιας Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερου Εμπορίου και στον πολιτικό τομέα ένα όργανο που θα στόχευε στον συντονισμό της εξωτερικής πολιτικής των κρατών μελών.

*Οι οπαδοί της 'ανοιχτής' προσέγγισης.*Οι οπαδοί αυτής της προσέγγισης που σχεδιάστηκε από τον Jean Monnet και η οποία τελικά επικράτησε ,είχαν οραματικό

στόχο τη δημιουργία της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας. Διαφώνησαν, όμως, τελείως με τη διαδικασία που υιοθέτησαν οι φεντεραλιστές: η Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση θα έπρεπε να αρχίσει σιγά σιγά από τομείς όπου υπάρχουν οι προϋποθέσεις επιτυχίας, όπως π.χ. στην οικονομία. Η εμβάθυνση και η επέκταση της ενοποιητικής διαδικασίας θα αποφασίζονταν 'βήμα προς βήμα' και, κατά περίπτωση, στη βάση των αντίστοιχων εμπειριών και της υπάρχουσας δυναμικής στην πολιτική βούληση των κρατών μελών. Η παραχώρηση αρμοδιοτήτων και κυριαρχικών δικαιωμάτων ήταν μια υπόθεση 'ανοιχτή' που θα κρινόταν σε συνάρτηση και σύμφωνα με το βαθμό και τις εμπειρίες της ενοποιητικής διαδικασίας. Τελικά, αυτός ο τρίτος δρόμος επικράτησε, διότι, ενώ δεν απέκλειε το όραμα, υιοθετούσε την πραγματική προσέγγιση.

3.Ε.Ο.Κ.(ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ)

Στις 19 Σεπτεμβρίου 1946 ο Winston Churchill, που είχε παίξει πρωταγωνιστικό ρόλο ως Βρετανός πρωθυπουργός και στην πάλη κατά του ναζισμού, προτείνει σε ένα λόγο του στη Ζυρίχη, την ίδρυση των 'Ηνωμένων Πολιτειών της Ευρώπης'. Ο λόγος του παρότι δεν περιείχε στοιχεία συγκεκριμένου πολιτικού προγράμματος, εντυπωσίασε, αφού ανταποκρινόταν στην μεγάλη επιθυμία των Ευρωπαίων για ειρήνη, ήταν μια ακτίνα ελπίδας και γενναιοφροσύνης κι αποτελούσε ένα βήμα για την συμφιλίωση των λαών της Ευρώπης. Ωστόσο, δεν είχε άμεσα πολιτικά αποτελέσματα, αλλά συνέβαλε στη δημιουργία ενός πολιτικού-ψυχολογικού κλίματος αφύπνισης για μια διαφορετική Ευρώπη.

Στις 9 Μαΐου 1950, ο Γάλλος υπουργός Schuman προτείνει να τεθεί η παραγωγή χάλυβα και άνθρακα της Γερμανίας και της Γαλλίας υπό κοινό έλεγχο και να δημιουργηθεί γι' αυτό το σκοπό μια κοινότητα (αναφορά στο 1^ο κεφάλαιο της ενότητας). Στις 18 Απριλίου 1951 υπογράφεται η Συνθήκη για την ίδρυση της Ε.Κ.Α.Χ., ιδρυτικά μέλη της οποίας είναι: η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, η Ιταλία, το Βέλγιο, οι Κάτω Χώρες και το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου. Η Ε.Κ.Α.Χ. διαθέτει ως όργανά της την Ανώτατη Αρχή, ένα Συμβούλιο Υπουργών, ένα Ευρωπαϊκό Δικαστήριο και μια Κοινοβουλευτική Συνέλευση (κοινή Συνέλευση), η οποία αποτελεί τον πρόδρομο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Οι αποφάσεις λαμβάνονται από την Ανώτατη Αρχή και το Συμβούλιο Υπουργών, το Δικαστήριο εκδικάζει τις διαφορές με τις κυβερνήσεις ή τους ιδιώτες και η Συνέλευση έχει καθαρά γνωμοδοτικό ρόλο.

Η Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση έπρεπε ν' αρχίσει σιγά σιγά από τομείς όπου οι συνθήκες ήταν 'ώριμες' π.χ. της οικονομίας. Η προσπάθεια ενοποίησης του αμυντικού τομέα απέτυχε (Ε.Κ.Α.)

Μετά την αποτυχία της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άμυνας (Ε.Κ.Α.) ,αποφασίζεται στη διάσκεψη της Μεσσίνας (1955), η επέκταση της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης στον τομέα της οικονομίας. Στις 29 Μαΐου 1956 αποφασίζεται από τους υπουργούς εξωτερικών των 6 ιδρυτικών μελών η έναρξη διακυβερνητικών διαπραγματεύσεων, στις οποίες καλούνται να συμμετάσχουν κι άλλες Ευρωπαϊκές χώρες. Όμως, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Σουηδία, η Νορβηγία, η Δανία, η Αυστρία, η Ελβετία και η Πορτογαλία προτιμούν να περιορίσουν την κοινή τους δράση στο πλαίσιο της απλής διακυβερνητικής συνεργασίας, ιδρύοντας την Ε.Ζ.Ε.Σ. (Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελευθέρων Συναλλαγών) στις 3 Μαΐου 1960.

Στις 25 Μαρτίου 1957, τα ιδρυτικά μέλη της Ε.Κ.Α.Χ. υπογράφουν στη Ρώμη τις συνθήκες για την ίδρυση της Ε.Ο.Κ. (Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα) και

ΕΥΡΑΤΟΜ (Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας). Οι παραπάνω συνθήκες μαζί με τη Συνθήκη Ε.Κ.Α.Χ. αποτελούσαν μέχρι το 1987 τον καταστατικό χάρτη της κοινοτικής Ευρώπης.

Από τα μέσα της δεκαετίας του '60 οι δραστηριότητες της Ε.Ο.Κ. επεκτείνονται και σε τομείς που δεν αναφέρονται ρητά στη Συνθήκη. Με τη γενική ρήτρα εξουσιοδότησης που παρείχε το άρθρο 235 της Συνθήκης, τα όργανα της Κοινότητας μπορούσαν να υιοθετήσουν και να εφαρμόσουν οποιαδήποτε πολιτική θεωρούσαν αναγκαία για την επίτευξη των στόχων που αναφέρονταν σ' αυτήν. Την ίδια δεκαετία αρχίζει το μεγάλο έργο της εναρμόνισης των εθνικών νομοθεσιών που θα επέτρεπαν την υλοποίηση των τεσσάρων μεγάλων ελευθεριών: την ελεύθερη κυκλοφορία των ατόμων, των εμπορευμάτων, των υπηρεσιών και των κεφαλαίων, καθώς και η σταδιακή δημιουργία προϋποθέσεων για την επίτευξη της Ενιαίας Εσωτερικής Αγοράς. Το 1960 αρχίζει τη δράση του το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο που αρχικά διευκολύνει την προσαρμογή των εργαζόμενων στις ταχύρρυθμα εξελισσόμενες οικονομικές συνθήκες. Το 1962 αρχίζει η εφαρμογή της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής, ενώ το 1968 ολοκληρώνεται η Τελωνειακή Ένωση και η κοινότητα αναλαμβάνει πλήρη αρμοδιότητα για την εξωτερική εμπορική πολιτική των κρατών μελών. Στα μέσα της δεκαετίας του '70 η Ευρωπαϊκή Κοινότητα (όπως αποκαλείται τώρα) αποκτά ιδίους πόρους (δημοσιονομική αυτονομία), για την διάθεση των οποίων αποφασίζουν αυτόνομα τα όργανα της Κοινότητας στο πλαίσιο της διαδικασίας κατάρτισης του προϋπολογισμού της Κοινότητας. Το 1974 ιδρύεται το Ευρωπαϊκό Περιφερειακό Ταμείο και το 1978 αποφασίζεται η ενίσχυση της νομισματικής συνεργασίας με τη δημιουργία του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος.

Αρχικά, για καθεμία από τις τρεις Κοινότητες προβλέπονταν το εκτελεστικό όργανο (Ανώτατη Αρχή, Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ε.Ο.Κ, Επιτροπή Ε.Κ.Α.Ε) και το πολιτικό όργανο στη μορφή των Συμβουλίων Υπουργών. Επιπλέον υπήρχε η Κοινή Συνέλευση, η οποία μετεξελίχθηκε σε Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Με την συγχώνευση των εκτελεστικών οργάνων το 1967, οι τρεις Κοινότητες αποκτούν ενιαία θεσμικά όργανα:

- 1) Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (κοινοβουλευτικό όργανο της Κοινότητας)
- 2) Συμβούλιο Υπουργών (το πολιτικό όργανο που είχε το δικαίωμα της τελευταίας απόφασης στα θέματα της Κοινότητας)
- 3) Ευρωπαϊκή Επιτροπή (εκτελεστικό όργανο)
- 4) Ευρωπαϊκό Δικαστήριο (το ανώτατο δικαιοδοτικό όργανο της Κοινότητας, αρμόδιο για την ερμηνεία των κοινοτικών νόμων)

Οι αποφάσεις του Συμβουλίου λαμβάνονταν κατά κανόνα με πλειοψηφία. Ο κανόνας ανετράπη με τον Συμβιβασμό του Λουξεμβούργου, με τον οποίο κάθε κράτος είχε το δικαίωμα να ασκήσει βέτο, όταν έκρινε ότι διακυβεύονταν τα ζωτικά του συμφέροντα.

4. ΕΝΙΑΙΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΡΑΞΗ-ΕΝΙΑΙΑ ΑΓΟΡΑ

Η Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη (Ε.Ε.Π) που άρχισε να εφαρμόζεται την 1^η Ιουλίου 1987, αποτελεί την πρώτη σημαντική τροποποίηση της Συνθήκης της

Ρώμης. Με την Ε.Ε.Π καταγράφονται δυο νέοι στόχοι για την Κοινότητα: η πραγματοποίηση της Ευρωπαϊκής Εσωτερικής Αγοράς μέχρι την 1^η Ιανουαρίου 1993 και η δέσμευση των 12 κρατών μελών για την δημιουργία και την προώθηση νέων κοινών πολιτικών.

Η Ε.Ε.Π :

- δημιούργησε τη ρητή νομική δέσμευση των 12 για την υλοποίηση της Εσωτερικής Αγοράς ,
- κατέγραψε στη Συνθήκη ως στόχο της κοινότητας την οικονομική και κοινωνική συνοχή ,
- αναγνώρισε την έρευνα ,το περιβάλλον και την κοινωνική πολιτική ως τομείς δραστηριότητας της Κοινότητας ,
- αναμόρφωσε τη λειτουργία των οργάνων της Κοινότητας ,έτσι ώστε να βελτιωθεί η διαδικασία λήψης αποφάσεων ,να συμμετέχει και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στη διαδικασία αυτή και να βελτιωθεί η εκτέλεση των αποφάσεων.

Όσο αφορά στο τελευταίο σημείο αποφασίστηκε να εφαρμόζεται στο Συμβούλιο Υπουργών της Κοινότητας η Αρχή της Ειδικής Πλειοψηφίας σε θέματα σχετικά με τη δημιουργία της Ενιαίας Αγοράς και την εφαρμογή νέων πολιτικών. Επίσης ,θεσπίστηκε η διαδικασία συνεργασίας που προβλέπει την ενεργή συμμετοχή του Κοινοβουλίου στο νομοθετικό έργο της Κοινότητας. Έτσι ,δόθηκε η δυνατότητα στο Κοινοβούλιο να τροποποιεί της προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ε.Ε.Π αναγνωρίζει στο Κοινοβούλιο το δικαίωμα της συναπόφασης για την ένταξη νέων μελών στην Κοινότητα και τη σύναψη συμφωνιών σύνδεσης με τρίτες χώρες.

Η διαδικασία αναθεώρησης της Συνθήκης άρχισε το 1984 με το «Σχέδιο Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Ένωσης». Η διακυβερνητική Συνδιάσκεψη της 2ας Δεκεμβρίου 1985 κατέληξε στην Ε.Ε.Π ,έναν συμβιβασμό που έδωσε τις δυνατότητες για την προώθηση της ιδέας της Ένωσης ,η οποία πραγματοποιήθηκε ,εν μέρει ,το Φεβρουάριο του 1992 με την Συνθήκη του Μάαστριχτ. Ο παραπάνω συμβιβασμός υπολείπεται των στόχων που είχαν τεθεί από το Κοινοβούλιο με τη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Ενιαία Αγορά εγγυάται τις τέσσερις θεμελιώδεις ελευθερίες: ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

- των ΑΤΟΜΩΝ
- των ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ
- των ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ
- των ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Η Ενιαία Αγορά έγινε κυρίως για τους πολίτες της Ευρώπης ,οι οποίοι μπορούν να αγοράζουν προϊόντα για ιδιωτική χρήση χωρίς των έλεγχο των συνόρων. Ποσοτικοί περιορισμοί υφίστανται μόνο σε προϊόντα καπνού και αλκοολούχων ποτών. Επίσης ,εφαρμόζονται περιορισμοί και ιδιαίτεροι κανόνες για τα νέα αυτοκίνητα Ι.Χ και τα υπόλοιπα μεταφορικά μέσα. Οι ιδιώτες σ' αυτήν την περίπτωση πρέπει να καταβάλουν το Φ.Π.Α και τους φόρους κατανάλωσης ,στη χώρα που εκδίδεται η άδεια κυκλοφορίας των μεταφορικών μέσων.

Τέλος ,όλοι οι πολίτες της Κοινότητας μπορούν να εγκατασταθούν σε οποιοδήποτε κράτος-μέλος ,αρκεί να αποδείξουν ότι διαθέτουν τα μέσα διαβίωσης. Η

Κοινότητα εγγυάται το δικαίωμα εγκατάστασης στους συνταξιούχους και τους νέους ,σε οποιαδήποτε χώρα της Ένωσης επιθυμούν.

Το κόστος της «μη Ευρώπης» μέχρι το τέλος της δεκαετίας του '80 (περιττές δαπάνες ,χαμένες ευκαιρίες) είχε κοστίσει στην Κοινότητα και τους πολίτες της δισεκατομμύρια Ε.Σ.Υ.Τα οικονομικά πλεονεκτήματα ,σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των ειδικών ,από την πλήρη λειτουργία της Ενιαίας Αγοράς αναμένονταν μεγάλα (200 δις Ε.Σ.Υ τιμές 1988).Προβλέφθηκε η δημιουργία 2-5 εκ. νέων θέσεων εργασίας και η αύξηση των ρυθμών της οικονομικής ανάπτυξης της τάξης του 5%.

Προέλευση οικονομικών οφελών:

- από την κατάργηση των εμποδίων που ζημιώνουν την παραγωγή στο σύνολό της ,
- από την εντατικότερη εκμετάλλευση των οικονομικών κλίμακας ,
- από την ενίσχυση του ανταγωνισμού και την κατάργηση μονοπωλιακών καταστάσεων ,
- από την κατάργηση των εμποδίων στις συναλλαγές.

Η Ενιαία Αγορά απαιτεί τη δημιουργία ενός νέου ενιαίου συστήματος του Φ.Π.Α και των περισσότερων ειδικών φόρων κατανάλωσης (αυτό δεν έχει επιτευχθεί ακόμα).Οι επιχειρήσεις ,ωστόσο ,και οι δραστηριότητες τους δεν περιορίζονται από εμπόδια ,φραγμούς και ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα της Κοινότητας.Οι απαιτούμενοι φορολογικοί έλεγχοι θα γίνονται μέσα από ένα σύστημα συνεργασίας μεταξύ των φορολογικών αρχών των κρατών μελών και τη δημιουργία ενός δικτύου πληροφορικής για την ανταλλαγή των σχετικών στοιχείων (Σύστημα VIES & CIS-SCENT).Ο ελάχιστος συντελεστής Φ.Π.Α ορίζεται στο 15% ,ενώ ελάχιστοι ειδικοί φόροι κατανάλωσης ισχύουν στα ορυκτέλαια ,την μπίρα ,το κρασί και τα τσιγάρα.Καταργείται η διπλή φορολογία των επιχειρήσεων και απλοποιούνται οι διαδικασίες ίδρυσης και λειτουργίας των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στα κράτη μέλη της Κοινότητας.Ιδιαίτερες διατάξεις ισχύουν για τον χρηματοπιστωτικό τομέα και τον τομέα υπηρεσιών.

Στον τομέα της αναγνώρισης διπλωμάτων (προϋπόθεση για την υλοποίηση της αρχής της ελεύθερης διακίνησης και εγκατάστασης) η Κοινότητα θέσπισε το σύστημα ECTS με το οποίο αναγνωρίζεται η μέτρηση των «ακαδημαϊκών μονάδων» που μεταφέρονται σε όλη την Κοινότητα.Επίσης ,δημιουργήθηκε ένα δίκτυο ενημέρωσης για την αναγνώριση των πτυχίων (Σύστημα NARIC).Βασική αρχή της Κοινότητας είναι η μελλοντική αναγνώριση της ισοτιμίας των εθνικών διπλωμάτων με τη συμμετοχή σε συμπληρωματικά μαθήματα και εξετάσεις μόνο εφόσον αυτή κρίνεται απαραίτητη ή οι υποψήφιοι δεν έχουν επαρκή επαγγελματική πείρα στη χώρα καταγωγής τους.

ΣΥΜΒΑΣΗ SCHENGEN

Η σύμβαση Schengen υπογράφεται στην ομώνυμη πόλη του Λουξεμβούργου ,στις 14 Ιουνίου 1985 ,από τις κυβερνήσεις της Γερμανίας ,της Γαλλίας ,της Ολλανδίας ,του Λουξεμβούργου και του Βελγίου ,το 1990 από την Ιταλία ,το 1991 από την Ισπανία και την Πορτογαλία ,το 1992 από την Ελλάδα και το 1994 από την Δανία και την Αυστρία.Όσον αφορά την Ελλάδα η σύμβαση επικυρώνεται από τη Βουλή των Ελλήνων το Μάρτιο του 1997.Η Ιρλανδία και η Βρετανία είναι οι μόνες χώρες που δεν είναι μέλη του λεγόμενου «Χώρου του Schengen» ,όπου την 1^η Δεκεμβρίου του 1997 προβλέπεται να ισχύσει η πλήρης κατάργηση των συνοριακών ελέγχων για τους υπηκόους των κρατών-μελών της Κοινότητας.

Με την παραπάνω συμφωνία τα κράτη μέλη της Κοινότητας συνεργάζονται στους τομείς της δικαιοσύνης, της αστυνομίας και των τελωνείων (για την εφαρμογή των συμφωνιών δεν έχουν καμιά δικαιοδοσία το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή).

Οι λόγοι που οδήγησαν στη Σύμβαση του Σχενγκεν είναι:

-η εφαρμογή της Ενιαίας Αγοράς (επιδιώκεται η κατάργηση των εσωτερικών ελέγχων)
-η αποτελεσματική αντιμετώπιση του οργανωμένου εγκλήματος μέσα στο χώρο του Σχενγκεν και στα εξωτερικά σύνορα.

Το κυριότερο μέτρο αντιμετώπισης της εγκληματικότητας είναι το “ Σύστημα Πληροφοριών” του Σχενγκεν. Πρόκειται για την καταχώρηση προσωπικών στοιχείων σ’ ένα κεντρικό Η/Υ στο Στρασβούργο με τον οποίο συνδέονται τα εθνικά συστήματα καταζήτησης. Η καταχώρηση γίνεται σύμφωνα με την «εθνική διαδικασία» και με βάση ορισμένα περιοριστικά κριτήρια :

-δικαστική απόφαση

-ένταλμα σύλληψης

-απόφαση αρμόδιων διοικητικών αρχών και

δικαστηρίων.

Σε κοινοτικό επίπεδο διασφαλίζεται ο δημοκρατικός έλεγχος και εξασφαλίζονται στους πολίτες τα δικαστικά μέτρα προσφυγής, όταν διαπιστωθούν καταχρήσεις. Μπορούν να επέμβουν τόσο το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, όσο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο.

5. Η ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΟΥ ΜΑΑΣΤΡΙΧΤ

Τριάντα πέντε χρόνια μετά τη γέννηση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, τα 12 κράτη μέλη της υπογράφουν τη Συνθήκη του Μάαστριχτ στη μικρή ομώνυμη Ολλανδική πόλη (7 Φεβρουαρίου 1992). Είχαν προηγηθεί δυο διακυβερνητικές διασκέψεις για τη δημιουργία της Πολιτικής και Νομισματο-Οικονομικής Ένωσης που διήρκησαν όλο το 1991. Τα αποτελέσματά της εγκρίθηκαν από τους αρχηγούς των κρατών μελών και τις κυβερνήσεις στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Μάαστριχτ.

Η Συνθήκη τέθηκε σε εφαρμογή την 1^η Νοεμβρίου 1993, οπότε η Ευρωπαϊκή Κοινότητα μετονομάζεται και εξελίσσεται σε Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Ευρωπαϊκή Ένωση βασίζεται στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, στις πολιτικές της και στο θεσμικό της σύστημα με τις αλλαγές που επιφέρει η Συνθήκη. Επιπλέον, προσθέτει δυο νέους τομείς κοινής δράσης των «15»: την Πολιτική Ένωση και την Οικονομική και Νομισματική Ένωση.

Με τη Συνθήκη η Κοινότητα αποκτά περισσότερες αρμοδιότητες και λειτουργεί αποτελεσματικότερα. Οι αποφάσεις της λαμβάνονται πιο κοντά στον πολίτη, σύμφωνα με την αρχή της Επικουρικότητας.

Η ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑΣ

Η Αρχή της Επικουρικότητας εισάγεται επίσημα στα «κοινοτικά πράγματα» με τη Συνθήκη του Μάαστριχτ. Εκφράζει γενικά ένα βασικό κριτήριο κατανομής των

αρμοδιοτήτων δημοσίων ενεργειών-δράσεων ανάμεσα στο τοπικό ,περιφερειακό κρατικό ,κοινοτικό επίπεδο.

Ως γενικός κανόνας ,σημαίνει ότι οι αποφάσεις για μια δημόσια ενέργεια θα πρέπει να λαμβάνονται σε επίπεδο όσο το δυνατόν πλησιέστερο στον πολίτη δηλ.στο χαμηλότερο επίπεδο διοικητικής οργάνωσης ενός κράτους (Κοινότητα ,Δήμος ,Νομός ή Περιφέρεια).

Μόνο όταν το επίπεδο αυτό αντικειμενικά δεν μπορεί να εκπληρώσει αποτελεσματικά την αποστολή αυτή ,η δράση μεταφέρεται στο αμέσως επόμενο επίπεδο (Κεντρική Κυβέρνηση ,Κοινότητα).

Στον Ευρωπαϊό Πολίτη χορηγούνται ευρωπαϊκά δικαιώματα .Ο δημοκρατικός έλεγχος αυξάνεται ,παραχωρώντας στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο περισσότερες αρμοδιότητες.Στα όργανα της Κοινότητας προστίθεται η «Επιτροπή των Περιφερειών».

Η Ένωση δεσμεύεται στη δημιουργία της Ο.Ν.Ε ,με κοινό Ευρωπαϊκό νόμισμα και πέρνει αποφάσεις και μέτρα για την καθιέρωση Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ).Ο στόχος της Οικονομικής και Κοινωνικής Συνοχής τη δεσμεύει ,ώστε να επιβληθούν επιπλέον μέτρα για την ανάπτυξη μειονεκτούντων κρατών και περιφερειών.

Οι νέες αρμοδιότητες της Ένωσης αφορούν στους τομείς:

- της προστασίας του καταναλωτή
- της υγείας
- των διευρωπαϊκών δικτύων (μεταφορές ,ηλεκτροκοινωνίες ,μεταφορά ενέργειας)
- της βιομηχανικής πολιτικής
- της εκπαίδευσης
- του πολιτισμού
- της εντατικοποίησης της προστασίας του περιβάλλοντος
- της έρευνας και της ανάπτυξης
- της κοινωνικής πολιτικής
- της συνεργασίας στον τομέα της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων.

Η Ένωση σέβεται την εθνική ταυτότητα των κρατών μελών της ,την ιστορία ,τον πολιτισμό και τις παραδόσεις τους.Η πολιτισμική πολυμορφία προστατεύεται και ενισχύεται.

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΟΙΚΟΔΟΜΗΜΑ ΤΗΣ Ε.Ε

Το νομικό οικοδόμημα της Ε.Ε αρθρώνεται σε τρεις πυλώνες:

- 1)Κοινοτικός Πυλώνας (οριοθετείται από τις Συνθήκες των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων –ΣΥΝΘΗΚΗ Ε.Κ.Α.Χ ,ΣΥΝΘΗΚΗ ΕΥΡΑΤΟΜ ,ΣΥΝΘΗΚΗ Ε.Κ. ΡΩΜΗΣ)
- 2)Ρυθμίσεις για την ΚΕΠΠΑ (Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας)
- 3)Συνεργασία των κρατών μελών σε θέματα δικαιοσύνης και εσωτερικών υποθέσεων.

6.ΤΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ : Είναι το ανώτατο πολιτικό όργανο της Ένωσης κι έχει ταυτόχρονα κοινοτικό και διακυβερνητικό χαρακτήρα.Αποτελείται από 15 Υπουργούς ,έναν από κάθε κράτος μέλος.Η σύνθεσή του είναι ανάλογη του θέματος που εξετάζει κάθε φορά (π.χ. Συμβούλιο Υπουργών

Εξωτερικών ,Συμβούλιο Γεωργίας ,Οικονομικών ,Μεταφορών κ.λ.π.).Η προεδρία ασκείται εκ περιτροπής ,ανά εξάμηνο ,από τα κράτη μέλη και ορίζει τις συνεδριάσεις και την ημερήσια διάταξή τους.Το Συμβούλιο αποφασίζει τους νόμους της Ένωσης στους περισσότερους τομείς.Οι αποφάσεις του λαμβάνονται κατά κανόνα με πλειοψηφία ,εκτός λίγων περιπτώσεων που η Συνθήκη προβλέπει ομοφωνία.Στην κοινοτική πρακτική ,μεγαλύτερη σημασία αποκτά η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΜΟΝΙΜΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ (COREPER) ,η οποία αποτελείται από ανώτερους διπλωμάτες των κρατών μελών στην Ευρωπαϊκή Ένωση.Η COREPER προετοιμάζει τις υπουργικές συνόδους ,εξετάζει τα προς επίλυση θέματα και ο εκπρόσωπος του προεδρεύοντος κράτους μέλους διερευνά και διατυπώνει το σχέδιο αποφάσεων που θα συζητηθεί στο Συμβούλιο Υπουργών.Οι εργασίες του Συμβουλίου υποστηρίζονται από τη Γενική Γραμματεία.Η θέση του Γενικού Γραμματέα είναι ιδιαίτερα νευραλγική.Ο Γενικός Γραμματέας διορίζεται ομόφωνα από το Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων (Υπουργοί Εξωτερικών).

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ: Είναι το άμεσα εκλεγμένο κοινοβουλευτικό όργανο της Ε.Ε και εκφράζει και εκπροσωπεί τους 372 εκατ. Πολίτες (1993).Εκλέγεται κάθε 5 χρόνια με άμεσες ,γενικές εκλογές που διεξάγονται την ίδια περίοδο σε όλα τα κράτη μέλη.Οι κοινοβουλευτικές αρμοδιότητες που του παραχωρεί η Συνθήκη είναι:

- ουσιαστική συμμετοχή στη νομοθετική διαδικασία ,
- κατάρτιση και έγκριση του κοινοτικού προϋπολογισμού ,
- άσκηση του δημοκρατικού ελέγχου πάνω στις πράξεις και τις δραστηριότητες των κοινοτικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και Συμβουλίου.

Με την επικύρωση της Συνθήκης του Αμστερνταμ ,η Βουλή της Ευρώπης αποτελεί μαζί με το Συμβούλιο ,τον Νομοθέτη της Ένωσης.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει 626 βουλευτές ,οι οποίοι οργανώνονται σε 8 πολιτικές ομάδες ,στις οποίες εκπροσωπούνται 100 περίπου κόμματα των κρατών μελών.Η ολομέλειά του συνέρχεται στο Στρασβούργο για μια εβδομάδα κάθε μήνα.Οι έκτακτες σύνοδοι και συνεδριάσεις των κοινοβουλευτικών επιτροπών πραγματοποιούνται στις Βρυξέλλες.Η έδρα της Γενικής Γραμματείας του είναι στο Λουξεμβούργο.Μεγάλο μέρος του έργου του Κοινοβουλίου διεξάγεται στις 20 μόνιμες κοινοβουλευτικές επιτροπές (καθεμιά από αυτές είναι αρμόδια για συγκεκριμένο τομέα της κοινοτικής δραστηριότητας).Αυτές οι επιτροπές προετοιμάζουν και προκρίνουν τις Εκθέσεις ,τις προτάσεις ψηφισμάτων ,τις γνωμοδοτήσεις τα συμπεράσματα κ.τ.λ.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει:

- το δικαίωμα υποχρεωτικής διαβούλευσης (κανένας νόμος δεν μπορεί να τεθεί σε ισχύ αν δεν έχει ζητηθεί η γνώμη του Σώματος) ,

- το δικαίωμα της τροποποίησης σ'έναν προτεινόμενο νόμο ,

- το δικαίωμα της συναπόφασης (έναν προτεινόμενος νόμος μπορεί να εγκριθεί μόνο όταν συμφωνεί και το Κοινοβούλιο ,πράγμα που ισοδυναμεί με δικαίωμα αρνησικυρίας) ,

- το δικαίωμα της έγκρισης σε σημαντικές διεθνείς συμφωνίες ,προσχωρήσεις νέων κρατών μελών ,συμφωνίες σύνδεσης με τρίτες χώρες ,κανονισμούς-πλαίσιο των Διαρθρωτικών Ταμείων και τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

Το Κοινοβούλιο εγκρίνει τον προϋπολογισμό της Ένωσης ,τον οποίο καταρτίζει με το Συμβούλιο και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.Έχει ,επίσης ,το δικαίωμα ελέγχου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την πιστή εκτέλεση του κοινοτικού

προϋπολογισμού.Σημαντικό ρόλο σ' αυτό το θέμα διαδραματίζει και η έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

- I. *Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο-Ευρωπαϊκή Επιτροπή:* Το Κοινοβούλιο έχει το δικαίωμα έγκρισης των διορισμών του Προέδρου και των μελών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.Ο πολιτικός έλεγχος των δραστηριοτήτων της Επιτροπής γίνεται κάθε μήνα στην Ολομέλεια με την υποβολή ερωτήσεων (προφορικών -γραπτών)από τους βουλευτές.Έλεγχος ασκείταικαι στις εκθέσεις των δραστηριοτήτων της Επιτροπής ,τις οποίες υποβάλλει στο Κοινοβούλιο.Το πιο δραστικό μέσο ελέγχου του Κοινοβουλίου έναντι της Επιτροπής είναι η πρόταση μομφής η οποία αν εγκριθεί από την Ολομέλεια υποχρεώνει την Επιτροπή σε συλλογική παραίτηση.
- II. *Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο-Συμβούλιο:* Το Κοινοβούλιο δεν διαθέτει κανένα μέσο ελέγχου-κύρωσης έναντι του Συμβουλίου.Ο πολιτικός έλεγχος του Σώματος ασκείται με την υποβολή ερωτήσεων προς τον προεδρεύοντα του Συμβουλίου.Ο πρόεδρος του Συμβουλίου παρουσιάζει το πρόγραμμά του κατά την έναρξη της προεδρίας του και προβαίνει σε απολογισμό κατά την λήξη της.Η προεδρία του Συμβουλίου παρעυρίσκεται σε όλες τις συνόδους της Ολομέλειας και συμμετέχει σε συζητήσεις απαντώντας σε ερωτήσεις των Ευρωβουλευτών.

ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΕΣ ΑΝΑ ΧΩΡΑ

ΓΕΡΜΑΝΙΑ	99
ΓΑΛΛΙΑ	87
ΙΤΑΛΙΑ	87
ΗΝ.ΒΑΣΙΛΕΙΟ	87
ΙΣΠΑΝΙΑ	64
ΚΑΤΩ ΧΩΡΕΣ	31
ΒΕΛΓΙΟ	25
ΕΛΛΑΔΑ	25
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	25
ΣΟΥΗΔΙΑ	22
ΑΥΣΤΡΙΑ	21
ΔΑΝΙΑ	16
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	16
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	15
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	6

Η ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ: είναι η «κυβέρνηση της Ένωσης» ,το εκτελεστικό της όργανο.Οι 20 επίτροποι που την αποτελούν διορίζονται για 5 χρόνια με την έγκριση του Κοινοβουλίου και την κοινή συμφωνία των κυβερνήσεων των κρατών μελών.Δεσμεύονται να είναι ανεξάρτητοι των κυβερνήσεών τους και να δρουν προς το συμφέρον της Ένωσης.Η Επιτροπή λαμβάνει τις αποφάσεις της μόνο με πλειοψηφία.

Οποιαδήποτε νομοθετική διαδικασία στην Ε.Ε ξεκινά με πρόταση της Επιτροπής.Οι προτάσεις αυτές καταρτίζονται με βάση 3 κατευθυντήριες αρχές:

- το Ευρωπαϊκό συμφέρον ,
- να τηρείται η αρχή της επικουρικότητας (να μην υπερβαίνονται οι αρμοδιότητες της Ένωσης) ,
- να διεξάγονταιιόσες διαβουλεύσεις (προκαταρκτικές) είναι απαραίτητες.

Η Επιτροπή εξασφαλίζει τη σωστή εφαρμογή της νομοθεσίας της Ένωσης από τα κράτη μέλη και τα πρόσωπα που δρουν στο χώρο αυτής. Η παραβίαση της νομοθεσίας οδηγεί στην ανάληψη ένδικων μέτρων (προσφυγή στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο) ή στην επιβολή διοικητικών μέτρων (πρόστιμα). Επιπλέον, έχει το καθήκον της πιστής διαχείρισης του ετήσιου προϋπολογισμού της Ένωσης και άλλες ευρείες εκτελεστικές αρμοδιότητες (ανάληψη προληπτικών μέτρων για την προστασία της κοινής αγοράς ή της υγείας των καταναλωτών, απαγορεύσεις στις συγχωνεύσεις και εξαγορές των επιχειρήσεων κ.τ.λ.). Η Επιτροπή αποτελεί και τον διαπραγματευτή της Ένωσης στις εμπορικές συμφωνίες και τις συμφωνίες συνεργασίας με άλλες χώρες ή ομάδες χωρών.

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ: απαρτίζεται από 15 δικαστές (ανώτατοι δικαστές ή νομικοί αναγνωρισμένου κύρους) και 9 Γενικούς Εισαγγελείς. Διορίζονται με κοινή συμφωνία των κυβερνήσεων των κρατών μελών ανά 6 χρόνια. Οι δικαστές εκλέγονται μεταξύ τους τον Πρόεδρο του δικαστηρίου του οποίου η θητεία διαρκεί 3 χρόνια. Βασικό έργο του δικαστηρίου είναι η ομοιόμορφη ερμηνεία του Κοινοτικού Δικαίου. Μετά το 1989 ιδρύεται το Πρωτοδικείο στο οποίο ανατίθεται η εξέταση των προσφυγών που ασκούν ιδιώτες και επιχειρήσεις κατά αποφάσεων Κοινοτικών οργάνων. Στο Δικαστήριο εξετάζονται: 1.) άμεσες προσφυγές που ασκούνται από την Επιτροπή, από άλλα Κοινοτικά όργανα ή από τα κράτη μέλη, 2.) αιτήσεις για την έκδοση προδικαστικής απόφασης που προέρχονται από τα δικαστήρια των κρατών μελών (ζητούν τη σχετική ερμηνεία από το Ε.Δικαστήριο για να εκδώσουν τη δική τους απόφαση). Το Δικαστήριο αποφαινεται μόνο σε ζητήματα Κοινοτικού Δικαίου.

Το Πρωτοδικείο αποτελείται, επίσης, από 15 Δικαστές (έναν από κάθε κράτος μέλος) οι οποίοι εκλέγονται ανά 6 χρόνια. Το Δικαστήριο και το Πρωτοδικείο εδρεύουν στο Λουξεμβούργο.

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ: αποτελείται από 15 μέλη (ένα από κάθε κράτος μέλος), τα οποία διορίζονται μετά από κοινή συμφωνία μεταξύ των κυβερνήσεων των κρατών μελών για 6 χρόνια. Το Ελεγκτικό Συνέδριο εδρεύει στο Λουξεμβούργο. Αποστολή του Συνεδρίου είναι:

- ο έλεγχος της πιστής διαχείρισης των οικονομικών της Ένωσης,
- ο έλεγχος των εσόδων και των δαπανών (εάν γίνονται με βάση τις δημοσιονομικές και λογιστικές αρχές της Κοινότητας),
- ο έλεγχος των αποτελεσμάτων από τις δαπάνες της Ένωσης,
- ο εντοπισμός παρατυπιών, ατασθαλιών και απατών κατά την εκτέλεση κοινοτικών προγραμμάτων.

Οι διαπιστώσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου περιέχονται στην ετήσια έκθεσή του, η οποία αποτελεί τη βάση του ελέγχου που ασκείται από το Κοινοβούλιο, στον τομέα του προϋπολογισμού.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ: είναι καθαρά συμβουλευτικό όργανο και αποτελείται από 222 μέλη τα οποία συγκροτούν 3 ομάδες (με ισάριθμα περίπου μέλη) και εκπροσωπούν τις παραγωγικές τάξεις στην Ε.Ε (εργοδότες, εργαζόμενοι, διάφορες δραστηριότητες). Η Ο.Κ.Ε. γνωμοδοτεί πάνω σε κοινωνικά και οικονομικά θέματα και για οποιοδήποτε ζήτημα κοινοτικού ενδιαφέροντος. Τα μέλη τους διορίζονται από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών για 4 χρόνια.

ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΟΚΕ ΑΝΑ ΧΩΡΑ

ΓΕΡΜΑΝΙΑ	24
ΓΑΛΛΙΑ	24
ΙΤΑΛΙΑ	24
ΗΝ.ΒΑΣΙΛΕΙΟ	24

ΙΣΠΑΝΙΑ	21
ΒΕΛΓΙΟ	12
ΕΛΛΑΔΑ	12
ΚΑΤΩ ΧΩΡΕΣ	12
ΑΥΣΤΡΙΑ	12
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	12
ΣΟΥΗΔΙΑ	12
ΔΑΝΙΑ	9
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	9
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	9
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	6

Η Ο.Κ.Ε. συνεδριάζει μια φορά το μήνα στις Βρυξέλλες.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ: είναι το νεότερο όργανο της Ε.Ε. που εκφράζει και υπερασπίζει την τήρηση της αρχής της επικουρικότητας. Αποτελείται από 222 μέλη (διορίζονται από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών και αποκλειστικά από τους εκπροσώπους της Περιφερειακής και Τοπικής Αυτοδιοίκησης αυτών), των οποίων η θητεία διαρκεί 4 χρόνια. Η επιτροπή των περιφερειών συνεδριάζει 5 φορές σε Ολομέλεια, στις Βρυξέλλες. Μπορεί να εκφέρει γνώμη σχετικά με τα διευρωπαϊκά δίκτυα, με τη δημόσια υγεία, τη νεότητα, τον πολιτισμό, την οικονομική και κοινωνική συνοχή (σύμφωνα με την Συνθήκη). Επιπλέον, μπορεί να διατυπώσει τη γνώμη της για οποιοδήποτε ζήτημα έχει επιπτώσεις στις πόλεις και τις περιφέρειες (π.χ. γεωργία, περιβαλλοντική προστασία). Η κατανομή των 222 μελών της στα κράτη μέλη είναι αντίστοιχη με αυτή της Ο.Κ.Ε.

ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ: εδρεύει στο Λουξεμβούργο και είναι το χρηματοδοτικό όργανο της Ε.Ε. Αποστολή της είναι να χορηγεί μακροπρόθεσμα δάνεια για επενδύσεις κεφαλαίου σε τομείς και αποδέκτες που προσδιορίζονται από τα κοινοτικά προγράμματα. Η Ε.Τ.Επ. δεν είναι θεσμικό όργανο της Ε.Ε. Μέτοχοί της είναι τα 15 κράτη μέλη.

7. ΠΩΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ Η ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ

Η Ε.Ε. δεν είναι απλά ένας οργανισμός υπερεθνικής, διακρατικής συνεργασίας. Έχει κυριαρχικά δικαιώματα και όργανα που οι αποφάσεις τους δεσμεύουν πολίτες και κράτη μέλη. Στους τομείς αρμοδιότητας της Ένωσης οι «νόμοι» της υπερισχύουν των εθνικών. Η Ένωση διαθέτει όχι μόνο τα όργανα αλλά και τα μέσα με τα οποία υλοποιεί τις πολιτικές της. Τα μέσα της είναι καταρχήν οι πόροι της (προϋπολογισμός) και οι διοικητικές και οι νομικές πράξεις της.

Οι νομικές πράξεις: Οι νομικές πράξεις που εκδίδουν το Συμβούλιο και η επιτροπή είναι: -οι ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ που ισχύουν άμεσα σε κάθε κράτος μέλος και δεσμεύουν τους πάντες,

-οι ΟΔΗΓΙΕΣ που απευθύνονται προς τα κράτη μέλη. Δεν ισχύουν άμεσα. Είναι δεσμευτικές όσον αφορά τον επιδιωκόμενο στόχο και τον χρόνο εφαρμογής τους, αλλά επαφίεται στις εθνικές αρχές ο τρόπος ενσωμάτωσής τους στο εθνικό δίκαιο, που είναι προϋπόθεση για την εφαρμογή τους,

-οι ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ είναι δεσμευτικές για τους αποδέκτες που αυτές ορίζουν (π.χ. μια κυβέρνηση μια επιχείρηση) ,

-οι ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΙ ΓΝΩΜΕΣ ,οι οποίες δεν είναι δεσμευτικές.

Το σύνολο των νομικών πράξεων και πολιτικών της Κοινότητας διαμορφώνεται ,κατά κύριο λόγο ,μέσα στο «θεσμικό τρίγωνο» που σχηματίζεται από τα βασικά της όργανα:την Επιτροπή ,το Κοινοβούλιο ,το Συμβούλιο.Σε γενικές γραμμές θα μπορούσε κανείς να χαρακτηρίσει τη διαδικασία «γέννησης» ενός κοινοτικού νόμου (Κανονισμός ή Οδηγία) ως εξής:

- 1) Η Επιτροπή ,η οποία έχει το δικαίωμα της νομοθετικής πρωτοβουλίας ,ξεκινά τη διαδικασία προτείνοντας το σχέδιο ενός νόμου ,
- 2) Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο το εξετάζει και το τροποποιεί ενδεχομένως ,
- 3) Την τελική απόφαση την παίρνει το Συμβούλιο Υπουργών που εκδίδει και τον νόμο.

Το νομοθετικό έργο της Ε.Ε. συντελείται στο πλαίσιο 5 διαφορετικών νομοθετικών διαδικασιών που καθορίζουν ,εκτός από τη διαδικασία ,και διαφορετικό επιμέρους ρόλο στα τρία βασικά θεσμικά όργανα της Ένωσης και ιδιαίτερα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.Οι διαδικασίες αυτές που αφορούν σε ξεχωριστούς τομείς της κοινοτικής δραστηριότητας είναι:

- ❖ Της διαβούλευσης ,
- ❖ Της συνεννόησης και συνδιαλλαγής ,
- ❖ Της συνεργασίας ,
- ❖ Της συναπόφασης και
- ❖ Της σύμφωνης γνώμης.

Βασικά χαρακτηριστικά όλων αυτών των διαδικασιών είναι:

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει πάντα το δικαίωμα της νομοθετικής πρωτοβουλίας.Αυτό σημαίνει ότι οποιαδήποτε νομοθετική πράξη έχει ως προϋπόθεση την υποβολή πρότασης νόμου από την Επιτροπή προς το Συμβούλιο.Ο ρόλος της Επιτροπής είναι ιδιαίτερα σημαντικός.Εκτός του ότι μπορεί να τροποποιεί την πρότασή της κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ,έχει επίσης το δικαίωμα να την αποσύρει.Επιπλέον ,η Επιτροπή ως θεματοφύλακας των Συνθηκών και εκτελεστικό όργανο της Ένωσης φροντίζει για την εφαρμογή των νόμων και των πολιτικών που συνεπάγονται ή ορίζουν θετικά.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ,ανάλογα με τη διαδικασία που προβλέπεται από τη Συνθήκη ,μπορεί να ασκήσει βέτο στην έγκριση του προϋπολογισμού ,σε προετοιμαζόμενη Συνθήκη προσχώρησης ,σε Συμφωνία σύνδεσης και σε όλες τις νομοθετικές πράξεις που υπάγονται στη διαδικασία της συναπόφασης.Έχει το δικαίωμα της «διπλής ανάγνωσης» και της τροποποίησης στη νομοθεσία που αφορά στην ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς και σε εκείνους τους τομείς των νέων δραστηριοτήτων της Ένωσης όπου απαιτείται η πλειοψηφία του Συμβουλίου.Έχει ,επίσης ,το δικαίωμα της υποχρεωτικής διαβούλευσης ,που δεν δεσμεύει το Συμβούλιο για ένα μεγάλο αριθμό νομοθετικών πράξεων (π.χ. ο καθορισμός γεωργικών τιμών).

Το Συμβούλιο Υπουργών παραμένει και μετά το Μάαστριχτ ,ο νομοθέτης της Ένωσης.Η «παντοδυναμία» του περιορίζεται στις περιπτώσεις που εφαρμόζεται η διαδικασία της συναπόφασης και της συνδιαλλαγής ,όπως επίσης ,και στις περιπτώσεις όπου η Συνθήκη επιβάλλει τη συνεργασία ανάμεσα στα τρία όργανα ,ιδιαίτερα με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.Στην τελευταία περίπτωση το Κοινοβούλιο μπορεί να ματαιώσει ή και να «περάσει» τις αποφάσεις του ,παρά το γεγονός ότι το Συμβούλιο παραμένει το όργανο που έχει το δικαίωμα της απόφασης.

Όπως προαναφέρθηκε ,το Όργανο που αποφασίζει τελικά στην Ε.Ε είναι το Συμβούλιο Υπουργών.Υπάρχει ,βέβαια ,ως ανώτατο πολιτικό όργανο το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ,δηλαδή οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων ,που δίνει κατά κανόνα τις εντολές προς το Συμβούλιο Υπουργών ,αλλά για να ισχύσουν οι αποφάσεις τους θα πρέπει πρώτα να γίνουν νόμοι της Ένωσης ,τους οποίους μπορεί να εκδώσει μόνο το Συμβούλιο Υπουργών.

Σε ορισμένες περιπτώσεις ,οι Συνθήκες προβλέπουν τη λήψη ομόφωνων αποφάσεων (τροποποίηση της Συνθήκης ,Πράξεις προσχώρησης νέων μελών ,Συμφωνίες σύνδεσης και τελωνειακής Ένωσης ,νέο χρηματοδοτικό πλαίσιο).Όμως ,με την εφαρμογή της Ενιαίας Πράξης το 1987 ,στις περισσότερες περιπτώσεις το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία.Ως ειδική πλειοψηφία ορίζονται 62 ψήφοι από τις συνολικά 87.Η κατανομή των ψήφων είναι:η Γερμανία ,η Γαλλία ,το Ην. Βασίλειο και η Ιταλία διαθέτουν από 10 ψήφους ,η Ισπανία 8 ,το Βέλγιο ,η Ελλάδα ,οι Κάτω Χώρες και η Πορτογαλία από 5 ,η Σουηδία και η Αυστρία από 4 ,η Δανία ,η Ιρλανδία και η Φινλανδία από 3 ,και το Λουξεμβούργο 2.

Από την κατανομή των ψήφων βλέπουμε ,ότι η πλειοψηφία προϋποθέτει και πλειοψηφία του αριθμού των κρατών μελών.Από την άλλη τρία μεγάλα κράτη μέλη μπορούν να εμποδίσουν τη λήψη απόφασης (αναστέλλουσα μειοψηφία 26 ψήφοι).

Το Συμβούλιο είναι επίσης, αρμόδιο και για τους τομείς της Συνθήκης του Μάαστριχτ που οργανώνονται στη βάση της διακυβερνητικής συνεργασίας (π.χ. ΚΕΠΠΑ, ο τομέας δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων).Στους τομείς της διακυβερνητικής συνεργασίας απαιτείται, για τις περισσότερες περιπτώσεις, ομόφωνη απόφαση.

ΚΡΑΤΗ - ΜΕΛΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ

Χώρα	Πληθυσμός (1 ^η Ιαν. 1993)	Συμβούλιο Υπουργών (ψήφοι)	Ευρωπαϊκή Επιτροπή (μέλη)	Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (μέλη)
Γερμανία	81,8	10	2	99
Ηνωμένο Βασίλειο	58,7	10	2	87
Γαλλία	58,3	10	2	87
Ιταλία	57,3	10	2	87
Ισπανία	39,2	8	2	64
Κάτω Χώρες	15,5	5	1	31
Ελλάδα	10,5	5	1	25
Βέλγιο	10,1	5	1	25
Πορτογαλία	9,9	5	1	25
Σουηδία	8,8	4	1	21
Αυστρία	8,0	4	1	20
Δανία	5,3	3	1	16
Φινλανδία	5,1	3	1	16
Ιρλανδία	3,6	3	1	15
Λουξεμβούργο	0,4	2	1	6
Σύνολο ΕΕ	372,5	87	20	626

8. ΣΥΝΘΗΚΗ ΑΜΣΤΕΡΝΤΑΜ

Στις 17 Ιουνίου 1997 οι αρχηγοί των κρατών-μελών συμφώνησαν στο Άμστερνταμ σε μια νέα Συνθήκη που αποτελούσε τη συμπλήρωση και τροποποίηση της Συνθήκης του Μάαστριχτ. Η Συνθήκη υπογράφηκε στην ομόφωνη πόλη στις 2 Οκτωβρίου 1997.

Η Συνθήκη του Άμστερνταμ έχει 4 βασικούς στόχους:

-την ενίσχυση των δικαιωμάτων των πολιτών και την συστηματική αντιμετώπιση του προβλήματος της ανεργίας,

-την εξάλειψη των τελευταίων εμποδίων για την ελεύθερη κυκλοφορία των πολιτών, των εμπορευμάτων, των υπηρεσιών, των κεφαλαίων και τη δημιουργία «χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης» στο εσωτερικό της Ένωσης,

-να αποκτήσει η Ένωση πιο αποτελεσματική και αισθητή παρουσία στη διεθνή σκηνή (εφαρμογή κοινής εξωτερικής πολιτικής),

-τον επανακαθορισμό του θεσμικού πλαισίου της Ένωσης δηλ. :

- I. εξάλειψη ενός απαράδεκτου ελλείματος δημοκρατίας στη λειτουργία της,
- II. αναθεώρηση των πολύπλοκων, δυσκίνητων και αναποτελεσματικών διαδικασιών λήψης αποφάσεων,
- III. δημιουργία θεσμικού και νομικού πλαισίου για την διεύρυνση της Ένωσης.

Τα βασικά στοιχεία της νέας Συνθήκης είναι:

-Η συνθήκη θέτει ως στόχο στον τομέα της απασχόλησης, τον συντονισμό και την ενθάρρυνση των εθνικών πολιτικών για την καταπολέμηση της ανεργίας.

-Η κοινωνική πολιτική (συμπεριλαμβάνει και τους όρους εργασίας) αποτελεί συστατικό στοιχείο της Συνθήκης και προβλέπονται από την Ένωση ποινές για τα κράτη – μέλη που προσβάλλουν συστηματικά αυτά τα δικαιώματα. Η ένωση εγγυάται ακόμα, τα δικαιώματα των καταναλωτών.

-Η Συνθήκη δημιουργεί στο εσωτερικό της Ένωσης ένα χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης ενισχύει τη δικαστική και αστυνομική συνεργασία και ενσωματώνει τη Σύμβαση Shingle.

-Στον τομέα της Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και της Πολιτικής Ασφάλειας, ενισχύεται η συνεργασία μεταξύ των κρατών – μελών με την εισαγωγή του θεσμού του «Αντιπροσώπου της Ένωσης». Επίσης, η Ένωση μπορεί να συγκροτεί ανθρωπιστικές και ειρηνευτικές αποστολές.

-Οι «κοινές στρατηγικές» στην εξωτερική πολιτική αποφασίζονται ομόφωνα από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και η εφαρμογή τους από το Συμβούλιο Υπουργών με ειδική πλειοψηφία. Οι στόχοι της κοινής εξωτερικής πολιτικής, μεταξύ άλλων, συμπεριλαμβάνουν τους όρους:

α) «ακεραιότητα των συνόρων»

β) «εξωτερικά σύνορα»

γ) «ρήτρα πολιτικής αλληλεγγύης»

-Η Συνθήκη ενισχύει το ρόλο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, δηλ. το καθιστά συννομοθέτη (μαζί με το Συμβούλιο) της Ένωσης. Επεκτείνεται η αρχή της πλειοψηφίας στη λήψη αποφάσεων και ενισχύονται οι αρμοδιότητες του Προέδρου της Επιτροπής (του οποίου ο διορισμός εγκρίνεται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο).

-Εισάγεται η δυνατότητα στενότερης συνεργασίας, και προωθημένης κοινοτικής, δράσης από ένα μέρος των κρατών – μελών (αρχή της ευελιξίας), υπό το

βασικό όρο ότι διατηρείται ο ενιαίος χαρακτήρας της Ένωσης και η θεσμική ισοτιμία των κρατών – μελών.

Η Συνθήκη του Άμστερνταμ χαρακτηρίστηκε ως ένα θετικό βήμα στην πορεία της Ευρωπαϊκής ενοποίησης, αν και δεν επιτεύχθηκαν όλοι οι στόχοι της αναθεώρησης. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, σε ψήφισμα στις 5 Νοεμβρίου 1997 (De Vito – Τσάτσου) , διατυπώνει ότι η Συνθήκη αποτελεί πρόοδο σε πολύ σημαντικούς τομείς, αλλά παραμένει ανεπαρκής σε άλλους:

- Θετικές και ικανοποιητικές κρίνονται οι αποφάσεις που αφορούν θέματα απασχόλησης, κοινωνικών δικαιωμάτων καθώς και το θέμα της δημιουργίας του «χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης» προς όφελος των πολιτών ,

- Στον τομέα της Εξωτερικής Πολιτικής και της Πολιτικής Ασφάλειας δεν σημειώθηκε ουσιαστική πρόοδος, ενώ η Ένωση δεν απέκτησε αρμοδιότητα σε θέματα άμυνας μέσα από την ενωμάτωση της Δυτικής Ευρωπαϊκής Ένωσης στη Συνθήκη,

- Η θεσμική αναμόρφωση αναβλήθηκε. Δεν συμφωνήθηκε η σύνθεση των θεσμικών οργάνων, οι διαδικασίες λήψης αποφάσεων, και ο αριθμός των ψήφων που πρέπει να διαθέσει κάθε κράτος – μέλος κατά τη λήψη αποφάσεων. Στα παραπάνω θέματα το κεντρικό ερώτημα που δεν απαντήθηκε, ήταν το κατά πόσο το κριτήριο του πληθυσμού μπορεί να καθορίσει την εκπροσώπηση και τις ψήφους ενός κράτους – μέλους στα θεσμικά όργανα,

- Τα κράτη μέλη και τα Όργανα της Ένωσης συμφωνούν στην άποψη ότι πριν την επόμενη διεύρυνση πρέπει να προηγηθεί νέα Διάσκεψη Κορυφής για τον επανακαθορισμό του θεσμικού πλαισίου.

ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΣΤΟ ΕΠΙΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

❖ Ευρωπαϊκά ,πολιτικά δικαιώματα

Η Συνθήκη του Μάαστριχτ παρέχει ήδη σε κάθε πρόσωπο που έχει την υπηκοότητα ενός κράτους μέλους συγκεκριμένα δικαιώματα ,όπως για παράδειγμα: δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές στο κράτος μέλος ,στο οποίο κατοικεί αλλά δεν είναι υπήκοος ,εξασφάλιση προστασίας εκ μέρους των διπλωματικών και προξενικών αρχών των άλλων κρατών μελών στο έδαφος τρίτων χωρών ,στις οποίες οι χώρες προέλευσής του δεν έχουν διπλωματική εκπροσώπηση ,δικαίωμα αναφοράς στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο καθώς και δικαίωμα να απευθύνεται στο Διαμεσολαβητή.Η Συνθήκη του Άμστερνταμ ενισχύει με νέες διατάξεις τα ατομικά δικαιώματα.

❖ Θεμελιώδη δικαιώματα

Η Ένωση βασίζεται στις αρχές της ελευθερίας ,της δημοκρατίας ,του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών καθώς και του κράτους δικαίου.Στο εξής ,κάθε άτομο θα μπορεί να προσφύγει στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο για τις πράξεις των θεσμικών

οργάνων που θεωρεί αντίθετες προς τα θεμελιώδη δικαιώματα. Εάν το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο διαπιστώσει την ύπαρξη «σοβαρής και διαρκούς παραβίασης» των εν λόγω αρχών από κράτος μέλος, τότε μπορεί να αποφασιστεί η αναστολή για το εν λόγω κράτος ορισμένων από τα δικαιώματα αυτά συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος ψήφου στο Συμβούλιο. Η Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί ακόμα να αναλάβει κατάλληλη δράση για την καταπολέμηση «των διακρίσεων λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας και πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή «σεξουαλικού προσανατολισμού».

❖ Δικαιώματα των καταναλωτών

«Προκειμένου να προωθήσει τα δικαιώματα των καταναλωτών και να διασφαλίσει υψηλό επίπεδο προστασίας τους, η Κοινότητα συμβάλλει στην προστασία της υγείας, της ασφάλειας και των οικονομικών συμφερόντων των καταναλωτών... Κατά των καθορισμό και την υλοποίηση όλων των πολιτικών της Κοινότητας εξασφαλίζεται υψηλό επίπεδο προστασίας της ανθρώπινης υγείας».

❖ Δικαίωμα στην πληροφόρηση

«Κάθε πολίτης της Ένωσης και κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο κατοικεί ή έχει την καταστατική έδρα του σε ένα κράτος μέλος, έχει δικαίωμα πρόσβασης στα έγγραφα που προέρχονται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή» με την επιφύλαξη των αρχών και των προϋποθέσεων που διέπουν το δικαίωμα αυτό. Όταν το Συμβούλιο ενεργεί στο πλαίσιο της νομοθετικής του εξουσίας γνωστοποιούνται στο κοινό τα αποτελέσματα της ψηφοφορίας και οι αιτιολογήσεις των ψήφων.

ΕΝΟΤΗΤΑ (Β)

Ο.Ν.Ε. (ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ)

1. ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ Η ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ Η ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΗΣ Ο.Ν.Ε.

- Οδηγεί στην πραγματική ολοκλήρωση της Ενιαίας Αγοράς με ενιαίο ευρωπαϊκό νόμισμα ,
- Επιφέρει τη μείωση του κόστους των συναλλαγών ,
- Εξαλείφει τα προβλήματα μετατρεψιμότητας των εθνικών νομισμάτων που προκύπτουν από διάφορους κρατικούς περιορισμούς,
- Οδηγεί στην ολοκλήρωση των χρηματοοικονομικών αγορών στην επικράτεια της Ένωσης (τράπεζες ,ασφάλειες ,χρηματιστήρια) ,
- Στηρίζει μια ισχυρή πολιτική ανταγωνισμού προς όφελος των καταναλωτών ,
- Επιβάλλει την εναρμόνιση και τον συνδυασμό των δημοσιονομικών πολιτικών των κρατών μελών ,ώστε να επιτευχθεί ο περιορισμός των ελλειμάτων και του δημόσιου χρέους ,
- Στοχεύει στην οικονομική ανάπτυξη με αύξηση της απασχόλησης στο πλαίσιο της σταθερότητας των τιμών (η οικονομική ανάπτυξη είναι συνάρτηση των οικονομικών πολιτικών των κρατών μελών και της νομισματικής πολιτικής της Ένωσης) ,
- Συνδράμει στην προσαρμογή των οικονομιών των κρατών μελών που βρίσκονται σε μειονεκτική οικονομική θέση (οικονομική – κοινωνική συνοχή).

2 . Η Ο.Ν.Ε. ΣΕ 3 ΣΤΑΔΙΑ

1^ο ΣΤΑΔΙΟ: (Αρχισε την 1^η Ιουλίου 1990)

Αφορά την σύγκλιση των οικονομικών πολιτικών των κρατών μελών και τον συντονισμό των εθνικών νομισματικών πολιτικών.

2^ο ΣΤΑΔΙΟ: (Εφαρμόστηκε από την 1^η Ιανουαρίου 1994)

Αφορά τη γενική προετοιμασία των κρατών μελών σε εθνικό και Ευρωπαϊκό επίπεδο (εξυγίανση των δημόσιων οικονομικών ,προσέγγιση του στόχου της σταθερότητας των τιμών ,ανεξαρτησία των εθνικών τραπεζών ,δημιουργία Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ιδρύματος ,εφαρμογή κοινής νομισματικής πολιτικής).Σ' αυτό το στάδιο απαγορεύεται η κοπή νέου χρήματος για την νομισματική χρηματοδότηση των δημοσίων ελλειμάτων και η προνομιακή πρόσβαση του Δημοσίου στην αγορά κεφαλαίων.Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Συμβούλιο επιβλέπουν την εξέλιξη των δημοσιονομικών και του δημοσίου χρέους των κρατών μελών.Το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ίδρυμαέχει σαν έργο του τον συντονισμό των νομισματικών πολιτικών των κρατών μελών και διατυπώνει γνώμες για την εσωτερική – εξωτερική νομισματική κατάσταση στην Κοινότητα.

3° ΣΤΑΔΙΟ: (Εναρξη 1^η Ιανουαρίου 1999)

Η Συνθήκη του Μάαστριχτ προβλέπει μια συγκεκριμένη διαδικασία για να ληφθεί η απόφαση έναρξης του τελικού σταδίου της Ο.Ν.Ε. ,καθώς και τα κριτήρια με βάση τα οποία γίνεται η επιλογή των κρατών μελών που θα προχωρήσουν σ' αυτό.

Τα κριτήρια αυτά είναι:

-*σταθερότητα των τιμών*:το ποσοστό πληθωρισμού κάθε κράτους μέλους δεν πρέπει να υπερβαίνει περισσότερο από 1,5 ποσοστιαία μονάδα τον μέσο όρο πληθωρισμού των 3 κρατών μελών με τις καλύτερες επιδόσεις ,

-*σταθερότητα των δημοσίων οικονομικών*:το δημοσιονομικό έλλειμμα δεν πρέπει να υπερβαίνει το 3% του Α.Ε.Π. και το δημόσιο χρέος το 60% του Α.Ε.Π. ,

-*συναλλαγματική σταθερότητα*:συμμετοχή στο Ευρωπαϊκό Νομισματικό Σύστημα ,χωρίς να έχει υποτιμηθεί τα δύο τελευταία χρόνια το εθνικό νόμισμα ,

-*επίπεδο μακροπρόθεσμων επιτοκίων*:το μακροπρόθεσμο επιτόκιο (δεκαετές ομόλογο)δεν θα πρέπει τους τελευταίους 12 μήνες να βρίσκεται άνω του 2% από το αντίστοιχο επιτόκιο των 3 κρατών μελών που έχουν τις καλύτερες επιδόσεις ως προς την σταθερότητα των τιμών.

Τελικά ,το Συμβούλιο Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών (ECOFIN) είναι αυτό που αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία εάν τα κράτη μέλη πληρούν τις προϋποθέσεις για την ένταξη στην Ο.Ν.Ε. και την υιοθέτηση ενιαίου νομίσματος ,ενώ το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο είναι ο τελικός δέκτης των πορισμάτων του ECOFIN και παίρνει τις τελικές αποφάσεις.

3 . ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ Ο.Ν.Ε.

ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ:τα βασικά χαρακτηριστικά της Ο.Ν.Ε. σ' αυτόν τον τομέα είναι :

- το ενιαίο νόμισμα ,
- η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ,
- η ενιαία νομισματική πολιτική για το «ΕΥΡΩ».

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ:σ' αυτόν τον τομέα τα βασικά χαρακτηριστικά της Ο.Ν.Ε. είναι:

- η σύγκλιση των οικονομικών πολιτικών ,
- η τήρηση της δημοσιονομικής πειθαρχίας (όχι ελλείματα άνω του 3% του Α.Ε.Π.) και των άλλων κανόνων του Συμφώνου Σταθερότητας ,
- η πολυμερής εποπτεία των οικονομικών εξελίξεων στα κράτη μέλη που μπορεί να καταλήγει σε κυρώσεις για τις χώρες που η οικονομική πολιτική τους θέτει σε κίνδυνο τη σταθερότητα του ενιαίου νομίσματος.

4 . ΤΟ 3^ο ΣΤΑΔΙΟ ΤΗΣ Ο.Ν.Ε.

Η εφαρμογή του 3^{ου} σταδίου αρχίζει με τη δημιουργία του κοινού νομίσματος της «ζώνης του ευρώ» με τις χώρες που συμμετέχουν στην πρώτη φάση. Καθορίζονται αμετάκλητα οι συναλλαγματικές ισοτιμίες των νομισμάτων των συμμετεχουσών χωρών μεταξύ τους και σε σχέση με το ευρώ ,ενώ το Ε.Σ.Κ.Τ. δεν υφίσταται.

Δημιουργείται ο Μηχανισμός Συναλλαγματικών Ισοτιμιών για την σύνδεση των νομισμάτων των χωρών που δεν συμμετέχουν στην πρώτη φάση με το ευρώ.

Εξακολουθεί να υφίσταται η «πολυμερής εποπτεία» και τα κράτη μέλη (είτε χρησιμοποιούν το ενιαίο νόμισμα ,είτε όχι) συνεχίζουν να διαμορφώνουν τις οικονομικές πολιτικές τους με βάση τις κατευθύνσεις που ισχύουν για κάθε εθνική οικονομία και για την Ένωση ως σύνολο.

Το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών έχει την αποκλειστική ευθύνη για την νομισματική πολιτική. Τα κράτη μέλη πρέπει να αποφεύγουν τα μεγάλα δημοσιονομικά ελλείματα και δεσμεύονται να τηρούν τους κανόνες του Συμφώνου Σταθερότητας και Οικονομικής Ανάπτυξης που προβλέπουν κυρώσεις για τις χώρες με διακρινόμενα δημοσιονομικά ελλείματα.

Το 2001 ακολουθεί το «δεύτερο κύμα» των χωρών που θα συμμετέχουν στο ενιαίο νόμισμα. Μέχρι το 2002 το Ε.Σ.Κ.Τ. θα θέσει προοδευτικά σε κυκλοφορία τα χαρτονομίσματα και τα κέρματα. Μέχρι την 1^η Ιουλίου τερματίζεται η διαδικασία μετάβασης στο ευρώ για τα συμμετέχοντα κράτη μέλη.

5 . ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Με την Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση δημιουργείται το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ίδρυμα. Το Ίδρυμα έχει έδρα στη Φραγκφούρτη της Γερμανίας και κύρια αποστολή του είναι η προετοιμασία των νομισματικών διαδικασιών για την έναρξη της τελικής φάσης της Ο.Ν.Ε. .Το 1998 το Ε.Ν.Ι. αντικαθιστά η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ,η οποία αποτελεί τον πυρήνα του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών του οποίου μέλη είναι οι Κεντρικές Τράπεζες των χωρών της «ζώνης του ευρώ».

Η αποστολή του Ε.Σ.Κ.Τ. είναι: α)η διαμόρφωση και η εφαρμογή της κοινής νομισματικής πολιτικής της Ένωσης ,β)η εκτέλεση των συναλλαγματικών συναλλαγών της Ένωσης σύμφωνα με τις οδηγίες του Συμβουλίου Υπουργών ,γ)η διαχείριση των συναλλαγματικών αποθεματικών των κρατών μελών της «ζώνης του ευρώ».

Η νομισματική πολιτική αποφασίζεται με βάση τρεις δεσμευτικούς στόχους :α)την εξασφάλιση της σταθερότητας των τιμών (νομισματική σταθερότητα) ,β)την στήριξη της γενικής οικονομικής πολιτικής της Ένωσης στη νομισματική σταθερότητα ,γ)την ανάπτυξη δράσης στα πλαίσια της ανοιχτής οικονομίας της αγοράς και του ελεύθερου ανταγωνισμού.

Τα όργανα της νομισματικής πολιτικής είναι:α)η Εκτελεστική Επιτροπή της Ε.Κ.Τ. ,που αποτελείται από 6 μέλη εξαιτούς θητείας με αποστολή τη διεύθυνση των δραστηριοτήτων της Ε.Κ.Τ. (Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας) ,β) το συμβούλιο του Ε.Σ.Κ.Τ. ,το οποίο αποτελείται από την Εκτελεστική Επιτροπή και τους διοικητές των Κεντρικών Τραπεζών των κρατών μελών που συμμετέχουν στη «ζώνη του ευρώ».Το συμβούλιο λαμβάνει τις αποφάσεις για την νομισματική πολιτική της Ένωσης.

6.ΚΟΙΝΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ –ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Η Κοινότητα σε αντίθεση με τα επιμέρους κράτη μέλη δεν αποτελεί «κράτος» και επειδή η Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ) θεωρείται ως κατεξοχήν τομέας κρατικής κυριαρχίας στο Μάαστριχτ αποφασίζεται:

- A)η καταγραφή των διατάξεων σε ξεχωριστό κεφάλαιο της Συνθήκης και
- B)η ανάπτυξη αυτής της πολιτικής σταδιακά.

Οι βασικές κατευθύνσεις της ΚΕΠΠΑ καθορίζονται από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.Ορισμένοι τομείς της ΚΕΠΠΑ αποτελούν αντικείμενο Κοινής Δράσης και κάποια θέματα αποφασίζονται με ειδική πλειοψηφία.Οι πρωτεύοντες τομείς της Κοινής Δράσης είναι:

- I. Η Συνθήκη για την Ασφάλεια και την Συνεργασία στην Ευρώπη ,
- II. Η πολιτική αφοπλισμού και ελέγχου των εξοπλισμών της Ευρώπης ,
- III. Η μη διάδοση των πυρηνικών όπλων ,
- IV. Οι οικονομικοί τομείς της ασφάλειας ,ιδιαίτερα ο έλεγχος της μεταφοράς των τεχνολογιών εξοπλισμού σε τρίτες χώρες και ο έλεγχος των εξαγωγών όπλων.

Κεντρική θέση στη σταδιακή ανάπτυξη της πολιτικής ασφάλειας έχει η συνεργασία με την Δυτικο-Ευρωπαϊκή Ένωση (ΔΕΕ).Η ΔΕΕ οφείλει να εφαρμόζει τις αποφάσεις και τις δράσεις της Ένωσης που έχουν επιπτώσεις στον τομέα της άμυνας.Η ΚΕΠΠΑ και η ΔΕΕ αναγνωρίζονται πλέον ως η Ευρωπαϊκή συνιστώσα της Ατλαντικής Συμμαχίας.

Ωστόσο οι πρώτες εμπειρίες από την εφαρμογή της ΚΕΠΠΑ είναι μάλλον απογοητευτικές ,(αδυναμία κοινής και έγκαιρης αντίδρασης στις περιπτώσεις της πρώην Γιουγκοσλαβίας ,της Μέσης Ανατολής και της Αφρικής).Βασικός ανασχετικός παράγοντας είναι η Αρχή της Ομοφωνίας που εμποδίζει στις περισσότερες περιπτώσεις τη λήψη αποφάσεων.Επιπλέον ,η Ένωση δεν έχει τα εργαλεία για την άσκηση κοινής αποτελεσματικής πολιτικής σ'αυτόν τον ευαίσθητο τομέα.Οι απαραίτητες βελτιώσεις επικεντρώνονται: α)στον τρόπο λήψης των αποφάσεων ,β)στον προσδιορισμό της έννοιας του «συμφέροντος της Ένωσης» ,γ)στη δέσμευση των κρατών μελών για αμοιβαία συνδρομή όταν προσβάλλονται τα σύνορα κράτους μελών και σύνορα της Ένωσης και δ)στη δημιουργία των απαραίτητων δομών και υποδομών για την πολιτική άμυνας και ασφάλειας.

A).ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΚΕΠΠΑ

- Η διαφύλαξη των κοινών αξιών ,των θεμελιωδών συμφερόντων της ανεξαρτησίας της Ένωσης ,
- Η ενίσχυση της ασφάλειας της Ένωσης και των κρατών μελών υπό όλες τις μορφές της ,
- Η διατήρηση της ειρήνης και η ενίσχυση της διεθνούς ασφάλειας ,σύμφωνα με τις αρχές του καταστατικού χάρτη του Ο.Η.Ε. ,καθώς και σύμφωνα με τις αρχές της τελικής Πράξης του Ελσίνκι και τους στόχους του χάρτη των Παρισίων ,

- Η προώθηση της διεθνούς συνεργασίας ,
- Η ανάπτυξη και η εδραίωση της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου ,καθώς και ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών.

B) . Η ΚΕΠΠΑ ΜΕΤΑ ΤΟ ΑΜΣΤΕΡΝΤΑΜ

Η μεταρρύθμιση της ΚΕΠΠΑ δεν ολοκληρώνεται με τη Συνθήκη του Αμστερνταμ. Το αποτέλεσμα είναι κατώτερο των προσδοκιών. Η προοπτική ανάπτυξης κοινής άμυνας και αμυντικής αλληλεγγύης μεταξύ των κρατών μελών δεν προχωρά. Οι 15 δέχονται τη ρήτρα της «πολιτικής αλληλεγγύης» και τον ορισμό των «εξωτερικών συνόρων» της Ένωσης. Οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων θεσπίζουν συνεναιτικά τις κοινές στρατηγικές της ΚΕΠΠΑ. Ισχύει η αρχή της ευελιξίας που σημαίνει ένα ή περισσότερα κράτη μέλη που αποτελούν μειοψηφία δεν μπορούν να εμποδίσουν τη λήψη μιας απόφασης ,μπορούν όμως να μην συμμετάσχουν στη συγκεκριμένη δράση.

Δημιουργείται η Μονάδα Ανάλυσης και Πρόληψης που προειδοποιεί το Συμβούλιο για κυφορούμενες καταστάσεις κρίσεως. Η ΔΕΕ δεν ενσωματώνεται στη Συνθήκη και η χρηματοδότηση της κοινής δράσης στο πλαίσιο της ΚΕΠΠΑ γίνεται από τον προϋπολογισμό της Ένωσης (εκτός από στρατιωτικές επιχειρήσεις).

7. ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Ο προϋπολογισμός καταγράφει με ακρίβεια τις πολιτικές επιλογές που υλοποιούνται μέσα στην Ένωση και εξελίσσεται με μεγάλη σχετική πρόοδο. Ο κοινοτικός προϋπολογισμός ξεκίνησε το 1958 με 81 εκ. E.C.U και ξεπέρασε το 1997 τα 82 δις E.C.U. Ωστόσο συγκριτικά, είναι 40 φορές μικρότερος του μέσου όρου των προϋπολογισμών των κρατών μελών (μόλις το 2,5% του συνόλου των δημόσιων δαπανών των κρατών μελών).

Τα 2/3 των κοινοτικών δαπανών κατευθύνονται σε τομείς και στόχους ,που εκτός Ένωσης θα επιβάρυναν τους πολίτες με μεγαλύτερα ποσά λόγω των «εθνικών ανταγωνιστικών πολιτικών» (π.χ. τομέας της γεωργίας). Το υπόλοιπο 1/3 έχει επενδυτικό χαρακτήρα για την ενίσχυση του παραγωγικού δυναμικού της Ένωσης.

A) . ΕΣΟΔΑ

Για την χρηματοδότηση των δαπανών της η Ένωση διαθέτει τους «ιδίους πόρους» ,οι οποίοι της παραχωρούνται από τα κράτη μέλη. Τα έσοδα ορίζονται από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο μεσοπρόθεσμα και το ανώτατο ύψος τους περιορίζεται από το ανώτατο όριο που εκφράζεται ως ποσοστό επί του κοινοτικού Α.Ε.Π.. Κάθε αύξηση του κοινοτικού Α.Ε.Π. σημαίνει μεγαλύτερα περιθώρια εσόδων και δαπανών. Η χρηματοδότηση του προϋπολογισμού δεν μπορεί να γίνει από δανεισμό.

Οι «ΙΔΙΟΙ ΠΟΡΟΙ» περιλαμβάνουν:

- I. ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ ,οι οποίες είναι φόροι που επιβάλλονται στα γεωργικά προϊόντα που εισάγονται από τρίτες χώρες ,ώστε να καλυφθεί η διαφορά μεταξύ των παγκόσμιων τιμών και των ανώτατων που έχουν καθοριστεί μέσα στην Ένωση.Οι γεωργικές εισφορές αποτελούν το 2,4% των κοινοτικών εσόδων ,όμως το ποσοστό τείνει να μειωθεί λόγω της απελευθέρωσης του παγκόσμιου εμπορίου των αγροτικών προϊόντων.
- II. ΔΑΣΜΟΙ ,οι οποίοι επιβάλλονται στα εμπορεύματα που εισάγονται από τρίτες χώρες και αποτελούν το 14,9% των εσόδων του προϋπολογισμού.
- III. Φ.Π.Α. ,ο οποίος προέρχεται από την παραχώρηση του 1,4%του Φ.Π.Α. των κρατών μελών και αποτελεί τον σημαντικότερο πόρο της Κοινότητας (42% των εσόδων).
- IV. ΤΕΤΑΡΤΟΣ ΠΟΡΟΣ ,ο οποίος στηρίζεται στο Α.Ε.Π και προέρχεται από ένα ποσοστό που εφαρμόζεται πάνω στο σύνολο των Α.Ε.Π. όλων των κρατών μελών (40% των εσόδων).

Άλλα έσοδα:

- I. Φορολόγηση των μισθών των υπαλλήλων των κοινοτικών οργάνων ,
- II. Τόκοι υπερημερίας και πρόστιμα που προστίθενται στη χρηματοδότηση του προϋπολογισμού.

B). ΔΑΠΑΝΕΣ

Το μεγαλύτερο μέρος των δαπανών του κοινοτικού προϋπολογισμού (46,3%) προορίζεται για τη γεωργία. Ωστόσο το ποσοστό αυτό μειώνεται ολοένα και περισσότερο και το κέντρο βάρους των δαπανών μετατοπίζεται στις διαρθρωτικές ενέργειες.Σ'αυτές εντάσσονται και τα πέντε διαρθρωτικά ταμεία [Περιφερειακό, Κοινωνικό, Τμήμα διαρθρώσεων του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου, το Ταμείο Συνοχής και το Χρηματοδοτικό Μέσο Προσανατολισμού Αλιείας (ΧΜΠΑ)].

Η ενέργεια ,το περιβάλλον ,η έρευνα ,η βιομηχανία ,οι μεταφορές κ.α. απορροφούν το 5,3% περίπου του προϋπολογισμού.Στο ίδιο επίπεδο βρίσκονται και τα κονδύλια που δαπανούνται για τις εξωτερικές ενέργειες και ιδιαίτερα για την πολιτική της ανάπτυξης και της συνεργασίας με τις αναπτυσσόμενες χώρες του Τρίτου Κόσμου.Το 4,7% των κονδυλίων διατίθεται για τη λειτουργία της Κοινότητας.

Γ). ΟΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Η ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ της Ένωσης έχει δύο σκέλη:το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο Υπουργών.Στην κατάρτιση του προϋπολογισμού συμμετέχει ενεργά η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ,η οποία υποβάλλει το προσχέδιο του προϋπολογισμού στα δύο προηγούμενα όργανα.Σύμφωνα με τη Συνθήκη το Κοινοβούλιο έχει αποκλειστικά το δικαίωμα να εγκρίνει ή να απορρίψει

τον προϋπολογισμό στο σύνολό του. Επίσης, έχει την τελευταία λέξη για τις λεγόμενες μη υποχρεωτικές δαπάνες (κονδύλια για περιφερειακή, κοινωνική, βιομηχανική κ.τ.λ πολιτική). Αυτό σημαίνει ότι μπορεί να τροποποιήσει τις προβλέψεις για αυτές τις δαπάνες μέχρι το όριο που καθορίζουν τα κράτη μέλη.

Το Συμβούλιο αποφασίζει για τις υποχρεωτικές δαπάνες. Πρόκειται κυρίως για τις δαπάνες της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής.

Δ). Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Α) Κατάθεση του προσχεδίου του προϋπολογισμού από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέχρι τις 15 Ιουνίου.

Β) Πρώτη ανάγνωση του προσχεδίου μέχρι τις 31 Ιουλίου από το Συμβούλιο – Έγκριση σχεδίου – Διαβίβαση στο Κοινοβούλιο κατά τη διάρκεια του πρώτου δεκαπενθήμερου του Σεπτεμβρίου.

Γ) Πρώτη ανάγνωση του σχεδίου του Συμβουλίου από το Κοινοβούλιο – Τροπολογίες για τις μη υποχρεωτικές δαπάνες – Τροποποιήσεις στις υποχρεωτικές δαπάνες.

Δ) Δεύτερη ανάγνωση από το Συμβούλιο την Τρίτη εβδομάδα του Νοέμβρη – Αποφάσεις για τροποποιήσεις και τροπολογίες του Σώματος.

Ε) Εξέταση του τελικού σχεδίου του Συμβουλίου από το Κοινοβούλιο στην Ολομέλεια του Δεκέμβρη – Έγκριση ή απόρριψη του προϋπολογισμού.

Ο προϋπολογισμός εγκρίνεται με πλειοψηφία των μελών του Κοινοβουλίου και των 3/5 των ψηφισάντων. Η έγκρισή του υπογράφεται από τον πρόεδρο του Σώματος.

Ε). ΕΚΤΕΛΕΣΗ – ΕΛΕΓΧΟΣ

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι αρμόδια και υπεύθυνη για την πιστή εκτέλεση του προϋπολογισμού. Το Κοινοβούλιο ελέγχει την Επιτροπή για την σωστή εκτέλεση του προϋπολογισμού (πιστότητα, νομιμότητα, αποδοτικότητα κονδυλίων). Στο έργο αυτό το Κοινοβούλιο συνεπικουρείται από το Ελεγκτικό Συνέδριο της Ένωσης.

Μεγάλη σημασία αποδίδεται στην εξασφάλιση της αρχής της χρηστής διαχείρισης των κονδυλίων και ιδιαίτερα στην καταπολέμηση των απατών σε βάρος του προϋπολογισμού της Ένωσης.

Σε περίπτωση που το Κοινοβούλιο διαπιστώσει ότι η Επιτροπή δεν εκτέλεσε πιστά τον προϋπολογισμό, έχει το δικαίωμα να αρνηθεί να της χορηγήσει τη σχετική απαλλαγή, πράγμα που ισοδυναμεί πολιτικά με πρόταση μομφής εναντίον της και μπορεί να έχει ως συνέπεια την συλλογική παραίτηση των μελών της

Α). ΚΟΙΝΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Η Κοινή Αγροτική Πολιτική υπήρξε η πρώτη πραγματικά κοινή πολιτική της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Τα πρώτα βήματα έγιναν το 1962 και αποτέλεσε προϋπόθεση για την υλοποίηση της κοινής εσωτερικής αγοράς. Αρχικός στόχος ήταν η αύξηση της αγροτικής παραγωγής, ώστε να μειωθεί η εξωτερική εξάρτηση των Ευρωπαίων όσο αφορά τη διατροφή. Τα μέσα που εφαρμόστηκαν ήταν: υψηλές εγχώριες τιμές, προστασία στα σύνορα, επιδοτήσεις παραγωγής κ.τ.λ.

Η Κ.Α.Π. βασίζεται σε τρεις αρχές :

- ❖ Δημιουργία ενιαίας αγοράς (ελεύθερη κυκλοφορία των γεωργικών προϊόντων μεταξύ των κρατών μελών) ,
- ❖ Κοινοτική προτίμηση (τα κοινοτικά γεωργικά προϊόντα προστατεύονται από εισαγωγές τρίτων χωρών με χαμηλότερο επίπεδο τιμών) ,
- ❖ Χρηματοδοτική αλληλεγγύη (το κόστος της Κ.Α.Π. αναλαμβάνεται από κοινού και γι' αυτό δημιουργήθηκε το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων).

Για την επίτευξη αυτών των στόχων δημιουργήθηκαν δύο μηχανισμοί :

- ❖ Η πολιτική τιμών και αγορών (ρυθμίζει τις αγορές γεωργικών προϊόντων) ,
- ❖ Η γεωργική διαρθρωτική πολιτική (στηρίζει την προσαρμογή της Κοινοτικής Γεωργίας και από άποψη κόστους παραγωγής και από άποψη διάθεσης των προϊόντων στις αγορές).

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Α) Η Κοινότητα έχει ξεπεράσει κάθε κίνδυνο έλλειψης γεωργικών προϊόντων.

Β) Έχει εξασφαλισθεί η σταθερότητα της αγοράς για τα περισσότερα προϊόντα.

Γ) Μέχρι τις αρχές του 1980 το εισόδημα των γεωργών αυξήθηκε, όπως και των άλλων παραγωγικών τάξεων, ενώ από το 1985 και μετά σημειώνεται μια πτωτική τάση που οφείλεται κυρίως στα διαρθρωτικά πλεονάσματα που δημιούργησαν συνθήκες υπερπροσφοράς στις αγορές. Η κατάσταση αναστράφηκε το 1992, οπότε η εξέλιξη των γεωργικών εισοδημάτων έγινε ξανά θετική μέχρι το 1995. Τα τελευταία χρόνια σημειώνονται τάσεις μείωσης των γεωργικών εισοδημάτων.

Δ) Η κύρια αιτία της δημιουργίας της διαρθρωτικής υπερπαραγωγής είναι η μη διαφοροποιημένη εφαρμογή του μηχανισμού στήριξης των τιμών για τα περισσότερα γεωργικά προϊόντα με αποτέλεσμα η ευρωπαϊκή γεωργία να παράγει όλο και περισσότερο χωρίς να νοιάζεται για το τι ζητά η αγορά .

Ε)Η Κ.Α.Π. έχει κατηγορηθεί ότι προκαλεί υπέρογκο δημοσιονομικό κόστος ,ενώ παράλληλα είναι ένας μηχανισμός προστατευτισμού που μπορεί να πυροδοτήσει εμπορικούς πολέμους με άλλες τρίτες χώρες (ιδιαίτερα τις Η.Π.Α.)

ΣΤ)Η Κ.Α.Π. έχει αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον (εξασθένιση εδαφών λόγω εντατικής καλλιέργειας) ,ενισχύει τις περιφερειακές ανισότητες (ευνοεί την καλλιέργεια ορισμένων περιοχών) ,ευνοεί τους μεγαλογεωργούς.

Ζ)Σε πολλές παρεμβάσεις (π.χ. γαλακτοκομικά) το μεγαλύτερο μέρος των κονδυλίων έχει αρχίσει να κατευθύνεται όχι προς την παραγωγή και τους γεωργούς αλλά τα «ενδιάμεσα μέτρα στήριξης» των αγορών (π.χ. αποθηκεύσεις)

Η ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ

Το 1992 πραγματοποιείται η μεταρρύθμιση της γεωργικής πολιτικής.Κύριοι στόχοι είναι :

- I. Να διατηρηθεί η θέση της Κοινότητας ως του μεγαλύτερου παραγωγού και εξαγωγέα γεωργικών προϊόντων ,
- II. Να μειωθεί η πλεονασματική παραγωγή ,
- III. Να συγκεντρωθεί η επιδότηση του γεωργικού εισοδήματος στους γεωργούς που τη χρειάζονται περισσότερο ,
- IV. Να εφαρμοστεί μια στρατηγική «αγροτικής ανάπτυξης» ,
- V. Να προστατευτεί το περιβάλλον.

Βασικό στοιχείο των μέτρων της μεταρρύθμισης είναι οι περικοπές τιμών για προϊόντα –κλειδιά (π.χ. σιτηρά ,ελαιούχοι σπόροι κ.τ.λ.)Οι γεωργοί αποζημιώνονται άμεσα για τις απώλειες εισοδήματος που προέρχονται από τις περικοπές των τιμών.Χορηγούνται άμεσες εισοδηματικές ενισχύσεις σε όλους τους γεωργούς που δέχονται να παράγουν λιγότερο χρησιμοποιώντας βιολογικές μεθόδους καλλιέργειας ή που αναλαμβάνουν έργα αναδάσωσης ή προγράμματα προστασίας του περιβάλλοντος.

Β)ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ

ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ ;

Τα διαρθρωτικά ταμεία της Ε.Ε είναι :

- Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης
- Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
- Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο –Τμήμα προσανατολισμού
- Χρηματοδοτικό Μέσο Προσανατολισμού Αλιείας.

Η Συνθήκη του Μάαστριχτ καθιέρωσε το Ταμείο Συνοχής για τα κράτη των οποίων το κατά κεφαλή Α.Ε.Π. είναι κάτω του 90% από το μέσο όρο της Ε.Ε. (Ελλάδα ,Ιρλανδία ,Πορτογαλία ,Ισπανία).

ΣΤΟΧΟΙ (Η ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ)

-Η στήριξη της περιφέρειας με αναπτυξιακή υστέρηση ,όπου το Α.Ε.Π. ανά κάτοικο είναι μικρότερο τουλάχιστον κατά 25% του κοινοτικού μέσου όρου.

-Η ανασυγκρότηση των περιοχών που παρουσιάζουν βιομηχανική παρακμή και μεγάλα ποσοστά ανεργίας.

-Η καταπολέμηση της ανεργίας μακράς διάρκειας και η βελτίωση των επαγγελματικών ευκαιριών για τα άτομα που απειλούνται με αποκλεισμό από την αγορά εργασίας.

-Η προσαρμογή των εργαζόμενων στις μεταβολές της βιομηχανίας.

-Ο εκσυγχρονισμός των γεωργικών διαρθρώσεων.

-Η ανάπτυξη και η προσαρμογή των διαρθρώσεων των ευάλωτων γεωργικών περιοχών.

-Η στήριξη των περιοχών Σκανδιναβικών και Βόρειων κρατών με ιδιαίτερα χαμηλή πυκνότητα πληθυσμού.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

Οι διαρθρωτικές παρεμβάσεις της Ένωσης υλοποιούνται σε συνδυασμό με τις περιφέρειες και τα κράτη μέλη. Τα σχέδια ανάπτυξης προετοιμάζονται από τις αρμόδιες αρχές (εθνικές –περιφερειακές).

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή καταρτίζει τα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης ,τα οποία καθορίζουν τις προτεραιότητες ,τις μορφές παρέμβασης και την πολυετή χρηματοδοτική στήριξη της Ένωσης.Στη συνέχεια ,τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη υποβάλλουν τα λειτουργικά προγράμματα για κάθε έναν από τους άξονες προτεραιότητας των Κ.Π.Σ.

Υπεύθυνες για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση κάθε προγράμματος είναι οι Επιτροπές Παρακολούθησης.

Γ).Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΒΗΜΑΤΑ

Από τα πρώτα βήματά της η Ευρωπαϊκή Κοινότητα προσπάθησε να συμπεριλάβει στην κοινή δράση την αντιμετώπιση κοινωνικών προβλημάτων ,γνωρίζοντας ότι η κοινωνική Ευρώπη είναι αναπόσπαστο κομμάτι του γενικότερου

ευρωπαϊκού μοντέλου που βασίζεται στην παράδοση της κοινωνικής αλληλεγγύης στα κράτη μέλη της.

Η κοινωνική νομοθεσία αναπτύχθηκε παράλληλα με την προσπάθεια για τη δημιουργία της εσωτερικής αγοράς. Τα πρώτα μέτρα αφορούσαν την εξασφάλιση στους Ευρωπαίους εργαζόμενους του δικαιώματος να κυκλοφορούν και να διαμένουν σε κάθε χώρα της Κοινότητας και να απολαμβάνουν στις χώρες υποδοχής τα ίδια δικαιώματα και προνόμια (π.χ. ασφάλιση ασθενείας, συντάξεις, επιδόματα κ.τ.λ.) με τους πολίτες του κράτους υποδοχής.

Επίσης η Κοινότητα προσδιόρισε τις ελάχιστες απαιτήσεις για την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων και προώθησε τις ευκαιρίες απασχόλησης και γεωγραφικής και επαγγελματικής κινητικότητας μέσω του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου. Σημαντική επιρροή άσκησε για την κατοχύρωση των ίσων ευκαιριών για τις γυναίκες σε όλα τα κράτη μέλη.

Η ΑΝΑΓΚΗ ΚΟΙΝΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΣΤΟΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΟΜΕΑ

Η θέσπιση κοινωνικής πολιτικής στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι αναγκαία. Οι σχετικές ρυθμίσεις πρέπει να είναι εναρμονισμένες σε όλα τα κράτη μέλη αφενός για να μπορούν να υλοποιηθούν και οι άλλοι τομείς της κοινής δράσης (Εσωτερική Αγορά, ελεύθερη διακίνηση εργαζομένων, κ.τ.λ.) αφετέρου δε για να εξασφαλιστεί και η ισότιμη αντιμετώπιση κοινωνικών προβλημάτων σε όλη την επικράτεια της Ένωσης.

Εκτός από την ανάγκη εναρμόνισης της κοινωνικής νομοθεσίας, τα κράτη μέλη έχουν ήδη αναγνωρίσει εδώ και καιρό την ανάγκη να διευρυνθούν τα κοινωνικά δικαιώματα των εργαζομένων και στο πλαίσιο αυτό εντάσσεται και η ανάγκη καθορισμού των κοινών ελάχιστων προδιαγραφών στον κοινωνικό τομέα.

Το μεγαλύτερο, όμως, πρόβλημα είναι η συνεχώς εντεινόμενη ανεργία, το συναρτόμενο με αυτήν φαινόμενο του κοινωνικού αποκλεισμού και η όξυνση του φαινομένου της φτώχειας και της οικονομικής ανασφάλειας, που θίγει πια ευρύτερα στρώματα του πληθυσμού και απειλεί τη συνοχή της ευρωπαϊκής κοινωνίας. Τα προβλήματα αυτά πρέπει να αντιμετωπίζονται στο πλαίσιο μιας κοινής, συνεκτικής πολιτικής και στρατηγικής. Αυτό αποτελεί καθήκον της Ε.Ε..

Η ανάπτυξη της κοινωνικής πολιτικής της Ένωσης επιβάλλεται και από το γεγονός ότι η μεγάλη εσωτερική αγορά, καθώς και η οικονομική και νομισματική ένωση γίνονται δεκτές από τους πολίτες της Ε.Ε με τον όρο ότι δεν θα περιοριστούν στην παροχή νέων ευκαιριών μόνο για τους επιχειρηματίες και τις επιχειρήσεις. Η ανάπτυξη και η ενίσχυση της κοινωνικής διάστασης των δύο αυτών πυλώνων της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης καθίσταται επιτακτική και για λόγους κοινωνικής ισορροπίας.

ΟΙ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Η Ευρωπαϊκή Κοινωνική Πολιτική είχε πάντα την τάση να είναι περιορισμένη. Αυτό οφείλεται όχι μόνο στο ότι από τη φύση της είναι ιδιαίτερα δαπανηρή αλλά και γιατί τα κράτη μέλη έχουν πολύ διαφορετικές απόψεις για το συγκεκριμένο περιεχόμενό της και ιδιαίτερα για τα όρια των αρμοδιοτήτων της.

Ελάχιστη ως μηδενική ήταν και η προθυμία των κρατών μελών να αναλάβουν κλασικές κοινωνικές δαπάνες για υπηκόους άλλων κρατών μελών που δεν διέμεναν

στην επικράτειά τους. Ακόμα, στον τομέα της εναρμόνισης των κοινωνικών νομοθεσιών υπήρξαν σημαντικοί τομείς όπου αρκετά κράτη μέλη δεν δέχτηκαν να παραχωρήσουν αρμοδιότητα στην κοινότητα ή και στις περιπτώσεις που το έκαναν διατήρησαν το δικαίωμα της αρνησικυρίας. Πολλές προτάσεις οδηγιών που υποβλήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (κάποιες έγιναν μετά από παρέμβαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου) δεν εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο Υπουργών.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ-ΟΙ 12 ΑΡΧΕΣ

Οι πιέσεις για την ανάπτυξη της κοινωνικής πολιτικής στην Κοινότητα πήραν νέα ώθηση μετά τις πρωτοβουλίες για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς. Η ανάπτυξη της κοινωνικής πολιτικής θεωρήθηκε απαραίτητο συμπλήρωμά της. Το Κοινοβούλιο και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πίεσαν για μια καταγραφή των δεσμεύσεων της Κοινότητας στον κοινωνικό τομέα.

Το πρώτο βήμα έγινε το Δεκέμβριο του 1989 όταν τα 11 τότε κράτη μέλη υπέγραψαν στο Στρασβούργο «τον Κοινωνικό Χάρτη των Κοινωνικών Θεμελιωδών Δικαιωμάτων των Εργαζόμενων». Ο Χάρτης θεσπίζει 12 αρχές και αποτελεί την πρώτη συγκεκριμένη πολιτική διακήρυξη των κρατών μελών για τις κατευθυντήριες γραμμές ανάπτυξης της κοινωνικής πολιτικής στην Κοινότητα. Εξέφρασε και την προαπόφαση των 11 να ενσωματώσουν στη συνθήκη τις κατευθυντήριες γραμμές για την κοινή δράση στον κοινωνικό τομέα. Η σχετική νομική πράξη πήρε τη μορφή προηρημένου πρωτοκόλλου αφού η Μ.Βρετανία (το 12^ο τότε μέλος) επέμενε στο δικαίωμα της αυτοεξαίρεσής της. Αυτό έγινε με τη Συνθήκη του Μάαστριχτ.

Πέντε χρόνια αργότερα στις διαπραγματεύσεις για την αναθεώρηση της Συνθήκης του Άμστερνταμ, το Η.Βασίλειο αποδέχτηκε τη συμφωνία για το κοινωνικό Πρωτόκολλο και συμφώνησε να ενσωματωθεί αυτό ως κεφάλαιο της Συνθήκης. Από τότε οι διατάξεις του Κοινωνικού Πρωτοκόλλου έχουν γενική και άμεση καταστατική ισχύ για όλα τα κράτη μέλη.

Οι 12 αρχές που θεσπίζονται στον Κοινωνικό Χάρτη είναι:

- Το δικαίωμα εργασίας στη χώρα της Ένωσης που ο καθένας επιλέγει.
- Η ελευθερία επιλογής επαγγέλματος και το δικαίωμα στη λήψη δίκαιου μισθού.
- Το δικαίωμα για βελτιωμένες συνθήκες διαβίωσης και εργασίας.
- Το δικαίωμα για κοινωνική προστασία στο πλαίσιο των ισχυόντων εθνικών συστημάτων.
- Το δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι και της ελεύθερης συμμετοχής σε συλλογικές διαπραγματεύσεις.
- Το δικαίωμα για επαγγελματική κατάρτιση.
- Το δικαίωμα των ανδρών και των γυναικών για ίση μεταχείριση.
- Το δικαίωμα των εργαζόμενων για ενημέρωση, διαβουλεύσεις και για συμμετοχή.
- Το δικαίωμα για την προστασία της υγείας και την ασφάλεια στο χώρο εργασίας.
- Προστασία των παιδιών και των εφήβων.
- Ένα ευπρεπές βιοτικό επίπεδο για τους ηλικιωμένους.
- Βελτιωμένη κοινωνική και επαγγελματική ολοκλήρωση για τα άτομα με ειδικές ανάγκες.

Η ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΟΥ ΑΜΣΤΕΡΝΤΑΜ ΚΑΙ Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

«Η Κοινότητα και τα κράτη μέλη έχουν σαν στόχο να προωθήσουν την απασχόληση, την βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας την παροχή της

κατάλληλης κοινωνικής προστασίας ,τον κοινωνικό διάλογο και την ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων που θα επιτρέψουν ένα υψηλό και διαρκές επίπεδο απασχόλησης για την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού.Γι' αυτό η Κοινότητα και τα κράτη μέλη εφαρμόζουν μέτρα στα οποία λαμβάνεται υπόψη η ποικιλομορφία των εθνικών πρακτικών ,ιδιαίτερα στον τομέα των συμβατικών σχέσεων,καθώς και η ανάγκη να διατηρηθεί η ανταγωνιστικότητα της οικονομίας της Κοινότητας.»(άρθρο 117-Συνθήκη Άμστερνταμ)

Οι διατάξεις της Συνθήκης που προέκυψαν από την ενσωμάτωση του Κοινωνικού Πρωτοκόλλου ,προβλέπουν τη δυνατότητα έγκρισης οδηγιών για τη θέσπιση ελάχιστων προδιαγραφών στον κοινωνικό τομέα:

Α)Σε τομείς όπου οι αποφάσεις λαμβάνονται από κοινού από το Συμβούλιο (με ειδική πλειοψηφία) και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ,όπως:

- Βελτίωση του περιβάλλοντος εργασίας με σκοπό την προστασία της ασφάλειας και υγείας των εργαζόμενων,
- Συνθήκες εργασίας,
- Ενημέρωση και διαβούλευση με τους εργαζόμενους,
- Ισότητα ανδρών και γυναικών όσον αφορά στις ευκαιρίες τους στην αγορά εργασίας και την μεταχείριση κατά την εργασία,
- Επαγγελματική ένταξη των ατόμων που αποκλείονται από την αγορά εργασίας(χωρίς μέτρα χρηματοδότησης).

Β)Ομόφωνη απόφαση των κρατών μελών απαιτείται για τους παρακάτω τομείς:

- Κοινωνική ασφάλεια και κοινωνική προστασία των εργαζόμενων,
- Προστασία των εργαζόμενων σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης εργασίας,
- Εκπροσώπηση και συλλογική υπεράσπιση των συμφερόντων των εργαζόμενων και των εργοδοτών ,συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής των εργαζόμενων στη διαχείριση,
- Συνθήκες απασχόλησης των υπηκόων των τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα σε έδαφος της Κοινότητας,
- Χρηματικές συνεισφορές για την προώθηση της απασχόλησης και τη δημιουργία θέσεων εργασίας.

Γ)Καμία αρμοδιότητα δεν έχει η Ένωση στους τομείς των αμοιβών ,του δικαιώματος του συνεταιρίζεσθαι και του δικαιώματος της απεργίας και της ανταπεργίας.

Δ)Η συμφωνία για την κοινωνική πολιτική ενισχύει το ρόλο των κοινωνικών εταίρων με την αναγνώριση των ευρωπαϊκών συλλογικών συμβάσεων ,οι οποίες θα μπορούν να εφαρμόζονται με τις διαδικασίες και πρακτικές των ενδιαφερόμενων κοινωνικών εταίρων εφόσον το επιθυμούν οι κοινωνικοί εταίροι με κοινοτική πρωτοβουλία.

Δ).Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

Στις 20-21 Νοεμβρίου 1997 ,πραγματοποιήθηκε στο Λουξεμβούργο έκτακτο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο για την απασχόληση.Εκεί καθορίστηκαν οι άξονες μιας συνολικής στρατηγικής για την απασχόληση στην Ε.Ε. .Στην εφαρμογή αυτής της στρατηγικής λαμβάνουν μέρος: η Ευρωπαϊκή Ένωση ,τα κράτη μέλη και οι κοινωνικοί εταίροι.Οι κατευθυντήριες γραμμές δίνονται από το Συμβούλιο Υπουργών και αυτές είναι η βάση στην οποία καταρτίζονται τα εθνικά σχέδια για την απασχόληση.

ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ: α)αναλαμβάνουν την υποχρέωση να ευθυγραμμίσουν τις πολιτικές απασχόλησης και να καταρτίσουν τα πολυετή «εθνικά σχέδια» δράσης για την απασχόληση ,β)αναλαμβάνουν τη ρητή δέσμευση ότι μέχρι το 2002 ,κανένα άτομο δεν θα παραμένει εκτός εργασίας πάνω από έξι μήνες ,εάν πρόκειται για νέο κάτω των 24 ετών και πάνω από 12 μήνες οι άνεργοι μεγαλύτερης ηλικίας ,γ)θέτουν ως στόχο τη βαθμιαία μείωση της συνολικής φορολογικής επιβάρυνσης του μισθολογικού και του μη μισθολογικού κόστους της εργασίας ,δ)δεσμεύονται να πάρουν μέτρα για τη μείωση της ανισότητας που υπάρχει σήμερα μεταξύ ανδρών και γυναικών στον τομέα της απασχόλησης.

Η ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ:αναπτύσσει μια συντονισμένη μακροοικονομική πολιτική για την ανάκαμψη της απασχόλησης ,στην οποία θα συμβάλλει και η ενεργοποίηση όλων των κοινωνικών πολιτικών της.Η Ε.Ε. αναλαμβάνει δύο πρωτοβουλίες.Η πρώτη είναι ένα σχέδιο δράσης της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων με σκοπό να ενεργοποιήσει επενδύσεις σε νέες τεχνολογίες για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.Η δεύτερη πρωτοβουλία αφορά τη χρηματοδότηση του προγράμματος «Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία για την απασχόληση».Το πρόγραμμα αφορά αποκλειστικά τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και ειδικά αυτές που δημιουργούν θέσεις εργασίας.

ΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ:εργαζόμενοι και εργοδότες καλούνται να συμφωνήσουν για το συνολικό πρόβλημα της αναδιοργάνωσης του χρόνου εργασίας.Ειδικότερα αναζητείται συμφωνία στους εξής τομείς:

- Υπολογισμός του ωραρίου εργασίας σε ετήσια βάση ,
- Μείωση του χρόνου εργασίας ,
- Μείωση της υπερωριακής απασχόλησης ,
- Ανάπτυξη της μερικής απασχόλησης ,
- Δια βίου εκπαίδευση των εργαζομένων ,
- Διακοπές της σταδιοδρομίας.

Ε).Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Η προστασία του περιβάλλοντος έχει προσλάβει υπαρκτή σημασία για τον άνθρωπο ,για τη φύση ,για το σύνολο της ζωής στον πλανήτη.Όταν λέμε «περιβάλλον» εννοούμε το σύνολο των φυσικών πόρων και συνθηκών που διαμορφώθηκαν στο πέρασμα των αιώνων από τις ισορροπίες των δυνάμεων της φύσης.

Για πρώτη φορά από την εμφάνιση της ζωής στον πλανήτη η παρέμβαση του ανθρώπου δημιούργησε μέσα στον 20^ο αιώνα το πρόβλημα της καταστροφής του περιβάλλοντος.Αφετηρία του κακού η βιομηχανική κοινωνία του αιώνα η οποία

αποδείχθηκε ανίκανη να συνειδητοποιήσει και να συνυπολογήσει τις καταστροφικές επιπτώσεις των οικονομικών της δραστηριοτήτων στο περιβάλλον.

Η απειλή αυτή είναι γενική και πολυδιάστατη: από την αύξηση της θερμοκρασίας του πλανήτη (φαινόμενο θερμοκηπίου) μέχρι την εξαφάνιση σημαντικών τμημάτων της χλωρίδας και της πανίδας και από τη μόλυνση του αέρα και των υδάτων μέχρι τους συστηματικούς εμπρησμούς των τροπικών δασών και τις καταστροφικές διαταραχές του κλίματος.Επικίνδυνα βιομηχανικά και πυρηνικά απόβλητα , «υπερσυνοστισμός» από τη συγκέντρωση μεγάλου μέρους του πληθυσμού σε μητροπολιτικές περιοχές όπου κυριαρχούν η μόλυνση του αέρα και των υδάτων ,ηχορύπανση και αδιέξοδο στη διαχείριση των σκουπιδιών.

Το πρόβλημα της μόλυνσης του περιβάλλοντος είναι παγκόσμιο.Αυτός είναι και ο λόγος που η αποτελεσματική αντιμετώπισή του μπορεί να γίνει μόνο στο πλαίσιο μιας υπερεθνικής συνεργασίας.

Είναι αξιοσημείωτο ότι η συνθήκη της Ρώμης δεν περιελάμβανε στις κοινές δράσεις της Κοινότητας την πολιτική περιβάλλοντος.Η πρώτη σχετική οδηγία εκδόθηκε το 1967.Στην περίοδο 1970-1993 θεσπίστηκαν περίπου 200 νομοθετικές πράξεις και εφαρμόστηκαν τέσσερα κοινοτικά προγράμματα δράσης για το περιβάλλον που αφορούσαν: στη ρύπανση της ατμόσφαιρας ,των υδάτων και του εδάφους ,στη διαχείριση των αποβλήτων ,στην προστασία από τις επικίνδυνες χημικές ουσίες της βιοτεχνολογίας ,τα πρότυπα προϊόντων ,τις εκτιμήσεις περιβαλλοντικών επιπτώσεων και την προστασία της φύσης.Σε κάθε περίπτωση η φιλοσοφία της πολιτικής ήταν μάλλον διορθωτική παρά προληπτική.

Το 1993 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εγκρίνει το πέμπτο πρόγραμμα δράσης στον τομέα του περιβάλλοντος με τίτλο: «στόχος η αειφορία».Η αειφόρος ανάπτυξη προσδιορίζεται ως ανάπτυξη που ικανοποιεί τις ανάγκες της παρούσας γενιάς χωρίς να θέτει σε κίνδυνο την ικανότητα των μελλοντικών γενεών.

Το πρόγραμμα καθορίζει μια στρατηγική προληπτικής δράσης της Ένωσης και στηρίζεται στο συνδυασμό της περιβαλλοντικής πολιτικής και της οικονομικής μεγέθυνσης.Επίσης ,προσπαθεί να ενσωματώσει την προστασία του περιβάλλοντος στην πολιτική που ακολουθείται στους τομείς των μεταφορών ,της μεταποιητικής βιομηχανίας ,της ενέργειας ,της γεωργίας και του τουρισμού.

Προτεραιότητα δίνεται στα εξής πεδία δράσης:

Α)διαχείριση των φυσικών πόρων (έδαφος ,νερό ,φυσικές περιοχές και παράκτιες ζώνες) σύμφωνα με την αρχή της αειφορίας ,

Β)ολοκληρωμένος έλεγχος της ρύπανσης και της πρόληψης της παραγωγής αποβλήτων

Γ)ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας ,

Δ)μείωση της κατανάλωσης ενέργειας και αποτελεσματική χρήση των μη ανανεώσιμων μορφών ενέργειας ,

Ε)βελτίωση στη διαχείριση συγκοινωνιών και μεταφορών ,

Στ)βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος στις αστικές περιοχές ,

Ζ)εκτίμηση των βιομηχανικών κινδύνων ,πυρηνικής ασφάλειας και ραδιοπροστασίας με σκοπό τη βελτίωση της δημόσιας υγείας και ασφάλειας.

Από όλα τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ή της Ένωσης ,εκείνο που επέδειξε τη μεγαλύτερη ευαισθησία και μαχητικότητα για την εφαρμογή μιας αποτελεσματικής περιβαλλοντικής πολιτικής ήταν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.Πέτυχε να επιβάλλει ή να επιταχύνει τη θέσπιση μέτρων για τη μείωση της ρύπανσης από τις εκπομπές αυτοκινήτων ,για την προστασία της στιβάδας του όζοντος ,για την απαγόρευση της εξαγωγής αποβλήτων προς τις αναπτυσσόμενες χώρες ,για την ενίσχυση των κανόνων εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων σε όλα τα μεγάλα από την Κοινότητα χρηματοδοτούμενα έργα.Εισήγαγε την έννοια «του οικολογικού προσανατολισμού» στον ευρωπαϊκό προϋπολογισμό και τάχθηκε υπέρ του καθορισμού των πιο αυστηρών ορίων στις εκπομπές ρύπων.

9.ΟΙ ΝΕΟΙ ΚΑΙ Η ΕΥΡΩΠΗ

Από τα 372 εκ. πολιτών στην Ε.Ε. το 37,1% είναι ηλικίας κάτω των 25 ετών.Για την Ε.Ε. οι νέοι και τα προβλήματά τους αποτελούν κεντρικό στόχο της όλης πολιτικής της.Οι ενέργειες και τα προγράμματά της αποβλέπουν στην αντιμετώπιση των προβλημάτων τους ,στην εκπαίδευση ,την επαγγελματική κατάρτιση ,την απασχόληση και τον πολιτισμό.

Η κοινή δράση της Κοινότητας έχει επιμέρους στόχους :

Α)ΠΑΙΔΕΙΑ

- ❖ Να αναπτύσσει την ευρωπαϊκή διάσταση της παιδείας ,ιδιαίτερα μέσω της εκμάθησης και της διάδοσης των γλωσσών των κρατών μελών ,
- ❖ Να ευνοεί την κινητικότητα φοιτητών και εκπαιδευτικών (μεταξύ άλλων και μέσω της ακαδημαϊκής αναγνώρισης διπλωμάτων και περιόδων σπουδών) ,
- ❖ Να προωθεί τη συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών ιδρυμάτων ,
- ❖ Να προωθεί την ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειριών για τα κοινά προβλήματα των εκπαιδευτικών συστημάτων των κρατών μελών ,
- ❖ Να ευνοεί την ανάπτυξη των ανταλλαγών νέων και οργανωτών κοινωνικομορφωτικών δραστηριοτήτων ,
- ❖ Να ενθαρρύνει την ανάπτυξη της εκπαίδευσης εξ αποστάσεως.

Β)ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

- ❖ Να διευκολύνει την προσαρμογή στις μεταλλαγές της βιομηχανίας ,ιδιαίτερα μέσω της επαγγελματικής εκπαίδευσης και του επαγγελματικού προσανατολισμού ,
- ❖ Να βελτιώνει την αρχική επαγγελματική εκπαίδευση και τη συνεχή κατάρτιση ,για να διευκολύνεται η επαγγελματική ένταξη ή επανένταξη στην αγορά εργασίας ,
- ❖ Να διευκολύνει την πρόσβαση στην επαγγελματική εκπαίδευση ,και την ενίσχυση της κινητικότητας των εκπαιδευτών και εκπαιδευομένων ,

- ❖ Να τονώνει τη συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων στον τομέα της κατάρτισης ,
- ❖ Να αναπτύσσει την ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειριών που αφορούν τα κοινά προβλήματα των συστημάτων επαγγελματικής κατάρτισης των κρατών μελών.

1.ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «LEONARDO»

Το πρόγραμμα «LEONARDO» αποτελεί μια πρώτη υλοποίηση της συνθήκης του Μάαστριχτ για τον τομέα της επαγγελματικής κατάρτισης.Βασίζεται στην έννοια της δια βίου εκπαίδευσης ,καλύπτει τόσο την αρχική όσο και τη συνεχή κατάρτιση δια μέσου διεθνικών προτύπων προγραμμάτων και σχεδίων ανταλλαγών και τοποθέτησης σε θέσεις εργασίας.

2.ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ « ΣΩΚΡΑΤΗΣ»

Αυτό το πρόγραμμα συγκεντρώνει και ενισχύει τα παλαιά προγράμματα στον τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης (ERASMUS) ,δρομολογεί νέες δράσεις στον τομέα της σχολικής εκπαίδευσης (COMENIUS) και συντονίζει ορισμένες κάθετες δραστηριότητες στον τομέα της εκμάθησης γλωσσών (LINGUA) ,τις ανταλλαγές πληροφοριών και εμπειριών (ARION) όπως επίσης και της ανοιχτής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης-πληροφόρησης (EURYDICE).

Οι δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται από το πρόγραμμα Σωκράτης είναι :

ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

- Κινητικότητα σπουδαστών ,πραγματοποίηση μέρους των σπουδών σε ίδρυμα άλλου κράτους μέλους ,
- Κινητικότητα διδασκόντων με δυνατότητα διδασκαλίας για ένα χρονικό διάστημα σε ίδρυμα άλλου κράτους μέλους ,
- Κατάρτιση και υλοποίηση εντατικών προγραμμάτων διδασκαλίας μικρής διάρκειας που θα απευθύνονται σε σπουδαστές από διάφορα κράτη μέλη ,
- Προετοιμασίες σχεδίων για διαπανεπιστημιακές συνεργασίες.

ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

- Ενισχύονται οι συμπράξεις μεταξύ τριών τουλάχιστον σχολείων από διαφορετικά κράτη μέλη ή δύο σχολείων για πρόγραμμα συνεργασίας που αφορά στην εκμάθηση γλώσσας
- Η εκπαίδευση των παιδιών των εργαζομένων που μετακινούνται ,των ταξιδιωτών και των τσιγγάνων
- Εκσυγχρονισμός και βελτίωση των γνώσεων του εκπαιδευτικού προσωπικού πάνω σε θέματα που αφορούν στην προώθηση της Ευρωπαϊκής διάστασης στην εκπαίδευση ,τις ειδικές ανάγκες των μετακινούμενων μαθητών και τη δημιουργία συμπράξεων σχολείων.

3.ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ADAPT»

Στοχεύει στη βελτίωση της δυνατότητας της προσαρμογής του εργατικού δυναμικού στις απαιτήσεις που θέτει η βιομηχανική εξέλιξη.Μεταξύ των ατόμων που επωφελούνται από τις δράσεις του προγράμματος είναι νέοι άνεργοι σε κλάδους και περιοχές βιομηχανικής παρακμής.

4.ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «EMPLOYMENT»

Το πρόγραμμα αφορά τρεις ομάδες που πλήττονται ιδιαίτερα από την ανεργία: νέοι χωρίς επαγγελματικά προσόντα ,γυναίκες και οι κοινωνικά αποκλεισμένες ομάδες.

10.ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ-ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

1.Η Κοινότητα συμβάλλει στην ανάπτυξη των πολιτισμών των κρατών μελών και σέβεται την εθνική και περιφερειακή πολυμορφία τους ,ενώ ταυτόχρονα προβάλλει την κοινή πολιτιστική κληρονομιά.

2.Η δράση της Κοινότητας αποσκοπεί στην ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ κρατών μελών και υποστηρίζει και συμπληρώνει τη δράση τους στους εξής τομείς :

- βελτίωση της γνώσης και της διάδοσης του πολιτισμού και της ιστορίας των ευρωπαϊκών λαών ,
- διατήρηση και προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς ευρωπαϊκής σημασίας ,
- μη εμπορικές πολιτιστικές ανταλλαγές ,
- καλλιτεχνική και λογοτεχνική δημιουργία ,συμπεριλαμβανομένου του οπτικοακουστικού τομέα.

3.Η Κοινότητα και τα κράτη μέλη ευνοούν τη συνεργασία με τις τρίτες χώρες και τους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς στον πολιτιστικό τομέα και ειδικότερα με το Συμβούλιο της Ευρώπης.

4.Η Κοινότητα λαμβάνει υπόψη της τις πολιτιστικές πτυχές όταν αναλαμβάνει δράση δυνάμει άλλων διατάξεων της Συνθήκης για την Ε.Ε.

Α)ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «MEDIA»

Αποσκοπεί στην ανάπτυξη του τομέα της Ευρωπαϊκής οπτικοακουστικής βιομηχανίας ,δίνοντας έμφαση στην προώθηση της διακρατικής συνεργασίας.

Το πρόγραμμα «MEDIA 2» αφορά την ενίσχυση της παραγωγής και διανομής ευρωπαϊκών ταινιών κινηματογράφου,τηλεοπτικών εκπομπών και βιντεοκασετών ,την ενθάρρυνση παραγωγής ντοκιμαντέρ και κινουμένων σχεδίων και την ανάπτυξη έργων

καινοτόμου παραγωγής που χρησιμοποιούν νέες τεχνικές εικόνας (σύστημα PASCAL VISION).

Β) ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΡΑΦΑΗΛ»

Το πρόγραμμα αυτό αποσκοπεί στην υποστήριξη και την συμπλήρωση της δράσης των κρατών μελών στον τομέα της διαφύλαξης της Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Κληρονομιάς. Ως «πολιτιστική κληρονομιά» νοείται η αρχαιολογική, η υποβρύχια, η αρχιτεκτονική και τα σύνολα πολιτιστικών και φυσικών αγαθών. Στην «κινητή κληρονομιά» συμπεριλαμβάνονται τα μουσεία, οι συλλογές, οι βιβλιοθήκες και τα αρχεία.

Οι δράσεις που προβλέπει το πρόγραμμα αυτό είναι: η διατήρηση, προστασία και αξιοποίηση της ευρωπαϊκής συνεργασίας, η συνεργασία για την ανταλλαγή εμπειριών και η ανάπτυξη τεχνικών που εφαρμόζονται στον τομέα της διαφύλαξης της πολιτιστικής κληρονομιάς. Επίσης, προβλέπονται δράσεις για την πρόσβαση, συμμετοχή και ευαισθητοποίηση του κοινού για τη σημασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, καθώς και για τη συνεργασία με τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμούς.

Γ) ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΑΡΙΑΔΝΗ»

Στοχεύει στην ευρύτερη διάδοση μέσω της μετάφρασης λογοτεχνικών έργων ποιότητας του 20^{ου} αιώνα αντιπροσωπευτικών του κράτους μέλους προέλευσης. Προτεραιότητα δίνεται στις μεταφράσεις έργων που είναι γραμμένα στις λιγότερο διαδεδομένες γλώσσες της Ένωσης ή στις μεταφράσεις έργων προς αυτές τις γλώσσες.

(Το πρόγραμμα θεσπίστηκε για την περίοδο 1997-1998)

Δ) ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΚΑΛΕΙΔΟΣΚΟΠΙΟ»

Στόχος του προγράμματος είναι να βελτιώσει την πρόσβαση του κοινού στη γνώση και τη διάδοση του πολιτισμού και να ενθαρρύνει τις πολιτιστικές ανταλλαγές καθώς και την καλλιτεχνική και πολιτιστική συνεργασία. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει τρεις ενέργειες:

- Τη στήριξη καλλιτεχνικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων Ευρωπαϊκής κλίμακας
- Την ενθάρρυνση της καλλιτεχνικής και πολιτιστικής δημιουργίας
- Την προώθηση της πολιτιστικής συνεργασίας με τη μορφή δικτύων

(Το πρόγραμμα θεσπίστηκε το 1990)

Ε) ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

Πέρα από τα παραπάνω προγράμματα πρέπει να αναφερθούν οι διάφορες πολιτιστικές ενέργειες της Ένωσης. Οι ενέργειες συμβολικής σημασίας (ορχήστρα των νέων της Ευρωπαϊκής Κοινότητας), ο θεσμός της «Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Πρωτεύουσας» και η απονομή των βραβείων «ΑΡΙΣΤΕΙΑ» (ευρωπαϊκό βραβείο λογοτεχνίας), όπως επίσης και οι διάφορες ενέργειες για την ενίσχυση πρωτοβουλιών ευαισθητοποίησης του ευρύτερου κοινού (υποστήριξη σεμιναρίων, εκθέσεων και διαφόρων άλλων βραβείων).

11. Η ΕΥΡΩΠΗ ΤΟΥ 2000

1. ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Στα προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπισθούν άμεσα ανήκουν :

- Η αντιμετώπιση της υψηλής ανεργίας (πάνω από 18 εκ. άνεργοι) και του κοινωνικού αποκλεισμού (λόγω της οικονομικής εξαθλίωσης)
- Η μεγαλύτερη προσέγγιση των πολιτών από την Ένωση (ώστε να κατανοούνται οι προβληματισμοί και οι ανησυχίες τους)
- Το φαινόμενο της παγκοσμιοποίησης, που χαρακτηρίζεται από μια πρωτοφανή ένταση ανταγωνισμού, θέτει την ευρωπαϊκή οικονομία προ μεγάλων προκλήσεων και δημιουργεί ένα επικίνδυνο αίσθημα ανασφάλειας όσο αφορά στη μελλοντική οικονομική και κοινωνική θέση μεγάλων πληθυσμιακών στρωμάτων.

Στο πλαίσιο μιας μακροπρόθεσμης πολιτικής η Ένωση θα πρέπει να δώσει λύσεις και στα προβλήματα:

- Της αρνητικής δημογραφικής εξέλιξής της
- Της ανταγωνιστικής της υστέρησης στις νέες τεχνολογίες.

2. ΤΟ «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΡΑΣΗΣ 2000»

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε το 1997, μέσα σ' ένα ενιαίο πλαίσιο τις προτάσεις της για τις γενικές προοπτικές της Ένωσης και των πολιτικών της στις αρχές του νέου αιώνα. Με το πρόγραμμα αυτό περιγράφονται οι άξονες αντιμετώπισης των τεσσάρων βασικών θεμάτων της Ένωσης στα επόμενα χρόνια :

- ✓ Μεταρρύθμιση διαρθρωτικών ταμείων
- ✓ Αναθεώρηση της αγροτικής πολιτικής
- ✓ Διεύρυνση προς τις χώρες Κ.Α.Ε. (κεντρικής-ανατολικής Ευρώπης)
- ✓ Πλαίσιο χρηματοδότησης της Ένωσης.

ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ :

Ο στόχος της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής παραμένει καθοριστικός και στην Ευρώπη του 2000. Ο αριθμός των στόχων των διαρθρωτικών ταμείων μειώνονται από 7 σε 3 :

- ο στόχος 1 καλύπτει μόνο περιφέρειες στις οποίες το κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. είναι μικρότερο από 75% του μέσου όρου της Ένωσης
- ο στόχος 2 περιλαμβάνει περιοχές που πλήττονται από τις βιομηχανικές αλλαγές, από την παρακμή και την απώλεια οικονομικών δραστηριοτήτων. Οι περιοχές αυτές πλήττονται κατά κανόνα και από υψηλό ποσοστό ανεργίας
- ο στόχος 3 αφορά στην ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων μέσω των παρεμβάσεων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου και εφαρμόζεται σε περιφέρειες που δεν καλύπτονται από τους στόχους 1 και 2.

Το ταμείο συνοχής διατηρεί τη μορφή του, ενώ από το 2000 αρχίζει η προενταξιακή στήριξη των υποψήφιων χωρών, η οποία μετά την προσχώρησή τους θα συνεχιστεί με τα προγράμματα των Διαρθρωτικών Ταμείων και του ταμείου συνοχής.

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Οι στόχοι που καθορίζουν τη μορφή της κοινοτικής γεωργίας από το 2000 είναι:

- αυξημένη ανταγωνιστικότητα στο εσωτερικό και εξωτερικό της Ένωσης
- ασφάλεια και ποιότητα των τροφίμων
- εξασφάλιση επαρκούς βιωτικού επιπέδου για τους γεωργούς
- ένταξη των περιβαλλοντικών στόχων στην Κοινή Αγροτική Πολιτική
- δημιουργία εναλλακτικών ευκαιριών απασχόλησης για τους αγρότες
- απλοποίηση της κοινοτικής νομοθεσίας.

ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ

Τα κριτήρια που έχει θέσει η Ένωση (το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο) για την ένταξη των υποψήφιων χωρών της Κ.Α.Ε.(κεντρικής-ανατολικής Ευρώπης) στους κόλπους της είναι:

- I. Να διαθέτει η αιτούσα χώρα σταθερούς θεσμούς που να εγγυώνται τη δημοκρατία ,το κράτος δικαίου ,τα δικαιώματα του ανθρώπου ,την προστασία και το σεβασμό των μειονοτήτων
- II. Να διαθέτει λειτουργική οικονομία της αγοράς ,καθώς και την ικανότητα αντιμετώπισης της ανταγωνιστικής πίεσης και των δυνάμεων της αγοράς στο εσωτερικό της Ένωσης
- III. Να έχει την ικανότητα να επωμιστεί τις υποχρεώσεις του κράτους μέλους

(Οι χώρες της Κ.Α.Ε. είναι:Ουγγαρία ,Πολωνία ,Ρουμανία ,Σλοβακία ,Λεττονία ,Εσθονία ,Λιθουανία ,Βουλγαρία ,Τσεχία και Σλοβενία.)

ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Για την περίοδο 2000-2006 το όριο εξέλιξης των ιδίων πόρων και των κοινοτικών δαπανών περιορίζεται στο επίπεδο του 1,27% του Α.Ε.Π.της Κοινότητας ,όριο το οποίο ισχύει ήδη από το 1999.Η Επιτροπή υπολογίζει ότι η αναμενόμενη αύξηση του Α.Ε.Π. θα επιφέρει αύξηση των οικονομικών δεδομένων και μαζί με τα αχρησιμοποίητα περιθώρια του 1999 δεν θα εξαναγκάσουν την Ένωση στην αύξηση του ορίου των ιδίων πόρων.

Οι συνολικές δαπάνες θα αυξηθούν (σύμφωνα με την Επιτροπή)κατά 17% μέχρι το 2006 σε πραγματικές τιμές ,ενώ για την ίδια περίοδο προβλέπεται η αύξηση του κοινοτικού Α.Ε.Π. κατά 24%.Η Επιτροπή επισημαίνει ότι το χρηματοδοτικό σύστημα της Ένωσης λειτούργησε ικανοποιητικά και δεν απαιτείται η μεταρρύθμισή του προς το παρόν.

12.Η ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Η κοινοτική «Πολιτική Συνεργασίας για την Ανάπτυξη» είναι τόσο παλιά όσο και η ίδια η Κοινότητα.Το πρώτο Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης (Ε.Τ.Α.) χρονολογείται ήδη από το 1958. Σήμερα η αναπτυξιακή πολιτική της Ένωσης αποτελεί μια βασική συνιστώσα της εξωτερικής πολιτικής της Ένωσης.117 χώρες του τρίτου

κόσμου έχουν συνάψει με την Ένωση συμφωνίες συνεργασίας. Παράλληλα, η Ένωση είναι σήμερα ο σημαντικότερος εμπορικός εταίρος των αναπτυσσόμενων χωρών: το 22% περίπου των εξαγωγών του τρίτου κόσμου απορροφάται από αυτή, ενώ το 23% των εξαγωγών της κατευθύνεται προς αυτές τις χώρες.

Τα μέσα που χρησιμοποιεί η Ένωση στο πλαίσιο Συμφωνιών Συνεργασίας με τις αναπτυσσόμενες χώρες είναι, κατά κανόνα:

- I. Η προώθηση του εμπορίου των αναπτυσσόμενων χωρών (με την παραχώρηση της προτιμησιακής ρήτρας και άλλων ενεργειών ενίσχυσης του εμπορίου αυτών των χωρών).
- II. Βοήθεια έκτακτης ανάγκης.
- III. Επισιτιστική βοήθεια.
- IV. Χρηματοδότηση της ανάπτυξης: με παρεμβάσεις του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάπτυξης και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων.
- V. Προώθηση της επιστημονικής και τεχνικής συνεργασίας.

Οι βασικές αρχές και οι προτεραιότητες που χαρακτηρίζουν την πολιτική συνεργασίας της Ένωσης με τις αναπτυσσόμενες χώρες μπορούν να συνοψιστούν στα εξής:

- I. Αρχή της πολιτικής ουδετερότητας: με εξαίρεση το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η Ένωση δεν θέτει όρους στη χορήγηση βοήθειάς της προς τις αναπτυσσόμενες χώρες.
- II. Αρχή της συνεργασίας: η διαμόρφωση και η εφαρμογή της αναπτυξιακής δράσης καθορίζεται από κοινού με την ενδιαφερόμενη χώρα, στο πλαίσιο ενός διαρκούς διαλόγου.
- III. Βασική αρχή της κοινοτικής βοήθειας είναι «βοήθεια για αυτοβοήθεια», πράγμα που σημαίνει ότι η αναπτυξιακή ενίσχυση θα πρέπει να έχει πρώτο στόχο την ανάπτυξη του παραγωγικού δυναμικού της χώρας.
- IV. Ανάπτυξη της υπαίθρου: από τις δεδομένες εμπειρίες προκύπτει η προτεραιότητα της ανάπτυξης της υπαίθρου στις αναπτυσσόμενες χώρες. Η εκβιομηχάνιση πρέπει να αποτελεί συμπλήρωμα της αγροτικής ανάπτυξης και η πορεία της να καθορίζεται από τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της κάθε χώρας.
- V. Αρχή της περιφερειακής ολοκλήρωσης: ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται σε Συμφωνίες Συνεργασίας με ομάδες χωρών π.χ. με τις χώρες του Συμφώνου των Άνδεων, της Κεντρικής Αμερικής, του Κόλπου και ιδιαίτερα τις χώρες της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού. Στο πλαίσιο αυτό εντάσσεται και η στήριξη των Περιφερειακών Οργανισμών και η προώθηση αναπτυξιακών σχεδίων περιφερειακής κλίμακας.

Η Σύμβαση της Λομέ είναι το μεγαλύτερο πρόγραμμα παροχής βοήθειας στον κόσμο. Υπογράφηκε το 1975 για πρώτη φορά μεταξύ της Ε.Ε. και των 70 χωρών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού (ομάδα Α.Κ.Ε.). Από τότε έχει ανανεωθεί τρεις φορές (1979, 1984, 1989).

Η τέταρτη Σύμβαση (δεκαετούς διάρκειας 1990-2000) παραχώρησε βοήθεια με τη μορφή επιδοτήσεων, δανείων με ευνοϊκούς όρους και επιδοτήσεων επιτοκίων. Επέκτεινε το πρόγραμμα STABEX (ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΤΑΘΕΡΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΣΟΔΩΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ) που καλύπτει 48 γεωργικά προϊόντα τα οποία εξάγονται από τις χώρες Α.Κ.Ε. Βελτιώσεις έγιναν και στο πρόγραμμα SISMIN (ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΤΑΘΕΡΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΣΟΔΩΝ ΑΠΟ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ) που καλύπτει τις κυριότερες εξαγωγές μεταλλευμάτων των χωρών Α.Κ.Ε. και έχει σκοπό την προστασία της μεταλλευτικής παραγωγής.

Σύμφωνα με τις εμπορικές διατάξεις της Σύμβασης παρέχεται η δυνατότητα προτιμησιακής πρόσβασης των εξαγωγών των χωρών Α.Κ.Ε. στις αγορές της Ε.Ε.. Το 99% των προϊόντων Α.Κ.Ε. εισάγονται χωρίς να επιβαρύνονται με δασμούς ή ισοδύναμους φόρους και από την άλλη οι χώρες Α.Κ.Ε. δεν είναι υποχρεωμένες να επιβάλλουν αντίστοιχες ρυθμίσεις υπέρ των κοινοτικών προϊόντων.

Η συνεργασιακή σχέση εξασφαλίζει την πολιτική ουδετερότητα της Σύμβασης και την ισοτιμία στα όργανα και τις διαδικασίες για τη λήψη αποφάσεων. Στο πλαίσιο αυτό ως κοινοβουλευτικό όργανο προβλέπεται η Ισομερής Συνέλευση (70 ευρωβουλευτές και 70 εκπρόσωποι των χωρών Α.Κ.Ε.)και το Συμβούλιο των Υπουργών ,στο οποίο συμμετέχουν εκπρόσωποι και των δύο πλευρών.

Με λίγα λόγια θα μπορούσαμε να συνοψίσουμε τα αποτελέσματα της Σύμβασης στα εξής:η Σύμβαση Λομέ αναγνωρίστηκε ως η πληρέστερη και η πιο φιλόδοξη συμφωνία αναπτυξιακής συνεργασίας.Ωστόσο,ενώ βοήθησε τις χώρες Α.Κ.Ε. ,δεν μπόρεσε να λύσει τα προβλήματά τους και να πετύχει πλήρως τους στόχους της.Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπογραμμίζουν ότι η πολιτική στον τομέα της αναπτυξιακής συνεργασίας θα πρέπει να επικεντρωθεί σε τέσσερις γενικούς στόχους:

- I. Την αύξηση της συνολικής βοήθειας για «βιώσιμη» οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη των αναπτυσσόμενων χωρών ιδιαίτερα των πιο φτωχών.
- II. Την αρμονική και σταδιακή ενσωμάτωση των αναπτυσσόμενων χωρών στην παγκόσμια οικονομία ,πράγμα που θα απαιτήσει και τη συνεργασία και των άλλων εμπορικών δυνάμεων του κόσμου.
- III. Την εναρμόνιση των αναπτυξιακών πολιτικών των κρατών μελών με αυτή της Ε.Ε..
- IV. Την ιδιαίτερη αντιμετώπιση του φαινομένου της φτώχειας στις αναπτυσσόμενες χώρες.

13.Η ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ Ε.Ε.

A) Ο ΧΩΡΟΣ

Τα κράτη μέλη της Ε.Ε. βρίσκονται στο δυτικό μέρος της Ευρασιατικής Χερσονήσου που αποτελεί έναν εντυπωσιακά ομοιογενή γεωγραφικό χώρο ,ο οποίος επιτρέπει εύκολες επικοινωνίες κι ευνοεί την οικονομική δραστηριότητα.Η εδαφική έκτασή της είναι 3.337.000 τετρ.χλμ. ,δηλαδή μόνο το 3% περίπου του εδάφους του πλανήτη.

B)ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ

Η Ε.Ε. αποτελεί μια από τις πιο πυκνοκατοικημένες περιοχές του κόσμου έχοντας 372 εκ. περίπου κατοίκους (το 6,5% του παγκόσμιου πληθυσμού).Ο εργαζόμενος πληθυσμός ανέρχεται στα 166 εκ. (45% του πληθυσμού) ,ενώ οι άνεργοι ξεπερνούν τα 18% (10,7%του εργατικού δυναμικού).Σχεδόν 74 εκ. Ευρωπαίοι βρίσκονται στο στάδιο της εκπαίδευσης (23,9 εκ. είναι παιδιά δημοτικού ,18,2 εκ. μαθητές γυμνασίου ,19,8 εκ. μαθητές λυκείου ,11,5 εκ.φοιτητές ανωτάτων σχολών.

Γ)Η ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ

Δύο σημαντικές εξελίξεις χαρακτηρίζουν τη δημογραφική εξέλιξη μέσα στην Ε.Ε.:

- Η πληθυσμιακή συρρίκνωση και γήρανση του πληθυσμού: τα τελευταία τριάντα χρόνια το ποσοστό της Ε.Ε. στον πληθυσμό του πλανήτη μειώθηκε από 10,4% στο 6,5%. Για το έτος 2020 το καλύτερο σενάριο της πληθυσμιακής εξέλιξης για την Ε.Ε προβλέπει ένα ποσοστό γύρω στο 5%. Ο χαμηλός δείκτης γονιμότητας οφείλεται στο γεγονός ότι : οι Ευρωπαίοι δεν κάνουν παιδιά ή τουλάχιστον τα παιδιά που είναι αναγκαία για την εξασφάλιση της πληθυσμιακής ισορροπίας. Ο αριθμός παιδιών ανά γυναίκα είναι σήμερα στην Ε.Ε. 1,6 ενώ το όριο ισορροπίας είναι για την τρέχουσα γενιά 2,3 παιδιά τουλάχιστον ανά γυναίκα.
- Η αυξανόμενη αστικοποίηση του πληθυσμού: 144 εκ. κάτοικοι των κρατών μελών ζούνε σε πόλεις ή μητροπολιτικές περιοχές με πληθυσμό πάνω από 250.000 ,ενώ το ποσοστό των αγροτών που ζούνε σε δήμους και κοινότητες κάτω των 2.000 κατοίκων δεν ξεπερνά το 11,6% του συνολικού πληθυσμού.

Δ) Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Η Ε.Ε. αποτελεί μια από τις πιο έντονα εκβιομηχανισμένες ζώνες του κόσμου που στα τελευταία 200 χρόνια γνώρισε τη μεγαλύτερη συνολικά συσώρευση πλούτου στον κόσμο. Υπάρχουν όμως πολύ σημαντικές περιφερειακές ανισότητες. Όσο αφορά τη διάρθρωση της απασχόλησης και γενικότερα της οικονομικής δραστηριότητας: οι 6 από τους 100 εργαζόμενους δουλεύουν στη γεωργία ,οι 35 στη μεταποιητική βιομηχανία και οι 58 στις υπηρεσίες.

Ε) Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΥΝΑΜΗ

Η Ε.Ε. είναι η μεγαλύτερη εμπορική δύναμη στον κόσμο. Το μερίδιό της στις παγκόσμιες συναλλαγές ξεπερνά το 18% (εισαγωγές 18,2% ,εξαγωγές 17,8%). Με πληθυσμό 372 εκ. κατοίκους η Ε.Ε. είναι επίσης μια από τις μεγαλύτερες και πιο ανοιχτές αγορές στον κόσμο. Ο μέσος όρος του επιπέδου του βιομηχανικού δασμολογίου που εφαρμόζεται για τις εισαγωγές από τρίτες χώρες ,ανέρχεται μόνο στο 1% περίπου.

Οι κυριότεροι εμπορικοί εταίροι της Ένωσης είναι κατά σειρά προτεραιότητας: οι Η.Π.Α. ,η Ιαπωνία ,οι χώρες ΕΖΕΣ ,οι χώρες της Λατινικής Αμερικής ,οι χώρες Α.Κ.Ε. και οι χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης.

ΕΝΟΤΗΤΑ (Γ)

ΕΥΡΩ

Α) Η ΕΛΛΑΔΑ ΣΤΗ ΖΩΝΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩ

Τα τελευταία χρόνια ,η Ελλάδα σημείωσε σημαντική πρόοδο τόσο προς την κατεύθυνση της σταθεροποίησης της οικονομίας της όσο και στην επίτευξη υψηλών ρυθμών οικονομικής ανόδου. Σήμερα ,μπορούμε να πούμε ότι έχει ολοκληρώσει με

επιτυχία την προσπάθειά της για την επίτευξη του αναγκαίου βαθμού διατηρήσιμης οικονομικής σύγκλισης που της επιτρέπει την ένταξη της στη ζώνη του ευρώ. Η ονομαστική σύγκλιση έχει επιτευχθεί σε συνθήκες αυξανόμενης οικονομικής μεγέθυνσης και ανόδου των πραγματικών εισοδημάτων.

Κάτω από αυτές τις συνθήκες, μπορούμε να θεωρήσουμε ότι η διαδικασία προσαρμογής ολοκληρώθηκε, ότι η Ελλάδα ανταποκρίθηκε στις διάφορες προκλήσεις που συνάντησε και τώρα μπορεί να επαναπαυθεί στα επιτεύγματά της. Ωστόσο, η ικανοποίηση των κριτηρίων σύγκλισης της Συνθήκης του Μάαστριχτ και η ένταξη στη ζώνη του ευρώ, οριοθετούν το τέλος της πρώτης φάσης της πορείας που οδηγεί σε μια ανταγωνιστική και εύρωστη οικονομία. Υπάρχει, όμως, και η δεύτερη φάση η οποία είναι αναγκαία, προκειμένου η Ελλάδα να ευημερήσει στο πλαίσιο της Ο.Ν.Ε..

ΑΣΥΜΜΕΤΡΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ – ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ

Όλες οι οικονομίες διαφέρουν μεταξύ τους ως προς τα διαρθρωτικά χαρακτηριστικά τους. Γι' αυτό καθεμιά επηρεάζεται διαφορετικά από διαταράξεις που οφείλονται σε εξωτερικούς παράγοντες.

Όταν κάποια χώρα μπορεί να μεταβάλει την συναλλαγματική ισοτιμία του νομίσματός της έναντι νομισμάτων άλλων χωρών, διαθέτει ένα σημαντικό μέσο προσαρμογής σε περίπτωση ασύμμετρης διαταραχής. Η υιοθέτηση του ευρώ ως ενιαίου νομίσματος των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ, συνεπάγεται ότι καθεμιά από τις χώρες δεν μπορεί να μεταβάλλει την συναλλαγματική της ισοτιμία έναντι των άλλων χωρών της ζώνης. Οπότε, σε περίπτωση διαταραχών, το επιθυμητό θα ήταν να επηρεαστούν οι εν λόγω οικονομίες συμμετρικά. Ποιες είναι οι πιθανότητες να εμφανιστούν ασύμμετρες διαταραχές που θα πλήξουν τα μέλη της ζώνης του ευρώ; Οι χώρες αυτές διαφέρουν ως προς τα οικονομικά χαρακτηριστικά τους: π.χ. α) η Γερμανία διθέτει μεγάλη οικονομία και η Ιρλανδία μικρή, β) άλλων η οικονομία είναι πιο ανοιχτή και άλλων λιγότερο ανοιχτή στο διεθνές εμπόριο κ.ο.κ. Παρά τις διαφορές τους, μπορούμε να πιστεύουμε ότι με την νομισματική ένωση θα περιοριστεί η συχνότητα εμφάνισης ασύμμετρων διαταραχών. Όσο θα αυξάνεται η ενοποίηση τόσο οι χώρες της ζώνης θα επιζητούν να ενισχύσουν το συντονισμό και τη συνεργασία μεταξύ τους στον τομέα των οικονομικών πολιτικών τους.

Η Ελλάδα θα αποκομίσει πρόσθετα οφέλη από τη διαδικασία προσαρμογής:

- Η ενιαία αγορά θα αυξήσει τις προοπτικές προσέλευσης νέων βιομηχανικών μονάδων, δεδομένου ότι η κατάργηση των φραγμών στις εμπορικές συναλλαγές και η εξάλειψη του συναλλαγματικού κινδύνου θα ενθαρρύνουν τις επιχειρήσεις να διατηρούν κέντρα παραγωγής πιο κοντά στις αγορές στις οποίες απευθύνονται.
- Τα μεγάλα έργα υποδομής που ήδη εκτελούνται και τα νέα που θα γίνουν – με ενίσχυση από τα οικονομικά πακέτα και τους πρόσθετους πόρους που έχουν εξασφαλιστεί μέχρι το 2006 με το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης – θα βελτιώσουν την ανταγωνιστικότητα και θα δώσουν πρόσθετα κίνητρα στις επιχειρήσεις να εγκατασταθούν στην Ελλάδα.
- Τα διαρθρωτικά ταμεία της Ε.Ε. θα βοηθήσουν την Ελλάδα να ανταποκριθεί στις προτεραιότητες που έχει θέσει, κυρίως στις περιοχές που υστερούν από πλευράς ανάπτυξης. Στις προτεραιότητες αυτές περιλαμβάνονται η οικονομική και κοινωνική αναδιοργάνωση και η ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού.

Γι' αυτούς τους λόγους μπορεί να υποστηριχθεί ότι τα προσεχή έτη ο ρόλος των ασύμμετρων διαταραχών θα μειώνεται σταδιακά στη ζώνη του ευρώ χωρίς αυτό να σημαίνει ότι θα εκλείψουν παντελώς. Οι χώρες θα εξακολουθούν να διαφέρουν όπως

συμβαίνει με τις πολιτείες των Η.Π.Α.. Η διαφορά θα συνίσταται στο ότι η ικανότητα των επιμέρους χωρών να ανταπεξέρχονται σε ασύμμετρες διαταραχές ,θα εξαρτάται από την ικανότητά τους να προσαρμόζονται σε απρόβλεπτα γεγονότα. Στην περίπτωση της Ελλάδας το ζήτημα αυτό συνδέεται με τον κρίσιμο ρόλο που παίζουν το δημόσιο έλλειμα και το χρέος ,καθώς και με την ευκαμψία των αγορών εργασίας και προϊόντων. Η πρόοδος που σημειώθηκε στη δημοσιονομική εξυγίανση είναι αλματώδης. Η συνέχισή της ,όμως ,είναι απαραίτητη ,ώστε να συμμορφωθεί η Ελλάδα με τους στόχους του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης ,δηλαδή την επίτευξη σχεδόν ισοσκελισμένου ή πλεονασματικού προϋπολογισμού του ευρύτερου κρατικού τομέα υπό ομαλές συνθήκες. Η δημοσιονομική ευελιξία είναι ιδιαίτερα σημαντική για την Ελλάδα ,ώστε να υπάρξει η δυνατότητα να χρησιμοποιείται ως μηχανισμός προσαρμογής σε περιπτώσεις ασύμμετρων διαταραχών. Η δημοσιονομική ευελιξία θα ενισχυθεί εάν μειωθεί το χρέος σε σχέση με το Α.Ε.Π. σε 60% από 107% που είναι σήμερα ,με τρόπο ώστε να μη δημιουργούνται προβλήματα στα δημόσια οικονομικά. Η γρήγορη μείωση του δημόσιου χρέους είναι απαραίτητη και για το λόγο ότι στην Ελλάδα ,όπως και σε άλλα κράτη μέλη της Ε.Ε. ,οι υποχρεώσεις του συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης θα είναι αυξημένες τη δεύτερη δεκαετία του αιώνα μας λόγω της συνταξιοδότησης μεγάλου αριθμού ατόμων. Έτσι οι δαπάνες για συνταξιοδότηση θα αυξηθούν απότομα σε σχέση με το Α.Ε.Π. ,ειδικά αν δεν αλλάξει το σύστημα της Κοινωνικής Ασφάλισης. Ωστόσο ,επειδή η μείωση του χρέους δεν είναι καθόλου εύκολη ,πιο ρεαλιστική λύση θα ήταν η επιτάχυνση και η διεύρυνση του προγράμματος των αποκρατικοποιήσεων ,η προώθηση της μεταρρύθμισης των Κοινωνικών Ασφαλίσεων ,η πάταξη της φοροδιαφυγής και η αναμόρφωση του δημόσιου τομέα.

ΑΓΟΡΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ – ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ

Για να λειτουργήσει αποτελεσματικά και ανταγωνιστικά η Ελληνική οικονομία στη ζώνη του ευρώ ,απαιτείται εργατικό δυναμικό υψηλής ποιότητας που εύκολα μπορεί να προσαρμοστεί στις αλλαγές. Γι' αυτό το λόγο πρέπει να ενισχυθούν τα κίνητρα για απασχόληση ,να δημιουργηθούν παραγωγικές θέσεις εργασίας και να υπάρξει εξειδίκευση. Για να λειτουργήσει με επιτυχία η Ελληνική οικονομία πρέπει επιπλέον να αποκτήσει η αγορά ευκαμψία. Η ευκαμψία των αγορών επιτρέπει όχι μόνο την αντιμετώπιση των ασύμμετρων διαταραχών αλλά μπορεί να καταστήσει την Ελλάδα περισσότερο ελκυστική ως τόπο εγκατάστασης παραγωγικών μονάδων ,οι οποίες θα παράγουν για μια ενοποιημένη αγορά.

Τα τελευταία χρόνια έχει πραγματοποιηθεί σημαντική πρόοδος σ' αυτόν τον τομέα. Ψηφίστηκε νόμος ,ο οποίος ρυθμίζει με πιο ευέλικτο τρόπο το χρόνο εργασίας και τον συνδέει με τις ανάγκες των επιχειρήσεων. Έτσι ,μειώνεται το εργατικό κόστος και δίνεται ώθηση στην απασχόληση. Προχωρούν οι αποκρατικοποιήσεις στον κλάδο των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. Οι εξελίξεις αυτές είναι πολύ σημαντικές αλλά όχι απόλυτα ικανοποιητικές: α) οι αποκρατικοποιήσεις πρέπει να επεκτείνονται και σε άλλους κλάδους ,β) οι φορολογικοί συντελεστές του κεφαλαίου και της εργασίας πρέπει να αναπροσαρμοστούν ,ώστε να εναρμονιστεί η φορολογική κλίμακα με τα ισχύοντα στις άλλες χώρες της ζώνης του ευρώ. Μ' αυτόν τον τρόπο αποτρέπεται η εκροή κεφαλαίου και εργασίας σε περιοχές με ευνοϊκότερα φορολογικά συστήματα.

Β) Η ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΟ ΕΥΡΩ ΜΕ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ

16/03/1998 :Η δραχμή εντάχθηκε στο Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών Μ.Σ.Ι./1 ,με κεντρική ισοτιμία 357 δρχ. προς την Ε.Σ.Υ..

01/01/1999 :Γεννιέται το ευρώ και υφίσταται σε λογιστική μορφή.Εισάγεται στα 11 κράτη μέλη της Ε.Ε. που αποτελούν σε πρώτη φάση τη ζώνη του ευρώ (Γερμανία ,Γαλλία ,Ολλανδία ,Βέλγιο ,Λουξεμβούργο ,Αυστρία ,Ιταλία ,Ισπανία ,Πορτογαλία ,Ιρλανδία ,Φιλανδία) ως κοινό νόμισμα.Τα εθνικά νομίσματα των χωρών καθίστανται ως απλές υποδιαίρεσεις του ευρώ ,με αμετάκλητα σταθεροποιημένες ισοτιμίες μετατροπής ή συντελεστές μετατροπής (οι συντελεστές προσδιορίστηκαν την 31/12/1998).Η δραχμή εντάσσεται στο Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών Μ.Σ.Ι./2 με κεντρική ισοτιμία έναντι του ευρώ 353,109 δρχ. (+ ή - 15%).

01/01/1999 εως 31/12/2001 :Το ευρώ χρησιμοποιείται από τις 11 χώρες μέλη ταυτόχρονα με τα εθνικά νομίσματα ,για πληρωμές μέσω χρεωπιστώσεων λογαριασμών ,εμβασμάτων ,επιταγών ,πιστωτικών καρτών κ.τ.λ..Για σημαντικές συναλλαγές ,όπου τα χαρτονομίσματα και τα κέρματα είναι απαραίτητα (μικροαγορές ,super markets ,εμπορικά καταστήματα κ.τ.λ.) ,εξακολουθεί η συναλλαγή σε χαρτονομίσματα και κέρματα των εθνικών νομισμάτων των 11 χωρών.

01/01/2001 :Με την ένταξη της Ελλάδας στη ζώνη του ευρώ , «κλειδώνεται» η ισοτιμία της δραχμής με το ευρώ.Η δραχμή είναι υποδιαίρεση του ευρώ .Οι τιμές των προϊόντων αναγράφονται σταδιακά και στα δύο νομίσματα.Οι συναλλαγές γίνονται σε δραχμές.Μπορούν να ανοιχτούν λογαριασμοί και να γίνουν συναλλαγές σε ευρώ ,αλλά σε λογιστική μορφή.

01/01/2002 :Τίθενται σε κυκλοφορία τα τραπεζογραμμάτια και τα κέρματα σε ευρώ.Αρχίζει η απόσυρση των εθνικών νομισμάτων ,συμπεριλαμβανομένης και της δραχμής.Όλοι οι λογαριασμοί και οι συμβάσεις που είναι σε έκφραση εθνικών νομισμάτων ,μετατρέπονται σε ευρώ.

01/01/2002 εως 31/06/2002 :Συνύπαρξη ευρώ και εθνικών νομισμάτων.

Από 01/07/2002 :Όλες οι συναλλαγές γίνονται μόνο σε ευρώ.

(έκδοση της « ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΣΤΕΩΣ»)

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΩΝ ΣΤΗ ΖΩΝΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΟΣ	ΕΘΝΙΚΟ ΝΟΜΙΣΜΑ	1 ΕΥΡΩ =
BEF	Φράγκο Βελγίου	40,3399

DEM	Μάρκο Γερμανίας	1,95583
ESP	Πεσέτα Ισπανίας	166,386
FRF	Φράγκο Γαλλίας	6,55957
IEP	Λίρα Ιρλανδίας	0,787564
ITL	Λιρέτα Ιταλίας	1.936,27
LUF	Φράγκο Λουξεμβούργου	40,3399
NLG	Φιορίνι Ολλανδίας	2,20371
ATS	Σελίνι Αυστρίας	13,7603
PTE	Εσκούδο Πορτογαλίας	200,482
FIM	Μάρκο Φιλανδίας	5,94573

ΤΟ ΕΥΡΩ ΚΑΙ Η ΔΡΑΧΜΗ

Μετατροπές και Στρογγυλοποιήσεις					
Από δραχμές σε ευρώ			Από ευρώ σε δραχμές		
Δρχ.	Δρχ.	Ευρώ	Ευρώ	Δρχ.	€
ΚΕΡ- ΜΑ- ΤΑ	1	Δεν υφίσταται κέρμα σε ευρώ	1 λεπτό	3	ΚΕΡ- ΜΑ- ΤΑ
	2	1 λεπτό	2 λεπτά	7	
	5	1 λεπτό	5 λεπτά	17	
	10	1 λεπτό	10 λεπτά	34	
	20	3 λεπτά	20 λεπτά	68	
	50	6 λεπτά	50 λεπτά	170	
	100	15 λεπτά	1 €	341	
		29 λεπτά	2 €	682	
ΧΑΡ- ΤΟ- ΝΟ- ΜΙ- ΣΜΑ- ΤΑ	100	29 λεπτά	5 €	1.704	ΧΑΡ- ΤΟ- ΝΟ- ΜΙ- ΣΜΑ- ΤΑ
	200	59 λεπτά	10 €	3.408	
	500	1,47 €	20 €	6.815	
	1.000	2,93 €	50 €	17.038	
	5.000	14,67 €	100 €	34.075	
	10.000	29,35 €	200 €	68.150	
		500 €	170.375		

- Οι παραπάνω στρογγυλοποιήσεις έγιναν σύμφωνα με τους κανόνες στρογγυλοποίησης που προβλέπονται από τον κανονισμό 1103/97 της Ε.Ε. με την κεντρική ισοτιμία της δραχμής στο Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών: 1 ευρώ = 340,750 δρχ. που καθορίστηκε στις 17/01/2000.

(έκδοση της «ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΣΤΕΩΣ»)

Γ) ΤΟ ΝΕΟ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗ ΖΩΝΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩ

Είναι φανερό ότι η εισαγωγή του ευρώ και στη χώρα μας έχει μεγαλύτερη σημασία για τον χρηματοοικονομικό τομέα παρά για οποιοδήποτε άλλο τομέα της οικονομίας μας. Αυτό οφείλεται στις σημαντικές αλλαγές που πραγματοποιούνται στο παγκόσμιο χρηματοοικονομικό σύστημα, λόγω της τεχνολογικής προόδου που σημειώνεται στους τομείς της πληροφορικής και των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών αλλά και στις πρακτικές των τραπεζών. Οι εμπορικές τράπεζες διευρύνουν το πεδίο των δραστηριοτήτων τους και από την απλή αποδοχή καταθέσεων και χορήγηση δανείων επεκτείνονται στις επενδύσεις χαρτοφυλακίου και την ενεργό συμμετοχή στην αγορά.

ΤΟ ΝΕΟ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ :

- ο Τα εθνικά σύνορα των αγορών των κρατών μελών, μέσω της ύπαρξης εθνικών νομισμάτων παύουν να υπάρχουν.
- ο Οι αγορές χρήματος και συναλλάγματος ενοποιούνται πλήρως και δημιουργείται ενιαία ευρωπαϊκή χρηματοπιστωτική αγορά, ανάλογη σε μέγεθος με αυτή των Η.Π.Α..
- ο Τίθεται σε λειτουργία το Διευρωπαϊκό Αυτοματοποιημένο Σύστημα Ταχείας Μεταφοράς Κεφαλαίων, το σύστημα TARGET. Με τη βοήθεια του TARGET μπορούν να μεταφερθούν χρηματικοί πόροι από ένα σημείο της νομισματικής ένωσης σε οποιοδήποτε άλλο, και εκτός της ζώνης του ευρώ, στιγμιαία και με ασφάλεια.
- ο Υπάρχει άμεση σύγκλιση των επιτοκίων στις αγορές χρήματος. Οι επιχειρήσεις στις χώρες που μετέχουν στη ζώνη του ευρώ μπορούν να δανειζονται με χαμηλά επιτόκια, χωρίς να ανησυχούν για συναλλαγματικούς κινδύνους, αφού οι ισοτιμίες των νομισμάτων των χωρών αυτών είναι αμετάκλητα σταθερές σε σχέση με το ευρώ.

Σε αντίθεση με την αγορά χρήματος και συναλλάγματος, οι οποίες ενοποιήθηκαν σχεδόν αμέσως με τη μετάβαση στο ευρώ, η ενοποίηση της κεφαλαιαγοράς γίνεται σταδιακά λόγω εθνικών ιδιαιτεροτήτων (π.χ. φορολόγηση εισοδήματος). Υπάρχουν, επίσης, διαφορετικές αποδόσεις σε ομοειδείς εκδόσεις τίτλων σταθερής απόδοσης. Ωστόσο, αρχίζει να δημιουργείται μια νέα αγορά ομολόγων σε ευρώ. Επίσης, τείνει να εξορθολογιστεί η λειτουργία των χρηματιστηρίων, τα οποία υπερβαίνουν τα 30 (π.χ. συνεργασία χρηματιστηρίων Φρανκφούρτης και Λονδίνου).

Οι συναλλαγές συγκεντρώνονται τοπικά σε όσες αγορές διακρίνονται για την αποτελεσματική λειτουργία τους και για το χαμηλό επίπεδο του κινδύνου και του κόστους συναλλαγής. Έτσι οι τράπεζες επενδύσεων που διαθέτουν επαρκή κεφάλαια και καλές σχέσεις με την πελατεία τους γίνονται ισχυροί ανταγωνιστές των παραδοσιακών τραπεζών.

Ο ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ :

Μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του 1990 οι εμπορικές τράπεζες ήταν προστατευμένες από τον ανταγωνισμό. Αυτό οφειλόταν σε επίσημα ή ανεπίσημα εμπόδια που υπήρχαν στην είσοδο νέων τραπεζών στην αγορά, σε συμπαιγνίες μεταξύ των τραπεζών και σε διοικητικές ρυθμίσεις.

Η κατάργηση των διοικητικών ρυθμίσεων ,το Πρόγραμμα εγκαθίδρυσης της Ενιαίας Αγοράς και η κατάργηση των περιορισμών στη κίνηση κεφαλαίων στα τέλη της δεκαετίας του 1980 συνέβαλαν ώστε η πίεση του ανταγωνισμού στον ευρωπαϊκό τραπεζικό κλάδο να αυξηθεί σημαντικά.

Η εγκαθίδρυση της Ο.Ν.Ε. εντείνει την πίεση του ανταγωνισμού και περιορίζει αισθητά τη διαφορά μεταξύ των επιτοκίων καταθέσεων και χορηγήσεων ,με αποτέλεσμα να μειώνεται σημαντικά το κόστος δανεισμού για τις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά.

Άλλη σημαντική εξέλιξη είναι ο περιορισμός της τραπεζικής διαμεσολάβησης στην Ε.Ε. .Οι εμπορικές τράπεζες έχουν εκτοπισθεί από άλλους φορείς χρηματοοικονομικής διαμεσολάβησης (ασφαλιστικές εταιρείες ,ταμεία συντάξεων ,αμοιβαία κεφάλαια) χάνοντας μέρος των παραδοσιακών εργασιών τους.Από την άλλη έχουν ανταποκριθεί στο αίτημα των πελατών τους για περισσότερες χρηματοοικονομικές υπηρεσίες και έχουν εισδύσει σε άλλες αγορές (διαχείριση ενεργητικού ,ασφάλειες ,δραστηριότητες τραπεζικών επενδύσεων).

Η εγκαθίδρυση της Ο.Ν.Ε. επιταχύνει από θεσμικής πλευράς τη διαδικασία περιορισμού της χρηματοοικονομικής διαμεσολάβησης,η οποία βρίσκεται σε εξέλιξη.

Το ευρώ δημιουργεί μια κεφαλαιαγορά που χαρακτηρίζεται από υψηλή ρευστότητα ,γεγονός που επηρεάζει το ρόλο των τραπεζών ως φορέων διαμεσολάβησης μεταξύ προσφοράς και χρήσης των αποταμιευτικών πόρων.Οι επιχειρήσεις απευθύνονται άμεσα στην κεφαλαιαγορά για την άντληση πόρων ,με έκδοση ομολόγων και εμπορικών χρεόγραφων.Ήδη οι τραπεζικές χορηγήσεις παρουσιάζουν ελαφρά μείωση.

Η μεταβολή των πηγών χρηματοδότησης των επιχειρήσεων επιταχύνεται όσο η Ο.Ν.Ε. δημιουργεί μια αγορά με μεγαλύτερο βάθος και ρευστότητα.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ :

Οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις ζητούν από τις τράπεζές τους λιγότερα δάνεια και περισσότερες επενδυτικές τραπεζικές υπηρεσίες.

Δ)ΕΞΑΓΩΓΕΣ –ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΟΦΕΛΗ ΑΠΟ ΤΟ ΕΥΡΩ

Οι Έλληνες εξαγωγείς βλέπουν με αισιοδοξία την ένταξη της χώρας στην Ο.Ν.Ε. και την εισαγωγή του ευρώ ως ενιαίου νομίσματος στις συναλλαγές τους ,εντοπίζοντας σημαντικά οφέλη όπως :

- ✓ Ενίσχυση της οικονομικής σταθερότητας
- ✓ Εξάλειψη των συναλλαγματικών κινδύνων
- ✓ Μείωση του κόστους συναλλαγών

Οι συνθήκες σταθερότητας που έχουν δημιουργηθεί στο πλαίσιο σύγκλισης της Ελληνικής οικονομίας με τα κριτήρια του Μάαστριχτ ,διευκολύνουν τη δραστηριότητα των επιχειρήσεων ,και πριν απ'όλα των εξαγωγικών επιχειρήσεων.Υπό συνθήκες συναλλαγματικής αστάθειας ,οι εξαγωγείς γνωρίζουν πόσο πωλούν τα προϊόντα τους ,αλλά δεν γνωρίζουν πόσα θα εισπράξουν,καθώς στο μεταξύ η ισοτιμία του νομίσματος της συναλλαγής μπορεί να έχει μεταβληθεί.Ανέκαθεν ,ο συναλλαγματικός κίνδυνος ,που με τη δημιουργία του ευρώ περιορίζεται ή εξαλείφεται ,ήταν παράγοντας που απασχολούσε ιδιαίτερα τις εξαγωγικές επιχειρήσεις και περιόριζε τις δυνατότητες τους με πολλούς τρόπους.Επιπλέον ,η συναλλαγματική σταθερότητα διευκολύνει τον προγραμματισμό των εργασιών τους και την πραγματοποίηση επενδύσεων για τη διεύρυνση της δραστηριότητάς τους.

Η συμμετοχή της Ελλάδας στην Ο.Ν.Ε. οφείλει την εξαγωγική προσπάθεια ,γιατί δημιουργεί ευνοϊκότερο περιβάλλον για την αύξηση και βελτίωση της εξαγωγικής παραγωγής και τις προϋποθέσεις για την άνοδο της Ελληνικής οικονομίας,περιλαμβανομένων και των εξαγωγών σε υψηλότερο επίπεδο ανάπτυξης.

Ωστόσο ,η πραγματικότητα που καταγράφει η Ε.Σ.Υ.Ε. είναι ανησυχητική : Παρά την ευφορία που επικρατεί στους οικονομικούς κύκλους σχετικά με τους δείκτες της Ελληνικής οικονομίας ,το μέγεθος που προβληματίζει και ανησυχεί τους αναλυτές είναι η εξέλιξη των εξαγωγών.Από το 1998 μέχρι και σήμερα οι εξαγωγές προς την Ε.Ε. παρουσιάζουν σταδιακή και σταθερή πτώση ,σε αντίθεση με τις εξαγωγές προς τα Βαλκάνια ,τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης και την Ασία ,οι οποίες τριπλασιάστηκαν.

Αποτέλεσμα της μείωσης των εξαγωγών είναι η σταθερή αρνητική θέση του εμπορικού ισοζυγίου της χώρας σε σχέση με τις εξαγωγές στις χώρες της Ε.Ε.και της Αμερικής ,ενώ η μόνη περιοχή με θετικό ισοζύγιο είναι τα Βαλκάνια.Η αύξηση των εξαγωγών στις Βαλκανικές και τρίτες χώρες δεν μπορεί να υποκαταστήσει τις απώλειες που σημειώνονται στις αγορές της Ε.Ε. και της Αμερικής.

ΟΦΕΛΗ –ΚΟΣΤΟΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΞΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ :

Το ευρώ συνεπάγεται τα ακόλουθα οφέλη και κόστος για τις εξαγωγικές επιχειρήσεις :

ΟΦΕΛΗ :

- Εξαλείφεται το κόστος για την κάλυψη του συναλλαγματικού κινδύνου
- Μειώνεται το τραπεζικό κόστος από την εξάλειψη των προμηθειών συναλλάγματος για πράξεις σε νόμισμα κράτους μέλους της ζώνης του ευρώ
- Εξαλείφεται η αβεβαιότητα που διέπει τις διακυμάνσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών ,συνεπώς τα επιχειρηματικά σχέδια των εξαγωγικών επιχειρήσεων δεν απειλούνται
- Ενισχύεται η διαφάνεια των τιμών σε ευρωπαϊκό επίπεδο
- Διασφαλίζεται η ταχύτερη και ασφαλέστερη διασυνοριακή μεταφορά εντολών ,που ήδη διεκπεραιώνονται με νέα αυτοματοποιημένα συστήματα πληρωμών
- Απλοποιείται η λογιστική απεικόνιση

- Διασφαλίζεται το σταθερό μακροοικονομικό περιβάλλον (χαμηλός πληθωρισμός ,χαμηλά επιτόκια ,και υγιή δημοσιονομικά) που ευνοεί το ρυθμό ανάπτυξης και τις εμπορικές συναλλαγές
- Διασφαλίζεται η πρόσβαση σε μια διευρυμένη αγορά χρήματος και κεφαλαίου ,που λόγω αυξημένου ανταγωνισμού συνεπάγεται καλύτερους όρους χρηματοδότησης των επιχειρήσεων και αποδοτικότητας των διαθέσιμων τους
- Μειώνεται το κόστος λειτουργίας των επιχειρήσεων λόγω μείωσης του κόστους παρακολούθησης των συναλλαγματικών διακυμάνσεων
- Ενισχύονται οι δυνατότητες αξιοποίησης των διεθνών αγορών γιατί το ευρώ είναι ένα ισχυρό ,σταθερό και ελκυστικό νόμισμα.

ΚΟΣΤΟΣ :

- Για την αντικατάσταση ή και προσαρμογή των λογιστικών και λογισμικών συστημάτων πληροφόρησης
- Για την εκπαίδευση του προσωπικού
- Για την αναγκαία επικοινωνία με τους πελάτες και τους προμηθευτές
- Για την αντικατάσταση εντύπων της επιχείρησης ,εφόσον υπάρχει απεικόνιση εθνικού νομίσματος
- Για τη διπλή απεικόνιση τιμών.

(Από την έκδοση «Ενημέρωση εξαγωγικών επιχειρήσεων» του Συνδέσμου Εξαγωγέων Βορείου Ελλάδος και της Εμπορικής Τράπεζας.)

ΔΡΑΣΕΙΣ – «ΚΛΕΙΔΙΑ» ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΞΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΡΟ ΕΥΡΩ-ΕΠΟΧΗΣ

Κάθε εξαγωγική επιχείρηση χρειάζεται να προσδιορίσει συγκεκριμένα και αναλυτικά το επιχειρησιακό σχέδιο που θα την οδηγούσε ομαλά στην ευρώ –εποχή. Το σχέδιο όφειλε να προσδιορίζει τους στόχους ,την στρατηγική ,τις τεχνικού χαρακτήρα προσαρμογές της επιχείρησης καθώς και τους πόρους που θα χρησιμοποιούσε. Στόχος ήταν η μέγιστη αύξηση της κερδοφορίας που μπορούσε να επιτευχθεί με τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του εξαγόμενου προϊόντος και την αύξηση των πωλήσεων των επιχειρήσεων. Το σχέδιο μετάβασης στο ευρώ ενσωμάτωνε αυτό το στόχο και απαντούσε στα παρακάτω θέματα κλειδιά :

Κεφαλαιακή επάρκεια :λήψη μέτρων για την ενίσχυση της κεφαλαιακής επάρκειας της επιχείρησης.

Μέγεθος και σύνθεση :επανεξέταση του μεγέθους και της σύνθεσης της επιχείρησης. Εξέταση της δυνατότητας /αναγκαιότητας συνεργασιών ή συμμαχιών με άλλες επιχειρήσεις.

Μάρκετινγκ :επαναχάραξη της στρατηγικής μάρκετινγκ με σκοπό την απόκτηση ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος. Εξέταση του τρόπου προσαρμογής των αγορών στο ευρώ και του τρόπου αντίδρασης των κύριων ανταγωνιστών. Λύση πρακτικών προβλημάτων ,όπως το θέμα της διπλής αναγραφής των τιμών σε ετικέτες και τιμοκαταλόγους ,κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου ,για λόγους εξοικείωσης των πελατών.

Διοικητικοί έλεγχοι :αλλαγές στα διάφορα συστήματα πληροφόρησης των στελεχών των επιχειρήσεων (επιχειρηματικά σχέδια ,προϋπολογιστικοί και απολογιστικοί πίνακες ,διαγράμματα ταμειακής ροής κ.τ.λ.). Μετατροπή όλων των εκθέσεων και των στοιχείων των προηγούμενων ετών σε ευρώ .Εφαρμογή εντονότερων εσωτερικών ελέγχων (internal controls) λόγω αυξημένης πιθανότητας λαθών κατά τη μεταβατική περίοδο .

Πωλήσεις και τιμολόγηση :αλλαγή των εντύπων παραγγελιών και της μορφής των τιμολογίων.Προσαρμογή των λογισμικών προγραμμάτων που στηρίζουν τις εργασίες παραγγελιών και την τιμολόγηση.Δημιουργία της ανάγκης ύπαρξης ενός συστήματος λογιστικής συμφωνίας των τιμολογίων σε ευρώ με τις αντίστοιχες εισπράξεις σε εθνικό νόμισμα και αντίστροφα.Έκδοση διπλών τιμοκαταλόγων κατά τη μεταβατική περίοδο.

Αγορές και πληρωμές προμηθευτών :διεύρυνση των δυνατοτήτων των αγορών πρώτων υλών των επιχειρήσεων εντός των χωρών της ζώνης του ευρώ λόγω εξάλειψης των συναλλαγματικών κινδύνων και κατά συνέπεια της μεγαλύτερης διαφάνειας των τιμών.Αναπροσαρμογή των βιβλίων παραγγελιών των αγοραστών και των προμηθευτών.Από την 01/01/2002 όλες οι επιχειρήσεις πληρώνουν τα τιμολόγια των προμηθευτών τους σε ευρώ ενώ προσαρμόζουν τα απαραίτητα ιστορικά στοιχεία των προμηθευτών σε ευρώ.

Τραπεζικοί λογαριασμοί :Η ανάγκη ανοίγματος λογαριασμών σε ευρώ από τις επιχειρήσεις εξαρτάται από τον όγκο συναλλαγών σε ευρώ.Οι περιορισμένες συναλλαγές δεν συνεπάγονται άνοιγμα τραπεζικού λογαριασμού σε ευρώ κατά την μεταβατική περίοδο.Για τις πολλές συναλλαγές κρίνεται απαραίτητο το άνοιγμα λογαριασμού σε ευρώ ,ώστε να είναι δυνατοί όλοι οι συσχετισμοί μεταξύ εισερχόμενων πληρωμών και εξερχόμενων τιμολογίων σε ευρώ από πλευράς επιχειρήσεων.Στο τέλος της μεταβατικής περιόδου όλοι οι λογαριασμοί σε εθνικό νόμισμα μετατρέπονται σε ευρώ.

Συστήματα πληροφόρησης :Τα περισσότερα συστήματα πληροφόρησης των επιχειρήσεων επηρεάζονται από την εισαγωγή του ευρώ.Αναπροσαρμόζονται τα λογισμικά που υποστηρίζουν τις λογιστικές εφαρμογές τα συστήματα τιμολόγησης και πληρωμών ,τα συστήματα μισθοδοσίας και οι εφαρμογές που παρακολουθούν τα μητρώα παγίων.Αναπροσαρμόζονται ,επίσης ,οι εισπρακτέοι και οι πληρωτέοι λογαριασμοί ,τα συστήματα παρακολούθησης των αποθεμάτων όπου αναφέρεται η αξία τους ,τα κοστολογικά και προϋπολογιστικά συστήματα ,καθώς και τα συστήματα χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και οι νομικές βάσεις δεδομένων ,που περιέχουν οικονομικές συμβάσεις.Εκτός από τα βασικά συστήματα λειτουργίας των επιχειρήσεων ,ένας μεγάλος αριθμός ανεξάρτητων εφαρμογών επηρεάζονται από το ευρώ.Οι εφαρμογές αυτές εμπεριέχουν οικονομικές αναφορές σε εθνικό νόμισμα και εφόσον χρησιμοποιούνται ως βάση δεδομένων προσαρμόζονται.Ιδιαίτερης προσοχής χρήζουν και τα ιστορικά στοιχεία των εφαρμογών ,τα οποία σε περιπτώσεις κατά τις οποίες είναι απαραίτητη η διαχρονική σύγκριση μετατρέπονται σε ευρώ.

Ανθρώπινοι πόροι :Η εισαγωγή του ευρώ επηρεάζει τα θέματα που σχετίζονται με την μισθοδοσία.Η απόφαση για πληρωμή των υπαλλήλων σε ευρώ είναι θέμα της εσωτερικής πολιτικής της κάθε επιχείρησης.Πάντως δεν είναι απαραίτητη κατά τη μεταβατική περίοδο αφού δεν κυκλοφορεί το νόμισμα στη φυσική μορφή του και οι υπάλληλοι είναι υποχρεωμένοι να προβαίνουν σε μετατροπές.Ιδιαίτερα χρήσιμη είναι η αναγραφή του ισότιμου της εκκαθάρισης της μισθοδοσίας και σε ευρώ για λόγους εξοικείωσης και εκπαίδευσης των υπαλλήλων.Το θέμα της εκπαίδευσης του προσωπικού είναι θέμα ουσίας για τις επιχειρήσεις.Το προσωπικό καλείται να επιλύσει έναν αριθμό από πολύπλοκα θέματα που αφορούν τη μετάβαση στο ευρώ ,και να ενημερώσει πελάτες, προμηθευτές και τρίτους.

Παραγωγή και έλεγχος έτοιμων προϊόντων :Η παραγωγή των προϊόντων επηρεάζεται έμμεσα από την εισαγωγή του ευρώ.Το άνοιγμα των εσωτερικών αγορών και η δημιουργία ευρύτερης ενιαίας αγοράς προκαλεί αύξηση της ζήτησης σε ορισμένα προϊόντα και μεγαλύτερο ανταγωνισμό αφού υπάρχει μεγαλύτερη διαφάνεια και συγκρισιμότητα στις τιμές.Η ενιαία αγορά σε ευρώ προσφέρει μεγαλύτερο δίκτυο προμηθευτών πρώτων υλών σε διαφορετικές χώρες και τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις

να κάνουν συγκρίσεις πριν από τις παραγγελίες πρώτων υλών. Προσαρμόζεται η παραγωγική διαδικασία που περιλαμβάνει συσκευασία με αναγραφή τιμής και barcode. Η εισαγωγή του ευρώ επιδρά στα συστήματα αποτίμησης των αποθεμάτων, ιδιαίτερα στα συστήματα που παρακολουθούν τα αποθέματα με την αξία κτήσης.

Προσδιορισμός χρονοδιαγράμματος : Ο αναλυτικός προσδιορισμός του χρονοδιαγράμματος για τη μετάβαση των επιχειρήσεων στο ευρώ εξαρτάται από τις προτιμήσεις των πελατών, προμηθευτών και ανταγωνιστών στον κλάδο και από το βαθμό μηχανογραφικής οργάνωσης τους, καθώς και από τη δυνατότητα του management να οργανώσει και να διαχειρισθεί τη μετάβαση στο ευρώ. Επίσης, εξαρτάται από το βαθμό δυσκολίας και τον απαιτούμενο χρόνο προσαρμογής και δοκιμαστικής λειτουργίας των ζωτικών για την επιχείρηση και τη λειτουργία της συστημάτων. Η έγκαιρη οργάνωση της μετάβασης των επιχειρήσεων στο ευρώ πλεονεκτεί στα παρακάτω :

- οι επιχειρήσεις που προσδιορίζουν τις επιδράσεις του ευρώ αξιοποιούν πρώτες τις ευκαιρίες που τους παρουσιάζονται στην αγορά και ελαχιστοποιούν έγκαιρα τυχόν κινδύνους.
- το προσωπικό εξοικειώνεται γρηγορότερα και αποφεύγονται λάθη της τελευταίας στιγμής.
- η επιχείρηση έχει ταχύτερα πρόσβαση σε χαμηλού κόστους χρηματοδότηση και χρηματοοικονομικές υπηρεσίες και προϊόντα γενικότερα.
- μειώνεται η ανάγκη χειρόγραφης παρακολούθησης πράξεων (άρα και τα λάθη και οι απάτες).
- μειώνεται η ανάγκη χρήσης πολυνομισματικών συστημάτων.
- βοηθούνται οι επιχειρήσεις ώστε να αποσβέσουν σε περισσότερες της μιας χρήσεις το κόστος μετάβασης στο νέο νόμισμα.
- η έγκαιρη υιοθέτηση του ευρώ αυξάνει τη φήμη της επιχείρησης ειδικά όταν αυτή έχει βοηθήσει στην ενημέρωση των πελατών της κατά την μεταβατική περίοδο.

(Από την έκδοση «Ενημέρωση Εξαγωγικών Επιχειρήσεων για το ευρώ» του συνδέσμου εξαγωγέων Βορείου Ελλάδος και της Εμπορικής Τράπεζας.)

Ε)ΤΑ ΘΕΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΡΝΗΤΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩ

Τα θετικά και αρνητικά σημεία του ευρώ ερεύνησε στο χώρο των οικονομικών αναλυτών στις χώρες της ευρωζώνης ο επικοινωνιακός οργανισμός Deloitte Consulting. Από τη σχετική έρευνα που διενεργήθηκε ανάμεσα στους οικονομικούς αναλυτές των κρατών μελών προέκυψαν τα ακόλουθα :

- ποσοστό 92% πιστεύει στην πτώση του συναλλαγματικού κινδύνου σε χαμηλά επίπεδα.
- ποσοστό 90% πιστεύει ότι δημιουργείται μια νέα και μεγαλύτερη αγορά.
- ποσοστό 88% θεωρεί ότι υπάρχει σταθερό επιχειρηματικό κλίμα στην ευρωπαϊκή αγορά.
- ποσοστό 81% πιστεύει στη δημιουργία περισσότερων πιθανοτήτων ανταγωνισμού.
- ποσοστό 80% πιστεύει στην ύπαρξη μεγαλύτερης ανάπτυξης του διεθνούς ανταγωνισμού.
- ποσοστό 72% πιστεύει στη μείωση του κόστους των επενδύσεων.

-ποσοστό 80% ελπίζει στην αναβάθμιση του σχεδιασμού της οικονομικής πολιτικής των αγορών.

Στ)ΕΥΡΩ : ΤΟ ΝΕΟ ΝΟΜΙΣΜΑ

ΜΟΡΦΗ –ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ –ΣΧΕΔΙΑ ΧΑΡΤΟΝΟΜΙΣΜΑΤΩΝ

Τα χαρτονομίσματα είναι 7 στον αριθμό.Κυκλοφορούν χαρτονομίσματα των 5 ,των 10 ,των 20 ,των 50 ,των 100 ,των 200 και των 500 ευρώ.Καθένα από αυτά έχει διαφορετικό μέγεθος και διαφορετικές παραστάσεις.Απεικονίζουν 7 αρχιτεκτονικούς ρυθμούς που παραπέμπουν σε επτά αντίστοιχες χρονικές περιόδους της ευρωπαϊκής πολιτισμικής ιστορίας (Κλασικός ,Ρωμανικός ,Γοθικός ,Αναγεννησιακός ρυθμός ,Μπαρόκ και Ροκοκό ,Αρχιτεκτονική Χάλυβα και Υάλου ,Μοντέρνα αρχιτεκτονική του 20^{ου} αιώνα).Τα σχέδια που αναπαριστούν τα χαρτονομίσματα είναι Πύλες ,Παράθυρα και Γέφυρες αντιπροσωπευτικά των αντίστοιχων χρονικών περιόδων της Πολιτισμικής Ιστορίας της Ευρώπης και σύμβολα της ανοιχτής συνεργασίας και του ανοιχτού πνεύματος στην Ευρώπη.Επίσης ,εμφανίζονται τα 12 αστέρια της Ε.Ε. και η σημαία της ,καθώς και γέφυρες που συμβολίζουν την επικοινωνία μεταξύ των λαών της Ευρώπης.Η λέξη «ευρώ» εμφανίζεται με την λατινική και την ελληνική της μορφή.

ΑΞΙΑ ΤΩΝ ΕΥΡΩ ΣΕ ΔΡΑΧΜΕΣ

Χαρτονομίσματα :

5 ευρώ =1.703,75 δρχ.
10 ευρώ =3.407,50 δρχ.
20 ευρώ =6.815 δρχ.
50 ευρώ =17.037,50 δρχ.
100 ευρώ =34.075 δρχ.
200 ευρώ =68.150 δρχ.
500 ευρώ =170.375 δρχ.

ΜΕΓΕΘΟΣ –ΧΡΩΜΑ ΧΑΡΤΟΝΟΜΙΣΜΑΤΩΝ

Το καθένα από τα επτά χαρτονομίσματα αναγνωρίζεται από το κυρίαρχο χρώμα του και το μέγεθός του.Το χαρτονόμισμα των 5 ευρώ είναι γκρίζο ,των 10 κόκκινο ,των 20 μπλε ,των 50 πορτοκαλί ,των 100 πράσινο ,των 200 κίτρινο-καφέ και των 500 πορφυρό.Όσο μαγαλύτερη είναι η αξία του ,τόσο μεγαλύτερο είναι και το μέγεθος του χαρτονομίσματος.

ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ ΕΥΡΩ

Τα νομίσματα είναι 8 ,και συγκεκριμένα :των 2 ευρώ ,του 1 ευρώ ,και τα άλλα 6 αντιπροσωπεύουν σεντς ή λεπτά και είναι των 50 ,των 20 ,των 10 ,των 5 ,των 2 και του 1 λεπτού.

Τα νομίσματα έχουν και εθνική όψη ,δηλ. φέρουν π.χ. για την Ελλάδα ,ελληνικά χαρακτηριστικά.Συγκεκριμένα για την Ελλάδα :το 1 λεπτό απεικονίζει αθηναϊκή τριήρη ,τα 2 λεπτά ένα πλοίο δρόμων-κορβέτα ,τα 5 λεπτά ένα τάνκερ ,τα 10 λεπτά τον Ρήγα

Φεραίο ,τα 20 λεπτά τον Καποδίστρια ,τα 50 λεπτά τον Ελευθέριο Βενιζέλο ,το 1 ευρώ τη γλαύκα και τα 2 ευρώ την Ευρώπη επί Ταύρου.

ΨΗΦΙΑ ΙΣΟΤΙΜΙΑΣ –ΣΤΡΟΓΓΥΛΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Όταν αναφερόμαστε σε ισοτιμίες ευρώ / άλλο εθνικό νόμισμα πρέπει να χρησιμοποιούμε έξι ψηφία.Π.χ. 1 ευρώ =340,750 δρχ. και όχι 340,75 δρχ..Οι στρογγυλοποιήσεις γίνονται ανάλογα με το πιο είναι το δεκαδικό ψηφίο του αριθμού.Δηλ. αν το δεκαδικό ψηφίο είναι το 4 ,3,2,1 η στρογγυλοποίηση γίνεται προς τα κάτω ,ενώ όταν το δεκαδικό ψηφίο είναι 5 συνιστάται η στρογγυλοποίηση προς τα κάτω.Όταν τα δεκαδικά ψηφία είναι 6,7,8,9,η στρογγυλοποίηση γίνεται προς τα πάνω.

ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΑΠΟ ΕΝΑ ΕΘΝΙΚΟ ΝΟΜΙΣΜΑ ΣΕ ΑΛΛΟ

Για την μετατροπή από ένα εθνικό νόμισμα σε άλλο χρησιμοποιείται ο «τριγωνικός κανόνας».Ο κανόνας αυτός απαγορεύει την άμεση μετατροπή μεταξύ εθνικών νομισμάτων και επιβάλλει την αρχή της ενδιάμεσης μετατροπής σε ευρώ και στη συνέχεια σε άλλο εθνικό νόμισμα.

ΠΑΡΑΧΑΡΑΞΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩ-ΝΟΜΙΣΜΑΤΩΝ

Είναι ευάλωτο στην παραχάραξη το ευρώ.Είναι γνωστό ότι η τεχνολογική ανάπτυξη δεν φέρνει μόνο πρόοδο ,αλλά και την πιστότερη αντιγραφή ,που δυσκολεύει την πιστοποίηση του αυθεντικού.Με την παραδοχή αυτής της πραγματικότητας βρίσκεται αντιμέτωπο και το ενιαίο νόμισμα ,καθώς είναι επίσης γνωστό πόσο ελκυστικές είναι στην παραποίηση και την παραχάραξη οι διεθνώς αναγνωρισμένες νομισματικές αξίες ,όπως το αμερικανικό δολάριο ,που αν και κατασκευάζεται από υψηλής ασφάλειας ποιότητα χαρτιού κατέχει τη δεύτερη θέση στην κλίμακα των πλαστογραφημένων νομισμάτων.Για την διαφύλαξη της γνησιότητας του ευρώ η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα παρέδωσε αρχικά μερικούς από τους κωδικούς εκτύπωσης στα κράτη μέλη ενώ τους υπόλοιπους τους διέθεσε λίγο πριν την κυκλοφορία των χαρτονομισμάτων.

Ωστόσο ,υπάρχουν υπερσύγχρονα σκάνερ και έγχρωμα αντιγραφικά μηχανήματα σε συνδυασμό με Η /Υ και εκτυπωτές που διαφημίζονται ακόμα και από το Internet με τα οποία μπορούν να επιχειρηθούν παραχαράξεις.Το αληθινό ευρωχαρτονομίσμα είναι από χαρτί το οποίο κατασκευάζεται από βαμβάκι και διοχετεύεται μόνο στα εθνικά τυπογραφεία ,με απαγορευμένη την πώληση σε ιδιώτες .

ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΑΥΘΕΝΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Ολόγραμμα. Σχηματίζεται από ένα ,τριών σημείων ,σύμβολο ,που βρίσκεται το ένα πίσω από το άλλο και είναι ευδιάκριτα στο φως.

Κατοπτρίσιμο ασημόχαρτο. Το ασημόχαρτο σε αυτό το σημείο κατά την παραποίηση γίνεται μαύρου χρώματος ,κι έτσι εκτυπώνεται.

Πλαστική γραμμή. Μικρή πλαστική γραμμή με λέξη στο εσωτερικό της ,που είναι ευδιάκριτη μόνο στο φως.

Μυστικοί κωδικοί. Δίπλα στα εθνικά και αναγνωριστικά σύμβολα –φαίνονται στο φως-υπάρχουν κρυφές λεπτομέρειες ,τις οποίες μπορούν να διαβάσουν οι μηχανισμοί τεστ-αυθεντικότητας με μυστικό κωδικό.

Φωσφορίζοντα σημεία. Πρόσμειξη φωσφορικού υλικού με το χαρτί που γίνεται φωτεινότερη σε σημείο όπου υπάρχει φως.

Υδάτινο σημείο. Στο σημείο αυτό ,το χαρτί είναι ανάγλυφο.Ορισμένα σημεία του είναι ανοιχτού χρώματος και άλλα σκουρότερα.

Ειδικό χαρτί. Το χαρτί των ευρωχαρτονομισμάτων κατασκευάζεται από βαμβάκι .Τα παραχαραγμένα ευρώ καθίστανται εύκολα αντιληπτά στην αφή.

Εκτόπωση. Στο σημείο αυτό ,η εκτόπωση είναι ειδική για όσους έχουν προβλήματα όρασης.

ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ ΣΤΟ ΕΝΙΑΙΟ ΝΟΜΙΣΜΑ ΠΡΙΝ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΙ ΜΕΤΑ

Οι νέοι με παιδεία και ενθουσιασμό ήταν ανυπόμονοι να χρησιμοποιήσουν το νέο νόμισμα και τελικά δεν αντιμετώπισαν ιδιαίτερες δυσκολίες στη χρήση του.

Οι πραγματιστές θέλησαν να έχουν μια σαφή πληροφόρηση σχετικά με τον τρόπο επίτευξης της μετάβασης ,αλλά τελικά αποδέχθηκαν το νέο νόμισμα.

Οι συντηρητικοί ήταν αντίθετοι στην αλλαγή ,τους απασχολούσε η πιθανότητα αύξησης των τιμών και θέλησαν να πεισθούν για τα οφέλη του ευρώ στην καθημερινή ζωή.

Οι σκεπτικιστές είχαν αναστολές και ζήτησαν απλές πληροφορίες και ειδική προσοχή.Σε αυτήν την ομάδα περιλαμβάνονταν οι ηλικιωμένοι ,οι αναλφάβητοι και οι ειδικές κατηγορίες ατόμων (π.χ. τυφλοί).

Οι καταναλωτές είχαν ποικίλες αντιδράσεις κάτω από διαφορετικές συνθήκες.Κάποιες φορές ήταν προβληματισμένοι και κάποιες ενθουσιώδεις.Από δημοσκοπήσεις που πραγματοποιήθηκαν προέκυπτε ότι οι γυναίκες ήταν λιγότερο ενημερωμένες για τις αλλαγές και λιγότερο ευνοϊκά διακείμενες στο ευρώ.

Οι έμποροι έπρεπε να αναπτύξουν μεθόδους επικοινωνίας που να ανταποκρίνονται στις ανάγκες όλων των παραπάνω ομάδων και να προετοιμάσουν απαντήσεις που θα ικανοποιούσαν τις απορίες.Ο έλεγχος των αντιδράσεων των καταναλωτών ήταν αναγκαίος.Η διπλή αναγραφή των τιμών έπαιξε σημαντικό ρόλο στην ενημέρωση και εκπαίδευση των καταναλωτών και έπρεπε να αποτελεί τμήμα μιας ευρύτερης στρατηγικής πληροφόρησης.

ΕΝΟΤΗΤΑ (Δ)

ΕΥΡΩ -ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Α)ΕΙΣΑΓΩΓΗ :ΣΤΟΝ ΑΣΤΕΡΙΣΜΟ ΤΟΥ ΕΥΡΩ Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

«Το ευρώ αποτελεί χωρίς αμφισβήτηση μια από τις μεγαλύτερες προκλήσεις του αιώνα.Η έναρξη της τελικής φάσης για την συγκρότηση ενός νέου οικονομικού και νομισματικού πόλου στο παγκόσμιο οικονομικό στερέωμα συνιστά ένα μεγάλο στοίχημα για την Ευρώπη ,αλλά και για την Ελλάδα υπό την ιδιότητά της ως κράτους μέλους της Ε.Ε..Η χώρα μας έχει πια τη δυνατότητα να συμμετάσχει σε έναν ισχυρό οικονομικό οργανισμό ,να χρησιμοποιεί ένα από τα τρία ισχυρά νομίσματα και να απομακρυνθεί οριστικά από το περιθώριο της διεθνούς οικονομικής πραγματικότητας.Η εισαγωγή του ευρώ επηρεάζει όλους τους βασικούς τομείς της

οικονομίας των χωρών που από τον Ιανουάριο του 1999 υιοθέτησαν το ενιαίο νόμισμα ,ή των χωρών που βρίσκονται στον προθάλαμο του ευρώ.Η τουριστική οικονομία είναι από τις πρώτες που επηρεάζεται και μάλιστα θετικά.Ωστόσο η θετική αξιοποίηση των νέων δεδομένων εξαρτάται από το βαθμό προετοιμασίας των τουριστικών επιχειρήσεων.Οι καταναλωτές τουριστικών υπηρεσιών στην «ευρωχώρα» έχουν πλεονεκτήματα που αναφέρονται στην απλοποίηση των ταξιδιωτικών διαδικασιών ,στην απόκτηση δυνατότητας σύγκρισης των τιμών και των υπηρεσιών και στην κατάργηση των προμηθειών για τις μετατροπές συναλλάγματος.Τα προαναφερθέντα πλεονεκτήματα οδηγούν σε ένα βασικό αποτέλεσμα :τη μείωση του κόστους για την αγορά τουριστικών υπηρεσιών.

Για τους επιχειρηματίες και επαγγελματίες του τουριστικού κλάδου το νέο πεδίο είναι σαφώς ευνοϊκό.Η διευκόλυνση των συνεργασιών ,η απαλοιφή των μέτρων προστασίας έναντι των πιθανών μελλοντικών συναλλαγματικών διακυμάνσεων και η οικονομική σταθερότητα στη ζώνη των χωρών του ευρώ είναι μερικά από τα πλεονεκτήματα της νέας κατάστασης.Η πίεση ,επίσης ,στη διαπραγματευτική ισχύ των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων μειώνεται σημαντικά ,αφού εκλείπει ο συναλλαγματικός κίνδυνος.Η σύγκλιση των οικονομιών σε ό,τι αφορά κυρίως τη μείωση του πληθωρισμού και των δημοσιονομικών ελλειμμάτων έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση των επιτοκίων άρα και τη μείωση του επενδυτικού και λειτουργικού κόστους των επιχειρήσεων.Δημιουργούνται ,επομένως ,συνθήκες πραγματικής ανταγωνιστικότητας ,από τις οποίες μπορούν να ωφεληθούν οι τουριστικές επιχειρήσεις.Παράλληλα εκλείπει η δυνατότητα ανταγωνιστικών υποτιμήσεων οι οποίες για μακρές περιόδους υπήρξαν τα εργαλεία για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των χωρών που είχαν σημαντική εξάρτηση από τον τουρισμό.Κατά συνέπεια ,στο πλαίσιο του νέου οικονομικού χάρτη που δημιουργεί η υιοθέτηση του ευρώ ,η διασφάλιση πραγματικών ανταγωνιστικών όρων είναι η προϋπόθεση για τη στήριξη ικανοποιητικής κερδοφορίας των τουριστικών οργανισμών.»

Μ. ΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ

(Από τη διεύθυνση του περιοδικού «ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ»)

Β)ΟΙ ΔΥΟ ΟΨΕΙΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩ-ΘΕΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΡΝΗΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Όλα έχουν δύο όψεις.Ιδιαίτερα τα νομίσματα.....Πόσο μάλλον το νέο νόμισμα της Ενωμένης Ευρώπης-Το ευρώ που τόσο ως χώρα επιθυμούμε....

Πολλά και ενδιαφέροντα ακούστηκαν περί ευρώ και τουρισμού.Θετικά και άλλα.Αξία προβληματισμού.Όχι μόνο για τα όσα καλά προκύπτουν αλλά και για τα όσα απαιτούνται προκειμένου να φτάσουν τα καλά....

Το μήνυμα είναι σαφές ,ξεκάθαρο και κοινό προς όλους(κράτος ,μηχανισμούς ,κάθε λογής οργανισμούς ,τράπεζες ,επιχειρήσεις ,απλούς εργαζόμενους πολίτες κ.τ.λ.

«Της Λίας Φαληρέα από το περιοδικό
ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ»

Τον τελευταίο καιρό πολλά συζητώνται σε αίθουσες αθηναϊκών ξενοδοχείων για το ευρώ και τις επιπτώσεις του στον τουρισμό.Το θέμα που προβληματίζει τους

τουριστικούς επιχειρησιακούς κύκλους είναι το πόσα καλά ή το πόσα δεινά συνοδεύουν την εισαγωγή και τη χρήση του ευρώ ως ενιαίου νομίσματος στις χώρες που ανήκουν στην Ο.Ν.Ε..Οι περισσότεροι πιστεύουν στην ιδέα της εγκαθίδρυσης της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης.Το ευρώ θεωρητικά υπηρετεί το όραμα της ισχυρής Ενωμένης Ευρώπης ,αφού αναφέρεται άλλοτε ως « νομισματικό διαβατήριο» ,άλλοτε ως « κάρτα εισόδου στην ευρωπαϊκή τουριστική αγορά» ,άλλοτε ως «αλλαγή νοοτροπίας και τρόπου δραστηριοποίησης και διαχείρισης των επιχειρήσεων».

Η πορεία ,ωστόσο ,προς το νέο καθεστώς της Ο.Ν.Ε. συνεπάγεται «κόστος σε χρόνο και χρήμα και αλλαγή νοοτροπίας» ,όπως διατείνονται πολιτικοί και οικονομικοί παράγοντες.Πόσο εύκολο είναι ,όμως ,να αλλάξει νοοτροπία και να γίνει ανταγωνιστική μια χώρα της οποίας συνώνυμα είναι η ανοργανωσιά ,η χαλαρότητα ,η αναβλητικότητα ,η καθυστέρηση προσαρμογής κ.τ.λ.;Πόσο εύκολα μπορούν ενημερωθούν και να προσαρμοστούν στα νέα δεδομένα οι επιχειρήσεις (δημόσιες ή ιδιωτικές);Μπορούν να προετοιμάσουν νέα συστήματα διαχείρισης;Και τελικά ,μπορούν οι τουριστικές επιχειρήσεις να βιώσουν μια άλλη τουριστική πραγματικότητα; (π.χ. καθαροί αρχαιολογικοί χώροι ,ύπαρξη αποθηκευτικών χώρων για τη φύλαξη ευρυμάτων ,πραγματοποίηση πιλοτικών προγραμμάτων για την ανάπτυξη περιοχών ,εκπαίδευση και εξειδίκευση προσωπικού κ.τ.λ.)

Αυτό που πρέπει να γίνει απόλυτα κατανοητό είναι πως ο Ελληνικός τουρισμός ,ανεξάρτητα από το βαθμό εξάρτησής του από τις Ευρωπαϊκές αγορές ,έχει τη δική του δυναμική ,αποτελεί πόλο έλξης ανθρώπων από όλο τον κόσμο ,και έχει συγκεκριμένη εικόνα,ανάγκες και δυνατότητες.Αυτό που έχει σημασία είναι να διαφυλαχθεί η ελληνική τουριστική πραγματικότητα από τον υπαρκτό κίνδυνο να «παρακολουθεί τις εξελίξεις απ'την ουρά των εξελίξεων» ,όπου κινδυνεύει να τοποθετηθεί ,αν δεν ενημερωθεί και δεν στηριχθεί με τον πρόπονα τρόπο.

ΘΕΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Γενικά μπορούμε να πούμε ότι οι επιπτώσεις από την καθιέρωση του ευρώ στον τουρισμό είναι θετικές και τα πλεονεκτήματα σημαντικά.Οι κύριοι ωφελημένοι είναι οι καταναλωτές τουριστικών υπηρεσιών ,ενώ ωφελούνται και οι τουριστικές επιχειρήσεις.

Α)Οι τουρίστες ωφελούνται από πρακτικής πλευράς ,γιατί δεν χρειάζεται να εξαργυρώνουν μέσα στην ευρωζώνη το συνάλλαγμα τους σε νομίσματα της χώρας προορισμού τους ,με κόστος προμηθειών και απώλεια χρόνου.Γενικά ,έχει εκτιμηθεί ότι το κόστος εξαργυρώσεων συναλλάγματος στην Ε.Ε. ανέρχεται σε 23 δις δολάρια.

Κάθε χρόνο ,περισσότεροι από ένας στους πέντε Ευρωπαίους κάνει τις διακοπές του σε άλλη χώρα της Ε.Ε..Περιορίζοντας τα εθνικά νομίσματα των χωρών της Ο.Ν.Ε. σε ένα ,τα ενδοευρωπαϊκά ταξίδια γίνονται φθηνότερα και ευκολότερα.Το ίδιο συμβαίνει και για τον τουρίστα που επισκέπτεται από άλλη χώρα την ευρωζώνη και συνήθως πηγαίνει σε περισσότερες από μια χώρες.Το κόστος του ταξιδιού είναι φθηνότερο λόγω του ενιαίου νομίσματος ,χωρίς την ανάγκη πολλών εξαργυρώσεων του συναλλάγματος.

Με τη μεγαλύτερη διαφάνεια της αγοράς ,ο τουρίστας μπορεί να συγκρίνει ευκολότερα τις τιμές πράγμα που οδηγεί σε αύξηση του ανταγωνισμού μεταξύ τουριστικών επιχειρήσεων και τουριστικών προορισμών ,μείωση των τιμών ,βελτίωση της ποιότητας των προσφερόμενων υπηρεσιών ,προσέλευση νέων καταναλωτών.

Β)Για τις τουριστικές επιχειρήσεις ,η ευρωζώνη προβάλλει την εικόνα της Ευρώπης ως ενιαίου προορισμού και τους δίνει μεγαλύτερες ευκαιρίες ανάπτυξης των εργασιών τους (αλυσίδες ξενοδοχείων ,επιχειρήσεις μεταφορών ,ταξιδιωτικά γραφεία κ.τ.λ.).Με νόμισμα σταθερό και λιγότερο ευάλωτο στις παγκόσμιες νομισματικές

κρίσεις ,μειώνονται οι κίνδυνοι από τις συναλλαγματικές διακυμάνσεις .Οι επιχειρήσεις δεν χρειάζονται να κάνουν προγραμματισμούς και προβλέψεις γι'αυτό ,αλλά δεν έχουν ούτε κέρδη ούτε ζημιές απ'αυτόν τον λόγο.Έχει υπολογισθεί ότι το κόστος για την αντιμετώπιση των συναλλαγματικών κινδύνων ανέρχεται στο 5% των ταξιδιών στο εξωτερικό.Όλα είναι περισσότερο σταθερά ,ενώ παρακολουθούνται και ελέγχονται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.Τα επίπεδα του πληθωρισμού προβλέπεται ότι θα είναι χαμηλά ,ενώ μειώνονται οι δαπάνες διαχείρισης και διοίκησης των λογιστηρίων ,αφού οι λογαριασμοί ,οι συναλλαγές με τις τράπεζες ή με προμηθευτές ,καταναλωτές και άλλους γίνονται με ένα νόμισμα.

Γ)Το **Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο** ,επίσης ,εκτιμά γενικότερα ότι ,πέρα από τους λόγους αύξησης του τουρισμού παγκοσμίως (δημογραφικές μεταβολές ,περισσότερος διαθέσιμος ελεύθερος χρόνος ,βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των καταναλωτών) ,η ζήτηση τουριστικών υπηρεσιών στην ευρωζώνη θα αυξηθεί λόγω ευκολότερων και φθηνότερων ταξιδιών ,μείωσης του κόστους από μετατροπές νομισμάτων ,ευκολότερης σύγκρισης των τιμών ,μείωσης των τιμών λόγω του ανταγωνισμού και βελτίωσης της ποιότητας των προσφερόμενων υπηρεσιών.

Δ)**Ευρύτερα** : -το γενικό νομισματικό και δημοσιονομικό περιβάλλον θα είναι σταθερότερο και θα τείνει να ενοποιηθεί για όλες τις χώρες της ευρωζώνης ,-οι συναλλαγματικοί κίνδυνοι περιορίζονται ,-για λόγους διαφάνειας και συγκρισιμότητας των τιμών υπάρχει πιθανότητα να υπάρξουν ενοποιήσεις στο Φ.Π.Α. ή καταργήσεις ειδικών φόρων (κατά χώρα) που στρεβλώνουν τις τιμές και επιβαρύνουν τους καταναλωτές ,-το κόστος του χρήματος θα γίνει φθηνότερο ,-θα επικρατήσουν χαμηλότερα επιτόκια δανεισμού ,-θα υπάρξουν μεγαλύτερες δυνατότητες άντλησης πόρων από τις χρηματαγορές και θα προσφερθούν νέες και σύνθετες μορφές χρηματοδότησης που θα ενθαρρύνουν και τις τουριστικές επενδύσεις .

Το ευρώ γίνεται ένα νόμισμα παγκόσμιο και διεθνώς αποδεκτό και για συναλλαγές και για αποθεματοποίηση ,κάτι ανάλογο με το δολάριο.

ΑΡΝΗΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Α)Η υποτίμηση του εθνικού νομίσματος ως στρατηγική επιλογή μιας χώρας της Ο.Ν.Ε. για λόγους ενθάρρυνσης του τουρισμού δεν θα είναι πια δυνατή .Αντίθετα ,οι χώρες εκτ'ος Ο.Ν.Ε. θα μπορούν να κάνουν υποτιμήσεις ,και κατά τούτο θα μπορούν να ανταγωνίζονται ,σε επίπεδο τιμών ,τις τουριστικές υπηρεσίες που προσφέρονται στις χώρες της ευρωζώνης.

Β)Με τη μεγαλύτερη διαφάνεια και συγκρισιμότητα των τιμών και την αύξηση του ανταγωνισμού θα μειωθούν τα περιθώρια κέρδους των τουριστικών επιχειρήσεων.

Γ)Θα μειωθούν τα έσοδα των τραπεζών αλλά και των ξενοδοχείων και μικρομεσαίων επιχειρήσεων από την εξαργύρωση συναλλάγματος ,λόγω μη εισπράξεως προμηθειών .Αυτό ήταν ένα υπολογίσιμο έσοδο για τις ξενοδοχειακές αλλά και άλλες τουριστικές επιχειρήσεις ,ιδίως τις μικρομεσαίες.

Δ)Για τα χρόνια της μεταβατικής περιόδου προκύπτουν δαπάνες για την προσαρμογή των επιχειρήσεων στο ευρώ (πληροφορική ,λογιστήρια και άλλες δαπάνες) ,κόστος που υπολογίζεται στο 1%-2,8% του ετήσιου τζίρου των τουριστικών επιχειρήσεων και ειδικά των μικρομεσαίων.Εκτιμάται ότι μόνο το κόστος προσαρμογής των υπολογιστικών συστημάτων των επιχειρήσεων των ευρωπαϊκών χωρών ,είτε η χώρα τους είναι στην Ο.Ν.Ε. είτε όχι ,κινείται μεταξύ 200 και 400 δις δολαρίων.Γενικότερα η προσαρμογή των μικρομεσαίων τουριστικών επιχειρήσεων στο ευρώ θεωρείται ότι είναι δυσκολότερη.

Γ)ΕΥΡΩ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ-ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Οι μακροοικονομικές σχέσεις που θα διαμορφωθούν από την εισαγωγή του ευρώ στην συναλλακτική πρακτική των κρατών της Ο.Ν.Ε. θα αποδειχθούν καθοριστικές για την πορεία των τουριστικών αφίξεων τα επόμενα χρόνια. Στο πρώτο διάστημα το ευρώ προκάλεσε μικρή αναστάτωση ,όταν έπρεπε να συμμορφωθεί με τα εθνικά νομίσματα. Τώρα πια ,ως βασικό νόμισμα ενδοκοινοτικής συναλλαγής διευκολύνει τα μέγιστα.

Οι επιπτώσεις από την υιοθέτηση του ευρώ στον ελληνικό τουρισμό είναι κυρίως έμμεσες ,καθώς οι αφίξεις των ξένων τουριστών από τις χώρες της Ο.Ν.Ε. στα επόμενα χρόνια θα εξαρτηθούν από την εξέλιξη των μακροοικονομικών μεγεθών στις χώρες αυτές και λιγότερο από τις άμεσες επιπτώσεις της συναλλαγματικής μετατροπής του ευρώ. Για παράδειγμα :αν παρατηρηθεί αύξηση της ανεργίας στις χώρες της Ο.Ν.Ε. ,θα έχει επίπτωση στις αφίξεις για τα επόμενα χρόνια. Αντίθετα ,αν ενισχυθούν οι επενδύσεις και αυξηθεί η απασχόληση σ' αυτά τα κράτη ,τότε οι ξενοδόχοι εύλογα «θα τρίβουν τα χέρια τους».

Με την καθιέρωση του ευρώ ως ενιαίου νομίσματος και στην Ελλάδα ,ο ελληνικός τουρισμός μπορεί να αντιμετωπίσει επί ίσοις όροις τις τουριστικές ανταγωνίστριες χώρες της Μεσογείου χωρίς να υπάρχει στρέβλωση του εμπορίου. Η αποτίμηση της πραγματικής αξίας των προσφερόμενων υπηρεσιών είναι ενιαία και κανείς δεν μπορεί να ξεφύγει από το πλαίσιο του θεμιτού κέρδους. Υπάρχει ευκολία στις συναλλαγές με τους τουρίστες που έρχονται από χώρες εκτός Ο.Ν.Ε. και συναλλάσσονται με ένα νόμισμα ,σε όσες χώρες και αν περάσουν. Το γεγονός αυτό ευνοεί και την Ελλάδα ,καθώς μπορεί να δέχεται περισσότερες αφίξεις εκτός προορισμού (π.χ. Αμερικάνοι τουρίστες που ταξιδεύουν στην Ιταλία μπορούν να επισκεφθούν και την Ελλάδα για σύντομο χρονικό διάστημα).

Οι τουριστικές επενδύσεις ενισχύονται ,καθώς η ενιαία αποτίμηση των πάγιων εγκαταστάσεων σε συνδυασμό με τη δυνατότητα μεταφοράς τεχνογνωσίας και την υιοθέτηση τεχνολογιών αιχμής από το εξωτερικό δημιουργεί τις προϋποθέσεις για εισροή κεφαλαίων για τη δημιουργία νέων μονάδων ή εξαγορά ξενοδοχειακών ομίλων. Αποτέλεσμα της αύξησης των επενδύσεων είναι η άνοδος της απασχόλησης. Νέες μονάδες σημαίνουν νέες θέσεις εργασίας και διεύρυνση της παραγωγικής υποδομής. Σ' αυτό το σημείο πρέπει να επισημανθεί ο κίνδυνος να μείνουν εκτός των εξελίξεων οι αμιγώς ελληνικές επιχειρήσεις. Αν η ιδιοκτησία βρεθεί σε ξένα χέρια ,τότε οι Έλληνες επιχειρηματίες θα απαλλαχθούν από αρμοδιότητες και εξουσίες ,ενώ θα χρησιμοποιηθεί ξένο υπαλληλικό προσωπικό. Αυτό θα αποτελέσει πλήγμα για τον ελληνικό τουρισμό και την απασχόληση.

Ένα άλλο ζήτημα που τίθεται είναι η διαμόρφωση επιχειρήσεων «ικανού μεγέθους»για τον ανταγωνισμό με τα ξένα μεγαθήρια. Όταν οι οικονομίες κλίμακας θα έχουν μεγαλύτερη σημασία για τους παντοδύναμους ξένους Tour Operators ,τότε ελάχιστες ελληνικές επιχειρήσεις θα μπορούν να ανταγωνιστούν τα γιγάντια ισπανικά γαλλικά ή ιταλικά συγκροτήματα. Η ομορφιά και η παραδοσιακή γραφικότητα του ελληνικού τοπίου ελάχιστα θα επηρεάζουν τις επιλογές των μαζικών διακινούμενων τουριστών .

ΟΙ ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩ

Σύμφωνα με στοιχεία του Ινστιτούτου Τουριστικών Μελετών και Προβλέψεων ,ο ρυθμός της οικονομικής ανάπτυξης αυξάνεται συνεχώς από το 1996 ,ενώ

ταυτόχρονα υπάρχει αποκλιμάκωση του μέσου πληθωρισμού σε επίπεδα χαμηλότερα του 3% που σημαίνει προστασία του μέσου διαθέσιμου εισοδήματος από τιμαριθμικές μεταβολές .Επίσης ,παρατηρείται μείωση του δημοσιονομικού ελλείματος στις χώρες της Ε.Ε. ,όχι όμως σε όλες .Οι παραπάνω παράμετροι οδήγησαν στην πτώση των μακροπρόθεσμων επιτοκίων .Ηδη στην Ελλάδα υπάρχει μείωση των επιτοκίων των χορηγήσεων με αποτέλεσμα το «επιχειρηματικό χρέος» να έχει φθηνώνει αισθητά τα τελευταία χρόνια .

Η δημιουργία μιας μεγάλης κεφαλαιαγοράς θα βοηθήσει πολλές δυναμικές ελληνικές τουριστικές επιχειρήσεις να βρουν κεφάλαια ,καταφεύγοντας σε ξένες αγορές .

Η ποσοτική εκτίμηση της επιπτώσεως του ευρώ στην τουριστική ανάπτυξη είναι μάλλον ενθαρρυντική .Με εισοδηματική ελαστικότητα 1,5 και παραδοχή για αύξηση του ρυθμού αναπτύξεως της Ε.Ε. κατά μια ποσοστιαία μονάδα ,θα οδηγήσει σε ραγδαία αύξηση των επισκεπτών από τις χώρες της Ο.Ν.Ε. προς την Ελλάδα .Έτσι εκτιμάται ότι κατά την περίοδο 2001-2015 η αύξηση θα είναι της τάξης των 2,5 ποσοστιαίων μονάδων και θα ανέρχεται στο 5%-6% κατά μέσο όρο ετησίως .Ο συνολικός αριθμός αφίξεων από τις χώρες της Ε.Ε. αναμένεται το 2010 να είναι περίπου 14,1 εκατ. και το 2015 της τάξης των 17,3 εκατ. .Το 45% της αύξησης αυτής θα προέλθει από τη λειτουργία της Ο.Ν.Ε. και του ενιαίου νομίσματος .

Δ)ΤΟ «ΠΕΡΑΣΜΑ» ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΟ ΕΥΡΩ

«Όπως είναι ήδη γνωστό ,όλη η Ευρωπαϊκή ήπειρος ζει στον πυρετό της Ο.Ν.Ε. .Το ευρώ έχει μπει για τα καλά στη ζωή μας .Τι είναι αυτό ,όμως ,που χρειάζεται ειδικά στον τομέα του τουρισμού για ένα ομαλό πέρασμα στο ευρώ;

Σίγουρα η εισαγωγή του ευρώ έχει ενεργητικές επιδράσεις στην ελληνική οικονομία ,όμως οι μικροαναστατώσεις σε όλους τους τομείς της οικονομίας και συνεπώς και στον τουρισμό είναι αναπόφευκτες.Γι'αυτό το λόγο ,θα προσπαθήσουμε να δούμε τις κυριότερες ενέργειες που έγιναν για να αντιμετωπισθούν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τα προβλήματα που εμφανίστηκαν .

Κατ' αρχήν είναι προφανές ότι κάθε τιμοκατάλογος ξενοδοχείου ,εστιατορίου ,τουριστικού γραφείου ,γραφείου ενοικίασεως αυτοκινήτων κ.τ.λ. διαμορφώθηκε σε ευρώ ,μετά από μια μεταβατική περίοδο όπου οι τιμές παρουσιάζονταν σε ευρώ και σε εθνικό νόμισμα για την αποφυγή παρανοήσεων και ευκολότερης προσαρμογής .

Κάθε συσκευή που εμπλέκεται στην διαδικασία της τιμολόγησης αναπροσαρμόστηκε .Σ' αυτές τις συσκευές περιλαμβάνονται οι ταμειακές μηχανές ,οι ζυγαριές ,οι αυτόματες μηχανές πώλησης και οι μηχανές συσκευασίας ,τα παρκόμετρα για τη στάθμευση ,τα καρτσάκια μεταφοράς αποσκευών στα αεροδρόμια ,σιδηροδρομικούς σταθμούς και ξενοδοχεία κ.α. Το κόστος προσαρμογής σε ορισμένες περιπτώσεις ξεπέρασε τις σχετικές μετρήσεις ,αφού κάποιες συσκευές χρειάστηκε να αντικατασταθούν γιατί δεν επιδέχονταν μετατροπές .

Σημαντικότερο πρόβλημα αντιμετωπίστηκε στα τμήματα των λογιστηρίων των ξενοδοχείων και κάθε είδους γραφείων που ασχολούνται με τον τουρισμό .Το θέμα επικεντρώνονταν στην μετατροπή των τιμών από δραχμές σε ευρώ .Η απλή μετατροπή των δραχμών σε ευρώ δεν κάλυπτε τις ανάγκες ενός ξενοδοχείου (με βάση την επίσημη ισοτιμία) .Κάτι τέτοιο δεν ήταν λάθος ,αλλά έχοντας υπόψη την τεράστια ενιαία αγορά εν'όψη της νομισματικής ένωσης ,ένας αυστηρά αριθμητικός υπολογισμός ίσως οδηγούσε σε σοβαρά προβλήματα ανταγωνιστικότητας μεταξύ ισότιμων ξενοδοχείων διαφορετικών χωρών της Ε.Ε. .Πολλές εταιρίες λογισμικού αλλά και εξοπλισμού

παρουσίασαν ολοκληρωμένα προϊόντα και υπηρεσίες για να βοηθήσουν τις επιχειρήσεις να αντιμετωπίσουν την πρόκληση της ενοποίησης και να τις ετοιμάσουν για την εισαγωγή στο ενιαίο ευρωπαϊκό νόμισμα .Οι λύσεις αυτές επέτρεψαν στους πελάτες να προσδιορίσουν τις επιπτώσεις στα πληροφοριακά συστήματα και εφαρμογές και να προετοιμάσουν αυτά τα συστήματα για τις λειτουργίες του ευρώ με τρόπο αποτελεσματικό ,αποδοτικό και οικονομικό .Οι παραπάνω υπηρεσίες υποστήριξαν την επιχειρηματική στρατηγική κάθε ενδιαφερόμενου πελάτη ,είτε αναφερόταν σε μια άμεση υλοποίηση μιας νέας εφαρμογής είτε σε μια σταδιακή μετάβαση σε ένα νέο περιβάλλον εργασίας .

Ενδεικτικά αναφέρουμε τη γνωστή εταιρία Compaq ,η οποία παρουσίασε ένα πληκτρολόγιο συμβατό με το ευρώ ,διαθέτοντας το χαρακτηριστικό σύμβολο του νομίσματος .Επίσης ,όλα τα νέα πληκτρολόγια ,λειτουργικά συστήματα και γραμματοσειρές της εταιρίας είχαν το νέο σύμβολο του ευρώ .Σε κάθε χώρο εργασίας η εταιρία μπορούσε να προσφέρει υποστήριξη για το νέο ευρωπαϊκό νόμισμα ,δίνοντας τις δυνατότητες εμφάνισής του στην οθόνη του υπολογιστή ,εκτύπωσής του σε χαρτί και αναγνώρισής του από μηχανές συσκευασίας προϊόντων ενώ το ίδιο εύκολη ήταν και η επεξεργασία του νέου συμβόλου μέσω των προγραμμάτων λογισμικού .»

(ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΝΔΙΑΝΕΣΗΣ-Από το περιοδικό ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ)

«Συχνά ,στο χώρο των επιχειρήσεων ,η απάντηση στο ερώτημα για το πότε πρέπει να έχει ολοκληρωθεί μια εργασία είναι «χθες» .Η συγκεκριμένη απάντηση ταιριάζει απόλυτα και στο ερώτημα κάθε ελληνικής τουριστικής επιχείρησης σχετικά με τον χρόνο ενημέρωσης για τα νέα δεδομένα που συνεπάγεται η χρήση του ευρώ,ενώ για κάποιες επιχειρήσεις η απάντηση αυτή αφορά και στο ερώτημα προσδιορισμού του χρόνου κίνησης των σχετικών διαδικασιών προσαρμογής τους .»

«Στο πλαίσιο προγράμματος της Επιτροπής που προωθεί την εισαγωγή του ευρώ στις τουριστικές επιχειρήσεις και με βασικό στόχο να δημιουργηθεί ένα εργαλείο που θα παρέχει χρηστικές συμβουλές και πληροφορίες για την επίλυση σχετικών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις ,εκδόθηκε αναλυτικός οδηγός προσαρμογής στο ευρώ .»

(Από το περιοδικό ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ)

Ε)ΠΟΙΟΙ ΛΟΓΟΙ ΟΔΗΓΗΣΑΝ ΤΙΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΝΑ ΕΠΙΣΠΕΥΣΟΥΝ Ή ΝΑ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΟΥΝ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩ

	ΛΟΓΟΙ ΕΠΙΣΠΕΥΣΗΣ	ΛΟΓΟΙ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΗΣ
ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ	Περιοχή Συνόρων	Τοπικοί Πελάτες
	Ενεργητικοί Πελάτες	«Συντηρητικοί»
	Διεθνείς Πελάτες	Αποφυγή Σύγχυσης
	Εγκαιρη Προσαρμογή-Εξοικίωση Πελατών	Αποφυγή των Περιπλοκών των δύο Νομισμάτων

	Πρόληψη Προβλημάτων	Μείωση του κόστους Μετάβασης
ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ	Λίγες Πληρωμές σε Μετρητά	Πολλές Πληρωμές σε Μετρητά
	Απλοποίηση στη Διαχείριση των Μετρητών	Αναμονή Παγιαμένων Λύσεων

ΣΤΥΠΟΙΑ ΗΤΑΝ ΤΑ ΣΧΕΔΙΑ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΟ 2000

ΣΧΕΔΙΑ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ ΓΙΑ ΔΙΑΦΟΡΟΥΣ ΤΥΠΟΥΣ ΕΤΑΙΡΙΩΝ			
	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΣΕ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ	ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΟΙ ΠΡΑΚΤΟΡΕΣ ΣΕ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΞΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ	ΔΙΟΡΓΑΝΩΤΕΣ ΤΑΞΙΔΙΩΝ ΣΕ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΞΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ
ΖΗΤΗΣΗ ΠΕΛΑΤΩΝ	Έγκαιρη ζήτηση για τιμολόγια ευρώ από τον χώρο των επιχειρήσεων. Σταδιακή ζήτηση από τους τουρίστες.	Οι τοπικοί πελάτες χρησιμοποιούν το εθνικό νόμισμα μέχρι το 2002.	Οι πελάτες σε εθνικό επίπεδο περνούν σταδιακά στο ευρώ.
ΓΕΝΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ	Οι ευρωπαίοι τουρίστες είναι σχετικά καλά ενημερωμένοι. Ιδιαίτερες ανάγκες πληροφόρησης για τους μη ευρωπαίους τουρίστες.	Το προσωπικό είναι η κύρια πηγή πληροφόρησης.	Εξοικείωση των πελατών με τις νέες τιμές σε ευρώ.
ΑΝΑΓΡΑΦΗ ΤΙΜΩΝ	Η διπλή αναγραφή των τιμών βοηθά στην εξοικείωση των πελατών και του προσωπικού. Αναγραφή ισοτιμιών μετατροπής για διάφορα νομίσματα.	Τα ηλεκτρονικά συστήματα κρατήσεων παρέχουν τη δυνατότητα μετάβασης από το ευρώ σε εθνικά νομίσματα. Οι αναρτημένοι τιμοκατάλογοι συμπληρώνουν την ενημέρωση.	Οι τιμοκατάλογοι μετατρέπονται πριν το 2000 με ουσιαστικό εκ των προτέρων προγραμματισμό.
ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ	Οι τοπικοί προμηθευτές αλλάζουν σταδιακά.	Συντονισμός με μεγάλους προμηθευτές.	Αναθεώρηση μακροπρόθεσμων συμβολαίων, ιδιαίτερα με χώρες εκτός Ευρώπης.
ΤΙΜΟΛΟΓΗΣΗ	Η διαφάνεια των τιμών	Βαθμιαία αλλαγή σε	Η μετάβαση

	ενθαρρύνει τους τουρίστες να ζητούν τιμές σε ευρώ .	ευρώ μεταξύ 1999 και 2002 .	συντελεί πριν το 2002 ,διότι τα προϊόντα που προορίζονταν για πώληση το 2002 ετοιμάζονται πολύ νωρίτερα .
ΔΙΑΝΟΜΗ	Δυνατότητα προσέγγισης νέων πελατών με νέες μεθόδους διανομής και ιδιαίτερα μέσω internet	Δυνατότητα προσέγγισης νέων πελατών με νέες μεθόδους διανομής και ιδιαίτερα μέσω internet	Ενημέρωση δικτύου διανομής σχετικά με τα σχέδια μετάβασης .
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	Το προσωπικό υποδοχής πρέπει να είναι εξοικειωμένο με τις νέες τιμές ,τους κανόνες ,ετατροπής και τα μέσα πληρωμής .	Κατάρτιση προσωπικού στις διαδικασίες Υπηρεσιών Παγκόσμιας Διανομής σε ευρώ .	Ανάγκη γενικής πληροφόρησης .Επεξήγηση θεμάτων σχετικών με συμβόλαια σε όσους συναλλάσσονται με εταιρίες εκτός Ε.Ε..
ΜΕΣΑ ΠΛΗΡΩΜΩΝ	Αναθεώρηση της πολιτικής σχετικά με την αποδοχή των μέσων πληρωμής .Αύξηση στη χρήση των χρεωστικών καρτών .Μείωση της διακίνησης ξένου συναλλάγματος .	Παροχή βασικών πληροφοριών γύρω από το ευρώ .Προσαρμογή τερματικών ηλεκτρονικών πληρωμών μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2001 .	Το ευρώ είναι μια ευκαιρία μείωσης των τραπεζικών λογαριασμών σε νομίσματα της Ο.Ν.Ε..
ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	Τα συστήματα διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων προσαρμόζονται .Ανάγκη προσαρμογής ταμειακών μηχανών σε μπαρ και εστιατόρια .	Προσαρμογή των Ηλεκτρονικών Συστημάτων Κρατήσεων/Υπηρεσιών Παγκόσμιας Διανομής .	Προσαρμογή των Ηλεκτρονικών Συστημάτων Κρατήσεων /Υπηρεσιών Παγκόσμιας Διανομής .

Ζ)ΠΩΣ ΜΕΤΕΒΗΣΑΝ ΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩ

Πληρωμές σε ευρώ σε μη ρευστή μορφή πραγματοποιούνται από την αρχή του 1999 .Από αυτή την χρονιά ,ένας πελάτης που ταξιδεύει για επαγγελματικούς λόγους μπορεί να ζητά την έκδοση τιμολογίων σε ευρώ και να πληρώνει σε ευρώ μέσω

πιστωτικής κάρτας ,επιταγών ή ταξιδιωτικών επιταγών .Οι προμηθευτές ,επίσης ,δίνουν προσφορές ή αποστέλουν τιμολόγια σε ευρώ .

Ωστόσο ,η προετοιμασία για το ευρώ αποτέλεσε ένα σφαιρικό επιχειρησιακό πρόγραμμα ,το οποίο αφορούσε σε όλους τους τομείς των επιχειρήσεων καθ' όλη τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου .Το ευρώ επηρέασε τις εταιρίες με διαφορετικό τρόπο ,ο οποίος εξαρτήθηκε από παράγοντες όπως :α)κατηγορίες πελατών ,β)διεθνές άνοιγμα ,γ)στρατηγική marketing ,δ)ανταγωνισμός ,ε)μέσα πληρωμής που χρησιμοποιούνται κ.τ.λ..Οι επιχειρήσεις σε χώρες υποδοχής τουριστών ,όπου οι ταξιδιώτες χρησιμοποιούν ξένο συνάλλαγμα ,διαπίστωσαν αμεσότερη ζήτηση για ευρώ ,σε σύγκριση με τις επιχειρήσεις σε χώρες εξαγωγής τουριστών ,όπου οι πελάτες προτίμησαν τις συναλλαγές στο οικείο εθνικό νόμισμα .

I. ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΥΡΩ-ΤΑ ΣΤΑΔΙΑ ΠΟΥ ΑΚΟΛΟΥΘΗΘΗΚΑΝ

1.)Καθορισμός του πεδίου εφαρμογής του προγράμματος ευρώ :

α)Εξέταση του πλαισίου εισαγωγής του ευρώ από τους επικεφαλείς των επιχειρήσεων και τους διευθυντές .

β)Προσδιορισμός του τρόπου με τον οποίο θα μπορούσαν να επηρεαστούν οι διάφοροι τομείς και δραστηριότητες της επιχείρησης .

γ)Ορισμός υπευθύνου για την προσαρμογή των δραστηριοτήτων του κάθε τμήματος στο ευρώ .

δ)Επικέντρωση στα κύρια θέματα στρατηγικής σημασίας :

- Εξάλειψη συναλλαγματικού κινδύνου-φθηνότερα και περισσότερα ταξίδια Φθηνότερες διασυνοριακές συναλλαγές
- Ολοκλήρωση ενιαίας αγοράς –αύξηση ανταγωνισμού
- Αντίδραση των πελατών στο ευρώ-ανάπτυξη στρατηγικής marketing του ευρώ
- Δημιουργία πανευρωπαϊκής χρηματαγοράς-νέες δυνατότητες χρηματοδότησης .

2.)Διορισμός επικεφαλής προγράμματος ευρώ –Τα καθήκοντα :

α)Παρακολούθηση της διαδικασίας εισαγωγής του ευρώ ,ιδιαίτερα σε σχέση με τη μετάβαση των πελατών και τον ανταγωνισμό .

β)Διασφάλιση της παροχής των απαραίτητων πληροφοριών μέσα στην επιχείρηση .

γ)Συντονισμός των προσπαθειών της επιχείρησης και τήρηση των χρονικών ορίων .

3.)Προσδιορισμός συνεπειών και θεμάτων που ανέκυψαν –Τα προς μελέτη θέματα :

α)Η μετάβαση της επιχείρησης από το εθνικό νόμισμα στο ευρώ .

β)Η διαχείριση της μεταβατικής περιόδου μεταξύ Ιανουαρίου 1999 και Δεκεμβρίου 2001 .

γ)Ο χρονικός προσδιορισμός της μετατροπής των επιχειρησιακών συναλλαγών σε ευρώ .

δ)Η τροποποίηση των μέσων επαφής με τους πελάτες ,ώστε οι συναλλαγές να γίνονται σε ευρώ .

ε)Η τόνωση της εμπιστοσύνης των τουριστών .

στ) Η ενημέρωση των τουριστών σχετικά με την μετάβαση .

ζ) Ο καθορισμός νέων τιμών σε ευρώ .

η) Η λήψη αποφάσεων σχετικά με τη διπλή αναγραφή των τιμών .

θ) Η εκπαίδευση του προσωπικού .

ι) Η εκτίμηση των απαιτούμενων προσαρμογών για τα συστήματα πληροφορικής .

ια) Η προσαρμογή του εξοπλισμού (ταμειακές μηχανές κ.α.)

ιβ) Η εκτίμηση των δυνατοτήτων για την περαιτέρω προώθηση της χρήσης του πλαστικού χρήματος (χρεωστικές κάρτες ,προπληρωμένες κάρτες)

4.) Κατάρτιση σχεδίου δράσης :

Σε τι αποσκοπούσε :

α) Στη μεγιστοποίηση των ευκαιριών που προκύπτουν από το ευρώ για την ελαχιστοποίηση των πιθανών κινδύνων .

β) Στην αξιοποίηση της δυνατότητας βελτίωσης της αποτελεσματικότητας της επιχείρησης και ορθολογικοποίησης των δαπανών .

γ) Στην οργάνωση της μετάβασης κατά τον οικονομικότερο τρόπο .

Τι περιλάμβανε ;

α) Λεπτομερές χρονοδιάγραμμα .

β) Προϋπολογισμό .

γ) Πρόγραμμα ενημέρωσης .

Τα βήματα της σταδιακής προσέγγισης στο ευρώ :

α) Παροχή πληροφοριών και τιμών σε ευρώ .

β) Διπλή αναγραφή των τιμών (ευρώ –εθνικό νόμισμα) .

γ) Διεξαγωγή συναλλαγών σε ευρώ (συμβόλαια ,τιμολόγια) .

δ) Αποδοχή πληρωμών σε ευρώ .

ε) Μετατροπή λογαριασμών σε ευρώ .

5.) Εφαρμογή –Παρακολούθηση –Επισκόπηση :

α) Προοδευτική εφαρμογή του σχεδίου στο διάστημα της τριετούς μεταβατικής περιόδου .

β) Παρακολούθηση του σχεδίου για τη διασφάλιση της σωστής προετοιμασίας της επιχείρησης και την εκμετάλλευση των επιχειρηματικών ευκαιριών που προκύπτουν από τη μετάβαση .

γ) Κοινοποίηση της προόδου και των αποτελεσμάτων σε όλους τους συνεργάτες της επιχείρησης και σε συντονισμό με αυτούς :πελάτες ,προμηθευτές ,τράπεζες ,λογιστές ,εμπορικές οργανώσεις κ.τ.λ..

II. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗΣ ΤΟΥ ΠΕΛΑΤΗ

1.) Τα σημεία στα οποία επικεντρώθηκαν οι επιχειρήσεις :

α) «Για τον τουρίστα – καταναλωτή το ευρώ σημαίνει μεγαλύτερη διαφάνεια τιμών και μικρότερο κόστος συναλλαγών .»

β) «Οι πελάτες πρέπει να μάθουν να σκέφτονται σε ευρώ .»

γ) «Οι τουρίστες πρέπει να πεισθούν ότι η εισαγωγή του ευρώ δεν συνεπάγεται συγκαλυμμένες αυξήσεις στις τιμές .»

δ) «Οι εταιρίες πρέπει να αποδείξουν ότι ακολουθούν πιστά τους κανόνες μετατροπής .»

ε) «Οι επιχειρήσεις πρέπει να είναι σε θέση να εξηγήσουν τις πρακτικές πλευρές της εισαγωγής του ευρώ και τον τρόπο με τον οποίο επηρεάζει τις αναγραφόμενες τιμές ,τα τιμολόγια και τους διακανονισμούς .»

2.)Οι μέθοδοι πληροφόρησης που χρησιμοποιήθηκαν :

α)Άρτια καταρτισμένο προσωπικό .

β)Κατάλογοι με τιμές και στα δύο νομίσματα και άλλες πληροφορίες π.χ. ισοτιμίες μετατροπής κ.α..

γ)Φυλλάδια (κρατικά ενημερωτικά ή των ίδιων των επιχειρήσεων) με πληροφορίες για την μετατροπή των τιμών ,τους συντελεστές ,τις στρογγυλοποιήσεις .

δ)Αναρτημένοι τιμοκατάλογοι με βασικές τιμές –κλειδιά και ορισμένες βασικές μετατροπές τιμών .

ε)Πίνακες μετατροπής με χρήση λογαριθμικού κανόνα και διαγράμματα μετατροπής ,όπου αναγράφονται οι αντιστοιχίες μεταξύ εθνικών νομισμάτων μέσω του κανόνα ακριβούς μετατροπής .

στ)Αριθμομηχανές και μετατροπείς .

ζ)Καταστατικοί χάρτες και δεσμεύσεις :το ευρώσημο .Εκπρόσωποι καταναλωτών και σύνδεσμοι τουριστικών επιχειρήσεων και επιχειρήσεων λιανικού εμπορίου σε ευρωπαϊκό επίπεδο (NET ,ECTAA ,ETOA ,HOTREC) συμφώνησαν τον Ιούνιο του 1998 ,σε έναν κώδικα καλής πρακτικής με στόχο την εξασφάλιση των καταναλωτών .Ο εν λόγω κώδικας περιελάμβανε τις 6 ακόλουθες δεσμεύσεις :

- εφαρμογή των επίσημων κανόνων μετατροπής και στρογγυλοποίησης
- αποφυγή χρέωσης υψηλότερων τιμών στους καταναλωτές που πληρώνουν σε ευρώ
- παροχή πρακτικών πληροφοριών σχετικά με τη χρήση του ευρώ
- αναγραφή της τιμής σημαντικού αριθμού προϊόντων και υπηρεσιών και στις δύο νομισματικές μονάδες
- διασφάλιση της ικανότητας του προσωπικού να παρέχει πληροφορίες για το ευρώ
- πληροφόρηση για το κατά πόσο γίνονται δεκτές οι πληρωμές σε ευρώ .

Όσοι συμφώνησαν στην τήρηση αυτών των κανόνων καλής συμπεριφοράς τοποθέτησαν το σχετικό σήμα στο κατάστημά τους .

η)Έρευνα για την προβολή και την προώθηση του ευρώ :ένα ξενοδοχείο με συνεδριακό κέντρο και αμφιθέατρο χρησιμοποίησε το ευρώ στην πώληση τροφίμων και ποτών ,αναγράφοντας τις τιμές τόσο στο εθνικό νόμισμα όσο και στο ευρώ και εκδίδοντας δωροεπιταγές σε ευρώ .Και τα δύο μέσα ενημέρωσης αποδείχθηκαν αποτελεσματικά απέναντι σε ένα κοινό που έδειχνε ολοένα αυξανόμενο ενδιαφέρον για το ευρώ .Από τη σκοπιά της επιχείρησης ,δύο ήταν τα αξιόλογα επιτεύγματα :αφ' ενός ο χαρακτηρισμός του ξενοδοχείου ως καινοτόμου και διορατικής επιχείρησης και αφ' ετέρου ,στο πλαίσιο της ίδιας της επιχείρησης ,η τόνωση του δημιουργικού πνεύματος .

III. ΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

«Κάθε επιχείρηση ήταν υποχρεωμένη να μελετήσει προσεκτικά τον τρόπο με τον οποίο η εισαγωγή του ευρώ θα επηρέαζε τις συμβάσεις της με συνεργάτες από χώρες εκτός Ο.Ν.Ε.»

1.) Συμβάσεις με εγχώριες εταιρίες :

Οι συμβάσεις που είχαν συναφθεί πριν από την 1^η Ιανουαρίου 1999 σε εθνικό νόμισμα χώρας που συμμετέχει στην Ο.Ν.Ε. εξακολουθούσαν να ισχύουν κατά την μεταβατική περίοδο .

Κατά τη μεταβατική περίοδο συγκεκριμένα ίσχυε :

«Οι συμβάσεις που εκφράζονται σε εθνικό νόμισμα θα εξακολουθούν να ισχύουν στο ίδιο νόμισμα ,εκτός αν έχει συμφωνηθεί διαφορετικά από τα συμβαλλόμενα μέρη .Όσον αφορά σε πληρωμές που δεν πραγματοποιούνται σε μετρητά ,ο οφειλέτης θα μπορεί να επιλέξει αν θα πληρώσει σε ευρώ ή σε εθνικό νόμισμα .Μετά την 31^η Δεκεμβρίου 2001 όλες οι συμβάσεις θα συνομολογούνται σε ευρώ .»

Από την 31^η Δεκεμβρίου 2001 όλες οι υπάρχουσες συμβάσεις σε εθνικό νόμισμα μετατράπηκαν αυτόματα σε ευρώ ,με την εφαρμογή της επίσημης ισοτιμίας και τους κανόνες στρογγυλοποίησης .Αλλαγές στο έντυπο υλικό που αφορούσε στη σύμβαση (τιμολόγια ,πληρωμές ,λογαριασμοί) δεν απαιτήθηκαν .Τα έγγραφα που περιείχαν ποσά σε εθνικό νόμισμα μετατράπηκαν σε ευρώ με βάση την επίσημη ισοτιμία μετατροπής .

Το ευρώ μπορούσε να χρησιμοποιηθεί στις συμβάσεις από την 1^η Ιανουαρίου 1999 .Οι συμβάσεις που υπήρχαν σε εθνικό νόμισμα μπορούσαν μετά από αυτήν την ημερομηνία να μετατραπούν σε ευρώ με συμφωνία όλων των συμβαλλόμενων μερών .

Σύμφωνα με την αρχή «μη υποχρέωσης –μη απαγόρευσης» δεν μπορούσε να υπάρξει κανενός είδους επιβολής της χρήσης του ευρώ κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου .Η εισαγωγή του ευρώ δεν παρείχε σε κανένα από τα συμβαλλόμενα μέρη το δικαίωμα να λύσει τη σύμβαση ή να απαιτήσει επαναδιαπραγμάτευση των όρων .Εφόσον τα συμβαλλόμενα μέρη δεν υποχωρούσαν σε διαφορετική συμφωνία ,όλοι οι όροι της σύμβασης συνέχιζαν να ισχύουν και εφαρμόζονταν και στο νέο νόμισμα .

2.) Συμβάσεις με επιχειρήσεις που βρίσκονται σε χώρες της Ε.Ε. :

Οι συμβάσεις με επιχειρήσεις που βρίσκονται σε χώρες της Ε.Ε. δεν επηρεάστηκαν από την εισαγωγή του ευρώ .Ο προσδιορισμός των δικαστικών αρχών ή της νομοθεσίας μιας χώρας της Ο.Ν.Ε. ως θεμελίων της σύμβασης δεν επηρέασε με κανένα τρόπο την αρχή της συνέχειας της σύμβασης και του νομίματος .Δεν απαιτήθηκε καμία ιδιαίτερη προσαρμογή της σύμβασης .Επειδή από την 1^η Ιανουαρίου 1999 τα εθνικά νομίσματα αντικαταστάθηκαν από το ευρώ με τη σταθερή ισοτιμία μετατροπής ,τα τιμολόγια σε ευρώ ή τα διάφορα εθνικά νομίσματα της Ο.Ν.Ε. μπορούσαν να αποπληρωθούν σε εθνικό νόμισμα ή σε ευρώ αντίστοιχα .

3.) Συμβάσεις με εταιρίες που βρίσκονται σε χώρες εκτός Ε.Ε.:

Σύμφωνα με την αρχή της νομισματικής κυριαρχίας (LEX MONETAE) ,ένα τιμολόγιο ή χρέος που εκφραζόταν σε εθνικό νόμισμα ,μπορούσε να επαναπροσδιοριστεί με ονομαστική αξία σε ευρώ .

Σε περίπτωση σύμβασης ανάμεσα σε μια επιχείρηση από χώρα της Ε.Ε. και μια επιχείρηση εκτός Ε.Ε. ,η οποία είχε συνομολογηθεί σε εθνικό νόμισμα ,ίσχυε η αρχή

της νομισματικής κυριαρχίας ,ανεξάρτητα από τις διατάξεις της αλλοδαπής νομοθεσίας .Η αλλαγή του νομίσματος δεν μπορούσε να κριθεί με τους ίδιους νόμους που ίσχυαν για τις υπόλοιπες συμβατικές σχέσεις των συμβαλλόμενων μερών .Προηγούνταν η χώρα και η νομοθεσία της οποίας το νόμισμα αναφερόταν και αυτή η χώρα είχε το δικαίωμα να αλλάξει το νόμισμά της .

IV. ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

«Το προσωπικό των τουριστικών επιχειρήσεων πρέπει να είναι άριστα καταρτισμένο σε θέματα ευρώ ,καθώς ήρθε πρώτο αντιμέτωπο με το νέο νόμισμα .Κάτι τέτοιο είναι ακόμα σημαντικότερο για το προσωπικό που έρχεται σε άμεση επαφή με τους πελάτες .»

ΟΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩ ΣΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΑΦΟΡΟΥΣΑΝ ΣΤΑ ΕΞΗΣ ΘΕΜΑΤΑ :

α)Πως θα μετατραπούν οι μισθοί ,οι χρηματικές επιβραβεύσεις ,οι εκπτώσεις για το προσωπικό και οι συντάξεις .

β)Τι θα αναφέρεται στο εκκαθαριστικό σημείωμα της μισθοδοσίας .

γ)Πως θα εκφράζονται οι μονάδες πίστωσης που προσφέρουν ως δώρα οι επιχειρήσεις .

δ)Ποιος είναι ο νέος εξοπλισμός ,εάν υπάρχει ,που θα πρέπει το προσωπικό να μάθει να τον χειρίζεται .

ε)Θα προβλέπεται το ενδεχόμενο σφάλματος στο ταμείο την πρώτη φορά που θα γίνει συναλλαγή σε ευρώ;

ΠΟΥ ΕΣΤΙΑΖΟΤΑΝ Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ :

α)Στην αξία του ευρώ .

β)Στην ισοτιμία της μετατροπής .

γ)Στις καθορισμένες ταμειακές διαδικασίες .

δ)Στις νέες ταμειακές αποδείξεις .

ε)Στον τρόπο διαχείρισης δύο νομισμάτων .

στ)Στις διαδικασίες απόσυρσης του εθνικού νομίσματος .

ζ)Στον τρόπο διαχείρισης επιταγών με ονομαστική αξία σε ευρώ –εγχώριες ,ταξιδιωτικές και από άλλες χώρες της Ο.Ν.Ε..

η)Στις συγκεκριμένες παραμέτρους ορισμένων χωρών (π.χ. χώρες «pre-in»).

θ)Στον τρόπο χειρισμού των νέων μεθόδων πληρωμής .

ι)Στους τρόπους επεξήγησης του ευρώ και των διαδικασιών στους πελάτες .

ια)Στην αναγνώριση του ευρώ σε όλες τις ονομαστικές αξίες .

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ :

α)Εκπαιδευτικά στάδια :οι επιχειρήσεις διοργάνωσαν ορισμένα εκπαιδευτικά μαθήματα τα οποία απευθύνονταν σε διαφορετικές βαθμίδες του προσωπικού με διαφορετικό γνωστικό υπόβαθρο .

β) *Υψηλόβαθμα στελέχοι* : απέκτησαν γνώσεις για όλα τα σχετικά θέματα μέσω της ενημέρωσης εντός και εκτός επιχείρησης ,προκειμένου να σχεδιάσουν ένα ευρύ επιχειρησιακό πρόγραμμα μετάβασης .

γ) *Συστήματα πληροφορικής* : γνωστοποιήθηκαν οι προθέσεις της διεύθυνσης κάθε επιχείρησης σχετικά με τα απαιτούμενα τεχνικά χαρακτηριστικά των συστημάτων ,καθώς και οι κανονισμοί σχετικά με τη διπλή απεικόνιση των τιμών ,τους κανόνες μετατροπής και στρογγυλοποίησης κ.τ.λ..

δ) *Χρηματοοικονομικά και λογιστικά ζητήματα* :γνωστοποιήθηκαν οι συνέπειες της λειτουργίας στο νέο περιβάλλον και πιο συγκεκριμένα θέματα όπως :πώς αυτό θα επηρεάσει τα συστήματα ,πια θα είναι η χρονική στιγμή της αλλαγής ,οι επιπλοκές αντιστάθμισης ,ο καθορισμός των τιμών ,η τιμολόγηση ,ο αντίκτυπος στα χρηματοοικονομικά προϊόντα κ.τ.λ..

ε) *Προμήθειες* :γνωστοποιήθηκαν οι συνέπειες του πλαισίου του ευρώ στη διαφάνεια των τιμών ,στην αύξηση του ανταγωνισμού μεταξύ των προμηθευτών ,στην εξάλειψη του συναλλαγματικού κινδύνου ,στις νέες διευθετήσεις των πρακτορείων κ.τ.λ..

στ) *Ανθρώπινοι πόροι* :συνεκτιμήθηκαν οι επιπτώσεις για όλα τα τμήματα και μελετήθηκε το ποιος πρέπει να γνωρίζει τι και πότε .

ζ) *Σημεία πώλησης και προσωπικό συναλλαγής με πελάτες* :Απαιτούνταν η άριστη γνώση του καθορισμού των τιμών σε ευρώ ,της συναλλαγής σε δύο νομίσματα ,των νέων τερματικών πληρωμής ,των νέων ταμειακών αποδείξεων και του τρόπου αντιμετώπισης των πελατών που ζητούν συγκεκριμένες διευκρινίσεις .

V. ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

α) *Μετατροπή λογιστικών βιβλίων και χρηματοοικονομικών αρχείων και τήρησή τους σε ευρώ* :από την 1^η Ιανουαρίου 2002 όλοι οι λογαριασμοί μετατράπηκαν σε ευρώ .Στη διαδικασία επιλογής της ημερομηνίας μετάβασης οι επιχειρήσεις έλαβαν υπ' όψην τους ακόλουθους παράγοντες :

- την έκταση του ανοίγματός τους διεθνώς (εξαγωγές –εισαγωγές)
- την ικανότητα πελατών και προμηθευτών να συναλλάσσονται σε ευρώ
- την ημερομηνία μετάβασης της δημόσιας διοίκησης του κράτους στο οποίο εδρεύει η επιχείρηση
- την ευελξία του λογιστικού συστήματος και την ικανότητα του προμηθευτή συστημάτων πληροφορικής να τα αναβαθμίσει σε σύντομο χρονικό διάστημα .

β) *Σύνταξη χρηματοοικονομικών καταστάσεων και εκθέσεων σε ευρώ* :οι επιχειρήσεις συνέταξαν προϋπολογισμούς ,επιχειρησιακά προγράμματα ,προβλέψεις ταμειακής ροής ,και ταμειακές απαιτήσεις για να παρακολουθήσουν τις οικονομικές επιδόσεις των επιχειρησιακών μονάδων .Ένα βασικό θέμα ,συνιστούσε ο τρόπος και ο χρόνος μετάπτωσης των συστημάτων αυτών στο ευρώ ,καθώς και ο τρόπος διαχείρισης παλαιότερων δεδομένων για διαχρονικές συγκρίσεις .Οι ορκωτοί λογιστές των επιχειρήσεων συμμετείχαν σ' αυτή τη διεργασία ,αφού τους ετέθησαν τα ερωτήματα :

- πως θα επηρεάσει το ευρώ τους λογαριασμούς
- ποια είναι η καλύτερη χρονική στιγμή μετατροπής των λογαριασμών
- ποιες είναι οι προϋποθέσεις για την πιστοποίηση ενός λογαριασμού κατά τη μεταβατική περίοδο

- πότε μπορούν να υποβάλλονται οι φορολογικές δηλώσεις σε ευρώ .

VI. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ

α) Τα βασικά θέματα που έπρεπε να αντιμετωπιστούν :

- Η συμβατότητα του συστήματος πληροφορικής της επιχείρησης με τους κανόνες μετατροπής .
- Ο χρόνος και ο τρόπος μετατροπής των δεδομένων με νομισματικές και χρηματοοικονομικές αναφορές .
- Η ανάγκη ύπαρξης συγκεκριμένων νέων λειτουργιών κατά τη μεταβατική περίοδο .

β) Τεχνική πρόκληση : σε αντίθεση με την παραδοσιακή μέθοδο ξένου συναλλάγματος , το ευρώ έχει τα δικά του ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ως προς τον τρόπο υπολογισμού . Κατά την μεταβατική περίοδο όλα τα μέρη του λογισμικού που χρησιμοποιούσαν πεδία σχετικά με το νόμισμα στη βάση δεδομένων τους , έπρεπε να χρησιμοποιούν τους συγκεκριμένους κανόνες μετατροπής για να υπολογίζουν με ακρίβεια την τιμή σε ευρώ και σε εθνικό νόμισμα , καθώς και να χρησιμοποιούν την επίσημη ισοτιμία μετατροπής με τα έξι χαρακτηριστικά ψηφία .

Για λειτουργικούς λόγους , όλα τα μέρη του λογισμικού έπρεπε να εφοδιαστούν με τις τιμές τόσο σε ευρώ όσο και σε εθνικό νόμισμα , οι οποίες θα έπρεπε να εμφανίζονται στην ίδια οθόνη . Αυτό έπρεπε να γίνεται αυτόματα χωρίς να απαιτείται η παρέμβαση του χρήστη .

γ) Λειτουργική πρόκληση : η εισαγωγή του ευρώ είχε αντίκτυπο σε όλο το σύστημα πληροφορικής , σε κάθε τμήμα , σε κάθε μέρος του λογισμικού , σε κάθε σύστημα . Είτε επρόκειτο για σύστημα διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων ή σημείου πώλησης , είτε για σύστημα λογιστικής ή καταστάσεων μισθοδοσίας , τα τεχνικά εργαλεία και το επίπεδο εκπαίδευσης των εργαζομένων ήταν το κλειδί της επιτυχίας της εισαγωγής του ευρώ .

Ο τουριστικός τομέας ήταν από τους πρωτεργάτες στη διαδικασία μετάβασης .

Όλα τα μέρη του λογισμικού έπρεπε να έχουν τη δυνατότητα να διαχειρίζονται τις ακόλουθες προδιαγραφές :

- Η πληρωμή του προμηθευτή έπρεπε να καταβάλλεται είτε στο ένα είτε στο άλλο νόμισμα .
- Παραγγελίες προμηθευτών , προϋπολογισμοί έπρεπε να απεικονίζουν τα σύνολα σε ευρώ .
- Μετατροπή από ευρώ στο εθνικό νόμισμα κατά την απογραφή αποθεμάτων , τους ελέγχους τιμών , τον υπολογισμό και την αποτίμηση των αποθεμάτων .
- Στα σημεία πώλησης οι συναλλαγές έπρεπε να διενεργούνται είτε σε ευρώ είτε στο εκάστοτε εθνικό νόμισμα .

Έπρεπε να προσληφθεί ,να εκπαιδευτεί και να χρησιμοποιηθεί επαρκής αριθμός προσωπικού .Τα υπάρχοντα συστήματα έπρεπε να διαχειρίζονται το ευρώ .Το ειδικά σχεδιασμένο λογισμικό έπρεπε να επαναπρογραμματισθεί ή να αντικατασταθεί με τυποποιημένα πακέτα .

Στη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου το διπλό νόμισμα ίσχυε :

- Στις τιμές δωματίων των ξενοδοχείων
- Στις τιμές στους αναρτημένους καταλόγους
- Στην καταβολή προμηθειών ταξιδιωτικών πρακτόρων
- Στην απεικόνιση των τιμών στα κεντρικά συστήματα κρατήσεων
- Στους λογαριασμούς του λογισμικού συστήματος
- Στο εκκαθαριστικό λογαριασμών .

(Από τον αναλυτικό οδηγό προετοιμασίας των επιχειρήσεων για τη μετάβασή τους στο χώρο του ευρώ .)

ΗΘΙ ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΜΕ ΕΥΡΩ ΣΤΙΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΜΕΧΡΙ ΤΟΝ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟ ΤΟΥ 2002-09-27

I. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΚΑΙ ΠΛΗΡΩΜΕΣ

Μέχρι τον Ιανουάριο του 2002 ,το ευρώ είχε υπόσταση μόνο ως μέσο πληρωμής σε λογιστική ή μη ρευστή μορφή :κάρτες πληρωμών ,ταξιδιωτικές επιταγές ,μεταβιβάσεις ,ευρωεπιταγές ,εθνικές επιταγές σε ευρώ ,προπληρωμένες κάρτες .Μεταξύ Ιανουαρίου 1999 και Δεκεμβρίου 2001 ,σύμφωνα με την αρχή της «μη υποχρέωσης –μη απαγόρευσης» ,οι συναλλασόμενοι δεν ήταν υποχρεωμένοι να δέχονται ή να πληρώνουν σε ευρώ .Ωστόσο οι πιέσεις που ασκούσαν από τους προμηθευτές ,τους πελάτες και τον αυξημένο ανταγωνισμό ενθάρρυναν τις επιχειρήσεις προς αυτή την κατεύθυνση .

Κατά την μεταβατική περίοδο οι τράπεζες ενήργησαν ως μετατροπείς εθνικών νομισμάτων σε ευρώ .Εάν ένα ποσό σε ευρώ είχε κατατεθεί σε λογαριασμό τηρούμενο σε εθνικό νόμισμα ,η τράπεζα μετέτρεπε το ποσό αυτόματα και χωρίς καμιά επιβάρυνση .Οι επιχειρήσεις και οι ιδιώτες επομένως μπορούσαν να πραγματοποιούν και να αποδέχονται πληρωμές σε ευρώ ,ακόμα και αν ο λογαριασμός τους τηρούνταν σε εθνικό νόμισμα .

II. ΜΕΣΑ ΠΛΗΡΩΜΗΣ

- Οι κάρτες πληρωμών –οι οποίες παρέχουν στους τουρίστες τον οικονομικότερο τρόπο κάλυψης των εξόδων τους σε άλλη χώρα – αναμενόταν ότι θα χρησιμοποιηθούν ευρύτερα με την εισαγωγή του ευρώ .
- Οι κάρτες λειτούργησαν σε ευρώ από τον Ιανουάριο του 1999 και οι ταξιδιώτες δεν χρειάστηκε να απαιτήσουν καινούρια κάρτα .Μπορούσαν να πληρώσουν σε ευρώ ,χωρίς πρόσθετη χρέωση ,με την προϋπόθεση ότι ο καταστηματάρχης είχε προσαρμόσει το τερματικό του .

- Ανεξάρτητα από το είδος της κάρτας ,τα περισσότερα ηλεκτρονικά τερματικά των σημείων πώλησης σε όλη τη ζώνη του ευρώ έπρεπε να προσαρμοστούν ή να αντικατασταθούν σε περίπτωση που η προσαρμογή του λογισμικού δεν ήταν επαρκής για τη μετάβαση στο νέο νόμισμα .

Μετά την 1^η Ιανουαρίου 2002 οι ηλεκτρονικές πληρωμές πραγματοποιούνται σε ευρώ ,ενώ η εξάμηνη περίοδος παράλληλης κυκλοφορίας δεν είχε ισχύ για τις πληρωμές μέσω καρτών .

- Οι λογαριασμοί των πελατών πιστώνονταν ανεξαιρέτως στο νόμισμα του λογαριασμού .Η δυνατότητα αναγραφής και των δύο νομισμάτων είτε στην οθόνη του τερματικού είτε στο απόκομμα είτε και στα δύο προβλεπόταν σε όλες σχεδόν τις χώρες .
- Οι εθνικές επιταγές είχαν διατεθεί στις περισσότερες χώρες ,τόσο σε εθνικό νόμισμα όσο και σε ευρώ ,ανεξάρτητα από το νόμισμα τήρησης του λογαριασμού .
- Ο τραπεζικός τομέας των χωρών που συμμετείχαν στη ζώνη του ευρώ υιοθέτησε τη μια από τις δύο εναλλακτικές λύσεις όσο αφορά στην έκδοση επιταγών και πιστωτικών μεταβιβάσεων σε ευρώ κατά τη μεταβατική περίοδο :α) είτε είχε εκδοθεί διαφορετικό έντυπο για τις αιτήσεις μεταβιβάσεων και / ή τις επιταγές με ονομαστική αξία σε ευρώ (π.χ. στη Γαλλία) ,β)είτε τα έντυπα ήταν ουδέτερα ως προς το συνάλλαγμα και περιείχαν ένα πεδίο όπου έπρεπε να αναγράφεται το νόμισμα της συναλλαγής (π.χ. Βέλγιο ,Γερμανία) .
- Σε ορισμένες περιπτώσεις ήδη χρησιμοποιούνταν παρόμοια έντυπα πληρωμής με ουδέτερο πεδίο νομίσματος ,επομένως δεν χρειάστηκε ιδιαίτερη τροποποίηση (π.χ. ευρωεπιταγές) .
- Οι ταξιδιωτικές επιταγές εκδίδονταν τόσο σε εθνικά νομίσματα όσο και σε ευρώ .
- Οι τραπεζικές μεταβιβάσεις ήταν ένα εντελώς διάφανο μέσο πληρωμής ,γιατί οι απαραίτητες μετατροπές γίνονταν από τις τράπεζες .

III. ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΗ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ

Οι λειτουργίες χρηματοδότησης και διαχείρισης διαθεσίμων ήταν μεταξύ των πρώτων που επηρεάστηκαν από τη μετάβαση στο ευρώ .Οι ευρωπαϊκές χρηματοοικονομικές και διατραπεζικές αγορές λειτούργησαν σε ευρώ από την 1^η Ιανουαρίου 1999 .Τα χρηματιστήρια της Ευρώπης λειτούργησαν αποκλειστικά σε ευρώ από τις 4 Ιανουαρίου 1999 .Τα κρατικά ομόλογα εκδίδονταν σε ευρώ .Η πανευρωπαϊκή χρηματοοικονομική αγορά παρείχε νέες δυνατότητες χρηματοδότησης .

Οι τραπεζίτες έπρεπε να είναι σε θέση να δίνουν απαντήσεις στα εξής ερωτήματα :

- Η επιχείρηση έχει τη δυνατότητα να πραγματοποιεί και να δέχεται πληρωμές σε ευρώ ;
- Ποιο είναι το κόστος ,αν υπάρχει ,με το οποίο θα επιβαρύνεται αυτή η υπηρεσία ;
- Τι είδους υπηρεσίες υποστήριξης για τη μετάβαση στο ευρώ παρέχονται από την τράπεζα ;
- Ποια μέσα πληρωμής σε ευρώ είναι διαθέσιμα ;

Το ευρώ έδωσε την ευκαιρία για εκλογίκευση και απλοποίηση στη διαχείριση των μετρητών .Οι επιχειρήσεις δεν χρειάζεται πλέον να τηρούν λογαριασμούς σε

κανένα από τα νομίματα των χωρών που συμμετέχουν στην Ο.Ν.Ε. ,αφού όλα είναι διαφορετικές εκφράσεις του ευρώ .

IV. Η ΑΛΥΣΙΔΑ ΤΩΝ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΩΝ

Διεύρυνση της προμηθευτικής βάσης :

Το ενιαίο νόμισμα αποτέλεσε σημαντικό βήμα προς την ολοκλήρωση της Ενιαίας Ευρωπαϊκής Αγοράς .Η υιοθέτηση του ευρώ παρείχε σημαντικές δυνατότητες όσο αφορά στις προμήθειες .Η αγοραστική αβεβαιότητα μειώθηκε από τη στιγμή που η Ευρώπη παρουσιάστηκε ως εσωτερική αγορά και οι συναλλαγματικοί κίνδυνοι άρχισαν να εξαλείφονται .Το γεγονός έδωσε την ευκαιρία στις επιχειρήσεις να αναπτύξουν αγοραστικές συμμαχίες και να δημιουργήσουν αγοραστικούς συνεταιρισμούς .

Επικοινωνία με τους προμηθευτές :

Σύμφωνα με την αρχή «μη υποχρέωσης –μη απαγόρευσης» ,οι επιχειρήσεις είχαν τη δυνατότητα κατά τη μεταβατική περίοδο να επιλέξουν τις συναλλαγές σε ευρώ χωρίς να είναι υποχρεωμένες να το κάνουν .Σε ορισμένες χώρες είχαν γίνει προτάσεις για τον χρονικό συντονισμό της μετάβασης σε συνεννόηση με τους προμηθευτές .Σε άλλες χώρες οι επιχειρήσεις προσπάθησαν να θεσπίσουν έναν κώδικα «καλής συμπεριφοράς» ,σύμφωνα με τον οποίο όποια επιχείρηση το επιθυμούσε μπορούσε να υιοθετήσει το ευρώ πριν την 1^η Ιανουαρίου 2002 αλλά με την υποχρέωση να επωμιστεί το κόστος και τους περιορισμούς .Με άλλα λόγια :

- ❖ Εάν οι προμηθευτές ήθελαν να μετατρέψουν τα τιμολόγια τους σε ευρώ ,θα έπρεπε να προσφέρουν στους πελάτες τη δυνατότητα να συνεχίσουν να συναλλάσσονται σε εθνικό νόμισμα ,αν το επιθυμούσαν .
- ❖ Εάν οι πελάτες ήθελαν να υιοθετήσουν το ευρώ για τις προμήθειές τους στη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου ,έπρεπε να είναι σε θέση να συνεχίσουν να συναλλάσσονται σε εθνικό νόμισμα με όσους προμηθευτές το επιθυμούσαν .

Προσαρμογή προϊόντων και υπηρεσιών :

Το ευρώ συνέβαλε στη δημιουργία μιας διευρυμένης εσωτερικής αγοράς .Για την κάλυψη των αναγκών των νέων πελατών ήταν απαραίτητο να προσαρμοστούν τα αγαθά και οι υπηρεσίες στις προτιμήσεις όλων των Ευρωπαίων. Πρότυπα ποιότητας ,εθνικοί κανονισμοί ,πολιτισμικές διαφορές ή απαιτήσεις του marketing οδήγησαν σε προσαρμογές .

Συνεργασία των επιχειρήσεων του κλάδου :

Παρ' όλο που το ευρώ αντιπροσώπευε μια ανταγωνιστική πρόκληση για τις επιχειρήσεις ,η αποτελεσματική συνεργασία ήταν απαραίτητη για την οργάνωση της ομαλής και συμφέρουσας από πλευράς κόστους μετάβασης (ίσχυε ιδιαίτερα για επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνταν στον ίδιο προορισμό ή στην ίδια αλυσίδα παραγωγής).

Συντονισμός :

Η προσπάθεια συντονισμού έχει αφετηρία τις τοπικές αρχές και τις επαγγελματικές ομοσπονδίες .Οι μεγάλες επιχειρήσεις διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο στην υποστήριξη των μικρότερων .Ορισμένες πόλεις ή περιοχές είχαν ήδη ξεκινήσει μια «ευρωεκστρατεία» ,ενώ διαπιστώθηκε ότι οι διαφημίσεις έγιναν αποδεκτές από τους τουρίστες ,οι οποίοι εκμεταλλεύονταν την ευκαιρία να εξοικειωθούν με το ευρώ .

Αναδιάρθρωση και ορθολογικοποίηση :

Η εισαγωγή του ευρώ επιτάχυνε τις τάσεις συγκέντρωσης και εξορθολογισμού στον τομέα του τουρισμού ,απαραίτητη προϋπόθεση για την οικοδόμηση ενός πραγματικού ευρωπαϊκού τουριστικού κλάδου σε μια άκρως ανταγωνιστική αγορά .Η αναδιάρθρωση οδήγησε στον πολλαπλασιασμό των συμμαχιών και των κοινοπραξιών .

Όροι πληρωμής :

Η υιοθέτηση του ευρώ ήταν πιθανό ,-με τα τότε δεδομένα -να οδηγήσει σε σύγκλιση των όρων πληρωμής .Η διαδικασία σύγκλισης ,όμως,απαιτούσε χρόνο ,ώστε οι επιχειρήσεις να επιλέξουν προμηθευτές που πρόσφεραν τους ευνοϊκότερους όρους πληρωμής .

Υπηρεσίες παγκόσμιας διανομής και ηλεκτρονικά συστήματα κρατήσεων :

Κατά τη μεταβατική περίοδο ,τα ηλεκτρονικά συστήματα παρείχαν τη δυνατότητα απεικόνισης των ναύλων ,των τιμολογήσεων και της έκδοσης εισιτηρίων ,είτε σε ευρώ είτε σε εθνικό νόμισμα .Η έκδοση εισιτηρίων και καταστάσεων των πωλήσεων μπορεί να γίνεται σε ευρώ .

Η Διεθνής Οργάνωση Εναέριων Μεταφορών (ΙΑΤΑ) διατύπωσε προτάσεις για την ελαχιστοποίηση του κόστους μετάβασης .Κατά τη μεταβατική περίοδο ,οι ναύλοι εξακολουθούσαν να εκφράζονται στα εθνικά νομίσματα .Ωστόσο , οι πελάτες είχαν τη δυνατότητα να επιλέξουν σε ποιο νόμισμα θα πληρώσει .

ΕΝΟΤΗΤΑ (Ε)

Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΡΙΔΙΟ ΤΟΥ ΣΤΟ Γ' ΚΠΣ

Α)ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Μ' ένα σημαντικό «οπλοστάσιο» πολιτικών και οικονομικών επιχειρημάτων και αξιώσεις αντάξιες της συμβολής του στην εθνική οικονομία και στην αναπτυξιακή προσπάθεια ,ο τουρισμός διεκδικεί δυναμικά και τεκμηριωμένα ένα σημαντικό μερίδιο από το Γ' κοινοτικό πλαίσιο στήριξης .

Το Γ' ΚΠΣ αποτελεί στην ουσία μια «τελευταία ευκαιρία» για τον ελληνικό τουρισμό να θωρακισθεί και να ενισχυθεί ανταγωνιστικά ,τόσο όσο αφορά στις απαιτούμενες κρατικές και ιδιωτικές υποδομές όσο και στην υλοποίηση συγκεκριμένων επενδυτικών προγραμμάτων ,με απότερο στόχο τη σημαντική διαφοροποίηση της

Ελλάδας στη διεθνή αγορά και το πέρασμά της στις τουριστικές υπηρεσίες του επόμενου αιώνα .

Η κρισιμότητα που προσδίδεται στην αυξημένη συμμετοχή του τουρισμού σε αυτό το ΚΠΣ ,δικαιολογείται και από το γεγονός ,ότι η υλοποίηση του κύριου κορμού των προγραμμάτων και των επενδύσεων που θα γίνουν στο πλαίσιο του ,συμπίπτει χρονικά με το τελικό στάδιο προετοιμασίας της χώρας για τη διοργάνωση των ολυμπιακών αγώνων του 2004 ,στις ευεργετικές επιπτώσεις και ευκαιρίες της οποίας επενδύει τα μάλλα ο ελληνικός τουρισμός .

Ως κίνηση και πράξη ανεξάρτητα από το τελικό αποτέλεσμα ,η διεκδίκηση υψηλών κονδυλίων για τον τομέα του τουρισμού μπορεί να ερμηνευτεί και ως πρόσκληση – πρόκληση προς όλες τις εμπλεκόμενες και άμεσα ενδιαφερόμενες πλευρές να αναλάβουν τις ευθύνες τους και να λάβουν ξεκάθαρη θέση απέναντι στον τουρισμό .

Υπό αυτήν την έννοια το Υπουργείο Ανάπτυξης και ο Ε.Ο.Τ. θα πρέπει να δημιουργήσουν μηχανισμούς και υπηρεσίες ικανές να ανταπεξέλθουν στις αυξημένες απαιτήσεις σχεδιασμού ,προγραμματισμού και επίτευξης των στόχων που θέτουν με τις απαιτήσεις τους .Η κυβέρνηση ως συλλογικό όργανο θα πρέπει να αποδείξει με τις αποφάσεις της για τον καταμερισμό του νέου κοινοτικού πακέτου ,αν εκλαμβάνει τον τουρισμό ως τομέα που πρωταγωνιστεί στην ανάπτυξη και βελτίωση βασικών δεικτών της οικονομίας της χώρας .

Το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας θα πρέπει ν' αλλάξει την νοοτροπία με την οποία αντιμετωπίζουν οι υπηρεσίες του τον τομέα και τους τουριστικούς επιχειρηματίες .Βασική ευθύνη όλων των αρμόδιων κυβερνητικών φορέων είναι να απλουστευθούν οι διαδικασίες και να παταχθεί η γραφειοκρατία που παγιδεύει επιχειρηματίες και επενδυτές .

Οι επιχειρηματίες ,τέλος ,θα πρέπει να ανταποκριθούν με υπευθυνότητα και ωριμότητα για να αξιοποιήσουν κάθε ευκαιρία και δυνατότητα αναβάθμισης και βελτίωσης των προϊόντων και των υπηρεσιών τους .

Τα 700 δις δρχ. που ζητώνται από το νέο ΠΚΣ μέσω του Σχεδίου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΣΠΑ) για τον τομέα του τουρισμού είναι μέγεθος που ξεπέρασε τις προσδοκίες και των πιο αισιόδοξων τουριστικών φορέων και επιχειρηματιών .Η βασική «φιλοσοφία»που διέπει το σχέδιο –διεκδικούμε τα μέγιστα για να εξασφαλίσουμε στη χειρότερη περίπτωση τα απαραίτητα –υιοθετείταιγια πρώτη φορά σε τέτοια ένταση και έκταση στον τομέα του τουρισμού .

Β)Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Η πραγματική οικονομική απόδοση του τουρισμού είναι δύσκολο να μετρηθεί με ακρίβεια .Η συμμετοχή του τομέα στο Α.Ε.Π. της χώρας σύμφωνα με εκτιμήσεις του Υπουργείου Ανάπτυξης ,ανέρχεται στο 7% .Η σημασία του τουρισμού στην απασχόληση είναι εμφανής .Σημαντικός είναι ο ρόλος του τομέα στην περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας .Σε πολλές περιοχές ο τουρισμός έχει συμβάλει στην συγκράτηση του πληθυσμού και στην αναστροφή των αρνητικών δημογραφικών δεδομένων .

Στους τουριστικούς πόρους της Ελλάδας συγκαταλέγονται η πανίδα και η χλωρίδα ,οι εθνικοί δρυμοί ,τα αισθητικά δάση ,τα μνημεία της φύσης ,τα θαλάσσια πάρκα ,οι υγρότοποι (δέκα από τους οποίους είναι διεθνούς σημασίας) ,οι περιοχές προστασίας ,οι αρχαιολογικοί χώροι και τα μνημεία ,τα τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους καθώς και οι καθαρές ακτές και οι κλιματολογικές συνθήκες .

Στην ειδική τουριστική υποδομή συμπεριλαμβάνονται 16 χιονοδρομικά κέντρα ,62 ορεινά καταφύγια ,4 κέντρα θαλασσοθεραπείας ,17 υδροθεραπευτήρια ,28 μαρίνες (και 20 που είναι υπό κατασκευή) ,15 καταφύγια σκαφών αναψυχής ,86 μουσεία εποπτευόμενα από το ΥΠ.ΠΟ και 64 επισκέψιμοι αρχαιολογικοί χώροι .

Γ)ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ

Η ανταγωνιστικότητα του ελληνικού τουριστικού προϊόντος είναι περιορισμένη και απειλείται από :

- Μεσογειακούς προορισμούς εκτός Ε.Ε. (Τουρκία ,Ισραήλ ,Αίγυπτος ,Κύπρος ,Τυνησία ,Μαρόκο) που διαθέτουν παρόμοιο και φθηνότερο προϊόν .
- Την κυριαρχία των παραδοσιακών ευρωπαϊκών –μεσογειακών προορισμών (Ιταλία ,Ισπανία ,Πορτογαλία) που διαθέτουν διαφοροποιημένο και υψηλότερου επιπέδου προϊόν .
- Την άνοδο των μακρινών προορισμών στη διεθνή τουριστική αγορά .

Ωστόσο ,η Ελλάδα έχει τη δυνατότητα να ενισχύσει τη θέση της στη διεθνή αγορά ,εκμεταλλευόμενη τους τουριστικούς πόρους που την κάνουν να ξεχωρίζει από τους άλλους μεσογειακούς προορισμούς και της εξασφαλίζουν σταθερό μέλλον .Τέτοιοι πόροι είναι κυρίως ο ελληνικός πολιτισμός και οι ανεκμετάλλευτοι φυσικοί πόροι (τοπία ορεινοί όγκοι ,ποτάμια ,λίμνες ,περιοχές οικολογικού ενδιαφέροντος κ.τ.λ.)

«Η προοπτική βιώσιμης αξιοποίησης των πόρων αυτών και μέσω του τουρισμού είναι η μόνη απάντηση στο πρόβλημα της μειωμένης ανταγωνιστικότητας του ελληνικού τουριστικού προϊόντος .» (Από την «Τουριστική Αγορά»)

Δ)ΟΙ ΒΑΣΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ –ΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

ΣΤΟΧΟΙ :

- Η κατά τάξη μεγέθους αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών σε όλους τους τομείς που συνθέτουν το τουριστικό προϊόν και η διατήρηση του επιπέδου της ποιότητας αυτής .
- Η υποστήριξη μιας τιμολογιακής πολιτικής ανταγωνιστικού επιπέδου .
- Η οργάνωση του τομέα της ενημέρωσης και των πωλήσεων .
- Η οργάνωση υποδομών επί των οποίων μπορεί να αναπτυχθεί ο εναλλακτικός τουρισμός .
- Η ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος με το συγκριτικό πλεονέκτημα του πολιτιστικού αποθέματός μας ,οργανωμένου με σύγχρονους τρόπους επικοινωνίας και νέες ιδέες παρουσίασης .

ΤΟΜΕΙΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ :

- Ο εκσυγχρονισμός των υποδομών όλων των μεγεθών και όλων των κλάδων (ξενοδοχεία ,ενοικιαζόμενα δωμάτια ,διαμερίσματα ,camping ,σκάφη αναψυχής ,μεταφορικά μέσα ,μαρίνες κ.τ.λ.) και ενθάρρυνση πρόσθετης προσφοράς υψηλής στάθμης .
- Η εκπαίδευση και επιμόρφωση ανθρώπινου δυναμικού .
- Η πιστοποίηση της ποιότητας των παρεχόμενων κατά τομέα υπηρεσιών με τη χρήση συστημάτων διασφάλισης ποιότητας (ISO) .

- Η δημιουργία δικτύων ηλεκτρονικής διαχείρισης των δεδομένων και πληροφόρησης .
- Η δημιουργία των αναγκαίων υποδομών που είναι απαραίτητες για την ύπαρξη κάθε μορφής εναλλακτικού τουρισμού και η ενίσχυση της επιχειρηματικής δραστηριότητας ,ώστε να καταστούν οι σχετικοί θύλακες εκμεταλλεύσιμοι .
- Η οργάνωση και η ενίσχυση των μεγάλων ειδικών επενδύσεων (ΠΟΤΑ ,ίδρυση θεματικών πάρκων όπως εκείνο της μυθολογίας κ.τ.λ.)

Ε) ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ –ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000 –2006

Η Ελληνική τουριστική βιομηχανία βασίστηκε στη σύνθεση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της χώρας ως τουριστικού προορισμού .Η σύνθεση περιελάμβανε τις φυσικές καλλονές ,το ήπιο κλίμα και τον μνημειακό πλούτο και τη διαχειρίστηκε μια αγορά η οποία άσκησε την επιχειρηματική δραστηριότητά της με κατεύθυνση από τη ζήτηση προς την προσφορά .Όμως το θεώρημα αυτό δεν ισχύει πλέον .Οι δραστικές μεταβολές στο εξωτερικό περιβάλλον –από την τεχνολογία μέχρι τις μεταφορές ,τη διαφήμιση και το marketing –όρισαν κανόνες εξαιρετικά ανταγωνιστικούς .Το σύνθημα πια είναι : «η προσφορά φέρνει τη ζήτηση».Η χώρα πρέπει να ανταγωνίζεται με επιτυχία για το μερίδιό της στην παγκόσμια τουριστική αγορά .

Η βασική σύνθεση των πλεονεκτημάτων μένει ίδια .Η μεγάλη μάζα των επισκεπτών έρχεται στην Ελλάδα για τον ήλιο ,τη θάλασσα ,τα αρχαία μνημεία ,τη φιλοξενία .Η προσπάθεια εισαγωγής εναλλακτικών μορφών τουρισμού πρέπει να αντιμετωπισθεί στις διαστάσεις που μπορεί να έχει .Στην ουσία μιλάμε για θύλακες της αγοράς (niche markets) στους οποίους η επένδυση με κατάλληλους τρόπους μπορεί να έχει ενδιαφέροντα αποτελέσματα .Το άθροισμα περισσότερων υπό εκμετάλλευση τέτοιων θυλάκων ,μπορεί να αποτελέσει ένα πρόσθετο συγκριτικό πλεονέκτημα της χώρας ,υπό την έννοια ότι σταδιακά θα αρχίσει να μεταβάλλει την αρχική σύνθεση των πλεονεκτημάτων .Πάντως ,η προσδοκία δημιουργίας τουριστικού ρεύματος στη χαμηλή περίοδο δεν φαίνεται ότι μπορεί να οργανωθεί με αυτόν τον τρόπο .Επέκταση της τουριστικής περιόδου πριν και μετά την αιχμή και βελτίωση της πληρότητας των καταλυμάτων είναι στόχος που μπορεί να αντιμετωπισθεί με τη βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών σε κάθε κατηγορία επισκεπτών .

Οι προαναφερόμενοι γενικοί στόχοι θα πρέπει να υλοποιηθούν με κύριο γνώμονα την προστασία και ανάδειξη του φυσικού και πολιτισμικού περιβάλλοντος και την εφαρμογή των αρχών της αειφορίας ,σύμφωνα με τις κοινοτικές επιταγές και τις αντίστοιχες εθνικές δεσμεύσεις .Είναι γνωστό ,ότι βασική επιδίωξη της τουριστικής πολιτικής είναι ο συντονισμός της με άλλες κρατικές τομεακές πολιτικές που επηρεάζουν το τουριστικό προϊόν ,ώστε να επιτευχθεί αναβάθμιση ολόκληρης της τουριστικής αλυσίδας υπηρεσιών .Π.χ. μεταφορές ,τηλεπικοινωνίες ,λοιπές παροχές ,αρχαιολογικοί χώροι και μνημεία ,εκδηλώσεις ,υπηρεσίες υγείας ,απασχόληση ,εκπαίδευση-κατάρτιση κ.τ.λ.

Η συνέργια μεταξύ των γενικών στόχων των άλλων τομέων και εκείνων του τουριστικού εξασφαλίζει σε σημαντικό βαθμό το συντονισμό και την τελική αναβάθμιση όλων των κρίκων της τουριστικής αλυσίδας προϊόντων και υπηρεσιών δημόσιων και ιδιωτικού τομέα.

Όσο αφορά στις περιφέρειες, οι γενικοί στόχοι του τομεακού ΣΠΑ ταυτίζονται απόλυτα με τις περιφερειακές προτεραιότητες του συνοπτικού ΣΠΑ. Με τους γενικούς στόχους του τομεακού ΣΠΑ επιδιώκεται: α) η αξιοποίηση των έργων που χρηματοδοτήθηκαν από το Β' ΚΠΣ και η ολοκλήρωση των λειτουργικών χαρακτηριστικών αυτών των έργων, που εντάσσονται στην προσπάθεια αναβάθμισης και εμπλουτισμού της ελληνικής προσφοράς, β) η ανάδειξη των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των περιφερειών, ώστε να επιτευχθεί η διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος μέσα από δραστηριότητες εναλλακτικών μορφών τουρισμού, που αρμόζουν ιδιαίτερα στους φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους των ορεινών, παραμεθόριων και νησιωτικών περιοχών, γ) η αναβάθμιση και διαφοροποίηση της ζήτησης των ανεπτυγμένων τουριστικά περιοχών, ώστε να είναι όσο το δυνατόν λιγότερο εκτεθειμένες στις διακυμάνσεις της ζήτησης και στην έντονη εποχικότητα.

ΣΤ) ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ

- I. Οι δημόσιες επενδύσεις θα πρέπει να αφορούν αποκλειστικά στη διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος με τη δημιουργία υποδομών ειδικών μορφών τουρισμού (θαλάσσιος, ορεινός, οικολογικός, αστική αναψυχή). Έτσι θα δοθούν αναπτυξιακές διέξοδοι στην ενδοχώρα και σε μη ανεπτυγμένες παραλιακές περιοχές και συγχρόνως θα εμπλουτισθεί η προσφορά των ανεπτυγμένων περιοχών με υποδομές για ειδική πελατεία και ενεργητική διάθεση του ελεύθερου χρόνου.
- II. Οι ιδιωτικές επενδύσεις θα πρέπει να στοχεύουν στον εκσυγχρονισμό όλων των τουριστικών επιχειρήσεων (κτιριακές εγκαταστάσεις, ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών κτλ), στη δημιουργία εγκαταστάσεων ειδικών μορφών τουρισμού, την προώθηση περιορισμένου αριθμού νέων ξενοδοχειακών μονάδων υψηλής στάθμης και στην ενίσχυση των τουριστικών ΜΜΕ για συμβουλευτικές υπηρεσίες, εισαγωγή φιλικών προς το περιβάλλον μεθόδων, αξιοποίηση νέων τεχνολογιών, συμμετοχή σε εκθέσεις κτλ.
- III. Στον τομέα του marketing, η διαφημιστική παρουσία θα εξειδικεύεται προς δύο κατευθύνσεις: α) συντήρηση της εικόνας της χώρας ως προορισμού παραθεριστικού τουρισμού, β) προώθηση των ειδικών μορφών τουρισμού και ειδικά σε περιόδους εκτός αιχμής.
- IV. Στον τομέα του ανθρώπινου δυναμικού, θα πρέπει να αυξηθούν ποσοτικά και θαματικά τα προγράμματα κατάρτισης ανέργων, επιχειρηματιών και εργαζομένων σε εξειδικευμένους τομείς. Συγχρόνως, πρέπει να αναδιαρθρωθεί η κρατική τουριστική εκπαίδευση για τα νέα τουριστικά επαγγέλματα και τέλος να συνδυαστεί η διάθεση των σχετικών κονδυλίων με την απορρόφισή.
- V. Τους ειδικούς στόχους επηρεάζει εκ των πραγμάτων η διοργάνωση των ολυμπιακών αγώνων στην Αθήνα το 2004. Επιδίωξη δεν θα πρέπει να είναι η συμπλήρωση των τουριστικών υποδομών αλλά και η ανάπτυξη και διάθεση ελκυστικών τουριστικών προϊόντων σε ολόκληρη τη χώρα.

Οι ειδικοί στόχοι που προτείνονται για την επίτευξη των γενικών στόχων είναι:

Εκσυγχρονισμός υφιστάμενων τουριστικών επιχειρήσεων και εγκαταστάσεων και εμπλουτισμός των προϊόντων τους. Δημιουργία τουριστικής προσφοράς υψηλής στάθμης με προτεραιότητα την πραγματοποιούμενη, βάσει πολυετών επιχειρησιακών σχεδίων με διαχρονικά εξελισσόμενους στόχους πιστοποιούμενους σε ετήσια βάση.

Ο στόχος αυτός εξειδικεύει τον γενικό στόχο της αναβάθμισης της ποιότητας των υπηρεσιών, τη διατήρηση της ποιότητας του τουριστικού προϊόντος, τον εκσυγχρονισμό της υπάρχουσας υποδομής και τον εμπλουτισμό της προσφοράς υψηλής στάθμης μέσω επενδύσεων. Ο στόχος υλοποιείται εξ ολοκλήρου με ιδιωτικές επενδύσεις εκσυγχρονισμού και εμπλουτισμού της σύνθεσης των υπηρεσιών υφιστάμενων τουριστικών επιχειρήσεων όλων των κλάδων: κύριων και μη κύριων τουριστικών καταλυμάτων, κέντρων εστίασης και αναψυχής, τουριστικών γραφείων και λεωφορείων, επιχειρήσεων *rent a car*, επιχειρήσεων κρουαζιερόπλοιων και γιότιγκ. Οι σχετικές δράσεις θα πρέπει να περιλαμβάνουν πάγιες εγκαταστάσεις και εξοπλισμό, μέσα (αυτοκίνητα, πλώια κτλ) και να συνδυάζονται με δράσεις οργάνωσης, προβολής, επιμόρφωσης κτλ.

Ανάπτυξη διάφορων μορφών θεματικού τουρισμού (πολιτιστικός, θαλάσσιος, αθλητικός, συνεδριακός, οικολογικός, αγροτουρισμός, ιαματικός κτλ.

Ο στόχος αυτός καλύπτει την ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού, οι οποίες εμπλουτίζουν το ελληνικό τουριστικό προϊόν. Τα χαρακτηριστικά των μορφών θεματικού τουρισμού είναι ότι: α) διακινούν διεθνώς πελατεία αυξημένης εισοδηματικής στάθμης (π.χ. συνεδριακός τουρισμός) και ταυτόχρονα υψηλού μορφωτικού επιπέδου, β) συμβάλλουν στην άμβλυση της εποχικότητας και γ) πεδίο ανάπτυξής τους δεν είναι μόνο οι ανεπτυγμένες τουριστικά περιοχές. Με αυτήν την έννοια ο στόχος αυτός έχει σημαντική πολιτιστική, συναλλαγματική και περιφερειακή διάσταση. Η ανάπτυξη των ειδικών μορφών τουρισμού προϋποθέτει τη δημιουργία, επέκταση ή εκσυγχρονισμό των αναγκαίων υποδομών, δράσεις οργανωτικού χαρακτήρα, εξειδικευμένο marketing και εκπαίδευση-επιμόρφωση προσωπικού.

Ορισμένες από τις θεματικές μορφές τουρισμού απαιτούν εξ ορισμού δημόσιες επενδύσεις για την εξασφάλιση των αναγκαίων υποδομών τους, όπως ο ορεινός, ο πολιτιστικός, ο οικολογικός, ενώ άλλες αναπτύχθηκαν και αναπτύσσονται με υποδομές του ιδιωτικού τομέα, όπως ο συνεδριακός, ο αθλητικός κτλ. Προτείνεται η διαφοροποίηση του θεραπευτικού τουρισμού και του τουρισμού υγείας από τις λοιπές εναλλακτικές ή ήπιες μορφές τουρισμού και η υπαγωγή των σχετικών επενδύσεων στις εγκαταστάσεις ειδικής τουριστικής υποδομής που θα προωθούνται αποκλειστικά από ιδιωτικούς φορείς ως ιδιωτικές επενδύσεις. Το ίδιο ισχύει και για τα χιονοδρομικά κέντρα. Στην ίδια βάση θα πρέπει να ανασχεδιαστούν και οι δράσεις για την προώθηση του ορεινού και περιπατητικού τουρισμού, με εξειδίκευση κατά περιοχή.

Οι δράσεις θα πρέπει να επιλέγονται με διαδικασίες πρόσκλησης για υποβολή προτάσεων, αφού προηγουμένως έχουν προσδιορισθεί οι σχετικές χωρικές κατευθύνσεις. Μεταξύ των βασικών κριτηρίων επιλογής θα πρέπει να είναι ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας (έργα, προβολή, κατάρτιση κ.τ.λ) και η

συμπληρωματικότητα αυτών των δράσεων με άλλες δραστηριότητες και δράσεις (πολιτιστικές δραστηριότητες, ορεινά αθλήματα κτλ.) ή σε συνδυασμό με δράσεις άλλων τομέων. Για την επίτευξη σχετικής «πληρότητας» στο χώρο των εναλλακτικών μορφών τουρισμού σκόπιμο είναι να γίνει εμπλουτισμός τους με την ειδική μορφή του αγροτουρισμού, με την έννοια της προσφοράς δυνατοτήτων για διαφοροποιημένες και εξειδικευμένες αγροτικές δραστηριότητες, σε συνδυασμό με παραδοσιακά καταλύματα, τοπική κουζίνα, έθιμα κτλ.

Επίσης, είναι σκόπιμο να γίνει επέκταση και σε μορφές τουρισμού περιπέτειας σε συνδυασμό με δραστηριότητες ειδικού αθλητισμού όπως: rafting, καγιάκ, καταδύσεις κτλ. Για την προώθηση του οικολογικού τουρισμού μπορούν να προβλεφθούν δράσεις πιλοτικού χαρακτήρα λόγω της ευαισθησίας των ελληνικών οικοσυστημάτων. Για την προώθηση αυτών των δράσεων είναι δυνατή μια συνεργασία με φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης καθώς και με ερευνητικούς και πανεπιστημιακούς φορείς στο επίπεδο του σχεδιασμού και της υλοποίησης.

Για την επιλογή και χωροθέτηση των εγκαταστάσεων και των υποδομών όλων των παραπάνω μορφών τουρισμού θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι υπό εκπόνηση μελέτες που έχει αναθέσει το κράτος: ΕΟΤ- ορεινός όγκος Πίνδου, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ-ορεινός όγκος Παρνασσού, ΥΠΕΧΩΔΕ-χωροταξικές μελέτες περιφερειών, δύο μελέτες για την χωροθέτηση δικτύων χιονοδρομικών κέντρων, υδροθεραπευτηρίων, γηπέδων γκόλφ και συνεδριακών κέντρων σε εθνικό επίπεδο.

Ο πολιτιστικός τουρισμός, λόγω του ευρύτερου φάσματος που περιλαμβάνει, πρέπει να αποτελέσει αυτοτελές μέτρο. Ένα μέρος των δράσεων πρέπει να συνδυάζεται με αντίστοιχες δράσεις του προγράμματος «ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ» (π.χ. οργάνωση και προβολή λαογραφικών εκδηλώσεων, ανάδειξη παραδοσιακών συνόλων και συνηθειών κτλ.) Ένα ειδικό πρόγραμμα συγκρότησης εθνικού δικτύου παραδοσιακών καταλυμάτων μπορεί να αποτελέσει αυτοτελή ειδική δράση του μέτρου ή και ανεξάρτητο μέτρο. Σχετικές ενέργειες μπορεί να είναι: α) έργα συντήρησης και αναδιαμόρφωσης διατηρητέων κτιρίων και μετατροπή τους σε καταλύματα, β) καταγραφή, συγκρότηση χωροταξικής βάσης δεδομένων, συστήματος γεωγραφικών πληροφοριών για τους παραδοσιακούς οικισμούς και τους υπάρχοντες πόρους στην περιοχή τους (μνημεία, μουσεία, καταλύματα, βιότοποι κτλ.), γ) καθιέρωση δομών πιστοποίησης παραδοσιακών καταλυμάτων, δ) δικτύωση επιχειρηματικών φορέων, ε) συγκρότηση φορέα διαχείρισης, στ) κατάρτιση τεχνικών και στελεχών, ζ) ενιαίες ενέργειες προβολής, η) κατάρτιση τοπικών ξεναγών.

Οι επιλέξιμοι φορείς υλοποίησης μπορεί να είναι ιδιώτες, δημοτικές επιχειρήσεις, αναπτυξιακές εταιρίες. Οι επιλέξιμες περιοχές θα προσδιοριστούν σε τμήματα της χώρας που διαθέτουν παραδοσιακούς οικισμούς. Γενικά, οι παραδοσιακοί οικισμοί θα έχουν αυξημένο ρόλο στο πρόγραμμα ανάπτυξης των ήπιων μορφών τουρισμού, γιατί προσφέρονται να δεχθούν καταλύματα, συμπληρωματικές τουριστικές χρήσεις και άλλες πολιτιστικές και κοινωνικές χρήσεις στην ορεινή ενδοχώρα και τα μικρά νησιά. Κατά συνέπεια, όλες οι ανάγκες διαμονής, εστίασης, αναψυχής της πελατείας ορισμένων μορφών τουρισμού π.χ. Ορεινού, οικολογικού κτλ. μπορεί να καλύπτονται σε παραδοσιακά κτίρια με δημόσιες ή ιδιωτικές επενδύσεις.

Άλλη κατεύθυνση στην οποία μπορεί να κινηθεί ο σχετικός με τον πολιτιστικό τουρισμό προγραμματισμός, είναι ο αστικός τουρισμός (διακοπές λίγων ημερών για αξιοθέατα-μορφωτικές εμπειρίες-διασκέδαση-ψώνια) και οι πολιτιστικές διαδρομές.

Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ όλων των κλάδων του τομέα.

Ο στόχος αυτός εξυπηρετεί τους δύο στόχους του ΣΠΑ, με την έννοια ότι ολόκληρη σχεδόν η τουριστική προσφορά της Ελλάδας αποτελείται από ΜΜΕ όλων των κλάδων. Ο στόχος αυτός διαφοροποιείται από τον πρώτο στόχο, γιατί επιδιώκει την ανάληψη οργανωτικών κυρίως πρωτοβουλιών συνεργασίας για την επίτευξη οικονομικών κλίμακας. Η ενέργεια ενίσχυσης των ΜΜΕ βάσει του υποπρογράμματος «ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ» του Β' ΚΠΣ προβλέπεται να καλύψει στόχους και το φυσικό αντικείμενό της και προτείνεται να συνεχιστεί και στο Γ' ΚΠΣ, λόγω της αυξημένης ζήτησης εκ μέρους των τουριστικών ΜΜΕ και των διευρυνόμενων αναγκών για την αντιμετώπιση του εντεινόμενου εσωτερικού και διεθνούς ανταγωνισμού. Ιδιαίτερα προτείνεται να συνεχιστούν οι δράσεις για εκσυγχρονισμό της μηχανοργάνωσης των επιχειρήσεων και για συνεργασίες και συμπράξεις. Σκόπιμο είναι να σχεδιαστούν και νέες δράσεις που θα είναι επιλέξιμες στο πλαίσιο μιας ή περισσότερων προσκλήσεων για υποβολή προτάσεων, λαμβάνοντας υπόψη τις μελλοντικές απαιτήσεις των τουριστικών επιχειρήσεων.

Τέτοιες δράσεις μπορεί να είναι:

- ❖ Συστήματα ηλεκτρονικού εμπορίου και ηλεκτρονικής ανταλλαγής δεδομένων,
- ❖ Δικτύωση με εσωτερικά και διεθνή επιχειρηματικά και επικοινωνιακά δίκτυα,
- ❖ Διασύνδεση με internet,
- ❖ Συστήματα διασφάλισης ποιότητας και περιβαλλοντικών ελέγχων (συμπεριλαμβανομένης της προσαρμογής των ξενοδοχείων σε σύστημα κατάταξης με αστέρια),
- ❖ Διεθνικές συνεργασίες και συμπράξεις,
- ❖ Διασυνδέσεις, συμπράξεις, ανάπτυξη δικτύων μεταξύ περισσότερων του ενός κλάδων των υφιστάμενων τουριστικών επιχειρήσεων ή και περισσότερων της μιας επιχειρήσεων του ίδιου τουριστικού κλάδου στην κατεύθυνση παροχής πιο ολοκληρωμένου τουριστικού προϊόντος,
- ❖ Εξειδίκευση σε νέες μορφές και εμπλουτισμός προϊόντος,
- ❖ Κατάρτιση στελεχών ΜΜΕ (ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ) για την προσαρμογή στην ΟΝΕ.

Ειδικό μέτρο πρέπει να αποτελέσει η δημιουργία δικτύου συμβουλευτικών και μελετητικών φορέων με εξειδίκευση στις τουριστικές ΜΜΕ για παροχή συμβουλών και τεχνογνωσίας σε θέματα οργάνωσης, εξελίξεων στους αντίστοιχους κλάδους, συμμετοχής σε κοινοτικά ή εθνικά χρηματοδοτικά προγράμματα, marketing κτλ.

Βελτίωση της συμβολής του τουριστικού τομέα στη διατήρηση και αύξηση της απασχόλησης.

Ο στόχος αυτός καλύπτει πολιτικές επιμόρφωσης-εκπαίδευσης και απορρόφησης εκπαιδευμένου ανθρώπινου δυναμικού που απασχολείται ή εμπλέκεται σε τουριστικούς τομείς. Η συμβολή του τουρισμού στην απασχόληση μέσω του Γ' ΚΠΣ μπορεί να είναι πολύπλευρη με τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, την επέκταση της τουριστικής περιόδου και την άμβλυνση της εποχικότητας, την απασχόληση σημαντικού αριθμού γυναικών, τη δημιουργία νέων ειδικοτήτων, την ανάδειξη νέων προορισμών και νέων τουριστικών πόρων, την ανάπτυξη νέων και ειδικών μορφών τουρισμού.

Μέσω των προγραμμάτων κατάρτισης και επιμόρφωσης, καθώς και με δράσεις ενημέρωσης των κατοίκων των τουριστικών περιοχών θα επιδιωχθεί, μεταξύ άλλων, η ομαλή ένταξη των ομάδων επισκεπτών στο κοινωνικό περιβάλλον των τοπικών κοινωνιών.

Βελτίωση της σύνδεσης του τουριστικού τομέα με τους τομείς παραγωγής παραδοσιακών προϊόντων και τη σύγχρονη πολιτιστική παραγωγή.

Ο στόχος προορίζεται να καλύψει το υφιστάμενο «έλλειμμα» στη σύνδεση του τουριστικού τομέα με τους άλλους παραγωγικούς κλάδους: τομείς όπως η κατασκευή, ο εξοπλισμός και η διακόσμηση τουριστικών εγκαταστάσεων κάθε μορφής, τα ψώνια, η εστίαση και αναψυχή, η ικανοποίηση μορφωτικών –πολιτιστικών ενδιαφερόντων των τουριστών κτλ. Θα επιδιωχθεί να συνδεθούν με την παραγωγή παραδοσιακών προϊόντων του πρωτογενούς (γεωργία, κτηνοτροφία, αλιεία) και του δευτερογενούς τομέα (βιοτεχνία, χειροτεχνία) καθώς και της σύγχρονης πολιτιστικής παραγωγής (εικαστικές τέχνες, γράμματα). Με αυτόν τον τρόπο θα ενισχυθεί η επαφή του τουρίστα με την ιστορία, την παράδοση και την σύγχρονη ελληνική τέχνη, αλλά και με τη ζωή του σύγχρονου Έλληνα. Δράσεις για τη διάσωση της ελληνικής κουζίνας (εθνικής και τοπικών) και τη δημιουργική εξέλιξή της, δράσεις ένταξης παραδοσιακών αγροτικών προϊόντων στο τουριστικό προϊόν, δράσεις ενίσχυσης της παραδοσιακής χειροτεχνίας δια του τουρισμού και δράσεις προσέγγισης και εξοικείωσης του τουρίστα με τη σύγχρονη ελληνική τέχνη καλύπτονται από αυτόν τον στόχο.

ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΤΗΣ Α.Κ.Ε.

✓ ΑΓΙΑ ΛΟΥΚΙΑ
✓ ΑΓΙΟΣ ΒΙΚΕΝΤΙΟΣ ΚΑΙ ΓΡΕΝΑΔΙΝΕΣ
✓ ΑΓΙΟΣ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΚΑΙ ΝΕΒΙΣ
✓ ΑΓΚΟΛΑ
✓ ΑΙΘΙΟΠΙΑ
✓ ΑΚΤΗ ΕΛΕΦΑΝΤΟΣΤΟΥ
✓ ΑΝΤΙΓΚΟΥΑ ΚΑΙ ΜΠΑΡΜΠΟΥΝΤΑ
✓ ΑΪΤΗ ΒΑΝΟΥΑΤΟΥ
✓ ΓΚΑΜΠΙΑ
✓ ΓΚΑΜΠΙΟΝ
✓ ΓΚΑΝΑ
✓ ΓΟΥΪΑΝΑ
✓ ΓΟΥΪΝΕΑ
✓ ΓΟΥΪΝΕΑ-ΜΠΙΣΑΟΥ
✓ ΓΡΕΝΑΔΑ
✓ ΔΟΜΝΙΚΑΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
✓ ΔΥΤΙΚΗ ΣΑΜΟΑ
✓ ΕΡΥΘΡΑΙΑ
✓ ΖΑΜΠΙΑ
✓ ΖΑΪΡ
✓ ΖΙΜΠΑΜΠΟΥΕ
✓ ΙΣΗΜΕΡΙΝΗ ΓΟΥΪΝΕΑ
✓ ΚΑΜΕΡΟΥΝ
✓ ΚΕΝΤΡΟΑΦΡΙΚΑΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
✓ ΚΕΝΥΑ
✓ ΚΙΡΙΜΠΑΤΙ
✓ ΚΟΓΚΟ
✓ ΚΟΜΟΡΕΣ
✓ ΛΕΣΟΤΟ
✓ ΛΙΒΕΡΙΑ
✓ ΜΑΔΑΓΑΣΚΑΡΗ
✓ ΜΑΛΑΟΥΪ
✓ ΜΑΛΙ
✓ ΜΑΥΡΙΤΑΝΙΑ
✓ ΜΟΖΑΜΒΙΚΗ
✓ ΜΠΑΡΜΠΙΑΝΤΟΣ
✓ ΜΠΑΧΑΜΕΣ
✓ ΜΠΕΛΙΖ
✓ ΜΠΙΝΙΝ

✓ ΜΠΟΤΣΟΥΑΝΑ
✓ ΜΠΟΥΡΚΙΝΑ ΦΑΣΟ
✓ ΜΠΟΥΡΟΥΝΤΙ
✓ ΝΑΜΙΜΠΙΑ
✓ ΝΗΣΟΙ ΣΟΛΟΜΩΝΤΟΣ
✓ ΝΗΣΟΣ ΜΑΥΡΙΚΙΟΥ
✓ ΝΙΓΗΡ
✓ ΝΙΓΗΡΙΑ
✓ ΝΤΟΜΙΝΙΚΑ
✓ ΟΥΓΚΑΝΤΑ
✓ ΠΑΠΟΥΑΣΙΑ
✓ ΝΕΑ ΓΟΥΪΝΕΑ
✓ ΠΡΑΣΙΝΟ ΑΚΡΩΤΗΡΙΟ
✓ ΡΟΥΑΝΤΑ
✓ ΣΑΟ ΤΟΜΕ ΚΑΙ ΠΡΙΝΤΣΙΠΕ
✓ ΣΕΝΕΓΑΛΗ
✓ ΣΕΥΧΕΛΛΕΣ
✓ ΣΙΕΡΡΑ ΛΕΟΝΕ
✓ ΣΟΜΑΛΙΑ
✓ ΣΟΥΑΖΙΛΑΝΔΗ
✓ ΣΟΥΔΑΝ
✓ ΣΟΥΡΙΝΑΜ
✓ ΤΑΝΖΑΝΙΑ
✓ ΤΖΑΜΑΪΚΑ
✓ ΤΖΙΜΠΟΥΤΙ
✓ ΤΟΓΚΟ
✓ ΤΟΝΓΚΑ
✓ ΤΟΥΒΑΛΟΥ
✓ ΤΡΙΝΙΔΑΔ ΚΑΙ ΤΟΜΠΑΓΚΟ
✓ ΤΣΑΝΤ
✓ ΦΙΤΖΙ

Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΜΕ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ

-19/09/1946 : Ο WINSTON CHURCHILL προτείνει σε ένα λόγο του στη Ζυρίχη ,την ίδρυση των «Ηνωμένων Πολιτειών της Ευρώπης».

-09/05/1950 : Ο Γάλλος υπουργός των εξωτερικών ROBERT SCHUMAN προτείνει να τεθεί η παραγωγή άνθρακα και χάλυβα της Γαλλίας και της Γερμανίας υπό κοινό έλεγχο και να δημιουργηθεί για αυτό το σκοπό μια ευρωπαϊκή οργάνωση ,στην οποία θα μπορούσαν να συμμετέχουν όλες οι ευρωπαϊκές χώρες και η οποία θα κατευθύνεται από ένα ευρωπαϊκό όργανο ,την «Ανώτατη Αρχή».

-18/04/1951 :Υπογράφεται στο Παρίσι η ιδρυτική συνθήκη της «Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα (Ε.Κ.Α.Χ.) ,με μέλη τη Γαλλία ,τη Γερμανία ,την Ιταλία ,την Ολλανδία ,το Βέλγιο και το Λουξεμβούργο.Όργανά της : η Ανώτατη Αρχή ,ένα Συμβούλιο Υπουργών ,ένα Ευρωπαϊκό Δικαστήριο και μια Κοινοβουλευτική Συνέλευση (Κοινή Συνέλευση).

-27/05/1952 :Υπογράφεται στο Παρίσι η Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άμυνας (Ε.Κ.Α.).Απέβλεπε στην ενοποίηση των ευρωπαϊκών όπλων και στην ενίσχυση της Ατλαντικής συμμαχίας.

-10/08/1952 :Ορίζεται η Ανώτατη Αρχή της Ε.Κ.Α.Χ. με πρόεδρο τον JEAN MONNET.

-10/09/1952 :Πρώτη συνεδρίαση της Κοινής Συνέλευσης στο Στρασβούργο.Τα 78 μέλη εκλέγουν πρόεδρο του πρώτου Κοινοβουλευτικού Σώματος τον Βέλγο πρωθυπουργό PAUL HENRI SPAAK.

-10/03/1953 :Η Κοινή συνέλευση ζητά τη συγχώνευση των αρμοδιοτήτων στους τομείς της εξωτερικής πολιτικής ,της άμυνας ,της οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής σε μια ευρωπαϊκή πολιτική κοινότητα.Το σχέδιο απορρίπτεται από το Συμβούλιο Υπουργών.

-16/06/1953 :Η Κοινή Συνέλευση αποφασίζει τη σύσταση πολιτικών ομάδων.

-15/03/1953 :Υπογράφεται στις Βρυξέλλες η συνθήκη για την ίδρυση της Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) από τη Γαλλία ,τη Μ.Βρετανία και τις χώρες Μπενελούξ.Ακολουθούν η Γερμανία και η Ιταλία στις 06/05/1953.Η αποτυχία της ΕΚΑ οδηγεί στη ΔΕΕ.

-30/08/1954 :η Γαλλική εθνοσυνέλευση απορρίπτει οριστικά την επικύρωση της συνθήκης ΕΚΑ.

-1 και 2/06/1955 :Αποφασίζεται η επέκταση της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης πρώτας τον τομέα της οικονομίας.Ο SPAAK επεξεργάζεται ένα υπόμνημα σχετικά με τις δυνατότητες μιας Γενικής Οικονομικής Κοινότητας ,καθώς και μιας Κοινότητας στον τομέα της ατομικής ενέργειας.

- 29/05/1956** :Οι Υπουργοί Εξωτερικών συνέρχονται στη Βενετία και εγκρίνουν το υπόμνημα SPAAK. Αποφασίζουν την έναρξη διακυβερνητικών διαπραγματεύσεων. Δεν συμμετέχει το Ην.Βασίλειο το οποίο αντιπροτείνει τη δημιουργία ζώνης ελεύθερων συναλλαγών.
- 25/03/1957** :Τα έξι ιδρυτικά κράτη υπογράφουν τη συνθήκη της Ρώμης ,με την οποία ιδρύονται η ΕΟΚ και η Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας (ΕΥΡΑΤΟΜ).Οι ιδρυτικές συνθήκες συστήνουν τη συνέλευση των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων που είναι αρμόδια για ΕΟΚ ,ΕΚΑΧ ,ΕΥΡΑΤΟΜ.Με αυτές ορίζεται η «ληξιαρχική πράξη γέννησης»του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (142 μέλη).
- 13/02/1957** :Το Συμβούλιο του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας αρχίζει τις διαπραγματεύσεις με σκοπό την ίδρυση ζώνης ελεύθερων συναλλαγών.Στις 03/05/1960 ιδρύεται η Ευρωπαϊκή ζώνη ελεύθερων συναλλαγών.Συμμετέχουν το Ην.Βασίλειο ,η Σουηδία ,η Νορβηγία ,η Δανία ,η Αυστρία ,η Ελβετία και η Πορτογαλία.
- 01/01/1958** :Ισχύουν οι συνθήκες της Ρώμης.
- 16/01/1958** :Αναλαμβάνει καθήκοντα η πρώτη Ευρωπαϊκή Επιτροπή με πρόεδρο το Γερμανό καθηγητή WOLTER HOLLSTEIN.
- 19/03/1958** :Η Κοινοβουλευτική Συνέλευση εκλέγει πρόεδρό της τον ROBERT SCHUMAN και αποφασίζει στο εξής να αποκαλείται Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.
- 01/01/1959** :Γίνεται η πρώτη μείωση των τελωνειακών δασμών μεταξύ των κρατών μελών και για τις τρίτες χώρες ισχύει προοδευτικά κοινό δασμολόγιο.
- 08/06/1959** :Η Ελλάδα υποβάλλει αίτηση σύνδεσης με την ΕΟΚ.Στις 31/07/1959 ακολουθεί η Τουρκία.
- 04/01/1960** :Υπογράφεται η σύμβαση της Στοκχόλμης και ιδρύεται η ΕΖΕΣ(ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΖΩΝΗ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ).Πρωτοστατεί το Ην.Βασίλειο.
- 20/09/1960** :Εκδίδεται ο πρώτος κανονισμός για το ευρωπαϊκό κοινοτικό ταμείο που έχει κύριους στόχους την απασχόληση και την επαγγελματική επιμόρφωση.
- 10και11/02/1961** :Αποφασίζεται η ίδρυση μιας ένωσης πολιτικής ανάμεσα στους έξι.
- 09/07/1961** :Συμφωνία σύνδεσης Ελλάδας και ΕΟΚ.
- 31/07/1961** :Η Ιρλανδία κάνει αίτηση για προσχώρηση στην ΕΟΚ.Ακολουθεί η Δανία στις 09/08 και το Ην.Βασίλειο στις 10/08.Η Νορβηγία κάνει αίτηση λίγους μήνες μετά.
- 18/07/1961** :Οι αρχηγοί των κρατών αναλαμβάνουν την υποχρέωση να συνέρχονται σε τακτικές συνεδριάσεις πολιτικού συντονισμού.

-02/11/1961 :Δίνεται στη δημοσιότητα το υπόμνημα για την πολιτική ένωση (Σχέδιο FOUCHET). Το εγχείρημα αποτυγχάνει λόγω διαφωνιών.

-06 και 07/12/1961 :Πραγματοποιείται στις Βρυξέλλες η πρώτη Διάσκεψη των έξι και μεγάλου αριθμού Αφρικανικών χωρών ,η οποία οδηγεί στη σύμβαση ΥΑOUNDE το 1963.

-30/07/1962 :Εφαρμόζεται η κοινή αγροτική πολιτική (ΚΑΠ) μαζί με την τελωνειακή ένωση.

-09/02/1962 :Αίτηση σύνδεσης της Ισπανίας.

-18/05/1962 :Αίτηση σύνδεσης της Πορτογαλίας.

-1963 :Ο πρόεδρος της Γαλλικής δημοκρατίας DE GAULLE ανακοινώνει την άσκηση βέτου στην ένταξη του Ην. Βασιλείου στην ΕΟΚ.

18/01 : Διακόπτονται οι διαπραγματεύσεις με όλες τις ενδιαφερόμενες χώρες.

22/01 : Η Γαλλία και η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας υπογράφουν Γαλλογερμανικό σύμφωνο Φιλίας και Συνεργασίας.

20/07 : Υπογράφεται η σύμβαση ΥΑOUNDE με 18 Αφρικανικές χώρες (εμπορική ,τεχνική και οικονομική στήριξη της κοινότητας). Η παραπάνω σύμβαση είναι ο πρόδρομος των συμβάσεων LOME.

12/09 : Συμφωνία σύνδεσης της Τουρκίας.

-04/05/1964 : Αρχίζουν τελωνειακές διαπραγματεύσεις που καταλήγουν σε αισθητή μείωση δασμών (Γύρος KENNEDY).

-01/07/1964 : Ιδρύονται οι πρώτες οργανώσεις της Κοινής Αγοράς (γεωργικά προϊόντα).

-31/03/1965 : Ο HOLLSTEIN παρουσιάζει σχέδιο παραχώρησης δημοσιονομικής αυτονομίας στην Κοινότητα.

-30/06/1965 : Η Γαλλία αντιδρά στο σχέδιο HOLLSTEIN και επτά μήνες εφαρμόζει σε κοινοτικό επίπεδο την πολιτική της «ΚΕΝΗΣ ΕΔΡΑΣ» (δεν συμμετέχουν σε καμιά συνεδρίαση της Κοινότητας).

-29/01/1966 : Η κρίση του '65 ξεπερνιέται με το Συμβιβασμό του Λουξεμβούργου, με τον οποίο διατηρείται ο κανόνας της ομοφωνίας όταν διακυβεύονται ζωτικά συμφέροντα. Η Γαλλία επανέρχεται.

-21/04/1967 : Παγώνει η συμφωνία σύνδεσης με την Ελλάδα λόγω του πραξικοπήματος των Συνταγματαρχών.

-11/05/1967 : Το Ην. Βασίλειο κάνει νέα αίτηση και ακολουθούν : Ιρλανδία , Δανία , Νορβηγία. Η Γαλλία επιφυλάσσεται και «παγώνει» την έναρξη των διαπραγματεύσεων.

-01/07/1968 : Εφαρμόζεται η Συνθήκη Συγχώνευσης των εκτελεστικών οργάνων της ΕΟΚ , με την οποία ιδρύεται ενιαίο Συμβούλιο και Επιτροπή για τις τρεις Κοινότητες.

Καταργούνται οι ενδοκοινοτικοί δασμοί για τα βιομηχανικά προϊόντα.

-18/12/1968 :Κατάθεση του σχεδίου MANSHOLT για τον εκσυγχρονισμό των γεωργικών δομών.

-01και02/12/1969 :Σύνοδος Κορυφής Χάγης
α.ενισχύονται οι εξουσίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στον προϋπολογισμό,
β.παραχωρούνται ίδιοι πόροι στην Κοινότητα,
γ.αρχίζει η προετοιμασία για την ίδρυση της ONE.

-09/02/1970 :Δημιουργία Συστήματος Νομισματικής συνεργασίας και αλληλεγγύης στα κράτη μέλη.

-21και22/04/1970 :Υπογράφεται στο Λουξεμβούργο η Συνθήκη για τη δημιουργία των ιδίων πόρων της Κοινότητας :δασμοί από προϊόντα τρίτων χωρών,εισφορές από εισαγωγές γεωργικών προϊόντων και 1% από ΦΠΑ.

-27/10/1970 :Εγκρίνεται η έκθεση DAVIGNON για την πολιτική συνεργασία.Στόχος ο συντονισμός των κατευθύνσεων στην εξωτερική πολιτική ,όπως περιγράφεται στην έκθεση του Λουξεμβούργου :η Ευρώπη πρέπει να μιλά με μια φωνή για τα μεγάλα διεθνή και παγκόσμια προβλήματα και να έχει κοινή δράση όποτε είναι αναγκαίο και δυνατό.

-30/06/1970 :Ξαναρχίζουν οι διαπραγματεύσεις για την ένταξη του Ην.Βασιλείου της Ιρλανδίας ,της Δανίας και της Νορβηγίας.

-22/03/1971 :Εγκρίνεται το σχέδιο WERNER για την εναρμόνηση των οικονομικών πολιτικών.

-Αύγουστος 1971 :Η κυβέρνηση ΗΠΑ αποδεσμεύει το δολάριο από το χρυσό.Κλονίζεται το νομισματικό σύστημα BRETTON WOODS (σύστημα σταθερών ισοτιμιών με σταθερή τιμή χρυσού σε δολάρια ΗΠΑ και υποχρέωση της ομοσπονδιακής τράπεζας ΗΠΑ να εξασφαλίζει τη μετατρεψιμότητα των αποθεματικών σε δολάρια άλλων κεντρικών τραπεζών σε χρυσό).Τίθεται το ερώτημα δημιουργίας ενιαίου νομισματικού συστήματος για τη μείωση ανεξέλεγκτων διακυμάνσεων των νομισματικών ισοτιμιών των κρατών μελών.

-22/01/1972 :Υπογράφονται στις Βρυξέλλες οι Συνθήκες προσχώρησης στην ΕΟΚ των :Ην.Βασίλειο ,Δανία ,Νορβηγία ,Ιρλανδία.

-Απρίλιος 1972 :Οι έξι αποφασίζουν να επαναφέρουν στο 2,25% το ανώτατο αποδεκτό όριο απόκλισης των συναλλαγματικών ισοτιμιών.Στο νέο νομισματικό σύστημα («νομισματικό φίδι») μετέχουν και οι :Δανία ,Ιρλανδία και Μ.Βρετανία ,οι οποίες δεν είναι ακόμα μέλη.

-10/05/1972 :Εγκρίνεται με δημοψήφισμα η ένταξη της Ιρλανδίας στην Κοινότητα (83% υπέρ).Στις 02/10 ακολουθεί η Δανία (63,5% υπέρ) ,ενώ απορρίπτεται την ίδια μέρα η Νορβηγία (53% κατά).Στο Ην.Βασίλειο η Συνθήκη κυρώνεται από τα δύο νομοθετικά σώματα «Κάτω και Άνω Βουλή».

- 01/01/1973** :Οι χώρες της Κοινότητας γίνονται εννέα από έξι με τις: Δανία ,Ιρλανδία και Ην.Βασίλειο.Οι ευρωβουλευτές αριθμούν τους 198.
- 09και10/12/1974** :Διάσκεψη Κορυφής στο Παρίσι.Σύσταση Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης.Οι αρχηγοί των κρατών μελών συνέρχονται τρεις φορές το χρόνο στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.
- 28/02/1975** :Σύμβαση Λομέ μεταξύ Κοινότητας και 46 χώρες της Αφρικής ,της Καραϊβικής και του Ειρηνικού.
- 04/03/1975** :Διαθεσμική Συμφωνία Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου για την ενίσχυση των αρμοδιοτήτων του Κοινοβουλίου στο δημοσιονομικό τομέα.
- 05/06/1975** :Εγκρίνεται η ένταξη του Ην.Βασιλείου (67,2% υπέρ).
- 12/06/1975** :Η Ελλάδα υποβάλλει αίτηση προσχώρησης.
- 22/07/1975** :Συνθήκη για τη σύσταση του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου με σκοπό τον έλεγχο της πιστής και χρηστής διαχείρισης των οικονομικών της Κοινότητας.
- 20/09/1976** :Το Συμβούλιο εγκρίνει οριστικά την πράξη για την εκλογή μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με άμεση και καθολική ψηφοφορία.
- 28/03/1977** :Η Ισπανία υποβάλλει αίτηση προσχώρησης και ακολουθεί στις 28/07 η Πορτογαλία.
- 06και07/07/1978** :Σύνοδος Κορυφής της Βρέμης.Προτείνεται η δημιουργία Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος (ΕΝΣ) που αντικαθιστά το «φίδυ».
- 10/03/1979** :Έναρξη λειτουργίας του ΕΝΣ με επίκεντρο το ECU (ευρωπαϊκή νομισματική μονάδα).
- 28/05/1979** :Υπογραφή της πράξης προσχώρησης της Ελλάδας στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες.
- 07ως10/06/1979** :Πρώτες Ευρωπαϊκές εκλογές στα εννέα κράτη μέλη.
- 17/07/1979** :Εκλέγεται πρόεδρος του Κοινοβουλίου στο Στρασβούργο ο SIMONE VEIL.
- 31/10/1979** :Υπογραφή της δεύτερης Σύμβασης Λομέ (πρωτεύουσα του Togo) μεταξύ της ΕΟΚ και 48 Αφρικανικά κράτη και κράτη του ειρηνικού και της Καραϊβικής (ΑΚΕ).
- 13/02/1979** :Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο απορρίπτει τον προϋπολογισμό της Κοινότητας για το 1980.
- 16/04/1980** :Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εγκρίνει τη Συνθήκη προσχώρησης της Ελλάδας.

-30/05/1980 :Το Συμβούλιο αναθέτει στην Επιτροπή την εκπόνηση προτάσεων για τη βελτίωση της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής και την εκπόνηση νέου συστήματος χρηματοδότησης της Κοινότητας (εντολή της «30^{ης} Μαΐου).

-01/01/1981 :Η Ελλάδα γίνεται το 10^ο μέλος της ΕΟΚ με 24 Ευρωβουλευτές.Οι Ευρωβουλευτές γίνονται στο σύνολό τους 434.

-24/06/1981 :Η Επιτροπή παρουσιάζει την έκθεση για την εντολή της «30^{ης} Μαΐου» ,στην οποία προτείνει την ανάπτυξη της «Ευρώπης Δεύτερης Γενιάς» με επέκταση της δράσης της Κοινότητας σε διαρθρωτικές πολιτικές.Το Κοινοβούλιο ζητά αύξηση των ιδίων πόρων πέραν του 1% του ΦΠΑ.

-18/10/1981 :Άμεση εκλογή των 24 Ευρωβουλευτών της Ελλάδας.

-17/11/1981 :Οι υπουργοί εξωτερικών της Γερμανίας και της Ιταλίας (GENSCHER & COLOMBO) υποβάλλουν σχέδιο για την Ε.Ε..Το Κοινοβούλιο αποφασίζει την υποβολή δικών του προτάσεων και αναθέτει την σύνταξη έκθεσης στον Ιταλό Ευρωβουλευτή ALTIERO SPINELLI.

-19/01/1982 :Ο Ολλανδός PIETER DANKERT γίνεται πρόεδρος του Κοινοβουλίου.

-23/02/1982 :Η Γριλανδία που είναι συνδεδεμένο τμήμα της Δανίας και έγινε μέλος της Κοινότητας την 01/01/1973 ,αποφασίζει την αποχώρησή της με δημοψήφισμα 52% υπέρ.

-20/04/1982 :Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αναβάλλει τη χορήγηση απαλλαγής στην Επιτροπή για την εκτέλεση του προϋπολογισμού του '80.

-16/09/1982 :Κατατίθεται από το Κοινοβούλιο προσφυγή κατά του Συμβουλίου Υπουργών στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για παράληψη καθήκοντος όσο αφορά στην υλοποίηση της πολιτικής στον τομέα των μεταφορών.

-25/01/1983 :Εφαρμόζεται η Κοινή Πολιτική Αλιείας.

-11/04/1983 :Το Κοινοβούλιο προτείνει για κοινή Ευρωπαϊκή σημαία ,τη σημαία του Συμβουλίου της Ευρώπης.

-19/06/1983 :Διακήρυξη της Στουτγάρδης για την Ε.Ε.(στηρίχθηκε στην πράξη από τους GENSCHER & COLOMBO).

-15/09/1983 :Το Κοινοβούλιο υποδέχεται τον πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας Κ.Καραμανλή.

-14/02/1984 :Το Κοινοβούλιο εγκρίνει το σχέδιο Συνθήκης για την Ε.Ε.(Σχέδιο SPINELLI).

-28/02/1984 :Το Συμβούλιο Υπουργών εγκρίνει το πρόγραμμα ESPRIT για την έρευνα και ανάπτυξη στον τομέα των τεχνολογιών της πληροφορικής.

-14 και 17/06/1984 :Γίνονται για δεύτερη φορά Ευρωπαϊκές εκλογές με τη συμμετοχή αυτή τη φορά και της Ελλάδας.

-24/07/1984 :Νέος πρόεδρος του Κοινοβουλίου εκλέγεται ο πρώην Γάλλος πρωθυπουργός PIERRE PFLIMLIN.

-14/11/1984 :Το Κοινοβούλιο αρνείται χορήγηση απαλλαγής στην Επιτροπή για εκτέλεση του προϋπολογισμού του '82.

-08/12/1984 :Υπογραφή της Συνθήκης Λομέ Γ' με 65 χώρες της ΑΚΕ.

-01/01/1985 :Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής γίνεται ο JACQUES DELORS.Κυκλοφορούν τα πρώτα Ευρωπαϊκά διαβατήρια στα κράτη μέλη.

-08/05/1985 :Ο RONALD REAGAN επισκέπτεται το Κοινοβούλιο.

-22/05/1985 :Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο καταδικάζει το Συμβούλιο για την παράληψη στον τομέα κοινής πολιτικής μεταφορών.

-12/06/1985 :Υπογράφονται οι Συνθήκες προσχώρησης των Πορτογαλία –Ισπανία.

-14/06/1985 :Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υποβάλλει στο Συμβούλιο και Κοινοβούλιο τη «ΛΕΥΚΗ ΒΙΒΛΟ». Στόχος η κοινή αγορά με άρση όλων των φορολογικών ,διοικητικών και τεχνικών εμποδίων στα εσωτερικά σύνορα της Κοινότητας μέχρι το 1992. Έκδοση 400 οδηγιών.

-23/07/1985 :Το Συμβούλιο εκδίδει κανονισμούς για την εφαρμογή των Μεσογειακών Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων (ΜΟΠ).

-02/12/1985 :Το Συμβούλιο του Λουξεμβούργου εγκρίνει την Ενιαία Ευρωπαϊκή πράξη και το πρόγραμμα για την υλοποίηση της Ευρωπαϊκής Εσωτερικής Αγοράς μέχρι το 1992.

-01/01/1986 :Με την προσχώρηση της Ισπανίας και της Πορτογαλίας τα κράτη μέλη της ΕΟΚ γίνονται 12.Οι Ευρωβουλευτές τους αριθμούν αντίστοιχα τους 60 και 24 σε σύνολο 518.

-17/02/1986 :Εννέα από τα δώδεκα κράτη μέλη ,υπογράφουν στο Λουξεμβούργο την Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη και ακολουθούν στις 28/02 στη Χάγη οι :Δανία ,Ιταλία ,Ελλάδα.

-11/06/1986 :Το Κοινοβούλιο ,η Επιτροπή και το Συμβούλιο καταδικάζουν τον ρατσισμό και την ξενοφοβία.

-03/07/1986 :Το Ευρωπαϊκό δικαστήριο μετά από προσφυγή του Συμβουλίου ακυρώνει τον προϋπολογισμό του '86 που ενέκρινε το Κοινοβούλιο.

-20/01/1987 :Πρόεδρος του Κοινοβουλίου γίνεται ο SIR HENRY PLUMB από το Ην.Βασίλειο.

- 14/04/1987 :Αίτηση προσχώρησης της Τουρκίας.
- 01/07/1987 :Μπαίνει σε ισχύ η Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη.
- 26/10/1987 :Στη Χάγη:τα κράτη μέλη της Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης συμφωνούν σε πρόγραμμα για την Ευρωπαϊκή ασφάλεια («πλατφόρμα Χάγης»).
- 18/11/1987 :Εγκρίνονται οι προτάσεις για μελλοντική χρηματοδότηση της Κοινότητας από το Κοινοβούλιο (πακέτο DELORS A').
- 01/06/1988 :Εγκρίνεται ο προϋπολογισμός του '88.
- 25/06/1988 :Αμοιβαία αναγνώριση ΕΟΚ-COMECON.
- 01/01/1989 :Ανανέωση της προεδρίας DELORS στην Επιτροπή.
- 15και18/06/1989 :Εκλογές για Τρίτη φορά στο Κοινοβούλιο.
- 17/07/1989 :Αίτηση προσχώρησης της Αυστρίας.
- 09/12/1989 :Στο συμβούλιο του Στρασβούργου αποφασίζεται η σύγκλιση διακυβερνητικών διασκέψεων για την ΟΝΕ και την Πολιτική Ένωση (πριν το τέλος του '90).
- 29/05/1990 :Συμφωνίες για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης στο Λονδίνο.
- 19/06/1990 :Υπογραφή της Συνθήκης SCHENGEN από τις: Γερμανία ,Γαλλία ,Ολλανδία ,Βέλγιο ,Λουξεμβούργο.
- 03/10/1990 :Πραγματοποιείται η Γερμανική ενοποίηση.
- 27και30/11/1990 :Σύγκλιση στη Ρώμη της «Διάσκεψης των Κοινοβουλίων των κρατών μελών» και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την στενότερη συνεργασία του Σώματος και των Εθνικών Κοινοβουλίων.
- 14/12/1990 :Αρχίζουν στη Ρώμη οι Διακυβερνητικές Διασκέψεις για την ΟΝΕ και την Πολιτική Ένωση.
- 01/07/1991 :Αίτηση προσχώρησης της Νορβηγίας και της Σουηδίας.
- 21/10/1991 :Συμφωνία για τη δημιουργία Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) μεταξύ Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και Ευρωπαϊκής Ελεύθερης Ζώνης Συναλλαγών.
- 09ως11/12/1991:Εγκρίνεται από το Συμβούλιο η Συνθήκη ΜΑΑΣΤΡΙΧΤ για την Ε.Ε.μεταξύ των 12.
- 07/02/1992 :Υπογραφή της Συνθήκης του ΜΑΑΣΤΡΙΧΤ.
- 18/03/1992 :Αίτηση προσχώρησης της Φινλανδίας.

- 07/04/1992 :Έγκριση του ΜΑΑΣΤΡΙΧΤ από το Κοινοβούλιο.
- 02/06/1992 :Οι Δανοί απορρίπτουν τη Συνθήκη με 50,7%.
- 04/06/1992 :Οι 12 αποφασίζουν στο Όσλο να συνεχίσουν την πορεία στην Ε.Ε..Ο ΜΙΤΤΕΡΡΑΝΔ αναγγέλλει δημοψήφισμα για τις 20/09/1992.
- 16/06/1992 :Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο καλεί κοινοβούλια και κυβερνήσεις να επιμείνουν στο στόχο της Ενωμένης Ευρώπης επικυρώνοντας τη Συνθήκη.
- 20/09/1992 :Με 51% λένε οι Γάλλοι «ναυ» στη Συνθήκη.
- 11και12/12/1992 :Στο Συμβούλιο του Εδιμβούργου αποφασίζεται το πακέτο DELORS Β'.
- 18/05/1993 :Σε δεύτερο δημοψήφισμα οι Δανοί εγκρίνουν τη Συνθήκη με 56,8%.
- 27ως29/10/1993 :Το Συμβούλιο αποφασίζει στις Βρυξέλλες να τεθεί σε ισχύ η Συνθήκη για την Ε.Ε. από την 01/11.
- 01/11/1993 :Ισχύει η Συνθήκη για την Ε.Ε..
- 22και23/11/1993 :Διάσκεψη Οικονομικής Συνεργασίας των χωρών της Ασίας και του Ειρηνικού (APEC) στο SEATTLE των ΗΠΑ.
- 04/05/1994 :Το Κοινοβούλιο εγκρίνει τις Συμφωνίες για ένταξη :Αυστρίας ,Φινλανδίας ,Σουηδίας και Νορβηγίας στην Ε.Ε.(30/03/1994)
- 09ως12/06/1994 :Ευρωπαϊκές εκλογές για τέταρτη φορά.
- 12/06/1994 :Επιδιοκμάζεται η ένταξη της Αυστρίας με δημοψήφισμα 66,4% υπέρ.
- 24και25/06/1994 :Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στην Κέρκυρα δίνει το «πράσινο φως»για την τέταρτη διεύρυνση της Ένωσης.
- 19/07/1994 :Πρόεδρος του Κοινοβουλίου γίνεται ο KLAUS HANSCH από τη Γερμανία.
- 16/10/1994 :Δημοψήφισμα της Φινλανδίας με 56,3% υπέρ της ένταξης.
- 13/11/1994 :Δημοψήφισμα της Σουηδίας με 52,3% υπέρ.
- 28/11/1994 :Δημοψήφισμα της Νορβηγίας με 52,1 κατά.
- 01/01/1995 :Με την προσχώρηση των :Αυστρία ,Φινλανδία και Σουηδία έχουμε την Ε.Ε.των 15.
- 19/01/1995 :Το Κοινοβούλιο εγκρίνει τη νέα Ευρωπαϊκή Επιτροπή με πρόεδρο τον JACQUES SANTER.

- 26/03/1995 :Ισχύει η Συνθήκη SCHENGEN.Καταργείται ο έλεγχος διαβατηρίων μεταξύ των χωρών :Μπενελούξ –Γαλλίας –Γερμανίας –Πορτογαλίας –Ισπανίας.
- 12/06/1995 :Υπογράφεται η Συμφωνία σύνδεσης με την Εσθονία ,Λεττονία και Λιθουανία.
- 26και27/06/1995 :Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο των Καννών δίνει εντολή για προετοιμασίατης Διακυβερνητικής Διάσκεψης του '96.Αίτηση προσχώρησης της Σλοβακίας.
- 13/07/1995 :Ο Φινλανδός JACOB SODERMAN εκλέγεται πρώτος διαμεσολαβητής από το Κοινοβούλιο στην ιστορία της Ε.Ε.
- 17/09/1995 :Στη Σουηδία διεξάγονται πρώτη φορά εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.
- 27και28/11/1995 :Περατώνεται η Μεσογειακή Διάσκεψη της Βαρκελώνης και υπογράφονται συμφωνίες συνεργασίας της Ε.Ε. με κράτη της Μέσης Ανατολής και της Β.Αφρικής.Αίτηση προσχώρησης της Εσθονίας.
- 08ως14/12/1995 :Αιτήσεις προσχώρησης από τη Λιθουανία και τη Βουλγαρία.Ακολουθεί στις 22/06 η Ρουμανία.
- 14/12/1995 :Το Κοινοβούλιο εγκρίνει τη Συμφωνία Τελωνειακής Ένωσης της Ε.Ε. με την Τουρκία.
- 15και16/12/1995 :Το Συμβούλιο αποφασίζει το όνομα του νομίσματος της Ευρώπης.ΕΥΡΩ
- 01/01/1996 :Ισχύει η Τελωνειακή Ένωση της Ε.Ε. με την Τουρκία.
- 17/01/1996 :Αίτηση προσχώρησης της Τσεχίας.
- 27/03/1996 :Ξεσπά στο Ην.Βασίλειο το σκάνδαλο των τρελών Αγελάδων.Το Κοινοβούλιο αξιώνει λήψη δραστικών μέτρων.
- 29/03/1996 :Έναρξη στο Τορίνο της Διακυβερνητικής Διάσκεψης 1996 για την αναθεώρηση του ΜΑΣΤΡΙΧΤ.
- 10/06/1996 :Αίτηση προσχώρησης της Σλοβενίας.
- 14/06/1996 :Το Κοινοβούλιο εγκρίνει το πρόγραμμα MEDA στο πλαίσιο μιας Ευρω-Μεσογειακής συνεργασίας.
- 21και22/06/1996 :Το Συμβούλιο εγκρίνει στη Φλωρεντία τη Σύμβαση για την EΥΡΟΡΟΛ (Ευρωπαϊκή Αστυνομική Υπηρεσία).
- 12/07/1996 :Το Κοινοβούλιο αποφασίζει τη σύσταση ειδικής εξεταστικής επιτροπής για το θέμα των τρελών αγελάδων.

- 13/10/1996 :Η Αυστρία ψηφίζει για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για πρώτη φορά.
- 15/10/1996 :Έκτακτο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στο Δουβλίνο για θέματα της Διακυβερνητικής Διάσκεψης.
- 20/10/1996 :Στη Φινλανδία διεξάγονται για πρώτη φορά εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.
- 13και14/12/1996 :Το Συμβούλιο στο Δουβλίνο εγκρίνει το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης για την ΟΝΕ.Παρουσιάζονται στο κοινό τα μελλοντικά ευρωνομίσματα και λαμβάνονται αποφάσεις για την καταπολέμηση της διεθνούς εγκληματικότητας.
- 14/01/1997 :Νέος πρόεδρος του Κοινοβουλίου είναι ο Ισπανός GIL-ROBLES μέχρι τον Ιούνιο του 1999.
- 14/02/1997 :Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο υιοθετεί μέτρα που προτείνει η Ειδική Επιτροπή για το θέμα των τρελών αγελάδων.Αποδίδει ευθύνες στο Ην.Βασίλειο και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ,την οποία απειλεί με πρόταση μομφής.
- 16και17/06/1997 :Στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στο Άμστερνταμ οι αρχηγοί των μελών της Ε.Ε. καταλήγουν σε πολιτική συμφωνία για τη νέα Συνθήκη και επιβεβαιώνουν τη βούλησή τους για την καθιέρωση του «ευρώ».
- 16/07/1997 :Η Επιτροπή παρουσιάζει την «AGENDA 2000» όπου συνοψίζονται οι προτάσεις της για αναγκαίες αλλαγές στις πολιτικές της Ένωσης ενόψει της διεύρυνσης.
- 02/10/1997 :Υπογράφεται η Συνθήκη του Άμστερνταμ.
- 20και21/11/1997 :Σύνοδος Κορυφής του Λουξεμβούργου για την Απασχόληση.
- 12και13/12/1997:Στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Λουξεμβούργουλαμβάνονται αποφάσεις για την μελλοντική διεύρυνση της Ένωσης.Η Πολωνία ,η Τσεχική Δημοκρατία ,η Ουγγαρία ,η Σλοβενία ,η Εσθονία και η Κύπρος είναι τα κράτη με τα οποία αρχίζουν οι διαπραγματεύσεις ένταξης μέσα στο πρώτο εξάμηνο του 1998.Η Σλοβακία ,η Ρουμανία ,ηΒουλγαρία ,η Λεττονία και η Λιθουανία είναι τα κράτη των οποίων οι διαπραγματεύσεις αρχίζουν αργότερα.Η Τουρκία προσεκλήθη να συμμετασχει μόνο στην Ευρωπαϊκή Διάσκεψη.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ & ΤΗΝ ΕΠΙΣΗΜΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (2000-
2002) ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ



ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 07.11.2000
COM(2000) 696 τελικό

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

Πρόοδος σχετικά με τη συνέχεια που δόθηκε στα συμπεράσματα του Συμβουλίου με
θέμα «Τουρισμός και Απασχόληση».

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

Πρόοδος σχετικά με τη συνέχεια που δόθηκε στα συμπεράσματα του Συμβουλίου με
θέμα «Τουρισμός και Απασχόληση»

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

I - Εισαγωγή.....	3
II - Στόχοι και μεθοδολογία	4
1. Γενικοί στόχοι.....	4
2. Συνεργασία με τα κράτη μέλη	4
3. Ανάλυση των μέτρων που ανήκουν σε άλλες πολιτικές αλλά έχουν αντίκτυπο.. στον τουρισμό.....	5
4. Διαβουλεύσεις με τους κοινωνικοοικονομικούς παράγοντες.....	5
III - Αποτελέσματα των ομάδων εργασίας.....	6
1. Διεξαγωγή των συνεδριάσεων των ομάδων εργασίας	6
2. Κατάρτιση των ενδιάμεσων εκθέσεων.....	7
3. Ηλεκτρονικός φορέας.....	7
4. Κύριες συστάσεις των ομάδων εργασίας	8
α) Συνεργασία μεταξύ των διαφόρων κοινωνικοοικονομικών παραγόντων και δημιουργία δικτύων.....	8
β) Συνειδητοποίηση των προβλημάτων	9
γ) Πληροφόρηση	9
δ) Παρακολούθηση, λειτουργία εποπτείας.....	10
ε) Μέσα ανάλυσης και αξιολόγησης.....	11
στ) Υποστήριξη στις επιχειρήσεις, ιδιαίτερα τις ΜΜΕ	11
IV - Λειτουργικά συμπεράσματα.....	12

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Την 21η Ιουνίου του 1999, το Συμβούλιο Υπουργών εξέδωσε συμπεράσματα¹ τα οποία καλούν την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να συνεργαστούν στενά για τη μεγιστοποίηση της δυναμικής συμβολής του τουρισμού στην ανάπτυξη και την απασχόληση. Αναφέροντας ορισμένους συγκεκριμένους τομείς εργασιών, το Συμβούλιο ζήτησε από την Επιτροπή να του υποβάλει έκθεση σχετικά με τη συνέχεια που δόθηκε στα συμπεράσματά του.

Η παρούσα έκθεση προόδου των εργασιών είναι η ενδιάμεση απάντηση της Επιτροπής στο Συμβούλιο.

Τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 21ης Ιουνίου του 1999 αποτελούν αναγνώριση παλαιότερων εργασιών και, ιδιαιτέρως, της δυναμικής που δημιουργήθηκε από το 1997, με βάση τη συνειδητοποίηση του οικονομικού βάρους και των δυνατοτήτων του τομέα του τουρισμού ως παράγοντα ανάπτυξης και απασχόλησης.

Το Νοέμβριο του 1997, διοργανώθηκε στο Λουξεμβούργο μια ευρωπαϊκή διάσκεψη με θέμα τον τουρισμό και την απασχόληση², λίγο πριν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Λουξεμβούργου³ με θέμα την απασχόληση και το Συμβούλιο Υπουργών (Τουρισμός) της 26ης Νοεμβρίου του 1997⁴. Το Συμβούλιο αυτό αναγνώρισε τα οφέλη της ισόρροπης και βιώσιμης ανάπτυξης του ευρωπαϊκού τουρισμού και υποστήριξε την εμβάθυνση των αποτελεσμάτων της διάσκεψης του Λουξεμβούργου. Αυτό οδήγησε στη σύσταση μιας ομάδας υψηλού επιπέδου για τον τουρισμό και την απασχόληση το 1998 και στη συνέχεια, με βάση τις συστάσεις της⁵, που έγιναν ευρέως αποδεκτές, σε μια ανακοίνωση⁶ της Επιτροπής της 28ης Απριλίου 1999. Η στρατηγική που πρότεινε η Επιτροπή, που αφορούσε την εμβάθυνση των γνώσεων του τομέα του τουρισμού και την καλύτερη αξιοποίηση των υπάρχουσών πολιτικών υποστηρίχθηκε σε μεγάλο βαθμό από το Συμβούλιο¹, το Κοινοβούλιο⁷, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή⁸ και την Επιτροπή των Περιφερειών⁹.

Η παρούσα έκθεση προόδου έχει ως στόχους την πληροφόρηση του Συμβουλίου και των άλλων οργάνων σχετικά με τα μέσα που χρησιμοποιήθηκαν και τις εργασίες που πραγματοποιήθηκαν, υπό την αιγίδα της Επιτροπής, για να δοθεί συνέχεια στα συμπεράσματα του Ιουνίου του 1999 και να καταστεί δυνατός ο προβληματισμός

¹ Συμπεράσματα του Συμβουλίου της 21.6.1999 (εσωτερική αγορά) για τον τουρισμό και την απασχόληση, ανακοινωθέν τύπου

² Διάσκεψη του Λουξεμβούργου, απασχόληση και τουρισμός: προσανατολισμοί για δράση, 4-5.11.1997

³ Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Λουξεμβούργου, 21-22.11.1997

⁴ Συμπεράσματα του Συμβουλίου (Τουρισμός) της 26.11.1997

⁵ Ευρωπαϊκός τουρισμός - Νέες εταιρικές σχέσεις για την απασχόληση: Συμπεράσματα και συστάσεις της ομάδας υψηλού επιπέδου για τον τουρισμό και την απασχόληση, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Οκτώβριος 1998

⁶ Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών «αύξηση του δυναμικού του τουρισμού για την απασχόληση», COM(1999)205 τελικό - ΕΕ C 178-03 της 23.6.99

⁷ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, 18.2.2000, A5-0030/2000

⁸ Γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, 26.1.2000, CES 93/2000 - ΕΕ 2000/C-75/37 της 15.3.2000.

⁹ Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών, 15.6.2000, CdR 291/99 τελικό

σχετικά με το μελλοντικό προσανατολισμό των εργασιών, τόσο από θεματική όσο και από μεθοδολογική άποψη.

Η παρούσα έκθεση εντάσσεται επίσης σε ένα κίνημα υποστήριξης και συνεργασίας προς τα κράτη μέλη και μεταξύ τους. Το κίνημα αυτό υλοποιείται, ιδιαίτερος, με τη διάσκεψη της Vila Moura¹⁰, που διοργανώθηκε από την πορτογαλική προεδρία, και με το προσεχές υπουργικό σεμινάριο, που έχει προβλεφθεί από τη γαλλική προεδρεία για τις 22 Νοεμβρίου του 2000 στην Λίλλη. Η παρούσα έκθεση θα πρέπει να θεωρείται ως συμβολή της Επιτροπής στο σεμινάριο της Λίλλης.

Η παρούσα έκθεση θα αποτελέσει επίσης αντικείμενο ενημερωτικού σημειώματος προς το Συμβούλιο «εσωτερική αγορά, καταναλωτές και τουρισμός» της 30ής Νοεμβρίου του 2000.

II. ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

1. Γενικοί στόχοι

Οι κύριοι στόχοι των εργασιών που πραγματοποιήθηκαν για να δοθεί συνέχεια στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 21ης Ιουνίου του 1999 μπορούν να οριστούν με βάση τρεις διαφορετικούς άξονες που αποσκοπούν στα εξής:

- εμβάθυνση των γνώσεων για τις τάσεις, τις ανάγκες, τα εμπόδια και τα όρια του τομέα του ευρωπαϊκού τουρισμού,
- συλλογή πληροφοριών και επισήμανση υπάρχουσών ορθών πρακτικών με σκοπό να εξασφαλιστεί η πρόσβαση σε αυτές και η ευρύτερη δυνατή διάδοσή τους και
- βελτίωση των προσεγγίσεων και των στρατηγικών που αναπτύσσονται στο πλαίσιο των υπάρχουσών πολιτικών και μέτρων σε εθνικό και σε κοινοτικό επίπεδο.

2. Συνεργασία με τα κράτη μέλη

Το Συμβούλιο, στα συμπεράσματά του, του Ιουνίου 1999, κάλεσε συγκεκριμένα την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να συνεργαστούν στενά. Δεδομένου ότι το έργο της Συμβουλευτικής Επιτροπής Τουρισμού¹¹ ήταν να διευκολύνει τις ανταλλαγές πληροφοριών, τις διαβουλεύσεις και τη συνεργασία σε θέματα τουρισμού, θεωρήθηκε ως το πιο κατάλληλο πλαίσιο για την εφαρμογή των συμπερασμάτων του Συμβουλίου. Έτσι, λειτούργησε ως διευθύνουσα επιτροπή για το σύνολο των εργασιών και ως αρχή αναφοράς για τον καθορισμό του πεδίου εφαρμογής και του εύρους των ζητημάτων που θα καλύπτονταν, καθώς και για την οργάνωση και την αξιολόγηση των εργασιών. Για το σκοπό αυτό, διοργάνωσε τρεις συνεδριάσεις¹². Οργάνωσε τις εργασίες σε τέσσερις ομάδες εργασίας αφιερωμένες στα τέσσερα θέματα που είχε υποδείξει το Συμβούλιο και με καθορισμένες εντολές.

¹⁰ Διάσκεψη των κρατικών αρχών των αρμοδίων για τον τουρισμό, Vila Moura, Πορτογαλία, 11.5.2000.

¹¹ Απόφαση του Συμβουλίου της 22.12.1986, ΕΕ L 384/52 της 31.12.1986.

¹² Στις 25.10.1999, 1.2.2000 και 18-19.9.2000.

Ομάδα Α : διευκόλυνση της ανταλλαγής και διάδοσης των πληροφοριών, κυρίως μέσω των νέων τεχνολογιών·

Ομάδα Β: βελτίωση της εκπαίδευσης προκειμένου να αξιοποιηθούν οι δεξιότητες στον τουριστικό τομέα·

Ομάδα Γ: βελτίωση της ποιότητας των τουριστικών προϊόντων·

Ομάδα Δ: προώθηση της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης ανάπτυξης στον τουρισμό.

Οι εντολές των ομάδων εργασίας, αν και είναι διαφορετικές, έχουν παρόμοια διάθροση που αποσκοπεί στα εξής:

- επισήμανση των αναγκών και των παραγόντων (όπου περιλαμβάνονται οι προμηθευτές και οι αποδέκτες) και ορισμός των εννοιών (π.χ. ποιότητα, βιωσιμότητα)·
- επισήμανση των υπάρχουσών στρατηγικών και μέτρων στα διάφορα επίπεδα των δημοσίων αρχών (εθνικό, περιφερειακό, τοπικό) και αξιολόγηση της συμβολής των κοινοτικών πολιτικών και προγραμμάτων·
- ανάπτυξη συμπερασμάτων και συστάσεων που θα αφορούν, συγκεκριμένα, τη συνεργασία μεταξύ των αρχών και την αξιοποίηση των υπάρχοντων οργάνων σε εθνικό και κοινοτικό επίπεδο.

3. Ανάλυση μέτρων που ανήκουν σε άλλες πολιτικές αλλά τα οποία έχουν αντίκτυπο στον τουρισμό

Οι ομάδες εργασίας ανέλυσαν, τις πολιτικές, τα προγράμματα, τα μέτρα και τα όργανα που ήταν σχετικά τόσο σε εθνικό όσο και σε κοινοτικό επίπεδο. Σκοπός ήταν να επισημανθούν οι σχετικοί θετικοί αντίκτυποι, οι συνεργίες, τα κενά και οι συμπληρωματικές εργασίες που έπρεπε να πραγματοποιηθούν για να συντονιστούν καλύτερα οι δραστηριότητες και να ενσωματωθούν αποτελεσματικά οι ανάγκες του τουρισμού στις κατάλληλες πολιτικές, όπως αναφέρεται στις συστάσεις του Συμβουλίου, του Κοινοβουλίου και των άλλων οργάνων. Για να γίνει αυτό, συμμετείχαν δεόντως στις εργασίες οι άλλες γενικές διευθύνσεις της Επιτροπής καθώς και οι σχετικές υπηρεσίες¹³. Οι πολιτικές για τις οποίες επισημάνθηκε ότι έχουν ιδιαίτερη σημασία στο πλαίσιο των εργασιών αυτών είναι οι πολιτικές σχετικά με τις μεταφορές, την απασχόληση, την εκπαίδευση, το περιβάλλον, τους καταναλωτές, την κοινωνία των πληροφοριών καθώς και η περιφερειακή πολιτική.

4. Διαβουλεύσεις με τους κοινωνικοοικονομικούς παράγοντες

Το Συμβούλιο συνέστησε επίσης διαβουλεύσεις με τους εμπειρογνώμονες του τομέα του τουρισμού. Οι διάφοροι φορείς καθώς και η κοινωνία των πολιτών κατέχουν σημαντική ειδική εμπειρία. Οι κύριοι παράγοντες που θεωρήθηκαν κατάλληλοι για διαβουλεύσεις μπορούν να ομαδοποιηθούν ως εξής:

¹³ Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Περιβάλλοντος (ΕΥΠ) και Ευρωπαϊκό Κέντρο Ανάπτυξης της Επαγγελματικής Κατάρτισης (CEDEFOP).

- ιδιωτική, ημικρατική ή κρατική βιομηχανία, με όλες τις τομεακές πτυχές, περιλαμβανομένων των μεταφορών
- συνδικάτα που εκπροσωπούν τους διάφορους κλάδους
- άλλες ομάδες συμφερόντων: ενώσεις καταναλωτών και μη κυβερνητικές περιβαλλοντικές οργανώσεις
- τοπικές και περιφερειακές αρχές.

Η Επιτροπή διοργάνωσε πολλές συνεδριάσεις για επεξήγηση της διαδικασίας καθώς και για διαβουλεύσεις με τις ευρωπαϊκές ενώσεις που εκπροσωπούν τις παραπάνω κατηγορίες, εκτός από τις τοπικές και περιφερειακές αρχές. Η Συμβουλευτική Επιτροπή συναντήθηκε επίσης, σε μια ανοικτή συνεδρίαση που διοργανώθηκε στις 18 Σεπτεμβρίου 2000, με τους εκπροσώπους των ενώσεων που είχαν συμμετάσχει μέχρι τότε στις διαβουλεύσεις. Δεδομένου ότι ο αριθμός των σχολίων και των γνωμών που είχαν διατυπωθεί στην αρχή ήταν μικρός, η πρόσβαση των προαναφερθέντων παραγόντων στο σύνολο των εγγράφων ή των σχεδίων εγγράφων που υπήρχαν ως εκείνη τη στιγμή ήταν ελεύθερη. Κατά τις ημέρες που ακολούθησαν αυτή την ανοικτή συνεδρίαση υποβλήθηκαν περισσότερες εισηγήσεις, καλής ποιότητας γενικά: αυτές τροφοδότησαν την τελική έκδοση της παρούσας ενδιάμεσης έκθεσης και τις περιλήψεις των εκθέσεων των ομάδων εργασίας.

Θεωρήθηκε απαραίτητη η εξασφάλιση της πιο ενεργούς και πιο ουσιαστικής συμμετοχής εμπειρογνομόνων, προερχόμενων από το κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον και την κοινωνία των πολιτών στο σύνολο της διαδικασίας: φαίνεται σαφώς ότι είναι αναγκαία η απευθείας συμμετοχή στις ομάδες εργασίας, όπου η εμπειρογνομοσύνη τους μπορεί να αξιοποιηθεί, καθώς και η πρόσβαση στον ηλεκτρονικό φορέα, συνοδευόμενη οπωσδήποτε από προϋποθέσεις αποτελεσματικότητας και εποικοδομητικής συμβολής στη διαδικασία που έχει ξεκινήσει.

Στο παρόν στάδιο, παραμένει ανοικτό το ζήτημα όσον αφορά τον τρόπο και τα μέσα με τα οποία μπορούν να πραγματοποιηθούν διαβουλεύσεις με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές και να συνδεθούν οι αρχές αυτές με αυτή τη διαδικασία αυτή και με τις εργασίες των ομάδων.

III. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Διεξαγωγή των συνεδριάσεων των ομάδων εργασίας

Κάθε ομάδα εργασίας πραγματοποίησε τρεις συνεδριάσεις στο διάστημα από το Φεβρουάριο μέχρι τον Αύγουστο του 2000¹⁴. Οι συνεδριάσεις αυτές είχαν ως στόχο την επισήμανση ενός κοινού πλαισίου εργασιών, την ανταλλαγή πληροφοριών για τις βασικές πτυχές του ζητήματος καθώς και για τις πρακτικές και τις πολιτικές στα κράτη μέλη, την επισήμανση των πρώτων συστάσεων που θα μπορούσαν να διατυπωθούν και τη συζήτηση για μια πρώτη έκθεση σχετικά με τις πραγματοποιηθείσες εργασίες.

¹⁴ Ομάδα Α: 28.2, 4.4 και 18.7.2000, Ομάδα Β: 23.2, 19.5 και 23.8.2000, Ομάδα Γ: 6.3, 8.6 και 24.8.2000, Ομάδα Δ: 3.3, 25.5 και 11.7.2000.

Οι συμμετέχοντες ορίστηκαν από τα κράτη μέλη με βάση την εμπειρογνομosύνη τους σχετικά με το θέμα της κάθε ομάδας. Προέρχονται κατά το ήμισυ από τις εθνικές αρχές, κατά το ένα τέταρτο από τη βιομηχανία και κατά το ένα τέταρτο από οργανισμούς τουρισμού, οργανισμούς παράλληλους με το κράτος και επιστημονικά ιδρύματα.

Από την αρχή, όλα τα κράτη μέλη, καθώς και η Νορβηγία, όρισαν εμπειρογνώμονες σε μια τουλάχιστον ομάδα εργασίας (UK και NL) και οι περισσότερες σε 3 ή 4 ομάδες. Με την πάροδο του χρόνου, τα κράτη μέλη που αρχικά είχαν μικρότερη παρουσία προσπάθησαν να συμπληρώσουν τη συμμετοχή τους, καταλήγοντας σε ποσοστό παρουσίας εκπροσώπων σε κάθε ομάδα που πλησίαζε το 100%.

Όσον αφορά τη λειτουργία των ομάδων, αναγνωρίστηκε η αναγκαιότητα μεγαλύτερου συντονισμού μεταξύ τους, δεδομένης της αμοιβαίας επίδρασης των ζητημάτων.

2. Κατάρτιση των ενδιάμεσων εκθέσεων

Ορίστηκε ένας εισηγητής για κάθε ομάδα με βάση εθελοντικές προτάσεις των κρατών μελών. Η Πορτογαλία πρότεινε έναν εμπειρογνώμονα για την Ομάδα Α που κάλυπτε τις πληροφορίες, η Δανία για την Ομάδα Β που κάλυπτε την κατάρτιση, η Ισπανία για την Ομάδα Γ που κάλυπτε την ποιότητα και η Γαλλία για την Ομάδα Δ που κάλυπτε το περιβάλλον και τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Οι ενδιάμεσες εκθέσεις καταρτίστηκαν από τους εισηγητές με βάση συνεδριάσεις που διοργανώθηκαν σε σχετικά σύντομες προθεσμίες. Συγκεντρώθηκε σημαντική ποσότητα πληροφοριών και προτάθηκαν κατάλογοι αρχικών συστάσεων. Εντούτοις, δεν κατέστη μέχρι τώρα δυνατό να ολοκληρωθούν οι εργασίες ανάλυσης και διάκρισης προτεραιοτήτων. Επομένως, οι περιλήψεις των τεσσάρων ενδιάμεσων εκθέσεων, αν και εξετάστηκαν γρήγορα από τη Συμβουλευτική Επιτροπή Τουρισμού, πρέπει σ' αυτό το στάδιο να θεωρούνται προσωρινά έγγραφα, που δεν εξασφαλίζουν ομοφωνία σε όλες τις πτυχές τους. Οι περιλήψεις αυτές, που θα διαδοθούν παράλληλα για ενημερωτικούς σκοπούς, θα επιτρέψουν τον προσανατολισμό της μεταγενέστερης φάσης των εργασιών προς την κατεύθυνση της αύξησης της αποτελεσματικότητας, της ορθολογικής κατάρτισης των προτεραιοτήτων και, ως ένα βαθμό, της καινοτομίας στις συστάσεις που θα προταθούν.

3. Ηλεκτρονικός φορέας

Από την έναρξη των δραστηριοτήτων των ομάδων εργασίας, η Επιτροπή δημιούργησε ένα ηλεκτρονικό φορέα επικοινωνιών γνωστό ως CIRCA¹⁵. Στόχος ήταν να διευκολυνθούν οι ανταλλαγές μεταξύ των μελών των ομάδων εργασίας και να δημιουργηθεί μια βάση δεδομένων, με πολύ ευρεία πρόσβαση, που θα περιέχει το σύνολο των εγγράφων που συνδέονται με τα θέματα των ομάδων εργασίας και που θεωρούνται χρήσιμα από τους συμμετέχοντες.

¹⁵ Communication and Information Centre Administrator : εξωδικτυακό εργαλείο που αναπτύχθηκε από το πρόγραμμα IDA (Interchange of Data between Administrations), που επιτρέπει σε μια κοινότητα χρηστών να χρησιμοποιούν από κοινού έναν ιδιωτικό χώρο στο διαδίκτυο για σκοπούς ανταλλαγής πληροφοριών και επικοινωνίας.

Η εμπειρία απέδειξε τη χρησιμότητα του φορέα αυτού του είδους για τη δημιουργία ενός ενιαίου σημείου πρόσβασης σε ένα σύνολο εγγράφων που συνδέονται με τον τουρισμό. Σήμερα, αυτή η βάση δεδομένων είναι προσπελάσιμη για περίπου 120 χρήστες και περιέχει πολλές εκατοντάδες εγγράφων.

Όσον αφορά τη χρησιμοποίηση των πληροφοριών και την πρόσβαση σ' αυτές, πρέπει να σημειωθεί ότι εμφανίζεται σαφής εξέλιξη σε συνάρτηση με την πρόοδο των εργασιών. Στην πρώτη φάση οι πράξεις πρόσβασης οφείλονταν κυρίως στη δημιουργία περιεχομένου (φόρτωση εγγράφων) και ο αριθμός των ερωτήσεων ήταν περιορισμένος. Κατά τη δεύτερη φάση και με την προετοιμασία της τρίτης συνεδρίασης, ο αριθμός προσβάσεων για εξέταση εγγράφων αυξήθηκε σταδιακά.

4. Κύριες συστάσεις των ομάδων εργασίας

Οι προκαταρκτικές υποδείξεις των ομάδων για στρατηγικούς προσανατολισμούς δράσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στο εσωτερικό της Ένωσης καλύπτουν έναν εκτεταμένο τομέα και προϋποθέτουν τη συμμετοχή πολλών παραγόντων στον τομέα του τουρισμού. Η Επιτροπή θεωρεί ότι θα είναι χρήσιμο να ζητηθεί από τις ομάδες να δώσουν προτεραιότητα, κατά τις μελλοντικές τους εργασίες, στις υποδείξεις που απαιτούν εφαρμογή σε ευρωπαϊκό επίπεδο ή που θα έχουν αντίκτυπο στην εφαρμογή άλλων ευρωπαϊκών πολιτικών. Πάντως, η κοινοτική προστιθέμενη αξία συνίσταται επίσης στην εξασφάλιση της επιτυχίας των μέτρων που λαμβάνονται σε όλα τα επίπεδα και μπορεί επίσης να αφορά το τοπικό επίπεδο.

Στο παρόν έγγραφο δεν υπάρχει πρόθεση ούτε να γίνει διεξοδική παρουσίαση των συστάσεων των ομάδων εργασίας, ούτε να αξιολογηθούν οι συστάσεις αυτές. Σκοπός είναι μάλλον να παρουσιαστούν τα οριζόντια θέματα που προέκυψαν από το σύνολο των ομάδων εργασίας.

Οι κύριες συστάσεις μπορούν να ομαδοποιηθούν ως εξής:

a) *Συνεργασία μεταξύ των διαφόρων κοινωνικοοικονομικών παραγόντων και δημιουργία δικτύων*

Διαπιστώθηκε ότι είναι πολύ σημαντικό να μπορούν να αξιοποιηθούν τα οφέλη από την ανάπτυξη του τουρισμού, ανταγωνιστικού και βιώσιμου, με τη συμμετοχή όλων των παραγόντων. Η εξαρχής επισήμανση αυτών των πολυάριθμων παραγόντων που συνδέονται με τον τουρισμό έδειξε ότι υπάρχει αναγκαιότητα δημιουργίας εταιρικών σχέσεων, ανάπτυξης της δικτύωσής τους και προώθησης εθελοντικών συμφωνιών και κωδίκων δεοντολογίας.

Αν και η ομάδα Α δεν αγνοεί αυτή την προβληματική, δεδομένου ότι κάθε κατηγορία παραγόντων διαθέτει δικές της, αλλά περιορισμένης εμβέλειας, πηγές πληροφοριών, οι άλλες ομάδες την έχουν χαρακτηρίσει σαφώς ζήτημα προτεραιότητας. Για παράδειγμα, η ομάδα Β (κατάρτιση) τόνισε την ανάγκη συνεργασίας μεταξύ των οργανωτών της κατάρτισης και των βιομηχανιών και μεταξύ των περιφερειακών και τοπικών δομών κατάρτισης και των μικροεπιχειρήσεων. Όσον αφορά την ποιότητα, θα πρέπει να εκβαθυνθεί η εθελοντική εφαρμογή προτύπων ποιότητας. Η προώθηση του βιώσιμου τουρισμού θα επωφεληθεί από τη δικτύωση όλων των παραγόντων, έτσι ώστε να αναπτυχθούν οι ανταλλαγές τεχνικών, μεθόδων και τεχνογνωσίας. Θα επωφεληθεί επίσης από τη θέσπιση κωδίκων ηθικής εκ μέρους των φορέων, οι οποίοι θα αποσκοπούν, μεταξύ

άλλων, στη μείωση της κατανάλωσης φυσικών πόρων και της ρύπανσης που προκαλείται από την τουριστική δραστηριότητα.

Επιπλέον, θα πρέπει να δημιουργηθούν συστηματικά συνδέσεις μεταξύ των διαφόρων πτυχών της ισόρροπης ανάπτυξης του τουρισμού, στο επίπεδο όλων των παραγόντων: για παράδειγμα, η σύνδεση μεταξύ των γνώσεων (μελέτες, στατιστικές, κ.λπ.) για την πραγματικότητα της εργασίας και τις ανάγκες κατάρτισης, ή η εφαρμογή μέτρων ποιότητας στα συστήματα εκμάθησης, ή ακόμη η ανάπτυξη εξειδικευμένων κύκλων κατάρτισης σχετικών με την εφαρμογή και τον έλεγχο συστημάτων ποιότητας καθώς και τις προϋποθέσεις για έναν βιώσιμο τουρισμό.

Επίσης, η ποιότητα δεν μπορεί να επιτευχθεί χωρίς τη χρησιμοποίηση των τεχνολογιών της κοινωνίας των πληροφοριών και των γνώσεων που διαχειρίζονται οι τεχνολογίες αυτές; ούτε χωρίς το σεβασμό του περιβάλλοντος και την επιδίωξη της βιώσιμης ανάπτυξης και αντιστρόφως.

β) Συνειδητοποίηση των προβλημάτων

Η δεύτερη προσέγγιση, που εμφανίζεται κυρίως στις ομάδες Β, Γ και Δ είναι το ζήτημα της ευαισθητοποίησης και της αύξησης της συνειδητοποίησης ορισμένων παραγόντων για πολύ συγκεκριμένα θέματα. Μπορούν να αναφερθούν, για παράδειγμα, τα οφέλη που επιτυγχάνονται από το ειδικευμένο προσωπικό, τις βελτιωμένες συνθήκες εργασίας και τις επενδύσεις σε κατάρτιση για να αυξηθεί η ανταγωνιστικότητα των ΜΜΕ και να λυθεί το κρίσιμο πρόβλημα της προσέλκυσης και της συγκράτησης του ειδικευμένου προσωπικού στον τομέα. Η ποιότητα των υπηρεσιών και του τουριστικού προϊόντος θα εξασφαλίσει συγκριτικό πλεονέκτημα στον ευρωπαϊκό τουρισμό. Εντούτοις, η συνειδητοποίηση του φαινομένου αυτού εκ μέρους των επιχειρήσεων, 99% των οποίων είναι ΜΜΕ, κρίνεται ανεπαρκής.

Επίσης, η εξέλιξη της τουριστικής ζήτησης προς την κατεύθυνση του τουρισμού που λαμβάνει καλύτερα υπόψη τα ζητήματα του περιβάλλοντος και της βιώσιμης ανάπτυξης μπορεί να υποστηριχθεί και να αξιοποιηθεί προς την κατεύθυνση αυτή με την αύξηση της συνειδητοποίησης των φορέων, των τοπικών πληθυσμών και των τουριστών.

Είναι διαθέσιμα διάφορα μέσα συνειδητοποίησης. Εντούτοις, η Επιτροπή εκτιμά ότι, αν και οι εκστρατείες συνειδητοποίησης μπορούν πιθανώς να διοργανωθούν καλύτερα σε εθνικό ή τοπικό επίπεδο και από μη κυβερνητικούς οργανισμούς, η ανάπτυξη σημάτων ποιότητας, κωδίκων και οδηγών για τους τουριστικούς φορείς καθώς και εργαλείων μέτρησης και αξιολόγησης, μπορεί να βοηθήσει σημαντικά στην ευαισθητοποίηση.

Συγκεκριμένα, η ομάδα Δ πρότεινε τη σύνταξη μιας Ατζέντας 21 για τον ευρωπαϊκό τουρισμό. Αυτό θα μπορούσε να μελετηθεί και αν φαίνεται εφικτή η συμφωνία, η Ευρωπαϊκή Ένωση θα μπορούσε να το εγκρίνει και να το προωθήσει. Η ομάδα ανέφερε επίσης την εφαρμογή τοπικών «Ατζεντών 21».

γ) Πληροφόρηση

Οι ανάγκες πληροφόρησης εκφράστηκαν από όλες τις ομάδες και όχι μόνο από αυτήν που έχει αναλάβει επίσημα να καλύψει το ζήτημα, αναλύοντάς τες και διαρθρώνοντάς τες. Καταρτίστηκαν ακριβείς αιτήσεις για πληροφορίες όσον αφορά

την απασχόληση, τις ανάγκες ειδικευμένων θέσεων εργασίας και τις ανάγκες μαθητείας, για παράδειγμα. Η ομάδα Δ επανέλαβε το γενικό τύπο πληροφοριών που είναι απαραίτητες και οι οποίες πρέπει να περιλαμβάνονται στους στόχους της ομάδας Α.

Πολλές ομάδες υπογράμμισαν τη σημασία του αντίκτυπου και της χρησιμοποίησης των τεχνολογιών της κοινωνίας των πληροφοριών στον τομέα του τουρισμού, αναφέροντας τις πρωτοβουλίες που έχει ήδη αναλάβει η Επιτροπή, και ιδιαίτερα τα διαρθρωτικά ταμεία και το πρόγραμμα ΤΚΠ του 5ου προγράμματος-πλαισίου. Δημιουργήθηκε ένας ειδικός τομέας, αφιερωμένος σε δραστηριότητες E&A σχετικά με τις συνεργίες μεταξύ του τουρισμού και των τεχνολογιών των πληροφοριών. Διατυπώθηκε σύσταση για τη δημιουργία μιας νέας ειδικής ομάδας.

Η ομάδα Α συνέστησε να αναπτυχθεί μια πύλη δικτύου που θα παρέχει στο χρήστη πρόσβαση σε πολλές ιστοσελίδες, τράπεζες δεδομένων και μελέτες, τόσο του δημόσιου όσο και του ιδιωτικού τομέα, που θα επιτρέπει τουλάχιστον την πρόσβαση κατά θέμα και κατά χώρα. Αυτό το σύνολο συστάσεων για την κοινή χρήση των πληροφοριών που υπάρχουν ή που συντάσσονται (κατάλογος τεκμηρίωσης για τις εθνικές πολιτικές για τον τουρισμό και τα κέντρα τεκμηρίωσης) και την απλούστευση της πρόσβασης με τη δημιουργία μιας κοινής πύλης είναι ευθυγραμμισμένο με το στόχο προτεραιότητας της βελτίωσης της συνεργασίας μεταξύ των εθνικών και των ευρωπαϊκών αρχών. Η εφαρμογή αυτής της σύστασης θα συμβάλει στη δημιουργία μιας πιο ομοιογενούς εικόνας και θα διευκολύνει την πρόσβαση στο σύνολο των εγγράφων για τον τουρισμό.

Είναι απαραίτητες οι λεπτομερέστερες προδιαγραφές όσον αφορά τις διαθέσιμες πληροφορίες και τις υπηρεσίες που θα παρέχονται από αυτή την κοινή πύλη. Οι προδιαγραφές θα μπορούσαν να είναι συνδυασμένο αποτέλεσμα μιας μελέτης (καταγραφή των σχετικών εγγράφων και κέντρων τεκμηρίωσης) και των λεπτομερέστερων προδιαγραφών εκ μέρους της ομάδας εργασίας (υπηρεσίες που θα παρέχονται από την πύλη).

Η ομάδα Α συνιστά τη δημιουργία ενός δορυφορικού λογαριασμού του τουρισμού, πράγμα που αναφέρθηκε και από άλλες ομάδες. Αυτό αποσκοπεί στο να προσφέρει στους αρμόδιους για τη λήψη των αποφάσεων, καθώς και στη βιομηχανία, μια συνολική άποψη της οικονομικής σημασίας του τουρισμού με μορφή που θα επιτρέψει τη σύγκρισή του με τους άλλους τομείς της οικονομίας. Αυτή η σύσταση να δημιουργηθεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο ένας δορυφορικός λογαριασμός του τουρισμού θα συμβάλει στην καλύτερη κατανόηση του βάρους του τομέα του τουρισμού και του αντίκτυπου του στο σύνολο της οικονομίας. Η προσέγγιση αυτή θα ήταν σημαντική συμβολή στην καλύτερη κατανόηση των παραμέτρων που επηρεάζουν την ανάπτυξη στον τομέα και του αντίκτυπου του, ιδιαίτερα στην απασχόληση. Η σύσταση αυτή, την οποία υποστηρίζει ενεργά η Επιτροπή, θα πρέπει εντούτοις να συμβαδίζει με την εναρμονισμένη εφαρμογή εθνικών δορυφορικών λογαριασμών, που υπάρχουν ήδη σε ορισμένα κράτη μέλη.

δ) *Παρακολούθηση, λειτουργία εποπτείας*

Η αύξηση των δεξιοτήτων και η επιδίωξη της ποιότητας, τόσο στην απασχόληση όσο και στις διάφορες τουριστικές υπηρεσίες και τους τουριστικούς προορισμούς, είναι συνεχείς διαδικασίες που απαιτούν τακτική παρακολούθηση. Η προσέγγιση αυτή επαληθεύεται επίσης προφανώς όσον αφορά την επιδίωξη του βιώσιμου

τουρισμού. Οι ομάδες εργασίες επικαλέστηκαν την αναγκαιότητα τακτικής αξιολόγησης της κατάστασης και του αντίκτυπου των μέτρων που λαμβάνονται, περιλαμβανομένων των κοινοτικών δράσεων όπως αυτές που αναλαμβάνονται με τη βοήθεια των διαρθρωτικών ταμείων.

Η ομάδα Β υποστήριξε τη δημιουργία ενός φόρουμ ή ενός μόνιμου παρατηρητηρίου σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, υπό την προεδρεία της Επιτροπής και με την ενεργή συμμετοχή και τον ενεργό συντονισμό των κρατών μελών, των διεθνών οργανισμών και των αρμόδιων εμπειρογνομόνων των κοινωνικοοικονομικών κύκλων και άλλων ομάδων συμφερόντων. Η ομάδα Γ τόνισε την αναγκαιότητα ενθάρρυνσης της χρησιμοποίησης των δεικτών που είναι απαραίτητοι για την εξασφάλιση της αποτελεσματικής παρακολούθησης. Η ομάδα Δ συνέστησε την κατάρτιση πινάκων ελέγχου κατά χώρα.

ε) *Μέσα ανάλυσης και αξιολόγησης*

Διαπιστώθηκε η ανάγκη μέτρησης και κατασκευής μοντέλων ορισμένων ευαίσθητων φαινομένων του τομέα. Οι ερευνητικές εργασίες για τον ορισμό των παραμέτρων των εργαλείων μέτρησης και των συστημάτων αξιολόγησης, τόσο της κατάστασης μιας δεδομένης μεταβλητής όσο και του αποτελέσματος των μέτρων που λαμβάνονται για τη βελτίωσή της, αποτελούν θέμα προτεραιότητας. Αυτό θα πρέπει να καλύπτει, συγκεκριμένα, το σχεδιασμό κατάλληλων ποιοτικών δεικτών για τον προορισμό αλλά και για την επιχείρηση, δεικτών βιωσιμότητας για τις διάφορες συνιστώσες (όπου περιλαμβάνεται ο τομέας των μεταφορών) και δεικτών επιδόσεων (για παράδειγμα της περιβαλλοντικής διαχείρισης, των συστημάτων ποιότητας, της μαθητείας ή της ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού).

Θα πρέπει επίσης να δοθεί προτεραιότητα στην ανάπτυξη μεθόδων: μεθόδων κατάρτισης και εκπαίδευσης που θα λαμβάνουν υπόψη τις σημερινές και τις μελλοντικές ανάγκες των ΜΜΕ ή μιας ευρωπαϊκής μεθόδου για τη συγκριτική αξιολόγηση της ποιότητας, ή ακόμη μιας μεθόδου προσδιορισμού της φέρουσας ικανότητας ενός προορισμού έτσι ώστε να ελέγχεται ο τοπικός αντίκτυπος. Η ομάδα Γ θα πρέπει να συνεχίσει τις εργασίες της σχετικά με τον καθορισμό συστημάτων ποιότητας και την εφαρμογή τους και σχετικά με την αποσαφήνιση των αναγκών στον τομέα αυτόν.

Στη συνέχεια θα μπορούν να αναληφθούν δράσεις συγκριτικής αξιολόγησης, που θα επιτρέψουν την εξεύρεση καινοτόμων λύσεων.

Η ανάπτυξη αυτών των εργαλείων (δείκτες, μέθοδοι και συστήματα), καθώς και η χρησιμοποίηση τεχνικών συγκριτικής αξιολόγησης και η έρευνα για τους παράγοντες και τις συνθήκες της καινοτομίας είναι σε πλήρη συμφωνία με την πολιτική για τις επιχειρήσεις που εφαρμόζει σήμερα η Επιτροπή.

στ) *Υποστήριξη στις επιχειρήσεις, ιδιαίτερα τις ΜΜΕ*

Η επισήμανση των πηγών χρηματοδότησης και η πρόσβαση στις πηγές αυτές για τις μικροεπιχειρήσεις, η φύση της ανάγκης των ΜΜΕ για βοήθεια και η πιο προηγμένη χρησιμοποίηση των διαρθρωτικών ταμείων έχουν επισημανθεί ως προβληματικοί τομείς από τις ομάδες εργασίας.

Η ομάδα Β, συγκεκριμένα, τόνισε την αναγκαιότητα να ληφθεί υπόψη ο ρόλος των τοπικών και περιφερειακών αρχών όσον αφορά την εγκατάσταση δομών και δικτύων μαθητείας, ανοικτών για συμμετοχή σε όλους τους παράγοντες, για να βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητα των μικροεπιχειρήσεων.

Οι ΜΜΕ χρησιμοποιούν τα διαθέσιμα εργαλεία με μεγαλύτερη δυσκολία. Επίσης, επισημάνθηκε μια ανάγκη τεχνικής βοήθειας όσον αφορά την εφαρμογή μεθόδων συγκριτικής αξιολόγησης και συστημάτων ποιότητας καθώς και μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων και σημάτων ποιότητας.

Η ομάδα Δ τόνισε ειδικά το γεγονός ότι τα μέτρα που αποσκοπούν στη μείωση του εποχιακού χαρακτήρα του τουρισμού είναι απαραίτητα για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των τουριστικών επιχειρήσεων. Υποστήριξε την αύξηση της σημασίας του ρόλου των ΜΜΕ στη διαδικασία λήψης αποφάσεων και τη δημιουργία δικτύων εμπορίας. Εξάλλου, έθεσε το ζήτημα της αυξανόμενης συγκέντρωσης των τουριστικών επιχειρήσεων και συνέστησε να μελετηθεί ο τρόπος με τον οποίο ο τουρισμός μπορεί να συμβάλει στην προστασία των τουριστικών τοποθεσιών.

IV. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

1. Οι ομάδες εργασίας δημιούργησαν μια δυναμική συνεργασία που επιβεβαιώθηκε από τη Συμβουλευτική Επιτροπή Τουρισμού. Η συνεργασία αυτή θα αποδώσει καρπούς μόνο αν πραγματοποιείται σε συνεχή βάση στο πλαίσιο των δομών που δημιουργήθηκαν το 2000, εμπλουτισμένων με τις νέες προσθήκες που αναφέρονται παρακάτω. Η συνεργία και απαραίτητη συνοδός της ή εξάλειψη των διπλών εργασιών μεταξύ των ομάδων εργασίας πρέπει να επιδιωχθεί πιο συστηματικά. Οι συνεδριάσεις πρέπει να υποστηρίζονται με την συνεχή εργασία των συμμετεχόντων μέσω δικτύου. **Επομένως, συνιστάται να παραταθούν αυτές οι εργασίες των ομάδων εργασίας μέχρι το 2001, όπως προβλέπεται, έτσι ώστε να υποβληθεί μια ενοποιημένη τελική έκθεση το φθινόπωρο του 2001, με σκοπό τη συγκλίνουσα προσέγγιση των κοινοτικών και εθνικών δραστηριοτήτων που επηρεάζουν τον τουρισμό.**
2. Τα τέσσερα θέματα που καλύπτουν οι ομάδες εργασίας πρέπει να συνεχιστούν και να εκβαθυνθούν και θα πρέπει να καταβληθεί προσπάθεια για την επισήμανση προτεραιοτήτων για δράση, με βάση τις προτεραιότητες που έχουν ήδη τονιστεί στις ενδιάμεσες εκθέσεις, στις ενημερωτικές περιλήψεις, καθώς και στο κεφάλαιο ΠΙ της παρούσας έκθεσης.

Έχει υπογραμμιστεί η σημασία του ζητήματος των μεταφορών. Το ζήτημα αυτό καλύπτει πολλά από τα θέματα που έχουν μελετηθεί. Προτείνεται να καλυφθεί το ζήτημα αυτό κυρίως στο εσωτερικό της ομάδας εργασίας που ασχολείται με την προστασία του περιβάλλοντος και την βιώσιμη ανάπτυξη του τουρισμού.

Το ζήτημα του αντίκτυπου και της χρησιμοποίησης των τεχνολογιών των πληροφοριών στον τομέα του τουρισμού αποδείχθηκε ότι ήταν ζήτημα που υπερέβαινε τα όρια του θέματος των ανταλλαγών και της διάδοσης οικονομικών και στατιστικών πληροφοριών, απαιτώντας, μεταξύ άλλων, διαφορετικούς εμπειρογνώμονες. Προτάθηκε, στην περίπτωση αυτή, να δημιουργηθεί μια νέα ομάδα εργασίας που θα καλύπτει τον αντίκτυπο των τεχνολογιών των πληροφοριών και της επικοινωνίας στον τουρισμό.

3. Προτάθηκε να συμπεριληφθούν εμπειρογνώμονες που θα προέρχονται από τους κοινωνικοοικονομικούς κύκλους και από την κοινωνία των πολιτών, σε λογικούς αριθμούς, σε κάθε ομάδα εργασίας, έτσι ώστε η ισορροπία στην κάθε ομάδα και η δυνατότητα χειρισμού της να στραφούν προς την κατεύθυνση της αύξησης της εμπειρογνωμοσύνης, εξασφαλίζοντας παράλληλα την πλήρη αποτελεσματικότητα των ομάδων αυτών. Ανάλογα με τα συγκεκριμένα αντικείμενα των ομάδων εργασίας, καλούνται οι επαγγελματίες του κλάδου, οι εμπειρογνώμονες των συνδικάτων και άλλες ομάδες συμφερόντων να συμμετάσχουν με περιορισμένο αριθμό, με βάση κριτήρια αναγνωρισμένης εμπειρογνωμοσύνης.
4. Οι εθελοντικές συνεισφορές, από εμπειρογνώμονες που δεν μπορούν να συμμετάσχουν στις συνεδριάσεις των ομάδων αυτών, θα είναι ευπρόσδεκτες μέσω του ηλεκτρονικού φορέα που έχει δημιουργηθεί. Στον φορέα αυτόν θα μπορούν να έχουν πρόσβαση οι κοινωνικοοικονομικοί παράγοντες, καθώς και οι τοπικές και περιφερειακές αρχές, με τρόπους που θα προσδιοριστούν σε συνάρτηση με σύνδεσή τους με τη διαδικασία.
5. Παράλληλα με τις προτεραιότητες εργασίας που έχουν επισημανθεί για τις πέντε ομάδες και οι οποίες παρουσιάζονται συνοπτικά στα σημεία III και IV.2 της παρούσας έκθεσης, η Επιτροπή θεωρεί χρήσιμο να αρχίσει, κατά τη διάρκεια του 2001, επαφές με τις δημόσιες υπηρεσίες και τις επαγγελματικές ενώσεις του τουριστικού τομέα στις χώρες που είναι υποψήφιες για ένταξη, έτσι ώστε να αρχίσουν περιοδικές ανταλλαγές απόψεων σχετικά με τις εθνικές πολιτικές, τις ορθές πρακτικές και τα κοινοτικά μέτρα που έχουν επιπτώσεις στην τουριστική δραστηριότητα. Η συμμετοχή εκπροσώπων αυτών των υπηρεσιών και επαγγελματικών ενώσεων σε μια νέα ανοικτή συνεδρίαση της Συμβουλευτικής Επιτροπής Τουρισμού το 2001 θα ήταν μια πραγματική ευκαιρία προετοιμασίας για τη μελλοντική ένταξη των χωρών αυτών στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
6. Όσον αφορά επίσης το διεθνή χώρο, η Επιτροπή, το 2001, θα προβεί στις εξής ενέργειες:
 - εμβάθυνση της ευρω-μεσογειακής συνεργασίας στον τομέα του τουρισμού·
 - εντατικοποίηση των διαπραγματεύσεων όσον αφορά τον τουρισμό στο πλαίσιο του GATS·
 - προετοιμασία του τουριστικού σκέλους στο πλαίσιο της κατάρτισης των θέσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη συνεδρίαση της Επιτροπής για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, που καλείται Rio + 10, που θα διεξαχθεί το 2002·
 - εντατικοποίηση της συνεργασίας με τους κύριους διεθνείς οργανισμούς στον τομέα του τουρισμού, όπως ο ΟΟΣΑ και ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού (ΠΟΤ).
7. Τέλος, η Επιτροπή θα δημοσιεύσει, πριν από το τέλος του τρέχοντος έτους, την περιοδική έκθεση για τις κοινοτικές δραστηριότητες σχετικά με τον τουρισμό που θα καλύπτει την περίοδο 1997-1999. Με τις μελέτες που έχουν ήδη αρχίσει, θα ενισχύσει τη διαρκή ανάλυση των αγορών, των δομών και των τάσεων της τουριστικής δραστηριότητας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στον υπόλοιπο κόσμο, έτσι ώστε να είναι δυνατή η πιο ακριβής ανάλυση του αντίκτυπου οποιασδήποτε πρωτοβουλίας η οποία, στο πλαίσιο των διαφόρων κοινοτικών πολιτικών, θα

μπορούσε να επηρεάσει την ανταγωνιστικότητα των τουριστικών επιχειρήσεων της Ένωσης.

8. Ως συμπέρασμα, με το σύνολο των πρωτοβουλιών αυτών, η Επιτροπή ελπίζει ότι θα είναι σε θέση να παρουσιάσει, στο τέλος του 2001 και σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη, την τουριστική βιομηχανία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τους άλλους σχετικούς παράγοντες, μια πλήρη ανάλυση των εθνικών πολιτικών, των καλύτερων πρακτικών και των κοινοτικών μέτρων που έχουν θετική επίπτωση στην ευρωπαϊκή τουριστική δραστηριότητα. Αυτό θα επιτρέψει να επισημανθούν, στο πλαίσιο στενών διαβουλεύσεων με όλους τους ενδιαφερόμενους παράγοντες, ωφέλιμες δράσεις που θα αναληφθούν από τα κράτη μέλη (περιλαμβανομένων των περιφερειακών ή/και τοπικών αρχών), από τη βιομηχανία και, αν είναι απαραίτητο, από τα κοινοτικά θεσμικά όργανα, για να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα της τουριστικής βιομηχανίας της Ένωσης και η συμβολή της στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης και βιώσιμης ανάπτυξης.
9. Η Επιτροπή ζητεί από τους υπευθύνους της δημόσιας διοίκησης που συμμετέχουν στο Υπουργικό Σεμινάριο της Λίλλης που θα διεξαχθεί στις 22 του προσεχούς Νοεμβρίου καθώς και στο Συμβούλιο «εσωτερική αγορά, καταναλωτές και τουρισμός» της 30ής Νοεμβρίου και από τα άλλα ενδιαφερόμενα όργανα της ΕΕ (το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών) να υποστηρίξουν τις τρέχουσες πρωτοβουλίες, καθώς και αυτές που προτείνονται παραπάνω, για να ενθαρρυνθούν οι παράγοντες που εμπλέκονται σ' αυτή τη διαδικασία, παρέχοντάς τους μια σαφή πολιτική υποστήριξη.



ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 17.1.2001
COM(2000) 826 τελικό

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ,
ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας του Συμβουλίου 95/57/ΕΚ
για τη συλλογή στατιστικών πληροφοριών στον τομέα του τουρισμού

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Πρόλογος.....	3
I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	3
II. εφαρμογή της οδηγίας του συμβουλίου.....	4
2.1 Εξέλιξη του συστήματος πληροφόρησης για τις τουριστικές στατιστικές.....	5
2.2 Συλλογή και επεξεργασία στοιχείων.....	5
2.3 Διάδοση αποτελεσμάτων.....	6
2.4 Μεθοδολογική παρακολούθηση.....	7
2.5. Νομικό πλαίσιο.....	8
III. Πρόοδος ανα τμήμα της οδηγίας.....	8
3.1 Δυναμικότητα ομαδικών τουριστικών καταλυμάτων: τοπικές μονάδες στην εθνική επικράτεια.....	8
3.2. Χρήση της δυναμικότητας των εγκαταστάσεων παροχής ομαδικών καταλυμάτων: εγχώριος και εισερχόμενος τουρισμός.....	10
3.3. Τουριστική ζήτηση: εγχώριος και εξερχόμενος τουρισμός (δεν περιλαμβάνονται τα ημερήσια ταξίδια).....	13
IV. Συνολική αξιολογήση.....	15
V. Προοπτικές.....	16
Παράρτημα 1. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ.....	18
Παράρτημα 2. συνοπτικός πίνακας κατά χώρα και κατά τμήμα της οδηγίας.....	19
Παράρτημα 3.οικονομική συνεισφορά στα κρατη μέλη.....	28

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

1. Η έκθεση αναφέρεται στην οδηγία του Συμβουλίου 95/57/ΕΚ¹ σχετικά με τη συλλογή στατιστικών στοιχείων στον τομέα του τουρισμού.
2. Το κεφάλαιο II της έκθεσης παρουσιάζει συνοπτικά τις ενέργειες που αναλήφθηκαν κατά την περίοδο 1996-1999 για την ανάπτυξη ενός συστήματος πληροφόρησης, τη συλλογή στοιχείων, τη μεθοδολογική παρακολούθηση και το νομικό πλαίσιο. Ο πίνακας του Παραρτήματος 1 συμπληρώνει τις πληροφορίες που αφορούν το νομικό πλαίσιο.
3. Στο κεφάλαιο III παρουσιάζεται η πρόοδος που έχει συντελεστεί ανά τομέα στα κράτη μέλη με βάση τη διάρθρωση της οδηγίας και περιλαμβάνονται οι εξελίξεις που σημειώθηκαν κατά την περίοδο 1996-1999. Ο συνοπτικός πίνακας στο Παράρτημα 2 συμπληρώνει τις πληροφορίες αυτού του κεφαλαίου.
4. Το κεφάλαιο IV περιέχει μια σφαιρική αξιολόγηση της εφαρμογής της οδηγίας. Το συνολικό αποτέλεσμα κρίνεται θετικό. Ωστόσο, αναλύονται και εξετάζονται διάφορα προβλήματα και ιδιαίτερα εκείνα που συνδέονται με την παγίωση της προόδου που επιτεύχθηκε στο πλαίσιο της εφαρμογής της οδηγίας, τις καθυστερήσεις στη διαβίβαση στοιχείων στην Eurostat από ορισμένα κράτη μέλη και την καθυστέρηση στη διεξαγωγή μιας εξαντλητικής αξιολόγησης της ποιότητας και της αξιοπιστίας των αποτελεσμάτων.
5. Στο κεφάλαιο V εκτίθενται οι διαγραφόμενες προοπτικές. Συνιστάται η συνέχιση της εφαρμογής της οδηγίας και προκρίνονται ως μείζονος σημασίας θέματα η εξέταση της ποιότητας, της αξιοπιστίας και της συγκρισιμότητας των στοιχείων, η ενθάρρυνση της τακτικής διαβίβασης στοιχείων και η ενίσχυση της διάδοσης των αποτελεσμάτων.

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Με την οδηγία του Συμβουλίου 90/665/ΕΟΚ της 17ης Δεκεμβρίου 1990² δρομολογήθηκαν οι εργασίες για την κατάρτιση κοινοτικών στατιστικών στον τομέα του τουρισμού με την επισήμανση τεσσάρων κυρίων δράσεων που πρέπει να αναληφθούν: ανάλυση και αξιολόγηση των μακροπρόθεσμων αναγκών των βασικών χρηστών σε θέματα τουριστικών στατιστικών, συλλογή και διάδοση των υπαρχόντων στοιχείων για τον τουρισμό, ανάλυση των συστημάτων που υπάρχουν στα κράτη μέλη και σε διεθνείς οργανισμούς, και προετοιμασία ενός μεθοδολογικού πλαισίου αναφοράς για την κατάρτιση κοινοτικών στατιστικών για τον τουρισμό. Η περαιτέρω εργασία ανάπτυξης που διεξήγαγε η Επιτροπή βασίστηκε στην οδηγία του Συμβουλίου 92/421/ΕΟΚ της 13ης Ιουλίου 1992³ σχετικά με ένα κοινοτικό σχέδιο δράσης υπέρ του τουρισμού.

¹ ΕΕ L 291, 6.12.1995, σ. 32.

² ΕΕ L 358, 21.12.1990, σ. 89.

³ ΕΕ L 231, 13.08.1992, σ. 26.

Οι ανάγκες των χρηστών στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα για την έγκαιρη διάθεση αξιόπιστων και συγκρίσιμων στατιστικών που αφορούν την τουριστική ζήτηση και προσφορά σε κοινοτικό επίπεδο (όπως αναφέρεται στα αποτελέσματα της εφαρμογής της απόφασης 90/665/ΕΟΚ), οδήγησε στην ανάπτυξη της οδηγίας του Συμβουλίου 95/57/ΕΚ της 23ης Νοεμβρίου 1995 για τη συλλογή στατιστικών πληροφοριών στον τομέα του τουρισμού. Για το σκοπό αυτό τα κράτη μέλη πρέπει να προβαίνουν στη συλλογή, κατάρτιση, επεξεργασία και διαβίβαση εναρμονισμένων κοινοτικών στατιστικών πληροφοριών για την τουριστική ζήτηση και προσφορά. Η οδηγία ορίζει ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να λάβουν όλα τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να καταστήσουν λειτουργικό το κοινοτικό σύστημα πληροφοριών προσαρμόζοντας τα οικεία εθνικά συστήματα στις τεχνικές προδιαγραφές που αναφέρονται στο παράρτημα της οδηγίας.

Κατά την αρχική φάση της διαδικασίας εφαρμογής η Κοινότητα είχε προβλέψει την οικονομική συμμετοχή της στα έξοδα στα οποία θα προέβαιναν τα κράτη μέλη για την προσαρμογή των εθνικών συστημάτων τους στην οδηγία. Η συμμετοχή αυτή θα ήταν χρονικά περιορισμένη. Στόχος της ήταν η διευκόλυνση των πειραματισμών ή η εφαρμογή μεθόδων και συστημάτων συλλογής στοιχείων που θα ανταποκρίνονταν στις απαιτήσεις για στατιστικές πληροφορίες που προβλέπονται στην οδηγία. Με τη λήξη της οικονομικής αυτής συμμετοχής, τα κράτη μέλη θα έπρεπε κανονικά να είναι σε θέση να διαβιβάζουν συστηματικά στην Επιτροπή και εντός των προθεσμιών διαβίβασης που καθορίζονται στην οδηγία, τις απαιτούμενες πληροφορίες με βάση τα εφαρμοζόμενα συστήματα και μεθόδους.

Το άρθρο 8 της οδηγίας του Συμβουλίου 95/57/ΕΚ ορίζει ότι η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή σχετικά με την εμπειρία που αποκτήθηκε κατά τη διεξαγωγή των εργασιών στο πλαίσιο της παρούσας οδηγίας και μετά την ολοκλήρωση τριετούς περιόδου συλλογής στατιστικών στοιχείων. Η συλλογή στοιχείων ξεκίνησε το 1997 (και κάλυπτε την πρώτη περίοδο αναφοράς 1996) και έχουν ήδη παρέλθει τρία έτη. Η παρούσα έκθεση υποβάλλεται σύμφωνα με τη διάταξη αυτή και παρέχεται μια σφαιρική επισκόπηση της προόδου που επιτεύχθηκε στο πλαίσιο διαφόρων δράσεων που ανέλαβαν η Επιτροπή και τα κράτη μέλη, μια αρχική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων καθώς και προτάσεις για τη συνέχιση της διαδικασίας εφαρμογής.

II. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Η οδηγία προέβλεπε την ανάληψη διαφόρων δράσεων από τα κράτη μέλη και την Επιτροπή (Eurostat) για την προετοιμασία της κατάλληλης υποδομής για τη συλλογή, επεξεργασία και διάδοση νέων σειρών στοιχείων. Όσον αφορά την Eurostat αυτό σήμαινε συγκεκριμένα το σχεδιασμό και την εφαρμογή ενός νέου συστήματος πληροφόρησης σε κοινοτικό επίπεδο, την τακτική συλλογή στοιχείων μέσω τυποποιημένων ερωτηματολογίων, τη συγκέντρωση και διάδοσή τους σε σύνολα ΕΥ, με βάση τις μεθοδολογικές εξελίξεις που έχουν συντελεστεί στα κράτη μέλη, τη δυνατότητα ανταλλαγής εμπειριών για την επίτευξη συγκρίσιμων στατιστικών και τέλος την καθιέρωση σε νομοθετικό επίπεδο, μέτρων εφαρμογής για τη διασφάλιση της ορθής εφαρμογής της οδηγίας στα κράτη μέλη. Κατά την περίοδο 1996-1999 διεξάχθηκαν οι παρακάτω δράσεις. Ο πίνακας στο παράρτημα 1 συμπληρώνει τις πληροφορίες σχετικά με το νομικό πλαίσιο.

2.1 Εξέλιξη του συστήματος πληροφόρησης για τις τουριστικές στατιστικές

Μία από τις αρχικές δράσεις που ανέλαβε η Eurostat ήταν ο σχεδιασμός και η καθιέρωση ενός συστήματος πληροφόρησης για τις τουριστικές στατιστικές, σύμφωνα με το περιεχόμενο και τη διάρθρωση της οδηγίας. Αναπτύχθηκε ένα μέσο που επιτρέπει την αποθήκευση, επεξεργασία και υπολογισμό των στοιχείων και διευκολύνει την εξαγωγή τους σε πίνακες Excel. Το σύστημα τέθηκε σε λειτουργία το 1997.

Το σχέδιο ταξινόμησης για τη βάση δεδομένων παραγωγής όσον αφορά τις στατιστικές για τον τουρισμό "TOUR", δημιουργήθηκε σε απόλυτη συμφωνία με την οδηγία. Προσφέρει οκτώ βασικές διαστάσεις: *Δηλούσα εδαφική επικράτεια* (εθνικό και περιφερειακό επίπεδο), *Δείκτης* (μεταβλητές), *Μέτρηση* (νόμισμα, %), *Μονάδα* (μονάδα, χιλιάδες, εκατομμύρια), *Δραστηριότητα* (είδος εγκατάστασης), *Σκοπός* (αναψυχή, επαγγελματικός χαρακτήρας), *T-info* (διάφορες κατατάξεις, π.χ με βάση το φύλο, την ηλικία, το χρησιμοποιούμενο μεταφορικό μέσο) και *Συνοδός* (χώρα προέλευσης /προορισμού).

Το σύστημα πληροφοριών προσφέρει, επίσης, τη δυνατότητα αποθήκευσης στατιστικών που συνδέονται με τον τουρισμό, όπως ισοζύγιο πληρωμών (στοιχεία που αφορούν τα ταξίδια και τη μεταφορά επιβατών), απασχόληση σε ξενοδοχεία και εστιατόρια και οικονομικές στατιστικές.⁴ Προς το παρόν, η βάση δεδομένων "TOUR" περιέχει 49 διαφορετικούς πίνακες που περιλαμβάνουν συνολικά πάνω από 400.000 αριθμητικά δεδομένα. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται 29 πίνακες που αφορούν ειδικά την οδηγία και περιλαμβάνουν περίπου 350.000 αριθμητικά δεδομένα. Οι χρονικές σειρές εκτείνονται από το 1980 έως σήμερα, και παρουσιάζουν πληθώρα στοιχείων από το 1996 και 1997 όταν άρχισαν να ισχύουν οι νέοι πίνακες.

2.2 Συλλογή και επεξεργασία στοιχείων

Η συστηματική συλλογή στοιχείων συνδέεται με την καθιέρωση ενός συστήματος πληροφόρησης για τις τουριστικές στατιστικές με βάση τις προθεσμίες διαβίβασης που καθορίζονται στην οδηγία (άρθρο 7). Στο εν λόγω άρθρο προβλέπονται τα εξής: όσον αφορά τα μηνιαία και τριμηνιαία στοιχεία, η διαβίβαση από τα κράτη μέλη προσωρινών αποτελεσμάτων πραγματοποιείται εντός τριμήνου από τη λήξη της περιόδου παρατήρησης, όσον δε αφορά τα τελικά αποτελέσματα το αργότερο εντός εξαμήνου. Τα ετήσια προσωρινά αποτελέσματα διαβιβάζονται εντός εξαμήνου από τη λήξη της περιόδου παρατήρησης και τα τελικά αποτελέσματα το πολύ εντός δώδεκα μηνών.

Προκειμένου να διευκολυνθεί η διαβίβαση των στοιχείων μεταξύ των κρατών μελών και της Eurostat δημιουργήθηκαν 29 τυποποιημένοι πίνακες διαβίβασης, με βάση τη διάρθρωση που προβλέπεται στην οδηγία. Οι πίνακες αυτοί αναφέρουν με ποιο τρόπο τα δεδομένα θα πρέπει να πινακοποιούνται σε καθορισμένες σειρές και στήλες προκειμένου να επιτρέπεται η αποτελεσματική και αυτόματη επεξεργασία των αριθμητικών στοιχείων στο σύστημα πληροφόρησης της Eurostat.

⁴ Η εν λόγω συλλογή στοιχείων βασίζεται στις ακόλουθες νομοθετικές πράξεις: Κανονισμός Συμβουλίου (ΕΚ, EURATOM) αριθ. 58/97 της 20ης Δεκεμβρίου 1996 για τις στατιστικές διάρθρωσης των επιχειρήσεων (ΕΕ L 14, 17.1.1997, σ.1): κανονισμός Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 1165/98 της 19ης Μαΐου 1998 για τις βραχυπρόθεσμες στατιστικές επιχειρήσεων (ΕΕ L 162, 5.6.1998, σ. 1): κανονισμός Συμβουλίου (ΕΟΚ) αριθ. 3711/91 της 16ης Δεκεμβρίου 1991 για τη διενέργεια ετήσιας δειγματοληπτικής έρευνας εργατικού δυναμικού στην Κοινότητα (ΕΕ L 351, 20.12.1991, σ.1): κανονισμός Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 577/98 της 9ης Μαρτίου 1998 για τη διενέργεια δειγματοληπτικής έρευνας εργατικού δυναμικού στην Κοινότητα (ΕΕ L 77, 14.3.1998, σ.3).

Οι τυποποιημένοι πίνακες διαβίβασης αποτέλεσαν τη βάση για τη δημιουργία ηλεκτρονικών ερωτηματολογίων (σε μορφότυπο Excel), που διανεμήθηκαν στα κράτη μέλη και οι οποίοι θα πρέπει να χρησιμοποιούνται για τη διαβίβαση στοιχείων στην Eurostat. Η Eurostat ανέπτυξε το ειδικό πρόγραμμα TADI (Tourism Automatic Data Input), για την αυτόματη ανάγνωση των αρχείων του ερωτηματολογίου που αποστέλλονται από τους φορείς παροχής στοιχείων στο σύστημα πληροφοριών για τον τουρισμό "TOUR". Όσον αφορά τη διαβίβαση στοιχείων, τα περισσότερα αρχεία διαβιβάζονται ηλεκτρονικά είτε μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή μέσω του εργαλείου διαβίβασης της Eurostat "STADIUM" που επιτρέπει την εύκολη αναγνώριση των λαμβανόμενων αρχείων.

Η διαδικασία επεξεργασίας στοιχείων διακρίνεται σε πολλές φάσεις. Στην αρχή, γίνεται μια γενική αξιολόγηση, που ανιχνεύει προβλήματα που αφορούν ειδικά το μορφότυπο των στοιχείων. Στη συνέχεια, πραγματοποιείται μια πιο λεπτομερής εξακρίβωση, με σκοπό τον έλεγχο του περιεχομένου, της κατάταξης, των συνόλων, τη σύγκριση με προηγούμενες σειρές κλπ. Η φάση αυτή, προς το παρόν, είναι χρονοβόρα και υπάρχουν σχέδια για την πιο εκτεταμένη αυτοματοποίησή της ώστε να επιτρέπονται ταχύτεροι και πιο αποτελεσματικοί έλεγχοι της αληθοφάνειας, αντιπαραβολές μεταξύ των πινάκων κλπ. Τέλος, γίνονται διάφοροι υπολογισμοί (π.χ συγκεντρωτικά μεγέθη ΕΕ, μετατροπή σε ευρώ, υπολογισμός διαφόρων αναλογιών). Σε όλη τη διάρκεια της διαδικασίας επεξεργασίας των στοιχείων πραγματοποιούνται τακτικές επαφές με τους υπεύθυνους υποβολής στοιχείων στα κράτη μέλη.

Στη διάρκεια του 1999 η Eurostat εισήγαγε μία διαδικασία παρακολούθησης των καθυστερήσεων που σημειώνονται κατά τη διαβίβαση των στοιχείων. Κατά τον τρόπο αυτό επισημαίνονται, κατά χώρα και κατά πίνακα διαβίβασης, τα πιο πρόσφατα στοιχεία καθώς και τυχόν κενά στις χρονικές σειρές, λαμβανομένων υπόψη ενδεχόμενων παρεκκλίσεων. Προς το παρόν, η διαδικασία αυτή δεν είναι αυτοματοποιημένη και γι'αυτό είναι εξαιρετικά χρονοβόρα και είναι δύσκολη η συστηματική ενημέρωσή της αλλά σύντομα θα αυτοματοποιηθεί και κατά συνέπεια θα ενημερώνεται πιο τακτικά.

2.3 Διάδοση αποτελεσμάτων

Τα στοιχεία που συλλέγονται στο πλαίσιο της οδηγίας έχουν αποτελέσει από το 1997 αντικείμενο ευρείας διάδοσης. Συγκεκριμένα, η σειρά "Tourism in Europe - Key figures" δημοσιεύεται σε ετήσια βάση (το Μάιο ή τον Ιούνιο) και περιλαμβάνει στοιχεία της παρελθούσης τριετίας σχετικά με τη δυναμικότητα των ομαδικών τουριστικών καταλυμάτων, τη χρησιμοποίηση των κλινών, τη ροή ημεδαπών ή αλλοδαπών τουριστών και τα ταξιδιωτικά έσοδα και δαπάνες.⁵ Άλλη δημοσίευση είναι η "Statistics in Focus on tourism", που δημοσιεύτηκε το Φεβρουάριο 1999, και περιλαμβάνει τις πρόσφατες τουριστικές τάσεις για την περίοδο 1997-1998.⁶ Οι τουριστικές στατιστικές χρησιμοποιούνται επίσης συστηματικά και σε άλλες γενικότερου χαρακτήρα εκδόσεις της Eurostat, όπως η "Επετηρίδα της Eurostat", η "Ευρώπη σε αριθμούς", οι "Eurostatistics" και η "Monthly Panorama of European Business".

Το 1998 αναδιαρθρώθηκε εξ ολοκλήρου ο τουριστικός τομέας στη βάση δεδομένων αναφοράς της Eurostat "New Cronos" προκειμένου να συνάδει με το περιεχόμενο και τη διάρθρωση της οδηγίας. Κατά τον τρόπο αυτό ένα ευρύ φάσμα χρηστών έχει πλέον πρόσβαση στις στατιστικές αυτές μέσω του δικτύου Eurostat Datashop. Οι υπεύθυνοι

⁵ "Tourism in Europe - Key figures 1997-1998", (1999), Eurostat. "Tourism in Europe - Key figures 1996-1997", (1998), Eurostat "Tourism in Europe - Key figures 1995-1996", (1997), Eurostat.

⁶ "Inbound tourism flows rising in Europe", (1999), Statistics in Focus, Eurostat.

παροχής στοιχείων των κρατών μελών και των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων έχουν ελεύθερη πρόσβαση σ'αυτή τη βάση δεδομένων.

Μέρος του προγράμματος τακτικής διάδοσης των τουριστικών στατιστικών αποτελεί η ετήσια έκδοση της "Tourism statistics yearbook" (CD-ROM) και η έκδοση "Tourism in Europe - Trends", που είναι περισσότερο προσανατολισμένη στην ανάλυση της τουριστικής προσφοράς και ζήτησης και καλύπτει την περίοδο των τελευταίων τεσσάρων ετών. Έχουν ήδη διεξαχθεί ορισμένες εκτιμήσεις των ελλειπόντων στοιχείων για σκοπούς διάδοσης, αλλά θα πρέπει να καταβληθούν περισσότερες προσπάθειες ώστε η διαδικασία αυτή να γίνεται σε τακτική βάση προκειμένου να διασφαλίζεται η έγκαιρη πληροφόρηση.

2.4 Μεθοδολογική παρακολούθηση

Σε συνέχεια της έγκρισης της οδηγίας, η ομάδα εργασίας της Eurostat για τις στατιστικές που αφορούν τον τουρισμό συμφώνησε να εκπονήσει έκθεση προόδου στην οποία θα παρουσιάζονται οι μεθοδολογικές εξελίξεις που έχουν σημειωθεί στα κράτη μέλη όσον αφορά την εφαρμογή της οδηγίας. Η έκθεση προόδου θα πρέπει να ενημερώνεται συστηματικά, να επιτρέπει τις συγκρίσεις μεταξύ των διαφόρων χωρών και να χρησιμεύει ως βασικό εργαλείο παρακολούθησης της διαδικασίας εφαρμογής της οδηγίας. Επομένως, η έκθεση προόδου στοχεύει στην επίτευξη δύο στόχων: πρώτον στην παρακολούθηση της προόδου που σημειώνεται στα κράτη μέλη όσον αφορά την εφαρμογή της οδηγίας για τις στατιστικές τουρισμού και κατά δεύτερο λόγο, στη βελτίωση των γνώσεων και στην ανταλλαγή μεταξύ των κρατών μελών εμπειριών και ορθών πρακτικών που αφορούν τις μεθόδους συλλογής στοιχείων και τα υπάρχοντα στατιστικά συστήματα για τον τουρισμό.

Η έκθεση προόδου ευθυγραμμίζεται με το άρθρο 8 της οδηγίας, που ορίζει ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να υποβάλλουν στην Επιτροπή κατόπιν αιτήματός της όλες τις απαραίτητες πληροφορίες για την αξιολόγηση της ποιότητας, της συγκρισιμότητας και της πληρότητας των στατιστικών πληροφοριών καθώς και λεπτομέρειες σχετικά με τυχόν επακόλουθες αλλαγές στις χρησιμοποιούμενες μεθόδους. Τα κράτη μέλη υπέβαλαν στην Eurostat πληροφορίες για την προετοιμασία της έκθεσης προόδου μέσω της συμπλήρωσης ερωτηματολογίων για τα συστήματα συλλογής στοιχείων που εφαρμόζονται στα κράτη μέλη και τις εκθέσεις που εκπόνησαν τα κράτη μέλη σε συνάρτηση με τις συμβατικές υποχρεώσεις τους για την κοινοτική χρηματοδότηση. Η έκθεση ενημερώθηκε συστηματικά και τα κράτη μέλη κλήθηκαν να εξακριβώσουν, τροποποιήσουν και συμπληρώσουν τις πληροφορίες.

Το 1996 εκδόθηκε ένα πρακτικό εγχειρίδιο για την εφαρμογή των μεθοδολογικών κατευθυντήριων γραμμών για τις στατιστικές στον τομέα του τουρισμού.⁷ Αυτό το εγχειρίδιο παρουσιάζει τις βασικές έννοιες και τις κατευθυντήριες γραμμές για τη συλλογή και το σχεδιασμό των ερευνών προκειμένου να συνάδουν με την οδηγία.⁸ Το 1998, στο πλαίσιο των μέτρων εφαρμογής της οδηγίας, καθορίστηκαν οι ορισμοί των μεταβλητών. Επιπλέον, έχει ήδη προχωρήσει η εργασία σχεδιασμού τεχνικών εγχειριδίων για μεθοδολογικά θέματα που παρουσιάζουν ιδιαίτερες δυσκολίες στη διαδικασία εφαρμογής, όπως είναι για παράδειγμα η συλλογή στοιχείων για τα επαγγελματικά ταξίδια. Εξάλλου, η Eurostat έχει εκπονήσει ένα τεχνικό εγχειρίδιο για τη συλλογή εναρμονισμένων στοιχείων για τα ιδιωτικά τουριστικά καταλύματα, επειδή αποτελεί σημαντική πτυχή της παροχής τουριστικών καταλυμάτων σε

⁷ "Applying the Eurostat methodological guidelines in basic tourism and travel statistics", (1996), Έγγραφο εργασίας, Eurostat.

⁸ Το εν λόγω πρακτικό εγχειρίδιο ακολουθεί την κοινοτική μεθοδολογία για τις στατιστικές στον τομέα του τουρισμού που δημοσιεύτηκε το 1998 από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, και παρέχει ένα ευρύ μεθοδολογικό πλαίσιο για τη συλλογή στατιστικών στον τομέα του τουρισμού.

πολλά κράτη μέλη. Για την περαιτέρω ενθάρρυνση της ανταλλαγής εμπειριών μεταξύ κρατών μελών στο πλαίσιο της διαδικασίας εφαρμογής της οδηγίας, διοργανώθηκε το 1999 μια επιστημονική συνάντηση για την εξέταση μεθοδολογικών θεμάτων. Η συνάντηση αυτή οδήγησε στην επισήμανση κοινών προβλημάτων που αναφέρονται κατά την εφαρμογή της οδηγίας και στην υποβολή προτάσεων για την ανάληψη συγκεκριμένων δράσεων με στόχο τη συνέχιση της διαδικασίας εφαρμογής.

2.5. Νομικό πλαίσιο

Όσον αφορά τις διαδικασίες εφαρμογής της οδηγίας, διατυπώθηκαν τα ακόλουθα μέτρα που θα πρέπει να αποφασιστούν στο πλαίσιο της διαδικασίας της Επιτροπής Στατιστικού Προγράμματος (άρθρα 11 και 12 της οδηγίας): οι ορισμοί που πρέπει να ισχύουν για τα χαρακτηριστικά της συλλογής στοιχείων (άρθρο 3), οι αναλυτικοί κανόνες για τις διαδικασίες διαβίβασης στοιχείων (άρθρο 7) και οι παρεκκλίσεις από τις διατάξεις που μπορούν να παραχωρούνται στα κράτη μέλη (άρθρο 10)⁹.

Περαιτέρω διαδικασίες εφαρμογής στο πλαίσιο της διαδικασίας της Επιτροπής Στατιστικού Προγράμματος αφορούν τις απαιτήσεις ακρίβειας και την εναρμονισμένη επεξεργασία των συστηματικών τάσεων (άρθρο 4), την επεξεργασία των στοιχείων (άρθρο 6) και τη διάδοση των αποτελεσμάτων (άρθρο 9) (Βλέπε επίσης Παράρτημα I της έκθεσης).

III. ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΑΝΑ ΤΜΗΜΑ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ

Η εφαρμογή της οδηγίας, με την οικονομική συνεισφορά της Κοινότητας που πραγματοποιήθηκε μέσω συμβάσεων μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής, οδήγησε σε διάφορες προσαρμογές, αλλαγές και μεθοδολογικές εξελίξεις των εθνικών στατιστικών συστημάτων των χωρών του ΕΟΧ. Με την οικονομική στήριξη που διατέθηκε στο πλαίσιο των συμβάσεων, οι χώρες του ΕΟΧ ανέπτυξαν τις εθνικές τουριστικές στατιστικές τους με στόχο τη διασφάλιση, και όπου ήταν απαραίτητο την ενοποίηση, της συλλογής και διαβίβασης στοιχείων στην Eurostat. Εκτός από τον άμεσο αντίκτυπο της οικονομικής συνεισφοράς της Κοινότητας, σε πολλές χώρες υπήρξε και ένας έμμεσος αντίκτυπος με την ενίσχυση της διάθεσης ίδιων πόρων για την παγίωση του εθνικού στατιστικού συστήματος, με απώτερο σκοπό τη συστηματική συλλογή στοιχείων. Αναλήφθηκαν ενέργειες για την επέκταση των υφισταμένων ερευνών, την εισαγωγή, όπου ήταν απαραίτητο, νέων ερευνών, την εναρμόνιση των ορισμών και των μεθόδων και τη διενέργεια άλλων αλλαγών για τη συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις της οδηγίας.

3.1 Δυναμικότητα ομαδικών τουριστικών καταλυμάτων: τοπικές μονάδες στην εθνική επικράτεια

3.1.1 *Επέκταση της κάλυψης των υφισταμένων μητρώων εγκαταστάσεων παροχής καταλυμάτων*

Πολλές χώρες, προκειμένου να βελτιώσουν την ποιότητα των παραγόμενων στατιστικών τους επιδίωξαν την επέκταση του πεδίου κάλυψης των μητρώων τους που αφορούν τις εγκαταστάσεις τουριστικών καταλυμάτων.

⁹ Απόφαση της Επιτροπής (1999/35/ΕΚ) της 9ης Δεκεμβρίου 1998 σχετικά με τις διαδικασίες εφαρμογής της οδηγίας του Συμβουλίου 95/57/ΕΚ περί της συλλογής στατιστικών πληροφοριών στον τομέα του τουρισμού (ΕΕ L 9, 15.1.1999, Σ. 23).

Το Βέλγιο προέβη στη διενέργεια απογραφής των διαφόρων ειδών καταλυμάτων και στη σύνδεση του οικείου μητρώου καταλυμάτων με άλλες διοικητικές πηγές, ιδίως δε με το γενικό μητρώο επιχειρήσεων. Η διαδικασία αυτή οδήγησε σε καλύτερη κάλυψη των ειδών καταλυμάτων σε επίπεδο NUTS III και σε αναλυτικότερες πληροφορίες.

Η Γαλλία προέβη στην επέκταση του μητρώου των ταξινομημένων σε κατηγορίες ξενοδοχείων ώστε να συμπεριλάβει και ένα πλήρη κατάλογο των ξενοδοχείων 0 αστέρων.

Οι Κάτω Χώρες προέβησαν στη συμπλήρωση και ενημέρωση του υφιστάμενου οικείου μητρώου καθώς και στην κατάρτιση ενός μητρώου για την κάλυψη όλων των εγκαταστάσεων παροχής καταλυμάτων σύμφωνα με τις διατάξεις της οδηγίας.

Η Ιρλανδία προέβη στη δημιουργία ενός νέου μητρώου τουριστικών καταλυμάτων που περιλαμβάνει όλες τις μονάδες του μητρώου επιχειρήσεων της Central Statistical Office και του μητρώου του Irish Tourist Board. Στο παρελθόν, υπήρχε μόνο το μητρώο του Irish Tourist Board που κάλυπτε μόνο τον τομέα των εγκεκριμένων καταλυμάτων.

Η Αυστρία δημιούργησε ένα επιμέρους μητρώο των ομαδικών τουριστικών καταλυμάτων που συνδέεται με το κεντρικό μητρώο επιχειρήσεων.

Η Ιταλία, επίσης, προέβη στη δημιουργία ενός βοηθητικού μητρώου για τον τουρισμό που βασίζεται στο υφιστάμενο μητρώο τουριστικών καταλυμάτων και συνδέεται με το γενικό μητρώο επιχειρήσεων (ASIA).

Στην περίπτωση του Ηνωμένου Βασιλείου, οι εργασίες εστιάστηκαν στη βελτίωση των υφιστάμενων μητρώων τουριστικών καταλυμάτων των περιφερειακών τουριστικών οργανισμών με σκοπό την παροχή δεδομένων σε επίπεδο NUTS III· διεξάγονται επίσης εκ των υστέρων έλεγχοι και αντιπαραβολές με το γενικό μητρώο επιχειρήσεων της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας.

Στην περίπτωση της Ισλανδίας, οι εργασίες αφορούσαν τη συμπλήρωση και ενημέρωση του υφιστάμενου μητρώου καταλυμάτων, ιδιαίτερα δε τη δημιουργία ενός μητρώου για τις λουπές εγκαταστάσεις ομαδικών καταλυμάτων όπως χώροι διανυκτέρευσης σε υπνόσακους, ξενώνες νεότητας, διαμονή σε οικογένειες και ορεινά καταφύγια.

Η Νορβηγία προέβη στη βελτίωση του υφιστάμενου μητρώου ξενοδοχείων και παρόμοιων καταλυμάτων.

Ορισμένες χώρες, προκειμένου να καλύψουν όλα τα

3.1.2. Δημιουργία νέων μητρώων για διάφορα είδη ομαδικών καταλυμάτων

είδη ομαδικών καταλυμάτων που προβλέπονται στην οδηγία, υποχρεώθηκαν να προβούν στην κατάρτιση εντελώς νέων μητρώων για ορισμένα είδη καταλυμάτων.

Πρόκειται κυρίως για την Ισπανία και την Πορτογαλία, που κατάρτισαν μητρώο τουριστικών διαμερισμάτων (εξοχικές κατοικίες).

Η Ιρλανδία προέβη στην κατάρτιση μητρώου μη εγκεκριμένων εγκαταστάσεων τύπου "bed and breakfast".

Η Γαλλία προέβη στη δημιουργία ενός μητρώου μη ταξινομημένων σε κατηγορίες ξενοδοχείων.

3.1.3. Αναθεώρηση των ορισμών και της ταξινόμησης των ομαδικών καταλυμάτων

Πολλές χώρες προέβησαν στην αναθεώρηση της υπάρχουσας ταξινόμησης των εγκαταστάσεων παροχής καταλυμάτων και της διάρθρωσης της βάσης δεδομένων και των ερευνών τους προκειμένου να συμμορφωθούν με την οδηγία.

Πρόκειται κυρίως για την Αυστρία, που στο παρελθόν κατέτασσε τις ενοικιαζόμενες κατοικίες και διαμερίσματα (εξοχικές κατοικίες) μαζί με τα ξενοδοχεία και συναφείς εγκαταστάσεις, ενώ τώρα τις κατατάσσει μαζί με τα λοιπά ομαδικά καταλύματα.

Η Ισλανδία ασχολήθηκε με τη γενική επισκόπηση και τροποποίηση της οικείας ταξινόμησης ειδών καταλυμάτων σύμφωνα με την οδηγία. Το αποτέλεσμα ήταν μια συνολική αναθεώρηση και αναδιοργάνωση της βάσης δεδομένων της Ισλανδίας, οι δε υφιστάμενες πληροφορίες αναθεωρήθηκαν με βάση την κατάταξη της οδηγίας.

Η Ιταλία προέβη στην ταξινόμηση των ομαδικών καταλυμάτων και διεξήγαγε απογραφή όλων των ειδών εγκαταστάσεων που υπάρχουν σε περιφερειακό και επαρχιακό επίπεδο. Τα νέα είδη εγκαταστάσεων όπως τα καταλύματα τύπου "bed and breakfast" και τα καταλύματα σε αγροικίες ταξινομούνται τώρα ιδιαίτερος σύμφωνα με τις κατευθυντήριες αρχές της Eurostat.

Η Νορβηγία προέβη, επίσης, στην προσεκτική εξέταση των διαχωριστικών γραμμών μεταξύ των διαφόρων ειδών καταλυμάτων ώστε η κατάταξη των τουριστικών καταλυμάτων να ευθυγραμμίζεται με την οδηγία.

3.2. Χρήση της δυναμικότητας των εγκαταστάσεων παροχής ομαδικών καταλυμάτων: εγχώριος και εισερχόμενος τουρισμός

3.2.1. Προσαρμογή και επέκταση των υφιστάμενων ερευνών

Προσαρμογή της γεωγραφικής κατάταξης των μη μόνιμων κατοίκων

Πολλές χώρες προέβησαν στην αναθεώρηση και επέκταση των οικείων ερωτηματολογίων για τη ροή των επισκεπτών στις εγκαταστάσεις παροχής καταλυμάτων ώστε να καλύπτονται όλες οι χώρες που περιλαμβάνονται στη γεωγραφική κατάταξη των μη μόνιμων κατοίκων, π.χ. Αυστρία, Δανία, Ισπανία, Ελλάδα, Γαλλία, Ιταλία, Κάτω Χώρες, Ισλανδία, Νορβηγία και Σουηδία.

Εισαγωγή νέων μεταβλητών

Πολλές χώρες προέβησαν στην προσαρμογή των υφιστάμενων ερευνών τους για τη συλλογή πρόσθετων πληροφοριών στα ερωτηματολόγια τους.

Στη Δανία οι εργασίες περιστράφηκαν γύρω από την επέκταση της υπάρχουσας εθνικής έρευνας για τα ξενοδοχεία ώστε να συλλέγονται και πληροφορίες που αφορούν την καθαρή χρήση κλινών από τον Ιανουάριο 1996· όσον αφορά τις αφίξεις σε κάμπινγκ συνάφθηκε συμφωνία με τη δανική ένωση κάμπινγκ ώστε να παράγονται αξιόπιστες εκτιμήσεις γι' αυτή τη μεταβλητή. Πράγματι, σε πολλές χώρες η διαδικασία αυτή περιέλαβε τη συνεργασία με τις σχετικές επαγγελματικές ενώσεις. Η Ελλάδα, η Φινλανδία και η Ισπανία επέκτειναν τις υφιστάμενες ξενοδοχειακές στατιστικές τους ώστε να συμπεριλάβουν πληροφορίες για την ακαθάριστη χρήση κλινών.

Το Λουξεμβούργο επέκτεινε από το 1998 τη συλλογή στοιχείων ώστε να συμπεριλάβει τον αριθμό των κλινών καθώς και την καθαρή και ακαθάριστη χρήση τους.

Οι Κάτω Χώρες επεξεργάστηκαν ένα σύστημα για την εκτίμηση των αφίξεων και των διανυκτερεύσεων σε σκηνές που μισθώνονται για παρατεταμένο χρονικό διάστημα ή σε μόνιμη βάση.

Όσον αφορά το Ηνωμένο Βασίλειο, όπου μέχρι τώρα οι πληροφορίες για τις ροές τουριστών στις εγκαταστάσεις παροχής καταλυμάτων συγκεντρώνονταν με βάση τη προσέγγιση από την πλευρά της ζήτησης, συμπεριλήφθηκε στην υπάρχουσα έρευνα η μεταβλητή των αφίξεων.

Στην περίπτωση της Ισλανδίας, το υπάρχον ερωτηματολόγιο για τη ροή τουριστών στις εγκαταστάσεις παροχής καταλυμάτων επεκτάθηκε από το 1995 ώστε να περιλαμβάνει και τη μεταβλητή αφίξεων. Από τον Ιανουάριο 1997 το Λιγτενστάιν άρχισε να συλλέγει στοιχεία για τον αριθμό των κλινών σε κάμπινγκ.

3.2.2. Δημιουργία νέων ερευνών, σχεδιασμός νέων ερωτηματολογίων

Προκειμένου να καλύπτονται όλα τα είδη ομαδικών καταλυμάτων που προβλέπονται στην οδηγία, ορισμένες χώρες προέβησαν στη δημιουργία εξ ολοκλήρου νέων ερευνών καθώς και στο σχεδιασμό νέων ερωτηματολογίων.

Η Πορτογαλία και η Ισπανία δρομολόγησαν νέες έρευνες για τις εξοχικές κατοικίες.

Η Γαλλία επεξεργάστηκε μια νέα έρευνα για τη συλλογή πληροφοριών για τις ροές τουριστών σε ξενοδοχεία 0 αστέρων, και κατάρτισε ερωτηματολόγιο για το σκοπό αυτό.

Η Ελλάδα αναθεώρησε και επέκτεινε τις υπάρχουσες έρευνες και τα ερωτηματολόγια της για τις ροές τουριστών στις εγκαταστάσεις παροχής καταλυμάτων προκειμένου να καλύπτονται όλες οι απαιτήσεις αυτού του τμήματος της οδηγίας.

Η Ιρλανδία δρομολόγησε τον Ιανουάριο 1997 μια νέα δειγματοληπτική έρευνα και ένα νέο ερωτηματολόγιο για τις ροές τουριστών στις εγκαταστάσεις παροχής καταλυμάτων που περιλαμβάνονται στο νέο μητρώο τουριστικών καταλυμάτων του Central Statistical Office. Η νέα αυτή έρευνα δρομολογήθηκε τον Ιανουάριο 1997.

Η Ιταλία επεξεργάστηκε την αναδιάρθρωση και απλούστευση της υφιστάμενης μηνιαίας έρευνας για τις ροές τουριστών στις εγκαταστάσεις παροχής καταλυμάτων με σκοπό την ελάφρυνση του φόρτου απόκρισης που επιβαρύνει τις τοπικές τουριστικές αρχές και τη σημαντική μείωση του χρόνου που απαιτείται για τη διαβίβαση των στοιχείων στην ISTAT. Η νέα έρευνα ξεκίνησε τον Ιανουάριο 1997.

Στην περίπτωση της Σουηδίας, καταρτίστηκε μια νέα έρευνα για τις ροές τουριστών στις παραθεριστικές κατοικίες.

Το Ηνωμένο Βασίλειο εκπόνησε έρευνα σχετικά με τη χρήση της δυναμικότητας που οδήγησε στην εναρμόνιση και τον εμπλουτισμό των διαφόρων ερευνών χρήσης της δυναμικότητας που διεξάγονται από τα National and Regional Tourist Boards.

Στην Ισλανδία οι εργασίες αφορούσαν την αναδιάρθρωση της ετήσιας έρευνας για τις ροές τουριστών στις εγκαταστάσεις παροχής καταλυμάτων προκειμένου να επεκταθεί η περιφερειακή κατάτμηση σε επίπεδο NUTS II.

3.2.3. Επεξεργασία στοιχείων, ποιότητα και έγκαιρη διαβίβαση

Πολλές χώρες, προκειμένου να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις ποιότητας των δεδομένων και στις προθεσμίες διαβίβασης, προέβησαν σε τεχνολογικές και μεθοδολογικές βελτιώσεις.

Τεχνολογικές βελτιώσεις

Η Ιταλία προέβη στον επανασχεδιασμό και στη βελτίωση των ηλεκτρονικών διαδικασιών για τη συλλογή και επεξεργασία των στοιχείων (π.χ. αυτόματος έλεγχος των σφαλμάτων), καθώς και για την ελάφρυνση του φόρτου που επιβαρύνει τους συμμετέχοντες στην έρευνα, μέσω της απλούστευσης της διαδικασίας συλλογής των στοιχείων. Η ISTAT λαμβάνει τώρα μικρο-δεδομένα από τις τοπικές αρχές με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή άλλα μέσα τηλεπληροφορικής. Η διαδικασία αυτή αποτελεί μέρος του σχεδίου SERT της Eurostat (Στατιστικές Επιχειρήσεων και Δίκτυα Τηλεπληροφορικής), που στοχεύει στην αποστολή στοιχείων μέσω δικτύου τηλεπληροφορικής για το μέρος Α και Β της οδηγίας από τις τουριστικές εγκαταστάσεις προς τις τοπικές αρχές και από εκεί στην ISTAT. Η ISTAT τηρεί το πρότυπο RDRMES (Raw data reporting message) για την αποστολή/παραλαβή δεδομένων από/προς τα περιφερειακά θεσμικά όργανα και τις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις.

Η Γαλλία, για τη διαχείριση δεδομένων που αφορούν μη ταξινομημένα σε κατηγορίες ξενοδοχεία, έχει αναπτύξει ένα ηλεκτρονικό πρόγραμμα που είναι σε θέση να σχεδιάζει το δείγμα των ξενοδοχείων που πρόκειται να συμμετάσχουν στην έρευνα, να επεξεργάζεται και να συγκεντρώνει τα λαμβανόμενα στοιχεία, να υπολογίζει τα ποσοστά χρήσης της δυναμικότητας και την παραγωγή εκτιμήσεων για την μη ανταπόκριση στην έρευνα καθώς και για τις εγκαταστάσεις που δεν συμμετέχουν σ' αυτήν.

Η Ιρλανδία δημιούργησε εξ ολοκλήρου νέα προγράμματα βάσεων δεδομένων ικανά να αποθηκεύουν, διαχειρίζονται και ελέγχουν τις εκτεταμένες σειρές στοιχείων που συλλέγονται προς το παρόν σχετικά με το νέο μητρώο καταλυμάτων, τη νέα έρευνα για τις στατιστικές καταλυμάτων και τη νέα έρευνα νοικοκυριών για την τουριστική ζήτηση.

Οι Κάτω Χώρες ανέπτυξαν ένα πρόγραμμα ηλεκτρονικής συλλογής στοιχείων (ερωτηματολόγιο σε δισκέτα που πρέπει να συμπληρώνεται από τους συμμετέχοντες στην έρευνα).

Η Σουηδία επεξεργάστηκε μεθόδους βελτίωσης των ηλεκτρονικών διαδικασιών, συμπεριλαμβανομένου του σχεδιασμού νέου προγράμματος βελτίωσης της διεξαγωγής εκτιμήσεων για τη μη απόκριση στην έρευνα, καθώς και την εισαγωγή ηλεκτρονικών ερωτηματολογίων για τη συλλογή στοιχείων από τη σουηδική ένωση χώρων κάμπινγκ.

Η Νορβηγία ανέπτυξε ένα νέο ηλεκτρονικό σύστημα επεξεργασίας δεδομένων και ελέγχου της ποιότητας, καθώς και διαδικασίες υπολογισμού ελλειπόντων στοιχείων για τους μη αποκρινόμενους.

Μεθοδολογικές βελτιώσεις

Η Ιταλία δρομολόγησε ένα νέο σύστημα για την εκτίμηση προσωρινών στοιχείων, δηλαδή μια μέθοδο εκτίμησης των ελλειπόντων στοιχείων (μέθοδος μέσης επιχείρησης).

Η Γαλλία έλαβε μέτρα για τη βελτιστοποίηση του μεγέθους του δείγματος, τη βελτίωση της ακρίβειας των αποτελεσμάτων μέσω του καλύτερου ορισμού των κριτηρίων στρωματοποίησης, καθώς και για την τροποποίηση της συχνότητας συλλογής (μηνιαία/τριμηνιαία) σε συνάρτηση με τη μεταβλητή.

Για την επίσπευση της όλης διαδικασίας επεξεργασίας των στοιχείων, οι Κάτω Χώρες μετέβαλαν την προσέγγιση συλλογής στοιχείων και από μια σφαιρική προσέγγιση πέρασαν στην προσέγγιση στρωματοποιημένου δείγματος χρησιμοποιώντας μια μέθοδο παρέκτασης με βάση προηγμένες τεχνικές υπολογισμού.

3.3. Τουριστική ζήτηση: εγχώριος και εξερχόμενος τουρισμός (δεν περιλαμβάνονται τα ημερήσια ταξίδια)

3.3.1. Προσαρμογή και επέκταση των υφιστάμενων ερευνών που αφορούν την τουριστική ζήτηση

Στο μέτρο του δυνατού, οι χώρες βελτίωσαν τα συστήματά τους και προσαρμόσαν τις υπάρχουσες έρευνες τους ούτως ώστε να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της οδηγίας. Αυτό κατά κανόνα σημαίνει αύξηση της συχνότητας των ερευνών, επέκταση των ερωτηματολογίων για την κάλυψη όλων των μεταβλητών της οδηγίας, και σε ορισμένες περιπτώσεις διεύρυνση του μεγέθους του δείγματος.

Στο πλαίσιο αυτό η Αυστρία διεξάγει μια πρόσθετη "Μικρο-δειγματοληπτική έρευνα - ταξιδιωτικές συνήθειες των Αυστριακών" για την τουριστική ζήτηση (που στο παρελθόν διεξαγόταν μόνο κάθε τριετία) και επέκτεινε το σχετικό ερωτηματολόγιο.

Η Ισπανία προσαρμόσε και αναθεώρησε την υπάρχουσα έρευνά της 'Vacaciones de los españoles' που μετασχηματίστηκε σε μια νέα έρευνα με την επωνυμία 'FAMILITUR'. Οι εργασίες περιέλαβαν τροποποιήσεις του ερωτηματολογίου και μεθοδολογικές αλλαγές.

Στην περίπτωση της Γαλλίας, το αποτέλεσμα της ανάλυσης της υφιστάμενης έρευνας νοικοκυριών για τις ταξιδιωτικές συνήθειες των Γάλλων έδειξε ότι υπήρχε θετική ανταπόκριση για τα περισσότερα από τα στοιχεία που απαιτούσε η οδηγία, εκτός από εκείνα που αφορούσαν πληροφορίες για τις τουριστικές δαπάνες. Το μέγεθος του δείγματος αντιστοιχεί σε 20.000 μηνιαίες συνεντεύξεις μέσω ταχυδρομικού ερωτηματολογίου (το μέγεθος του δείγματος διπλασιάστηκε πρόσφατα). Μετά από μια δοκιμαστική περίοδο που κρίθηκε ανεπιτυχής, στη διάρκεια της οποίας συμπεριλήφθηκαν στην υπάρχουσα έρευνα ερωτήσεις για τις τουριστικές δαπάνες, η Γαλλία επεξεργάστηκε μια ειδική έρευνα για τις τουριστικές δαπάνες.

Η Ιταλία προέβη στην προσαρμογή της υπάρχουσας δειγματοληπτικής έρευνας για τις διακοπές των Ιταλών" (που διεξάγεται κάθε τριετία) με βάση τις απαιτήσεις της οδηγίας. Η "Έρευνα για τις διακοπές 1996" διεξάχθηκε σε συνδυασμό με την ετήσια έρευνα "πολλαπλών σκοπών" και συγκεντρώθηκαν πληροφορίες για τα ταξίδια αναψυχής με τέσσερις και άνω διανυκτερεύσεις. Η Ιταλία εξετάζει τη σκοπιμότητα της συλλογής πληροφοριών για τις τουριστικές δαπάνες μέσω της μηνιαίας έρευνας κατανάλωσης των νοικοκυριών.

Όσον αφορά τις Κάτω Χώρες, που διεξάγουν από το 1980 τη "Συνεχή Έρευνα Διακοπών", οι εργασίες εστιάστηκαν στην αναθεώρηση και επέκταση της έρευνας αυτής για τη συλλογή πληροφοριών για τα επαγγελματικά ταξίδια. Η αναθεωρημένη έρευνα αποστάλθηκε για πρώτη φορά το Μάρτιο 1996.

Η Πορτογαλία είχε διεξαγάγει στο παρελθόν μια ετήσια έρευνα για τις "Διακοπές των Πορτογάλων" στην οποία έγιναν σημαντικές τροποποιήσεις προκειμένου να μεταβληθεί το πεδίο εφαρμογής και η συχνότητά της και να εισαχθούν νέες μεταβλητές σε συμφωνία με την οδηγία. Το 1996 διεξάχθηκε μια πιλοτική έρευνα και το 1997 δρομολογήθηκε μια περιοδική τριμηνιαία έρευνα.

Η Φινλανδία από το 1991 διεξάγει μια περιοδική έρευνα διακοπών. Για να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της οδηγίας προσαρμόσε την περιοδικότητα της εν λόγω έρευνας και αναθεώρησε και επέκτεινε το σχετικό ερωτηματολόγιο προκειμένου να καλύπτει πολλές μεταβλητές που δεν καλύπτονταν στο παρελθόν σχετικά με τον εξερχόμενο τουρισμό, το εγχώριο τουρισμό στα ιδιωτικά καταλύματα (επισκέψεις σε συγγενείς και φίλους) και τα επαγγελματικά ταξίδια. Η αναθεώρηση του περιεχομένου των στοιχείων της φινλανδικής έρευνας για τα ταξίδια έγινε στο διάστημα 1995-1997 και το 1996 δρομολογήθηκε η τριμηνιαία έρευνα. Λόγω του διαφορετικού σχεδιασμού της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού (που βασίζεται σε κανονισμό ΕΕ) που περιορίζει τις δυνατότητες χρήσης της ίδιας δειγματοληπτικής βάσης για άλλες έρευνες, η συλλογή στοιχείων της φινλανδικής έρευνας ταξιδιών θα διεξάγεται με βάση νέο προγραμματισμό από το 2000 και ύστερα.

Η Σουηδία έχει προβεί σε διάφορες μελέτες μεθοδολογικού χαρακτήρα προκειμένου να επεκτείνει και προσαρμόσει την έρευνα για την τουριστική ζήτηση, που διεξάγεται προς το παρόν από τις σουηδικές τουριστικές αρχές, στις απαιτήσεις της οδηγίας.

Οι εργασίες του Ηνωμένου Βασιλείου εστιάστηκαν στην εφαρμογή μιας σειράς προσαρμογών της υπάρχουσας έρευνας ταξιδιών (που παρέχει στοιχεία για τον εγχώριο τουρισμό). Η ανάγκη υποβολής πληροφοριών για τα ταξίδια με τέσσερις και άνω διανυκτερεύσεις επέβαλε την επέκταση και αλλαγή των ερωτηματολογίων και τον Ιανουάριο 1997 διεξάχθηκε πιλοτική εργασία για τη συλλογή πληροφοριών που κάλυπταν το 1996. Η εφαρμοζόμενη International Passenger Survey (IPS) παρέχει στοιχεία για τον εξερχόμενο τουρισμό και ύστερα από μια αρχική αξιολόγηση της ικανότητάς της να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της οδηγίας όσον αφορά την παροχή στοιχείων, διεξάχθηκε κατά την περίοδο 1997/1998 μια έρευνα για τις δαπάνες στην οποία υποβλήθηκαν πολύ αναλυτικές ερωτήσεις για τις δαπάνες σε ένα υπό-δείγμα αποκρινόμενων. Άλλες εργασίες που αναλήφθηκαν για τη βελτίωση της υπάρχουσας έρευνας ήταν η επισήμανση σπάνιων υπό-ομάδων, με στόχο τη μετατόπιση του φίλτρου προς αυτές τις ομάδες ώστε να κατανοηθεί καλύτερα η συμπεριφορά τους.

3.3.2 Δημιουργία νέων ερευνών

Ορισμένες χώρες δεν είχαν διεξαγάγει ποτέ στο παρελθόν έρευνες για τον εγχώριο και τον εξερχόμενο τουρισμό. Πρόκειται, κυρίως, για την Ελλάδα, το Λουξεμβούργο, την Ιρλανδία και την Ισλανδία.

Το Δεκέμβριο 1995 η Ελλάδα διεξήγαγε την πρώτη ετήσια έρευνά της για τις διακοπές των ελλήνων μόνιμων κατοίκων με τέσσερις ή περισσότερες διανυκτερεύσεις, και το 1997 ξεκίνησε την πρώτη τριμηνιαία έρευνά της για τη συλλογή πληροφοριών σχετικά με τα ταξίδια αναψυχής και τα επαγγελματικά ταξίδια με μία ή περισσότερες συναπτές διανυκτερεύσεις εκτός μόνιμης κατοικίας.

Το Λουξεμβούργο διεξήγαγε την πρώτη πιλοτική έρευνά του το πρώτο εξάμηνο 1996. Η πιλοτική αυτή έρευνα κάλυπτε ταξίδια αναψυχής που είχαν πραγματοποιηθεί το 1995. Χάρη στην εμπειρία που αποκτήθηκε, η μέθοδος συλλογής στοιχείων και η συχνότητα της τακτικής έρευνας βελτιώθηκαν και στα τέλη του πρώτου τριμήνου 1997, μετά από μία πρώτη πιλοτική έρευνα το Νοέμβριο 1996, δρομολογήθηκε η τακτική τριμηνιαία έρευνα .

Η Ιρλανδία σχεδίασε την τριμηνιαία της εθνική έρευνα νοικοκυριών το 1997, που καλύπτει τον εγχώριο και εξερχόμενο τουρισμό.

Η Ισλανδία διεξήγαγε την πρώτη της έρευνα για τα ταξίδια το 1996.

Στην περίπτωση άλλων χωρών, τα υφιστάμενα συστήματα δεν παρείχαν αρκούντως κατάλληλα μέσα για τη συλλογή στοιχείων όπως προέβλεπε η οδηγία, και επομένως έπρεπε να καταρτιστούν νέες έρευνες.

Όσον αφορά, για παράδειγμα, το Βέλγιο, πραγματοποιήθηκε απογραφή και διεξάχθηκε ανάλυση των υφιστάμενων πληροφοριών για την τουριστική ζήτηση, δεδομένου δε ότι οι περισσότερες από τις πληροφορίες δεν ήταν εναρμονισμένες, η Στατιστική Υπηρεσία έκρινε απαραίτητο να οργανώσει μια νέα έρευνα για την ετήσια τουριστική ζήτηση (τέσσερις ή περισσότερες διανυκτερεύσεις) το 1996.

Στην περίπτωση της Δανίας, η οποία στο παρελθόν είχε διεξαγάγει μόνο πολύ λίγες ετήσιες έρευνες για τον εγχώριο και εξερχόμενο τουρισμό, αποφασίστηκε να αναπτύξει μία εξ ολοκλήρου νέα τριμηνιαία έρευνα. Η έρευνα αυτή δρομολογήθηκε από τον Ιανουάριο 1996 και καλύπτει ταξίδια μεγάλης και μικρής διάρκειας (τριμηνιαία και ετήσια στοιχεία).

Η Γερμανία διεξήγαγε στο παρελθόν έρευνες για τα ταξίδια αναψυχής των κατοίκων της αλλά το 1990 τις σταμάτησε. Επομένως, για να τηρηθούν οι απαιτήσεις της οδηγίας δρομολογήθηκε το 1997 μία εξ ολοκλήρου νέα τριμηνιαία έρευνα που καλύπτει όλα τα χαρακτηριστικά στοιχείων για την τουριστική ζήτηση (τριμηνιαία και ετήσια στοιχεία).

Η Νορβηγία διεξήγαγε την πρώτη τριμηνιαία έρευνα για τα ταξίδια στο πλαίσιο της γενικής έρευνας "Omnibus" το 1997.

Για ορισμένες χώρες η ανάγκη δημιουργίας νέων ερευνών αφορούσε τη συλλογή τριμηνιαίων στοιχείων για τα ταξίδια αναψυχής και τα ταξίδια επαγγελματικού χαρακτήρα με μία ή περισσότερες συναπτές διανυκτερεύσεις εκτός μόνιμου κατοικίας.

Πρόκειται για την Αυστρία, που ξεκίνησε για πρώτη φορά μια πιλοτική έρευνα για τον επιχειρηματικό και επαγγελματικό τουρισμό το Δεκέμβριο 1995, και στη συνέχεια δρομολόγησε την πρώτη τακτική τριμηνιαία έρευνα για τα ταξίδια αναψυχής και τα επαγγελματικά ταξίδια με μία ή περισσότερες διανυκτερεύσεις το 1997.

Το Βέλγιο και η Ιταλία δρομολόγησαν, επίσης, μια πιλοτική έρευνα για τα ταξίδια αναψυχής και τα επαγγελματικά ταξίδια με μία ή περισσότερες συναπτές διανυκτερεύσεις το 1997.

IV. ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Οι αναληφθείσες ενέργειες και οι εργασίες που εκτελούνται προς το παρόν για την εφαρμογή της οδηγίας μπορούν να θεωρηθούν πλήρως λειτουργικές και ιδιαίτερα προηγμένες, διεξήχθησαν δε υπό αρκετά ικανοποιητικές συνθήκες. Επίσης, η έκδοση της οδηγίας είχε ως αποτέλεσμα την αισθητή αύξηση του βαθμού διαθεσιμότητας και έγκαιρης διαβίβασης των στοιχείων. Εφαρμόζονται πλέον κοινοί ορισμοί με αποτέλεσμα την καλύτερη συγκρισιμότητα των στοιχείων.

Ωστόσο, θα ήταν εξαιρετικά πρόωμη η εξαγωγή τελικών συμπερασμάτων από την εμπειρία της εφαρμογής της οδηγίας του Συμβουλίου, εφόσον η μεταβατική περίοδος για τη συλλογή των τριμηνιαίων στοιχείων δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί. Κατά τη διάρκεια του 1996 αναλήφθηκε πιλοτική εργασία και κατά το 1997 ξεκίνησε η τακτική συλλογή των στοιχείων, αλλά πολλές χώρες ζήτησαν παρεκκλίσεις κατά τη μεταβατική περίοδο.

Η χορήγηση κοινοτικής χρηματοδότησης στην αρχική φάση της διαδικασίας εφαρμογής της οδηγίας επέτρεψε στα κράτη μέλη να προβούν σε ορισμένες προσαρμογές των οικείων συστημάτων τουριστικών στατιστικών και να εφαρμόσουν την οδηγία πιο γρήγορα από όσο θα την εφάρμοζαν υπό άλλες συνθήκες.

Η εφαρμογή της οδηγίας του Συμβουλίου έδωσε ή θα έπρεπε κανονικά να δώσει τη δυνατότητα στο σύστημα τουριστικών στατιστικών να προσαρμοστεί άμεσα στις ανάγκες των χρηστών σε κοινοτικό και εθνικό επίπεδο.

Θα πρέπει, ωστόσο, να σημειωθούν ορισμένα θέματα που ενδέχεται να επηρεάσουν τις μελλοντικές αποφάσεις. Πρόκειται κυρίως για τα εξής:

- Παρατηρήθηκαν ορισμένες καθυστερήσεις στη διαβίβαση των στοιχείων από τα κράτη μέλη στην Eurostat με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η διάδοση τους στους χρήστες.
- Σημειώθηκαν καθυστερήσεις στην εξέταση και διασφάλιση της ποιότητας, της αξιοπιστίας και της συγκρισιμότητας των στοιχείων. Θα πρέπει να εξεταστεί αναλυτικότερα η εφαρμογή των ορισμών και ταξινομήσεων. Η έλλειψη των ανθρώπινων και οικονομικών πόρων που απαιτούνται για την εξαντλητική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που κοινοποιούν τα κράτη μέλη δεν επέτρεψαν μέχρι στιγμής την ολοκλήρωση της αξιολόγησης αυτής.

V. ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Το κοινοτικό σύστημα τουριστικών στατιστικών αναμένεται να αντιμετωπίσει σημαντικές προκλήσεις τα επόμενα χρόνια π.χ. Διεύρυνση, πιο εξειδικευμένες ανάγκες των χρηστών για στατιστικές στον τομέα του τουρισμού (απασχόληση στον τουριστικό τομέα, σημασία του τουρισμού σε οικονομικό επίπεδο, τουριστικοί δορυφορικοί, μέτρηση του βαθμού ανταγωνιστικότητας των τουριστικών επιχειρήσεων κλπ), ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στους τομείς πολιτικής που συνδέονται με τον τουρισμό (βιώσιμη ανάπτυξη του τουρισμού), εξέταση του ρόλου του τουριστικού τομέα στην αγροτική και περιφερειακή ανάπτυξη, τεχνολογική ανάπτυξη των νέων μέσων συλλογής στοιχείων κλπ. Κατά συνέπεια, θα ήταν σκόπιμο να διασφαλιστεί και διατηρηθεί, και εάν είναι δυνατόν να αναπτυχθεί περαιτέρω, η ύπαρξη ενός συστήματος πληροφόρησης για τις τουριστικές στατιστικές σε κοινοτικό επίπεδο, που θα διευκολύνει την ανάπτυξη στατιστικών στον τομέα του τουρισμού που θα καλύπτουν τις ανάγκες των χρηστών.

Οι μελλοντικές δράσεις θα πρέπει να επικεντρωθούν στη συνέχιση της εφαρμογής και παγίωσης της οδηγίας, στην εξέταση της ποιότητας, αξιοπιστίας και συγκρισιμότητας των στοιχείων, στην εφαρμογή ορισμών και ταξινομήσεων, στη διενέργεια συγκρίσεων μεταξύ διαφορετικών πηγών στοιχείων, στην επεξεργασία αντίστοιχων στατιστικών και τέλος στην πιο έγκαιρη διαβίβαση και στην καλύτερη διάδοση των αποτελεσμάτων. Επιπλέον, θα πρέπει να εξεταστούν οι συσχετίσεις με άλλες στατιστικές π.χ. απασχόληση, μεταφορά επιβατών, ισοζύγιο πληρωμών, επιχειρηματικές στατιστικές, τιμές και εθνικοί λογαριασμοί, για την πιο αποτελεσματική χρήση των υφιστάμενων πηγών συλλογής στοιχείων. Επίσης, χρειάζονται περισσότερες πληροφορίες για τον οικονομικό αντίκτυπο του τουρισμού και επομένως, θα ήταν σκόπιμο να εξεταστεί η ενδεχόμενη κατάρτιση δορυφορικών λογαριασμών για τον τουρισμό εφόσον κάτι τέτοιο θα επιτρέψει τον υπολογισμό του βαθμού σπουδαιότητας του τουρισμού σε επίπεδο οικονομίας και απασχόλησης· για την κατάρτιση των λογαριασμών αυτών η οδηγία θα αποτελέσει σημαντική πηγή πληροφοριών.

Η εξέταση των μελλοντικών ενεργειών στο πλαίσιο της οδηγίας και των πιθανών επεκτάσεων της νομοθετικής πράξης θα πρέπει να ευθυγραμμίζεται και να συντονίζεται με την πολιτική της Επιτροπής για τις δυνατότητες δημιουργίας θέσεων απασχόλησης, που δρομολογήθηκε με την έκθεση της Ομάδας Υψηλού Επιπέδου για τον τουρισμό και την απασχόληση¹⁰. Στην έκθεση υπογραμμίζεται η σημασία ύπαρξης έγκυρων πληροφοριών, και ότι "για να διασφαλιστεί η έγκαιρη διάθεση αξιόπιστων και συγκρίσιμων πληροφοριών θα πρέπει να αξιοποιηθούν τα υπάρχοντα κοινοτικά μέσα όπως είναι το Ευρωβαρόμετρο, να βελτιωθούν δε με γνώμονα τις ανάγκες των επιχειρήσεων και τέλος, να εξασφαλιστεί μεγαλύτερη συνέργεια για συμπληρωματικές δράσεις μέσω της συνεργασίας του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα".

Η ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 28ης Απριλίου 1999 "Αύξηση του δυναμικού του τουρισμού για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης"¹¹ εκδόθηκε σε συνέχεια της έκθεσης της Ομάδας Υψηλού Επιπέδου και του αιτήματος του Συμβουλίου Υπουργών να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στη σχέση μεταξύ του τουρισμού και της απασχόλησης¹². Στην ανακοίνωση αυτή τονίζεται η ανάγκη για μία ευρωπαϊκή στρατηγική για τον τουρισμό που θα καθοδηγείται από τις υπάρχουσες γνώσεις, θα ενθαρρύνει τις επιχειρήσεις, τις δημόσιες αρχές και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη να αξιοποιούν καλύτερα τις υπάρχουσες πληροφορίες ώστε να εμπλουτίζουν την τεχνογνωσία τους, να αναπτύσσουν νέες μεθόδους και να διδάσκονται από τις βέλτιστες πρακτικές.

Σε συνέχεια των συμπερασμάτων του Συμβουλίου δημιουργήθηκαν τέσσερις ομάδες εργασίας, μια από τις οποίες ασχολήθηκε με τον τομέα της πληροφόρησης. Η διευκόλυνση της ανταλλαγής και διάδοσης πληροφοριών, κυρίως μέσω των νέων τεχνολογιών, αποτελεί έναν από τους τέσσερις τομείς που τονίζονται στα συμπεράσματα του Συμβουλίου για τον Τουρισμό και την Απασχόληση της 21ης Ιουνίου 1999. Στόχος αυτής της ομάδας εργασίας είναι η επισήμανση των αναγκών σε πληροφορίες και των μέσων για την παροχή πρόσβασης σ'αυτές. Οι στατιστικές θεωρούνται ως το σημαντικότερο μέσο πληροφόρησης. Οι εργασίες στο πλαίσιο αυτό αναμένεται να εμπλουτίσουν τις συζητήσεις για τις ειδικότερες ανάγκες των χρηστών σε στατιστικές στον τομέα του τουρισμού.

¹⁰ Συμπεράσματα και συστάσεις της Ομάδας Υψηλού Επιπέδου για τον τουρισμό και την απασχόληση, Ευρωπαϊκή Επιτροπή - ΓΔ XXIII, Οκτώβριος 1998.

¹¹ ΕΕ C 178, 23.6.1999, σ. 3

¹² Συμβούλιο Υπουργών Τουρισμού της 26^{ης} Νοεμβρίου 1997.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ*Έγκριση:*

Έτος	Απόφαση	ΕΕ	Περιεχόμενα (το άρθρο στην παρένθεση αναφέρεται στην οδηγία)
1998	1999/35/ΕΚ	L 9, 15.1.1999	Παράρτημα 1: Ορισμοί μεταβλητών (άρθρο 3) Παράρτημα 2: Τυποποιημένοι πίνακες διαβίβασης δεδομένων (άρθρο 7) Παράρτημα 3: Παρεκκλίσεις που παραχωρούνται στα κράτη μέλη (άρθρο 10)

Προγραμματισμός:

Έτος	Περιεχόμενα (το άρθρο στην παρένθεση αναφέρεται στην οδηγία)
2001	Παράρτημα 1: Απαιτήσεις ακρίβειας και εναρμονισμένη επεξεργασία συστηματικών τάσεων (άρθρο 4) Παράρτημα 2: Επεξεργασία δεδομένων (άρθρο 6) Παράρτημα 3: Διάδοση αποτελεσμάτων (άρθρο 9)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2. ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΑΤΑ ΧΩΡΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΤΜΗΜΑ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ

Στη συνέχεια ακολουθούν πίνακες κατά τμήμα της οδηγίας και κατά χώρα που αφορούν το βασικό στατιστικό μέσο (έρευνα, μητρώο) που έχει αναπτυχθεί ή εισαχθεί προκειμένου να τηρηθούν οι απαιτήσεις της νομοθετικής πράξης (δεύτερη στήλη). Οι υπόλοιπες στήλες αναφέρονται στη διαθεσιμότητα και επικαιρότητα των στοιχείων (κατάσταση που επικρατούσε στις 20.3.2000) όσον αφορά τους πίνακες στοιχείων που διαβιβάζονται από τα κράτη μέλη στην Eurostat. Στη συνέχεια περιλαμβάνονται επεξηγήσεις των χαρακτηριστικών που χρησιμοποιούνται για τη διαθεσιμότητα και την επικαιρότητα των στοιχείων:

Διαθεσιμότητα στοιχείων

- 0: δεν υπάρχουν στοιχεία (δεν διαβιβάζεται πίνακας)
- 1: περιορισμένη διαθεσιμότητα (κάτω του 30% των πινάκων)
- 2: μεσαία διαθεσιμότητα (30-60% των πινάκων)
- 3: ικανοποιητική διαθεσιμότητα (60-80% των πινάκων)
- 4: άριστη διαθεσιμότητα (άνω του 80% των πινάκων)

Επικαιρότητα στοιχείων

Καθυστερήσεις στις περιόδους αναφοράς

μηνιαία/τριμηνιαία/ετήσια

- | | |
|------------------|-----------|
| 1: ασθενής | 8+/3+/2+ |
| 2: μεσαία | 4-7/2/1 |
| 3: ικανοποιητική | 0-3/0-1/0 |

Δυναμικότητα των ομαδικών τουριστικών καταλυμάτων: τοπικές μονάδες στην εθνική επικράτεια

Χώρα	Κύριο στατιστικό μέσο (έρευνα, μητρώο) που έχει αναπτυχθεί ή εισαχθεί	Διαθεσιμότητα στοιχείων	Επικαιρότητα στοιχείων
		(ετήσια)	(ετήσια)
Βέλγιο	«Έρευνα για τον τουρισμό και τα ξενοδοχεία» (*): παγίωση σύνδεσης μεταξύ του μητρώου καταλυμάτων και διαφόρων διοικητικών πηγών.	4	3
Δανία	---	4	3
Γερμανία	---	4	3
Ελλάδα	---	4	3
Ισπανία	«Έρευνα τουριστικών καταλυμάτων» (*): το 1996 επεκτάθηκε ούτως ώστε να συμπεριλαμβάνει τις παραθεριστικές κατοικίες και δημιουργήθηκε ένα νέο μητρώο.	4	3
Γαλλία	Συλλογή στοιχείων για την τουριστική δυναμικότητα (*): επεκτάθηκε προκειμένου να συμπεριλάβει τις μεταβλητές της οδηγίας: το μητρώο ξενοδοχείων επεκτάθηκε προκειμένου να συμπεριλάβει τα ξενοδοχεία 0 αστέρος και τέλος δημιουργήθηκε ένα νέο μητρώο για τα μη ταξινομημένα σε κατηγορίες ξενοδοχεία.	4	3
Ιρλανδία	Το 1997 δρομολογήθηκε νέα έρευνα για τις εγκαταστάσεις παροχής καταλυμάτων που βασίζεται στο νέο μητρώο τουριστικών καταλυμάτων.	4	3
Ιταλία	Το 1996 αναθεωρήθηκαν οι δύο δειγματοληπτικές έρευνες «Έρευνα για τη δυναμικότητα των ξενοδοχείων» (*) και «Έρευνα για τη δυναμικότητα λοιπών εγκαταστάσεων ομαδικών καταλυμάτων» (*). Το δορυφορικό μητρώο για τις τουριστικές εγκαταστάσεις συνδέθηκε με το μητρώο επιχειρήσεων.	4	3
Λουξεμβούργο	Δειγματοληπτική έρευνα «Στατιστικές καταλυμάτων» (*): επεκτάθηκε από το 1998 προκειμένου να συμπεριλάβει τον αριθμό των κλινών	4	3

Κάτω Χώρες	Έρευνα «Στατιστικών καταλυμάτων» (*): υιοθετήθηκε η προσέγγιση του στρωματοποιημένου δείγματος πληθυσμού, αναπτύχθηκε η ηλεκτρονική συγκέντρωση στοιχείων και επεκτάθηκε και ενημερώθηκε το υφιστάμενο μητρώο εγκαταστάσεων παροχής καταλυμάτων.	2-3	1-2
Αυστρία	Έρευνα «τουριστικών καταλυμάτων/κλινών» (*): ενοικιαζόμενες κατοικίες και διαμερίσματα, αποκλείονται ξενοδοχεία και παρόμοιες εγκαταστάσεις.	4	3
Πορτογαλία	Δειγματοληπτικές έρευνες «Στατιστικές καταλυμάτων» (*): επεκτάθηκαν προκειμένου να συμπεριλάβουν και τις παραθεριστικές κατοικίες· δημιουργήθηκε νέο μητρώο για τις παραθεριστικές κατοικίες.	4	3
Φινλανδία	---	4	3
Σουηδία	Δειγματοληπτική έρευνα «Στατιστικές καταλυμάτων» (*): νέο σύστημα για τη συλλογή στοιχείων· προσαρμογή της γεωγραφικής κατάταξης.	4	3
Ηνωμένο Βασίλειο	Βελτίωση των υφιστάμενων μητρώων τουριστικών καταλυμάτων των Regional Tourist Boards.	4	3
Ισλανδία	Δειγματοληπτική έρευνα «Στατιστικές καταλυμάτων» (*): συμπλήρωση και ενημέρωση υπάρχοντος μητρώου· εξ ολοκλήρου αναθεώρηση και τροποποίηση της κατάταξης των ειδών καταλυμάτων.	4	3
Νορβηγία	Δειγματοληπτική έρευνα «Στατιστικές καταλυμάτων» (*): βελτίωση του μητρώου ξενοδοχείων και παρόμοιων εγκαταστάσεων.	4	3

Σημείωση:

(*): Έρευνα που προϋπήρχε της οδηγίας

---: Δεν σημειώθηκαν αλλαγές

Χρήση της δυναμικότητας των εγκαταστάσεων ομαδικών καταλυμάτων: εγχώριος και εισερχόμενος τουρισμός

Χώρα	Ανάπτυξη ή εισαγωγή κύριας στατιστικής έρευνας	Διαθεσιμότητα στοιχείων		Επικαιρότητα στοιχείων	
		(ετήσ.)	(μην.)	(ετ.)	(μην.)
Βέλγιο	---	4	4	3	2-3
Δανία	«Έρευνα για τα ξενοδοχεία της Δανίας» (*): προσαρμογή της γεωγραφικής κατάταξης και συλλογή στοιχείων για την καθαρή χρήση κλινών. «Έρευνα για τα κάμπινγκ της Δανίας» (*): προσαρμογή της γεωγραφικής κατάταξης και εκτίμηση αφίξεων. «Έρευνα για τους ξενώνες νεότητας της Δανίας» (*) και «Έρευνα για τις παραθεριστικές κατοικίες» (*): προσαρμογή της γεωγραφικής κατάταξης	4	4	3	3
Γερμανία	---	4	3	3	3
Ελλάδα	Δειγματοληπτική έρευνα «Στατιστικές καταλυμάτων» (*): δημιουργία νέου μητρώου για τα ομαδικά καταλύματα: συλλογή στοιχείων για την ακαθάριστη και καθαρή χρήση, προσαρμογή της γεωγραφικής κατάταξης και ερωτηματολόγιο.	3	4	2-3	1
Ισπανία	«Έρευνα τουριστικών καταλυμάτων» (*): το 1996 επεκτάθηκε προκειμένου να καλύπτει τη χρήση της δυναμικότητας των παραθεριστικών κατοικιών (πλοτική έρευνα). Το 1998 η έρευνα επεκτάθηκε ούτως ώστε να συμπεριλάβει και τη συλλογή πληροφοριών για την ακαθάριστη χρήση κλινών: προσαρμογή της γεωγραφικής κατάταξης.	3	4	3	3
Γαλλία	Συλλογή στοιχείων για τη χρήση της δυναμικότητας (*): προσαρμογή της γεωγραφικής κατάταξης. Το 1997 δρομολογήθηκε νέα έρευνα για τη ροή των επισκεπτών σε ξενοδοχεία 0 αστέρων.	3	4	3	3
Ιρλανδία	«Εθνική έρευνα καταλυμάτων»: τον Ιανουάριο 1997 δρομολογήθηκε μία νέα έρευνα για τη ροή των επισκεπτών στις εγκαταστάσεις παροχής καταλυμάτων.	4	2	1-2	1

Ιταλία	Η ετήσια δειγματοληπτική έρευνα, «Ροή τουριστών στις εγκαταστάσεις παροχής καταλυμάτων» (*) αναδιαρθρώθηκε και απλουστεύτηκε: προσαρμογή της γεωγραφικής κατάταξης: νέο σύστημα για την εκτίμηση των προσωρινών στοιχείων.	4	4	3	1-2
Λουξεμβούργο	Δειγματοληπτική έρευνα «Στατιστικές καταλυμάτων» (*): επέκταση από τον Ιανουάριο 1998 προκειμένου να συμπεριλαμβάνονται στοιχεία για την ακαθάριστη και καθαρή χρήση των κλινών.	4	4	3	1
Κάτω Χώρες	Έρευνα για τις «Στατιστικές καταλυμάτων» (*): υιοθέτηση της προσέγγισης στρωματοποιημένου δείγματος πληθυσμού, ανάπτυξη ηλεκτρονικής συλλογής στοιχείων, επέκταση και ενημέρωση του υπάρχοντος μητρώου για τις εγκαταστάσεις παροχής καταλυμάτων, εκτίμηση αφίξεων σε σκηνές που μισθώνονται για παρατεταμένη ή μόνιμη χρήση.	4	4	2-3	1
Αυστρία	Έρευνα «Αφίξεις και διανυκτερεύσεις» (*): οι ενοικιαζόμενες κατοικίες και διαμερίσματα δεν περιλαμβάνονται στα ξενοδοχεία και παρόμοιες εγκαταστάσεις και προσαρμογή της γεωγραφικής κατάταξης.	4	4	3	1
Πορτογαλία	Νέα έρευνα για τις ροές των επισκεπτών σε παραθεριστικές κατοικίες.	4	4	3	3
Φινλανδία	Δειγματοληπτική έρευνα «Στατιστικές καταλυμάτων» (*): έχει επεκταθεί προκειμένου να καλύπτει την ακαθάριστη χρήση κλινών.	4	4	3	3
Σουηδία	Δειγματοληπτική έρευνα «Στατιστικές καταλυμάτων» (*): νέο σύστημα για τη συλλογή στοιχείων: προσαρμογή της γεωγραφικής κατάταξης: συμπεριλαμβάνονται παραθεριστικές κατοικίες που περιέχουν τουλάχιστον 5 ανεξάρτητα διαμερίσματα ή 20 κλίνες.	4	4	3	1

Ηνωμένο Βασίλειο	<p>«International Passenger Survey» (*): πραγματοποιήθηκαν ορισμένες τροποποιήσεις στο ερωτηματολόγιο και στο παράρτημά του που αφορά τις εγκαταστάσεις παροχής καταλυμάτων προκειμένου να τηρηθούν οι διατάξεις της οδηγίας.</p> <p>«Έρευνα για τη χρήση της δυναμικότητας στο Ηνωμένο Βασίλειο»: εναρμονίστηκε με βάση τις διάφορες έρευνες για τη χρήση δυναμικότητας που διεξάγονται από τα National Tourist Boards.</p>	4	4	3	3
Ισλανδία	<p>Δειγματοληπτική έρευνα «Στατιστικές καταλυμάτων» (*): επεκτάθηκε από το 1995 προκειμένου να καλύπτεται και η μεταβλητή για τις αφίξεις.</p> <p>Αναδιάρθρωση της μηνιαίας έρευνας για τις ροές επισκεπτών στις εγκαταστάσεις παροχής καταλυμάτων: συμπλήρωση της περιφερειακής και γεωγραφικής κατάταξης και αλλαγή της περιοδικότητας.</p>	4	4	3	1
Νορβηγία	<p>Δειγματοληπτική έρευνα «Στατιστικές καταλυμάτων» (*): αναθεώρηση ερωτηματολογίων για τα ξενοδοχεία και παρόμοιες εγκαταστάσεις καθώς και για τα κάμπινγκ προκειμένου να συμπεριληφθεί η παγκόσμια γεωγραφική κατάταξη.</p>	4	4	3	3

Σημείωση:

(*): Η έρευνα προϋπήρχε της οδηγίας

---: Δεν έχουν σημειωθεί αλλαγές

Τουριστική ζήτηση: εγχώριος και εξερχόμενος τουρισμός (δεν περιλαμβάνονται τα ημερήσια ταξίδια)

Χώρα	Ανάπτυξη ή εισαγωγή κύριας στατιστικής έρευνας	Διαθεσιμότητα στοιχείων		Επικαιρότητα στοιχείων	
		(ετ.)	(τριμ.)	(ετ.)	(τριμ.)
Βέλγιο	Νέα ετήσια «Έρευνα για τις διακοπές των Βέλγων το 1996» (4 ή περισσότερες διανυκτερεύσεις). Νέα τριμηνιαία ad hoc έρευνα για σύντομης και μακράς διάρκειας ταξίδια.	2	4	3	3
Δανία	Νέα τριμηνιαία έρευνα από τον Ιανουάριο 1996.	2	4	3	1
Γερμανία	Νέα τριμηνιαία έρευνα από το 1997.	2	4	3	2-3
Ελλάδα	Το 1995 δρομολογήθηκε μια νέα ετήσια έρευνα για τις διακοπές με τέσσερις ή περισσότερες διανυκτερεύσεις. Από το 1997 άρχισε να διεξάγεται νέα τριμηνιαία έρευνα για μακράς και σύντομης διάρκειας διακοπές.	4	4	2	1
Ισπανία	Η έρευνα «Vacaciones de los espagnoles» προσαρμόστηκε ανάλογα προκειμένου να τηρούνται οι διατάξεις της οδηγίας και μετονομάστηκε σε FAMILITUR.	2	2	2	1
Γαλλία	«Έρευνα για τις ταξιδιωτικές συνήθειες των Γάλλων» (*): επεκτάθηκε προκειμένου να συμπεριλάβει στοιχεία για τις τουριστικές δαπάνες.	0	0	-	-
Ιρλανδία	Το 1998 άρχισε να εφαρμόζεται η νέα τριμηνιαία έρευνα «Εθνική έρευνα νοικοκυριών».	1	0	1	-
Ιταλία	Η έρευνα νοικοκυριών πολλαπλών σκοπών (*) επεκτάθηκε το 1996. Το 1997 δημιουργήθηκε μία νέα τριμηνιαία έρευνα που καλύπτει τα ετήσια στοιχεία για τις διακοπές με 4 ή περισσότερες διανυκτερεύσεις. Το 1997 ξεκίνησε μία τριμηνιαία δειγματοληπτική έρευνα («Ταξίδια και διακοπές») που καλύπτει τριμηνιαία στοιχεία για τις διακοπές και τα επαγγελματικά ταξίδια με μία ή περισσότερες συναπτές διανυκτερεύσεις.	2	3	3	1

Λουξεμβούργο	<p>Το 1996 ξεκίνησε για πρώτη φορά μία νέα πιλοτική έρευνα για τα ταξίδια αναψυχής.</p> <p>Στα τέλη του πρώτου τριμήνου 1997 δρομολογήθηκε η πρώτη περιοδική τριμηνιαία έρευνα (τριμηνιαία και ετήσια στοιχεία).</p>	4	4	2	2
Κάτω Χώρες	«Συνεχής έρευνα διακοπών» (*): αναθεώρηση και επέκταση της έρευνας ώστε να περιλαμβάνεται η συλλογή στοιχείων για τα επαγγελματικά ταξίδια.	0	0	-	-
Αυστρία	<p>«Μικροδειγματοληπτική έρευνα - ταξιδιωτικές συνήθειες των Αυστριακών» (*): σε ετήσια και όχι πλέον σε τριετή βάση.</p> <p>Το 1995 ξεκίνησε μία πιλοτική έρευνα για τον τουρισμό επιχειρηματικού και επαγγελματικού χαρακτήρα.</p> <p>Το 1997 δρομολογήθηκε μία περιοδική τριμηνιαία έρευνα για τις διακοπές και τα επαγγελματικά ταξίδια.</p>	2	1	3	1
Πορτογαλία	«Παραθεριστικές συνήθειες των Πορτογάλων» (*): αναθεωρήθηκε το πεδίο εφαρμογής, η συχνότητα και το ερωτηματολόγιο προκειμένου να καλύπτονται οι απαιτήσεις οδηγίας.	0	3	-	3
Φινλανδία	«Φινλανδική έρευνα για τα ταξίδια» (*): προσαρμογή της περιοδικότητας της έρευνας αναθεώρηση του ερωτηματολογίου και επέκτασή του ώστε να καλύπτονται τα χαρακτηριστικά του εξερχόμενου και εγχώριου τουρισμού (σύντομης και μακράς διάρκειας ταξίδια) καθώς και τα ταξίδια επαγγελματικού χαρακτήρα.	4	4	2-3	3
Σουηδία	Πραγματοποιήθηκαν μεθοδολογικές μελέτες προκειμένου να επεκταθεί και προσαρμοστεί η υπάρχουσα έρευνα.	4	4	1	1

Ηνωμένο Βασίλειο	«Ταξιδιωτική έρευνα Ηνωμένου Βασιλείου» (*) για τον εγχώριο τουρισμό: προσαρμογή του ερωτηματολογίου και επέκτασή του ώστε να περιλαμβάνονται τα ταξίδια αναφυχής με τέσσερις ή περισσότερες διανυκτερεύσεις προγραμματίστηκαν οι απαραίτητες διεργασίες για την όσο το δυνατόν καλύτερη εναρμόνιση και συγκρισιμότητα μεταξύ των διαφόρων χρησιμοποιούμενων πηγών. «IPS» (*): παρέχει στοιχεία για τον εξερχόμενο τουρισμό: στην περίοδο 1997-98 πραγματοποιήθηκε μία έρευνα για τις ταξιδιωτικές δαπάνες.	3	4	3	3
Ισλανδία	Η πρώτη έρευνα για τις ταξιδιωτικές συνήθειες των Ισλανδών πραγματοποιήθηκε το 1996.	2	3	1	1
Νορβηγία	Η πρώτη τριμηνιαία έρευνα για τα ταξίδια πραγματοποιήθηκε το 1997.	0	0	-	-

Σημείωση:

(*): Η έρευνα προήλθε της οδηγίας

---: Δεν σημειώθηκαν αλλαγές

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΣΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ

Χώρα	Πρώτη σύμβαση (ECU)	Δεύτερη σύμβαση (ECU)	Σύνολο (ECU)
Βέλγιο	70,000	130,000	200,000
Δανία	70,000	130,000	200,000
Γερμανία	350,000 (*)		350,000
Ελλάδα	70,000	130,000	200,000
Ισπανία	120,000	230,000	350,000
Γαλλία	120,000	230,000	350,000
Ιρλανδία	70,000	130,000	200,000
Ιταλία	120,000	230,000	350,000
Λουξεμβούργο	20,000	40,000	60,000
Κάτω Χώρες	70,000	130,000	200,000
Αυστρία	40,000	130,000	170,000
Πορτογαλία	70,000	130,000	200,000
Φινλανδία	40,000	130,000	170,000
Σουηδία	40,000	130,000	170,000
Ηνωμένο Βασίλειο	120,000	230,000	350,000
Ισλανδία	40,000	70,000	110,000
Νορβηγία	40,000	70,000	110,000

(*) Μία σύμβαση

ΚΡΑΤΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ — ΕΛΛΑΔΑ

Ενίσχυση C 36/2002 (ex NN 18/02) — Σύστημα προμηδοτήσεων στους ταξιδιωτικούς πράκτορες, στην Ελλάδα

Πρόσκληση για υποβολή παρατηρήσεων σύμφωνα με το άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ

(2002/C 129/05)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

Με επιστολή της 24ης Απριλίου 2002 που αναδημοσιεύεται στην αυθεντική γλώσσα του κειμένου της επιστολής στις σελίδες που ακολουθούν την παρούσα περίληψη, η Επιτροπή κοινοποίησε στην Ελλάδα την απόφασή της να κινήσει τη διαδικασία του άρθρου 88, παράγραφος 2, της συνθήκης ΕΚ σχετικά με την προαναφερθείσα ενίσχυση.

Τα ενδιαφερόμενα μέρη μπορούν να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους επί των ενισχύσεων για τις οποίες η Επιτροπή κινεί τη διαδικασία μέσα σε ένα μήνα από την ημερομηνία δημοσίευσής της παρούσας περίληψης και της επιστολής που ακολουθεί, στην ακόλουθη διεύθυνση:

European Commission
Directorate-General for Competition
State Aid Greffe
B-1049 Brussels
Φαξ (32-2) 296 12 42.

Οι παρατηρήσεις αυτές θα κοινοποιηθούν στην Ελλάδα. Το απόρρητο της ταυτότητας του ενδιαφερόμενου μέρους που υποβάλει τις παρατηρήσεις μπορεί να ζητηθεί γραπτώς, με μνεία των σχετικών λόγων.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

1. Διαδικασία

Με την επιστολή D/54388 της 24ης Οκτωβρίου 2001, προς τη Μόνιμη Ελληνική Αντιπροσωπεία, οι υπηρεσίες της Επιτροπής διατύπωσαν αίτηση πληροφοριών σχετικά με την υποτιθέμενη εφαρμογή στην Ελλάδα συστήματος επιδοτήσεων στους ταξιδιωτικούς πράκτορες, με σκοπό την αξιολόγησή του βάσει των κανόνων που ισχύουν για τις κρατικές ενισχύσεις. Με επιστολή της 21ης Νοεμβρίου 2001 της Μόνιμης Ελληνικής Αντιπροσωπείας καθώς και με διμερή συνάντηση που πραγματοποιήθηκε στις 11 Φεβρουαρίου 2002, οι ελληνικές αρχές απάντησαν στο αίτημα αυτό. Δεδομένου ότι το εν λόγω σύστημα ετέθη σε ισχύ πριν αποφασίσει σχετικά η Επιτροπή, ενεγράφη στο μητρώο των μη κοινοποιηθεισών ενισχύσεων.

2. Περιγραφή του μέτρου έναντι του οποίου κινεί τη διαδικασία η Επιτροπή

Βάσει των όρων του καθεστώτος που έθεσαν σε ισχύ οι ελληνικές αρχές, οι ταξιδιωτικοί πράκτορες που μεταφέρουν ξένους τουρίστες στην Ελλάδα κατά τις περιόδους από τα μέσα Οκτωβρίου ως τα τέλη Νοεμβρίου, και από τις αρχές Μαρτίου ως τα μέσα Απριλίου κάθε έτους, θα λαμβάνουν επιδότηση 40 EUR ανά ταξιδιώτη.

Το σύστημα αυτό εφαρμόζεται από το φθινόπωρο του 2001, ως την άνοιξη του 2004, και μπορεί ενδεχομένως να επεκταθεί και στο σύνολο της «χαμηλής σεζόν». Σύμφωνα με τις ελληνικές αρχές, η εφαρμογή του καθεστώτος αυτού έχει ως στόχο να αντιμετωπιστεί η εποχικότητα της τουριστικής ζήτησης για προορισμούς στην Ελλάδα, και οι ελληνικές αρχές θεωρούν ότι η εφαρμογή του θα οδηγήσει σε μείωση τιμών για τον καταναλωτή, γεγονός που τις κάνει να θεωρούν ότι το εν λόγω σύστημα δεν συνεισφέρει ενίσχυση των ταξιδιωτικών πρακτόρων. Στο πλαίσιο αυτό, οι ελληνικές αρχές ανέφεραν ωστόσο ότι δεν έχει καταβληθεί ακόμη καμία επιδότηση.

3. Εκτίμηση του μέτρου έναντι του οποίου κινεί τη διαδικασία η Επιτροπή

Λαμβανομένων υπόψη των χαρακτηριστικών του προαναφερθέντος καθεστώτος, φαίνεται στο στάδιο αυτό ότι οι επιδοτήσεις στους ταξιδιωτικούς πράκτορες αφορούν ενισχύσεις που παρέχονται μέσω κρατικών πόρων οι οποίοι, λαμβανομένου υπόψη του τομειακού πεδίου εφαρμογής του, είναι πιθανό να επηρεάσουν τις ανταλλαγές μεταξύ κρατών μελών με κίνδυνο να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό εिनώνοντας ορισμένες επιχειρήσεις. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, και στο μέτρο που οι επιδοτήσεις αυτές θα έχουν ως αποτέλεσμα να επηρεάσουν την επιλογή των τουριστών, οδηγώντας τους να επιλέξουν την Ελλάδα ως τόπο διαμονής, είναι πιθανό να τροποποιηθούν τα κοινοτικά τουριστικά ρεύματα.

Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή παρατηρεί ειδικότερα ότι αφενός, δεν φαίνεται βέβαιο ότι όλοι οι ταξιδιωτικοί πράκτορες θα μπορούν να διεκδικήσουν τις προαναφερθείσες επιδοτήσεις οίτε ότι το πλεονέκτημα αυτό θα χορηγείται ανεξάρτητα από τα χρησιμοποιούμενα μεταφορικά μέσα. Αφετέρου, δεν φαίνεται επίσης βέβαιο ότι η χορήγηση τέτοιων επιδοτήσεων οδηγεί σε αντίστοιχη μείωση των τιμών που ζητούνται από τους τουρίστες. Ωστόσο, δεν αποκλείεται, στο στάδιο αυτό, το εν λόγω καθεστώς να παρέχει άμεσα χρηματοδοτικά πλεονεκτήματα σε ορισμένες επιχειρήσεις.

Ανεξάρτητα από τις ενδεχόμενες επιπτώσεις του στο επίπεδο των ταξιδιωτικών πρακτόρων, η Επιτροπή παρατηρεί επίσης ότι οι φορείς του τουριστικού τομέα στην Ελλάδα θα επωφελούνταν σε κάθε περίπτωση από έμμεσο πλεονέκτημα, με τη μορφή της αυξημένης ζήτησης, λόγω της χορήγησης των προαναφερθεισών επιδοτήσεων. Η Επιτροπή θεωρεί, στο στάδιο αυτό, ότι επιδοτήσεις αυτού του είδους ενισχύουν τη χρηματοδοτική θέση και τις δυνατότητες δράσης των φορέων του τουριστικού τομέα στην Ελλάδα σε σχέση με τους ανταγωνιστές τους που δεν είναι δικαιούχοι του μέτρου.

Έτσι, και λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι πρόκειται για ενισχύσεις που θα έχουν συνεχή χαρακτήρα και θα οδηγούν σε μείωση των τρεχουσών δαπανών των επιχειρήσεων, η Επιτροπή εκτιμά, προσωρινά, ότι οι εν λόγω ενισχύσεις πρέπει να θεωρηθούν λειτουργικές ενισχύσεις. Ωστόσο, οι κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα (ΕΕ C 74 της 10.3.1998 και ΕΕ C 258 της 9.9.2000), τέτοιου είδους ενισχύσεις καταρχήν απαγορεύονται. Κατ' εξαίρεση, όμως, ενισχύσεις του τύπου αυτού μπορούν να χορηγούνται στις περιοχές που τυγχάνουν της παρέκκλισης του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συνθήκης, «υπό τον όρο ότι δικαιολογούνται από τη συμβολή τους στην περιφερειακή ανάπτυξη και το χαρακτήρα τους, ενώ το ύψος τους πρέπει να είναι ανάλογο προς τα προβλήματα που καλούνται να αντιμετωπίσουν» (σημείο 4.15). Εξάλλου, και σύμφωνα με τους όρους των ίδιων κατευθυντηρίων γραμμών «τα κράτη μέλη οφείλουν να παράσχουν στοιχεία που να αποδεικνύουν την ύπαρξη και τη σημασία των προβλημάτων αυτών». Τέλος, «οι λειτουργικές ενισχύσεις πρέπει να χορηγούνται για περιορισμένο χρονικό διάστημα και να μειώνονται προοδευτικά».

Μολονότι η Ελλάδα είναι πλήρως επιλέξιμη για την παρέκκλιση που προβλέπει το άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συνθήκης, η Επιτροπή δεν διαδίδει, μέχρι στιγμής, κανένα πληροφοριακό στοιχείο που να της επιτρέπει να θεωρήσει ότι οι προαναφερθείσες ενισχύσεις δικαιολογούνται λόγω της συμβολής τους στην περιφερειακή ανάπτυξη και του χαρακτήρα τους ούτε ότι το επίπεδο είναι ανάλογο με τα προβλήματα που καλούνται να αντιμετωπίσουν. Επίσης, φαίνεται δύσκολο να θεωρηθεί ότι τηρείται ο όρος σχετικά με την προοδευτική μείωση των λειτουργικών ενισχύσεων. Εξάλλου, η Επιτροπή παρατηρεί ακόμη ότι, στην περίπτωση που ένα μέρος των χορηγούμενων επιδοτήσεων παραμένει στους ταξιδιωτικούς πράκτορες που είναι εγκατεστημένοι εκτός Ελλάδας, οι εν λόγω ενισχύσεις μπορούν να χορηγηθούν ενδεχομένως υπέρ μη επιλέξιμων περιοχών βάσει της παρέκκλισης που προβλέπει το άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συνθήκης. Συνεπώς, η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρήσει, στο στάδιο αυτό, ότι το σύστημα των επιδοτήσεων στους ταξιδιωτικούς πράκτορες είναι, από την άποψη αυτή, συμβιβάσιμο με τις οικείες διατάξεις των κατευθυντηρίων γραμμών σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα, γεγονός που την οδηγεί να εκφράσει τις αμφιβολίες της για το συμβιβασμό τους με τη συνθήκη.

Εξάλλου, η Επιτροπή διερωτάται επίσης σχετικά με το συμβιβασμό του καθεστώτος με την γενική αρχή της απαγόρευσης των εξαγωγικών ενισχύσεων, που διευκρινίζεται και επαναλαμβάνεται στο σημείο 4.17 των κατευθυντηρίων γραμμών σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα. Πράγματι, οι προαναφερθείσες ενισχύσεις εισπράττονται από ταξιδιωτικούς πράκτορες που προτείνουν (άμεσα ή έμμεσα, ανάλογα με το είδος των προσφερομένων «πακέτων») προϊόντα τα οποία προσφέρουν επιχειρήσεις οι οποίες δραστηριοποιούνται στον τομέα του τουρισμού στην Ελλάδα (ειδικότερα ξενοδοχεία και εστιατόρια) στη διεθνή αγορά. Έτσι, λαμβανομένων υπόψη των αναμενόμενων αποτελεσμάτων του μέτρου (αύξηση των τουριστικών εισροών και, συνεπώς, του ύψους των εσόδων των φορέων του τουριστικού τομέα) δεν μπορεί να αποκλειστεί, στο στάδιο αυτό, ότι η εφαρμογή τους συνεπάγεται ενισχύσεις οι οποίες συνδέονται άμεσα με τις εξαγόμενες ποσότητες.

4. Συμπεράσματα

Με βάση τις ανωτέρω εκτιμήσεις, η Επιτροπή καλεί την Ελλάδα, στο πλαίσιο της διαδικασίας του άρθρου 88 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ, να υποβάλει τις παρατηρήσεις της και κάθε χρήσιμη πληροφορία για την αξιολόγηση του επίμαχου μέτρου εντός προθεσμίας ενός μηνός από την ημερομηνία παραλαβής της παρούσας

επιστολής. Καλεί επίσης τις ελληνικές αρχές να διαβιβάσουν αμέσως αντίγραφο της παρούσας επιστολής στους πιθανούς δικαιούχους της ενίσχυσης.

Τέλος, η Επιτροπή υπενθυμίζει στην Ελλάδα το ανασταλτικό αποτέλεσμα του άρθρου 88 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΚ και αναφέρεται στο άρθρο 14 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου που προβλέπει ότι οποιαδήποτε παράνομη ενίσχυση μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο επιστροφής από τον δικαιούχο.

ΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ

«Με την παρούσα, η Επιτροπή έχει την τιμή να πληροφορήσει την Ελλάδα ότι, αφού εξέτασε τις πληροφορίες που υπέβαλαν οι αρμόδιες αρχές για το εν θέματι μέτρο, αποφάσισε να κινήσει τη διαδικασία που προβλέπει το άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ.

Διαδικασία

1. Με επιστολή της 26ης Σεπτεμβρίου, που παρελήφθη από την Επιτροπή την 1η Οκτωβρίου 2001, το Υπουργείο Οικονομικών της Γερμανίας έθεσε ερώτημα στην Επιτροπή σχετικά με την εφαρμογή στην Ελλάδα συστήματος επιδότησης των ταξιδιωτικών πρακτόρων. Ειδικότερα, οι γερμανικές αρχές επιθυμούσαν να ενημερωθούν αν ένα τέτοιο σύστημα περιλαμβάνει κρατικές ενισχύσεις και, ενδεχομένως, αν είχε κοινοποιηθεί από την Ελλάδα.
2. Με την επιστολή D/54388 της 24ης Οκτωβρίου 2001, προς τη Μόνιμη Ελληνική Αντιπροσωπεία, οι υπηρεσίες της Επιτροπής διατύπωσαν αίτηση πληροφοριών σχετικά με το προαναφερθέν σύστημα επιδοτήσεων, προκειμένου να προβοί στην αξιολόγησή του βάσει των κανόνων που ισχύουν για τις κρατικές ενισχύσεις. Με επιστολή της 21ης Νοεμβρίου 2001 της Μόνιμης Αντιπροσωπείας τους, που παρελήφθη από την Επιτροπή στις 27 Νοεμβρίου 2001, καθώς και με διμερή συνάντηση που πραγματοποιήθηκε στις 11 Φεβρουαρίου 2002, οι ελληνικές αρχές απάντησαν στο αίτημα αυτό. Δεδομένου ότι οι πληροφορίες που ανακοινώθηκαν σχετικά από τις ελληνικές αρχές αναφέρουν ότι το εν λόγω σύστημα ετέθη σε ισχύ πριν αποφασίσει σχετικά η Επιτροπή, ενεγράφη στο μητρώο των μη κοινοποιηθεισών ενισχύσεων.

Περιγραφή του μέτρου

3. Βάσει των όρων του καθεστώτος που έθεσαν σε ισχύ οι ελληνικές αρχές, οι ταξιδιωτικοί πράκτορες που μεταφέρουν ξένους τουρίστες στην Ελλάδα κατά τις περιόδους από τα μέσα Οκτωβρίου ως τα τέλη Νοεμβρίου, και από τις αρχές Μαρτίου ως τα μέσα Απριλίου κάθε έτους, θα λαμβάνουν επιδότηση 40 ευρώ ανά ταξιδιώτη. Το σύστημα αυτό ανακοινώθηκε με πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος στις κατάλληλες αγορές για τον τουρισμό στην Ελλάδα και εφαρμόζεται από το φθινόπωρο του 2001 ως την άνοιξη του 2004. Εξάλλου, μπορεί ενδεχομένως να επεκταθεί και στο σύνολο της «χαμηλής σεζόν» στην περίπτωση που θα δικαιολογούσε κάτι τέτοιο ο αριθμός των μεταφερομένων τουριστών τον χειμώνα.
4. Σύμφωνα με τις ελληνικές αρχές, η εφαρμογή του καθεστώτος αυτού έχει ως στόχο να αντιμετωπίσει η εποχικότητα της τουριστικής ζήτησης για προορισμούς στην Ελλάδα, με στόχο την αύξηση της εισόδου τουριστών σε περιόδους «χαμηλής σεζόν» αντί για την καλύτερη κατανομή της εισροής του-

ριστών καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Έτσι, οι ελληνικές αρχές θεωρούν ότι η εφαρμογή του θα οδηγήσει σε μείωση τιμών για τον καταναλωτή, γεγονός που τις κάνει να θεωρούν ότι το εν λόγω σύστημα δεν συνεπάγεται ενίσχυση των ταξιδιωτικών πρακτόρων. Στο πλαίσιο αυτό, οι ελληνικές αρχές ανέφεραν ωστόσο ότι δεν έχει καταβληθεί ακόμη καμία επίδο-

Εκτίμηση του μέτρου

5. Προκειμένου για καθεστώς που είναι ήδη σε ισχύ, και στο μέτρο που περιλαμβάνει κρατικές ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ και του άρθρου 61 παράγραφος 1 της συμφωνίας ΕΟΧ, η Επιτροπή διαπιστώνει, προσωρινά, ότι οι ελληνικές αρχές δεν τήρησαν τις υποχρεώσεις τους για κοινοποίηση, όπως καθορίζονται από το άρθρο 88 παράγραφος 3 της συνθήκης. Έτσι, η Επιτροπή εξέτασε το εν λόγω καθεστώς βάσει του άρθρου 87 στοιχεία α) και γ) της συνθήκης και παρατηρεί, στο πλαίσιο αυτό, ότι η Ελλάδα είναι, ως τα τέλη του 2006, πλήρως επιλέξιμη με την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συνθήκης και του άρθρου 61 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συμφωνίας ΕΟΧ.

6. Λαμβανομένων υπόψη των χαρακτηριστικών του προαναφερθέντος καθεστώτος, φαίνεται στο στάδιο αυτό ότι οι επιδοτήσεις στους ταξιδιωτικούς πράκτορες αφορούν ενισχύσεις που παρέχονται μέσω κρατικών πόρων οι οποίοι, λαμβανομένου υπόψη του τομεακού πεδίου εφαρμογής, είναι πιθανό να επηρεάσουν τις ανταλλαγές μεταξύ κρατών μελών, και κινδυνεύουν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό εννοώντας ορισμένες επιχειρήσεις. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, και στο μέτρο που οι επιδοτήσεις αυτές θα έχουν ως αποτέλεσμα να επηρεάσουν την επιλογή των τουριστών, οδηγώντας τους να επιλέξουν την Ελλάδα ως τόπο διαμονής, είναι πιθανό να τροποποιηθούν τα κοινοτικά τουριστικά ρεύματα. Ακόμη, η Επιτροπή παρατηρεί ότι τα ενδεχόμενα πλεονεκτήματα των δικαιούχων επιχειρήσεων μπορούν να αξιολογηθούν σε δύο επίπεδα: στο επίπεδο των ιδίων των ταξιδιωτικών πρακτόρων και των φορέων του τουριστικού τομέα στην Ελλάδα.

7. Για την αξιολόγηση του μέτρου στο επίπεδο των ταξιδιωτικών πρακτόρων, η Επιτροπή παρατηρεί ειδικότερα ότι:

— αφενός, δεν φαίνεται βέβαιο ότι όλοι οι ταξιδιωτικοί πράκτορες θα μπορούν να διεκδικήσουν τις προαναφερθείσες επιδοτήσεις ούτε ότι το πλεονέκτημα αυτό θα χορηγείται ανεξάρτητα από τα χρησιμοποιούμενα μεταφορικά μέσα. Πράγματι, το εν λόγω καθεστώς φαίνεται να απευθύνεται αποκλειστικά στους ταξιδιωτικούς πράκτορες (*package tour operators*) που προτείνουν οργανωμένες εκδρομές σε ορισμένες αγορές που θεωρούνται ότι πληρούν αυτές τις προϋποθέσεις,

— αφετέρου, και αφού δεν προβλέπεται καμία σύμβαση μεταξύ των αρμόδιων αρχών και των ενδιαφερόμενων ταξιδιωτικών πρακτόρων, δεν φαίνεται επίσης βέβαιο ότι η χορήγηση τέτοιων επιδοτήσεων οδηγεί σε αντιστοιχη μείωση των τιμών που ζητούνται από τους τουρίστες. Ωστόσο, δεν αποκλείεται, στο στάδιο αυτό, το εν λόγω καθεστώς να παρέχει άμεσα χρηματοδοτικά πλεονεκτήματα σε ορισμένες επιχειρήσεις.

8. Ανεξάρτητα από τις ενδεχόμενες επιπτώσεις του στο επίπεδο των ταξιδιωτικών πρακτόρων, όταν το εν λόγω μέτρο εκτιμάται στο επίπεδο των φορέων του τουριστικού τομέα στην Ελλάδα, η Επιτροπή παρατηρεί ειδικότερα ότι, όπως υπογράμμισε στην απόφαση που έλαβε έναντι του νόμου αριθ. 25/93 για την περιοχή της Σικελίας που προέβλεπε ειδικά μέτρα υπέρ της απασχόλησης (ΕΕ L 32 της 5.2.1999), οι φορείς του τουριστικού τομέα επωφελούνταν σε κάθε περίπτωση από έμμεσο πλεονέκτημα, με τη μορφή της αυξημένης ζήτησης, λόγω της χορήγησης των προαναφερθεισών επιδοτήσεων. Ακόμη και αν το πλεονέκτημα αυτό μπορεί να έχει διάχυτο και δύσκολο ποσοτικοποιήσιμο αποτέλεσμα και στο μέτρο που λαμβάνει χώρα στο πλαίσιο των ενδοκοινοτικών ανταλλαγών, η Επιτροπή θεωρεί, στο στάδιο αυτό, ότι τέτοιες επιδοτήσεις ενισχύουν τη χρηματοδοτική θέση και τις δυνατότητες των φορέων του τουριστικού τομέα στην Ελλάδα σε σχέση με τους ανταγωνιστές τους που δεν είναι δικαιούχοι του μέτρου.

9. Έτσι, και λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι πρόκειται για ενισχύσεις που θα έχουν συνεχή χαρακτήρα και θα οδηγούν σε μείωση των τρεχουσών δαπανών των επιχειρήσεων, η Επιτροπή εκτιμά, προσωρινά, ότι οι εν λόγω ενισχύσεις πρέπει να θεωρηθούν λειτουργικές ενισχύσεις. Ωστόσο, οι κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα (ΕΕ C 74 της 10.3.1998 και ΕΕ C 258 της 9.9.2000), καθιερώνουν τη γενική αρχή της απαγόρευσης των περιφερειακών ενισχύσεων με στόχο τη μείωση των τρεχουσών δαπανών των επιχειρήσεων (λειτουργικές ενισχύσεις), με εξαίρεση τις περιοχές που επωφελούνται από την απαλλαγή του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συνθήκης, υπό τον όρο ότι δικαιολογούνται από τη συμβολή τους στην περιφερειακή ανάπτυξη και τον χαρακτήρα τους, ενώ το ύψος τους πρέπει να είναι ανάλογο προς τα προβλήματα που καλούνται να αντιμετωπίσουν» (σημείο 4.15). Εξάλλου, και σύμφωνα με τους όρους των ιδίων κατευθυντηρίων γραμμών «τα κράτη μέλη οφείλουν να παράσχουν στοιχεία που να αποδεικνύουν την ύπαρξη και τη σημασία των προβλημάτων αυτών». Τέλος, «οι λειτουργικές ενισχύσεις πρέπει να χορηγούνται για περιορισμένο χρονικό διάστημα και να μειώνονται προοδευτικά».

10. Μολονότι η Ελλάδα είναι πλήρως επιλέξιμη για την απαλλαγή που προβλέπει το άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συνθήκης, η Επιτροπή δεν διαθέτει, μέχρι στιγμής, κανένα πληροφοριακό στοιχείο που να της επιτρέπει να θεωρήσει ότι οι προαναφερθείσες ενισχύσεις δικαιολογούνται λόγω της συμβολής τους στην περιφερειακή ανάπτυξη και του χαρακτήρα τους ούτε ότι το επίπεδο είναι ανάλογο με τα προβλήματα που καλούνται να αντιμετωπίσουν. Επίσης, φαίνεται δύσκολο να θεωρηθεί ότι τηρείται ο όρος σχετικά με την προοδευτική μείωση των λειτουργικών ενισχύσεων. Εξάλλου, η Επιτροπή παρατηρεί ακόμη ότι, στην περίπτωση που ένα μέρος των χορηγούμενων επιδοτήσεων παραμένει στους ταξιδιωτικούς πράκτορες και οι πράκτορες αυτοί είναι εγκατεστημένοι εκτός Ελλάδας, οι εν λόγω ενισχύσεις μπορούν να χορηγηθούν ενδεχομένως υπέρ μη επιλέξιμων περιοχών βάσει της απαλλαγής που προβλέπει το άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συνθήκης. Συνεπώς, η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρήσει, στο στάδιο αυτό, ότι το σύστημα των επιδοτήσεων στους ταξιδιωτικούς πράκτορες είναι, από την άποψη αυτή, συμβιβασίμο με τις οικείες διατάξεις των κατευθυντηρίων γραμμών σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα, γεγονός που την οδηγεί να εκφράσει τις αμφιβολίες της για το συμβιβασίμο τους με τη συνθήκη.

11. Εξάλλου, η Επιτροπή διερωτάται επίσης σχετικά με το συμβιβασμό του καθεστώτος με την γενική αρχή της απαγόρευσης των εξαγωγικών ενισχύσεων, που διευκρινίζεται και επαναλαμβάνεται στο σημείο 4.17 των κατευθυντηρίων γραμμών σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα. Πράγματι, οι προαναφερθείσες ενισχύσεις εισπράττονται από ταξιδιωτικούς πράκτορες που προτείνουν (άμεσα ή έμμεσα, ανάλογα με το είδος των προσφερομένων «πακέτων») προϊόντα τα οποία προσφέρουν επιχειρήσεις οι οποίες δραστηριοποιούνται στον τομέα του τουρισμού στην Ελλάδα (ειδικότερα ξενοδοχεία και εστιατόρια) στη διεθνή αγορά. Έτσι, λαμβανομένων υπόψη των αναμενόμενων αποτελεσμάτων του μέτρου (αύξηση των τουριστικών εισροών και, συνεπώς, του ύψους των εσόδων των φορέων του τουριστικού τομέα) δεν μπορεί να αποκλειστεί, στο στάδιο αυτό, ότι η εφαρμογή τους συνεπάγεται ενισχύσεις οι οποίες συνδέονται άμεσα με τις εξαγόμενες ποσότητες. Στην περίπτωση αυτή, οι ενισχύσεις αυτές θα ήταν παρόμοιες με ενισχύσεις σε ενδιάμεσους που δραστηριοποιούνται στον τομέα της διανομής (στη συγκεκριμένη περίπτωση, στους ταξιδιωτικούς πράκτορες), σε σχέση με τα αποτελέσματα που θα επιτυγχάνονται σε ό,τι αφορά την εξαγωγή ενός συγκεκριμένου προϊόντος (τουρισμός).

Συμπέρασμα

12. Λαμβανομένου υπόψη του παραπάνω σκεπτικού, τα πληροφοριακά στοιχεία που διαθέτει η Επιτροπή δεν της επιτρέπουν να θεωρήσει, στο στάδιο αυτό, ότι το καθεστώς των επιδοτήσεων στους ταξιδιωτικούς πράκτορες είναι συμβιβασίμο με τη συνθήκη ΕΚ.

Λαμβανομένου υπόψη του παραπάνω σκεπτικού, η Επιτροπή καλεί την Ελλάδα, στο πλαίσιο της διαδικασίας του άρθρου 88 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ, να υποβάλει τις παρατηρήσεις της και οποιαδήποτε χρήσιμη πληροφορία για την εκτίμηση του προαναφερθέντος μέτρου εντός προθεσμίας ενός μήνα από την ημερομηνία παραλαβής της παρούσας επιστολής. Καλεί τις ελληνικές αρχές να υποβάλουν άμεσα αντίγραφο της παρούσας επιστολής στους πιθανούς δικαιούχους της ενίσχυσης.

Η Επιτροπή υπενθυμίζει στην Ελλάδα τον ανασταλτικό χαρακτήρα του άρθρου 88, παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΚ και αναφέρεται στο άρθρο 14 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου που προβλέπει ότι οποιαδήποτε παράνομη ενίσχυση μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο επιστροφής από το δικαίωχο.

Ανακοίνωση σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 6α του νόμου περί τηλεπικοινωνιών του 1984

Τροποποίηση όλων των αδειών των φορέων εκμετάλλευσης δημόσιων τηλεπικοινωνιών

(2002/C 129/06)

Δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα του Μπέλφαστ, στην Επίσημη Εφημερίδα του Εδιμβούργου και στην Επίσημη Εφημερίδα του Λονδίνου την Παρασκευή 17 Μαΐου 2002

Ο σύνδεσμος για την ιστοθέρση του OfTel (Office of Telecommunications — Γραφείο Τηλεπικοινωνιών) όπου βρίσκεται η ανακοίνωση είναι:

http://www.oftel.gov.uk/ind_info/licensing/mods/2002/julia0502.htm

Τελική έκθεση του συμβούλου ακροάσεων στην υπόθεση COMP/36.041 — Michelin

(2002/C 129/07)

Το σχέδιο απόφασης δεν δίνει λαβή για ιδιαίτερες παρατηρήσεις όσον αφορά τη διαδικασία η οποία διεξάχθηκε κανονικά. Με ειδικά μέτρα, ο σύμβουλος ακροάσεων εξασφάλισε την προστασία των επιχειρηματικών απορρήτων της Michelin, αλλά εξίσου την παρέμβαση της Bandag, ανταγωνίστριας της Michelin, ως τρίτου ενδιαφερομένου, τόσο στη γραπτή όσο και στην προφορική φάση της διαδικασίας. Δεν υπήρξε διαμαρτυρία για τον τρόπο της ακρόασης ούτε από τη Michelin ούτε από τη Bandag. Το σχέδιο απόφασης δεν περιλαμβάνει αντίρρηση για την οποία δεν δόθηκε η ευκαιρία στη Michelin να καταστήσει γνωστές τις απόψεις της.

Βρυξέλλες, 12 Ιουνίου 2001.

Helmuth SCHRÖTER

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΣΥΝΘΗΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ Ε.Ε. σελ.1

ΕΝΟΤΗΤΑ (Α) ΟΔΟΠΟΡΙΚΟ ΣΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ Ε.Ε.

1. ΑΠΟ ΤΗΝ ΣΥΝΘΗΚΗ «ΕΚΑΧ» ΣΤΗΝ Ε.Ε. σελ.2
2. Η ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ Ε.Ε. σελ.3
3. Ε.Ο.Κ σελ.5
4. ΕΝΙΑΙΑ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΠΡΑΞΗ-ΑΓΟΡΑ σελ.6
5. ΣΥΝΘΗΚΗ ΜΑΑΣΤΡΙΧΤ σελ.9
6. ΤΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ σελ.10
7. ΠΩΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ Η Ε.Ε. σελ.14
8. Η ΣΥΝΘΗΚΗ ΑΜΣΤΕΡΝΤΑΜ σελ.17

ΕΝΟΤΗΤΑ (Β) Ο.Ν.Ε.

- 1.ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ & ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΗΣ Ο.Ν.Ε. σελ.20
2.Η Ο.Ν.Ε. ΣΕ ΤΡΙΑ ΣΤΑΔΙΑ σελ.20
3.ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ Ο.Ν.Ε. σελ.21
4.ΤΟ ΤΡΙΤΟ ΣΤΑΔΙΟ ΤΗΣ Ο.Ν.Ε. σελ.22
5.ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ σελ.22
6.ΚΟΙΝΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ σελ.23
7.ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ σελ.24
8.ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ σελ.26
9.ΟΙ ΝΕΟΙ ΚΑΙ Η ΕΥΡΩΠΗ σελ.35
10.ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ-ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ σελ.37
11.Η ΕΥΡΩΠΗ ΤΟΥ 2000 σελ.39
12.Η ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ σελ.40
13.Η ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ Ε.Ε. σελ.42

ΕΝΟΤΗΤΑ (Γ) ΕΥΡΩ

1. Η ΕΛΛΑΔΑ ΣΤΗ ΖΩΝΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩ σελ.43
2. Η ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΟ ΕΥΡΩ ΜΕ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ σελ.45
3. ΤΟ ΝΕΟ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ σελ.47
4. ΕΞΑΓΩΓΕΣ-ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΩΦΕΛΗ σελ.49
5. ΤΑ ΘΕΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΡΝΗΤΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩ σελ.53
6. ΤΟ ΝΕΟ ΝΟΜΙΣΜΑ σελ.54

ΕΝΟΤΗΤΑ (Δ) ΕΥΡΩ-ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ σελ.56

2. ΟΙ ΔΥΟ ΟΨΕΙΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩ	σελ.57
3. ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ	σελ.60
4. ΤΟ «ΠΕΡΑΣΜΑ» ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΟ ΕΥΡΩ	σελ.61
5. ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ-ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩ	σελ.62
6. ΤΑ ΣΧΕΔΙΑ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΟ 2000	σελ.63
7. ΠΩΣ ΜΕΤΕΒΗΣΑΝ ΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩ	σελ.64
8. ΟΙ ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΜΕ ΕΥΡΩ ΜΕΧΡΙ ΤΟΝ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟ 2002	σελ.72

ΕΝΟΤΗΤΑ (Ε) Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΡΙΔΙΟ ΤΟΥ ΣΤΟ Γ' ΚΠΣ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	σελ.75
2. Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	σελ.76
3. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝ.ΤΟΥΡ.ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ	σελ.77
4. ΒΑΣΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ-ΤΟΜΕΙΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	σελ.77
5. ΣΤΟΧΟΙ-ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2006	σελ.78
6. ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	σελ.79

ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΕ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΤΗΣ Α.Κ.Ε.

Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ Ε.Ε. ΜΕ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ:ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΤΡΟΠΗ & ΤΗΝ ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ

ΤΕΥΧΗ:

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ-ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ-ΑΠΡΙΛΙΟΥ-ΙΟΥΝΙΟΥ-ΙΟΥΛΙΟΥ 1999

2. ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

ΤΕΥΧΗ:

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1998

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ-ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ-ΜΑΙΟΥ-ΙΟΥΝΙΟΥ-ΙΟΥΛΙΟΥ-ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ
1999

3. ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΤΕΥΧΗ:

ΙΟΥΝΙΟΥ-ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1998

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ-ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ-ΜΑΙΟΥ-ΙΟΥΝΙΟΥ 1999

4. ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΑ ΕΝΤΥΠΑ ΓΙΑ ΤΟ ΕΥΡΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ

5. ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ Ε.Ε. ΑΠΟ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ (ΓΡΑΦΕΙΑ
ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ: ΑΜΑΛΙΑΣ 8-ΑΘΗΝΑ) & ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
(ΓΡΑΦΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ: ΒΑΣ. ΣΟΦΙΑΣ 2-ΑΘΗΝΑ)

6. ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

7. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ-
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

8. ΕΥΡΩ - ΤΟ ΝΕΟ ΝΟΜΙΣΜΑ ΤΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΣΤΑΜΠΟΓΛΗ

